

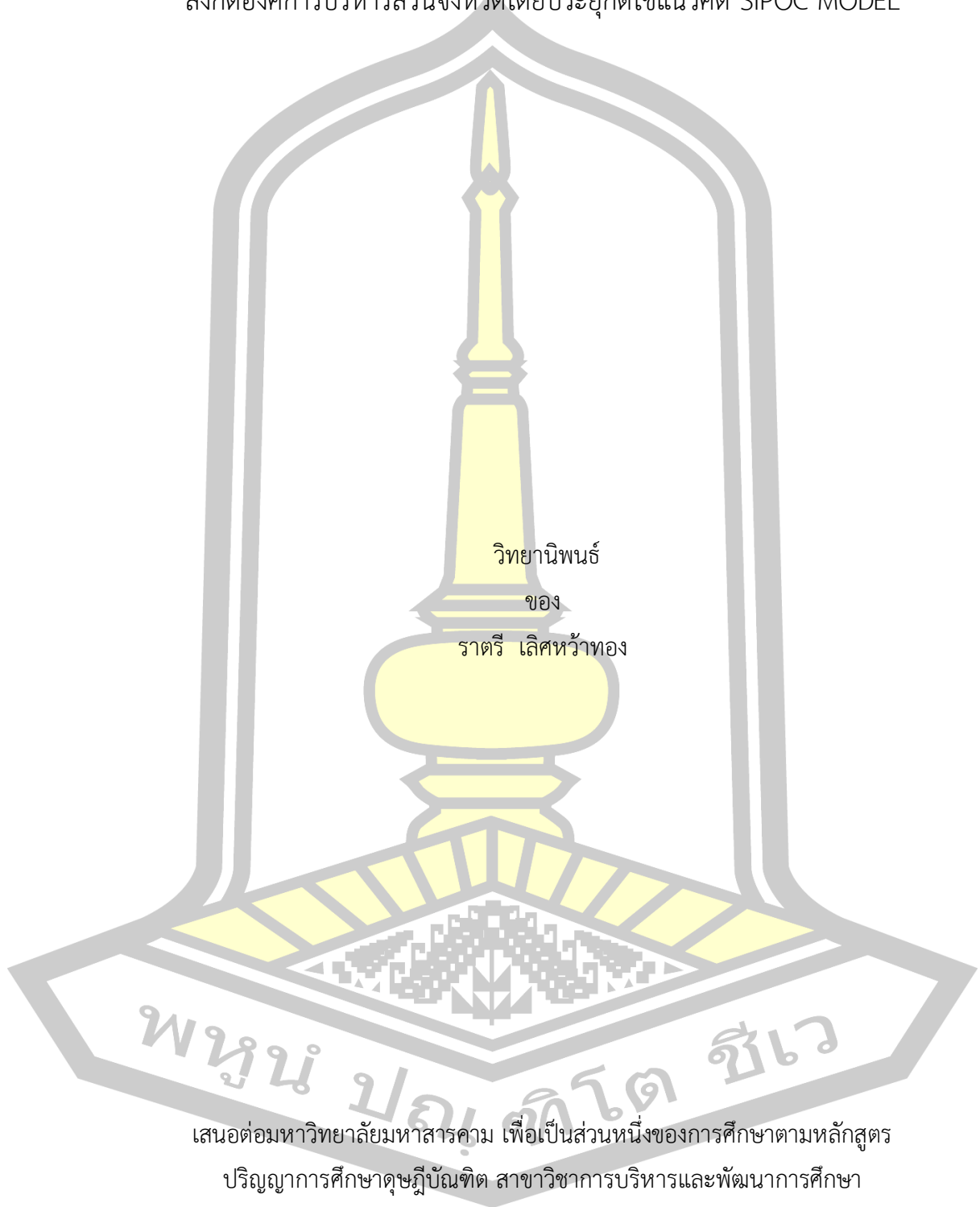
การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

วิทยานิพนธ์
ของ
ราตรี เลิศหว่าทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
พฤศจิกายน 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

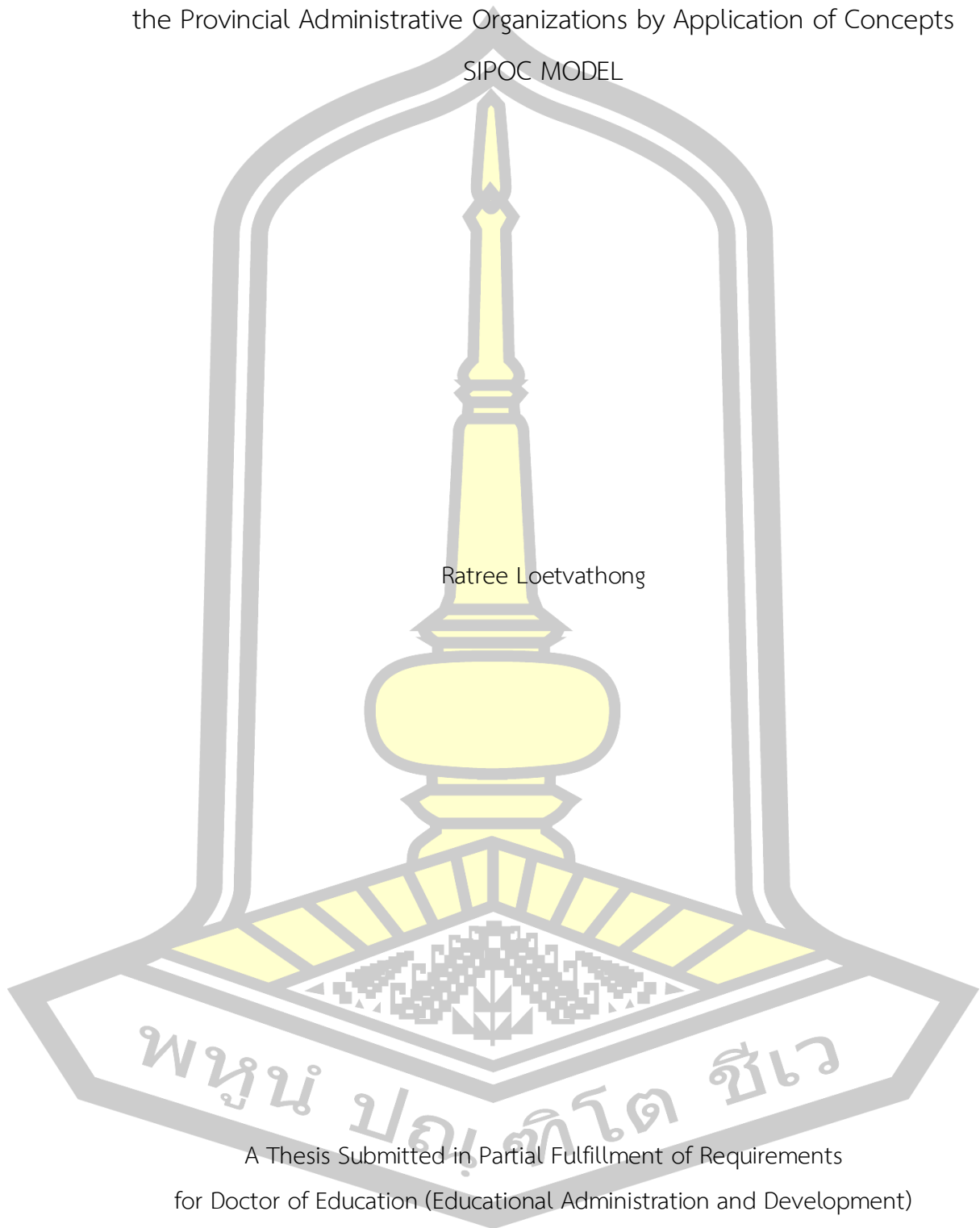
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

พฤษภาคม 2561

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Development the Risk Management Model for Academic in School under
the Provincial Administrative Organizations by Application of Concepts
SIPOC MODEL

Ratree Loetvathong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Education (Educational Administration and Development)

November 2018

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางราตรี เลิศหว่าทอง
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สุวัฒน์ จุลสุวรรณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(ผศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง	การพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL		
ผู้วิจัย	ราตรี เลิศหว่าทอง		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ		
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 4 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และงานวิชาการ แล้วตรวจสอบยืนยันโดยวิธีการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ระยะที่ 2 ทำการศึกษาศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 96 คน และ ครู จำนวน 256 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ระยะที่ 3 ศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง แล้วทำการออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา และตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ระยะที่ 4 นำรูปแบบไปใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จำนวน 1 โรงเรียน และทำการประเมินฯ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.1 ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) หน่วยงานต้นสังกัด 2) สถานศึกษา และ 3) ชุมชน 1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (In puts) มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู และ 3) นักเรียน 1.3 ด้านกระบวนการ (Process) มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 1.4 ด้านผลผลิต (Out puts) มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ เข้าใจ การทักษะและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ครู มีแนวทางการกระบวนการทักษะ ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 1.5 ด้านผู้รับบริการ (Customers) มีองค์ประกอบย่อย 3 ด้าน คือ 1) สถานศึกษาอื่นๆ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา 2) สถานประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และ 3) ชุมชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ต่อความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียน ด้านข้อมูลย้อนกลับ

2. สภาพปัจจุบันและที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์โดยอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องจำเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า มากที่สุดคือ ด้านผลผลิต (PNI = 0.153) รองลงมา คือ ด้านผู้รับบริการ (PNI = 0.168) และด้านผู้ส่งมอบ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ มีลำดับเท่ากัน (PNI = 0.145)

3. รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ 3 ระบบ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ซึ่งกลไกการบริหารจัดการความเสี่ยง 5 ด้าน เป็นตัวขับเคลื่อน คือ 1. กำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง 2. การระบุความเสี่ยง 3. การประเมินความเสี่ยง 4. การจัดการความเสี่ยง และ 5. การติดตาม ตรวจสอบ ความเสี่ยง

4. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจหลักการการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ครู มีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการกระบวนการทักษะการสอน และ นักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับ มากที่สุด ส่วนรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ, การบริหารจัดการความเสี่ยง, งานวิชาการ

TITLE	Development the Risk Management Model for Academic in School under the Provincial Administrative Organizations by Application of Concepts SIPOC MODEL		
AUTHOR	Ratree Loetvathong		
ADVISORS	Associate Professor Pacharawit Chansirisira , Ed.D.		
DEGREE	Doctor of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2018

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the parts of the risk management on academic department of the schools running under the Provincial Administrative, 2) to study the current situation and desirable characteristic, need and want of the risk management on academic department of the schools running under the Provincial Administrative, 3) to develop the risk management model on academic department of the schools running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL, 4) to evaluate the implementing of the risk management model on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL by applying the process of Research and Development in with dividing into 4 states: state 1 study the parts of the risk management on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL by studying the documents, texts, research paper, and academic document, then gather the collective data proofed by 10 qualified committees; state 2 study the current situation and desirable characteristics, need, and want of the risk management on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL, the population were 639 school directors (director, deputy director: academic affairs, monitor of academic apartment-3 per schools), and 1,704 teachers (from all

department-8), all together 2,343 from 213 schools; state 3 creating the risk management model on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL by study the risk management on academic work from the 3 best practice schools in order to make the manual for implementing the risk management on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL, examining the drafting manual model by 6 qualified committee with Connoisseurship; state 4 implementing the studied model of risk management in one of the secondary schools running under the Provincial Administrative Organization, and evaluating that risk management model. The instrument applied in collecting the data were questionnaire and evaluating form; while, the statistic analyzing the data were percentage, mean, and standard deviation (SD).

The result of the research found that :

1. The parts of the risk management on academic department of the institutes running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL related to: 1.1 Suppliers, it had sub division such as agency (Provincial Administrative Organization) and schools; 1.2 In puts, including school directors, teachers, and students; 1.3 Process, the researcher study the content of academic works of the schools in order to get the concept of the research by synthesizing the content of academic works in 17 aspects, selecting 7 aspects, by examining the data by mean of Focus Group Discussion from 10 qualified committee: 1) learning activities, 2) classroom research, measurement, evaluation, and grade transfer, 3) developing curriculum, 4) mutual co-relationship in developing the local studies curriculum between schools and other institutes, 5) developing the quality assurance in education and educational standard, 6) planning academic works, and 7) educational supervision; then, concluding the result from 6 qualified committee by mean of Connoisseurship to have the target model of risk management. Studying from the scope of academic work management in 3 aspects: 1) developing curriculum, 2) learning activity, and 3) classroom research, measurement, evaluation, and grade

transfer; 1.4 Out puts, 1) school directors had skill and literacy in implementing affectively the process of risk management on academic department, 2) teachers took important role in running works on risk management, and 3) student pleased and happy with the learning activities; 1.5 Customers, contenting with 1) other schools pleasing with the educational administration, 2) institutes admired the educational administration and management, and 3) the community satisfied with the educational administration and feed back to school directors, teachers and students.

2. For the current situation and desirable characteristic, need and want of the risk management on academic department of the schools running under the Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL, the study found that, at the whole picture, PNI =0.153; while examining in each aspect, arranging from high to low, found that Out puts PNI =0.153 following with Customer PNI =0.168 and Suppliers, while In puts and Process were equalized at PNI =0.145.

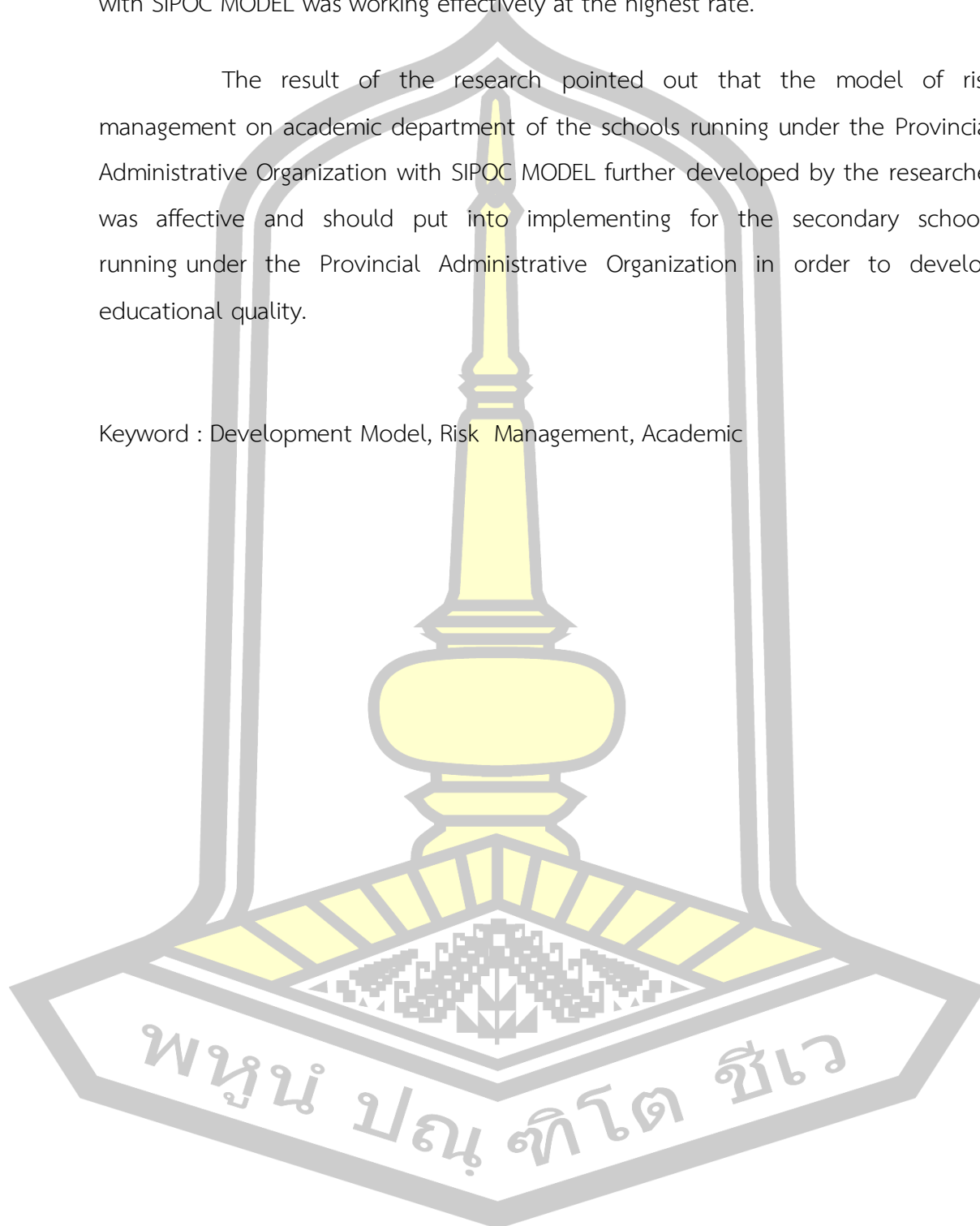
3. The development model of the risk management on academic department of the schools running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL contenting with 5 aspects: 3.1 Supplier, 2 necessities condition; 3.2 In puts, 3 necessities; 3.3 Process, 3 necessities ; 3.4 Out puts, 3 necessities; and 3.5 Customers.

4. The result of the developing model of the risk management on academic department of the schools running under Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL, implementing the developed model in Nong-Sangwittayayon school running by Chaiyaphum Provincial Administrative Organization, could be concluded as following: 4.1 school director had skill and literacy in implementing affectively the process of risk management on academic department; 4.2 teachers had effective skill and active teaching process including doing works with good result on risk management of academic works in the school; 4.3 students were pleased with the educational administration and management at high level; and 4.4 the developed model of risk administration and management on academic

apartment of the schools running under the Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL was working effectively at the highest rate.

The result of the research pointed out that the model of risk management on academic department of the schools running under the Provincial Administrative Organization with SIPOC MODEL further developed by the researcher was affective and should put into implementing for the secondary schools running under the Provincial Administrative Organization in order to develop educational quality.

Keyword : Development Model, Risk Management, Academic

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ พระมหาโยธิน โยธโก,ผศ. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราษฎ์ ดร.ประเวศ เทศเรียน ดร.มงคล อติอนวรรตน์ ดร.ธนู ศิริจันทพันธ์ ดร.สมักร เยาวภรณ์ ดร.บุญจันทร์ มูลกัน ดร.เพิ่ม หลวงแก้ว นายปรีดา บุญเพลิง และนาย สุริยะะ ป้องพันธ์ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย ดร.เพียงแข ฎมายาง ดร.ศิริ แคนสา ดร.ไพฑูย์ มนตรี ดร.เจริญ ศรีแสนปาง และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนืองเฉลิม ดร.วดี แคนสุข และ ดร.ปณิตพงศ์ ฤณาพรรณ ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ คณะครูและนักเรียนโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลและเข้าร่วมพัฒนาในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คณะครูและนักเรียน โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา โรงเรียนเตรียมอุดมม่น้อมเกล้า โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย ที่อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและศึกษา Best Practice และโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกโรงเรียนที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณแม่หนูจิ และครอบครัว เลิศหว่าทอง ครู อาจารย์ พี่ เพื่อน น้อง ของผู้วิจัยทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ทำการศึกษา และขอขอบพระคุณนิสิตรุ่น 1-11 เพื่อนนิสิตรุ่น 12 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามทุกท่านที่ดูแลและให้ความช่วยเหลือเสมอมาคุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดาบูรพาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ขออุทิศส่วนกุศลและคุณความดีนี้แด่ดวงวิญญาณของคุณพ่อถนอม เลิศหว่าทอง ผู้ให้กำเนิดและให้ชีวิตที่ดีและประสบแต่ความสำเร็จเจริญรุ่งเรืองแก่ผู้วิจัยตลอดมา

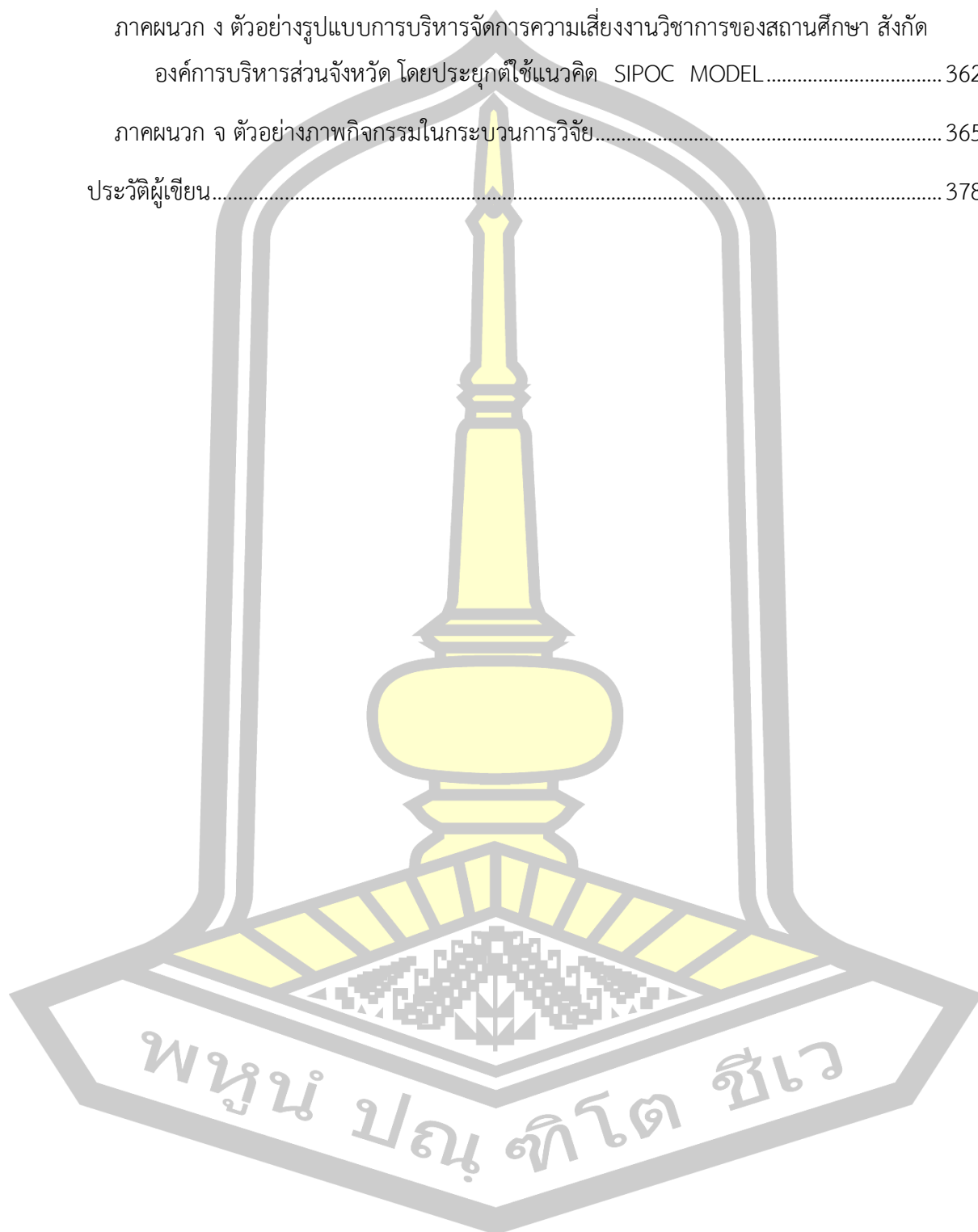
ราตรี เลิศหว่าทอง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
การบริหารงานวิชาการขอบข่ายงานวิชาการ 3 ด้าน.....	18
การบริหารความเสี่ยงงานวิชาการ.....	58
รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ.....	97
แนวคิดเชิงระบบและทฤษฎีระบบ.....	104
กระบวนการพัฒนารูปแบบ โดยแนวคิด SIPOC MODEL.....	121
บริบทของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	126

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	131
งานวิจัยในประเทศ.....	131
งานวิจัยต่างประเทศ.....	141
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	144
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบงานวิชาการและการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	148
ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	151
ระยะที่ 3 ยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	157
ระยะที่ 4 นำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ในการประเมินรูปแบบ..	161
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	165
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	166
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	240
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	240
สรุปผล.....	240
อภิปรายผล.....	247
ข้อเสนอแนะ.....	255
บรรณานุกรม.....	258
ภาคผนวก.....	269
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	270
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในงานวิจัย.....	344

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	348
ภาคผนวก ง ตัวอย่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL.....	362
ภาคผนวก จ ตัวอย่างภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย.....	365
ประวัติผู้เขียน.....	378

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 สัเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ.....	47
ตาราง 2 แสดงผลการสังเคราะห์ขอบข่ายแนวคิดและทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง.....	94
ตาราง 3 สัเคราะห์แนวคิดการพัฒนาระบบและทฤษฎีระบบ	119
ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	152
ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาด ของสถานศึกษา	171
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด.....	171
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ จำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers).....	173
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs).....	175
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ ด้านกระบวนการ (Process) ดังนี้	180
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายข้อ ด้านผลผลิต (Outputs) ดังนี้.....	187

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านผู้รับบริการ (Customers) ดังนี้.....	191
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบ การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	202
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการ บริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู.....	207
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหาร.....	227
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับครู.....	231
ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.....	235
ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..	236
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและ ชุมชนเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้ปกครองและชุมชน.....	237

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	12
ภาพประกอบ 2 ระบบ ERM (Enterprise Risk Management) 8 ขั้นตอน ของการจัดการบริหาร ความเสี่ยงของ COSO.....	59
ภาพประกอบ 3 Risk Management MODEL	67
ภาพประกอบ 4 Risk Management MODEL (Adapted from Shaw).....	68
ภาพประกอบ 5 Risk Management MODEL (Adapted from AIRMIC, ALARM, and IRM)	70
ภาพประกอบ 6 Risk Management MODEL (Adapted from Gray and Larson)	72
ภาพประกอบ 7 รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต	98
ภาพประกอบ 8 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารโครงการที่มีประสิทธิภาพ CARCARE MODEL..	99
ภาพประกอบ 9 ทฤษฎีระบบ.....	105
ภาพประกอบ 10 องค์ประกอบของระบบตามแนวคิดของ Schaerbeek และ Kefalas	112
ภาพประกอบ 11 กระบวนการบริหารแนวคิดของวงจรเดมมิ่ง.....	118
ภาพประกอบ 12 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL.....	122
ภาพประกอบ 13 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL.....	122
ภาพประกอบ 14 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL.....	123
ภาพประกอบ 15 Work Process Requirement โดย SIPOC MODEL	124
ภาพประกอบ 16 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL.....	125
ภาพประกอบ 17 SIPOC MODEL	125
ภาพประกอบ 18 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย	147
ภาพประกอบ 19 การสังเคราะห์ข้อข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด.....	168

ภาพประกอบ 20 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	169
ภาพประกอบ 21 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัด อุดรธานี	194
ภาพประกอบ 22 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัด ขอนแก่น	195
ภาพประกอบ 23 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา	196
ภาพประกอบ 24 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดย ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	197
ภาพประกอบ 25 การสังเคราะห์ข้อข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	200
ภาพประกอบ 26 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODE	211
ภาพประกอบ 27 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	220
ภาพประกอบ 28 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	222
ภาพประกอบ 29 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	224

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาในประเทศไทยปัจจุบันนับว่ายังมีปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะวิกฤตการณ์ทางปัญญา แล้วพาให้เกิดวิกฤตชาติ การแก้วิกฤตทางการศึกษาจำเป็นต้องทำหลายวิธีการ รวมทั้งกระบวนการสร้างแนวทางยุทธศาสตร์ทางปัญญา และการปฏิรูปการศึกษาเพื่อความเข้มแข็งทางปัญญาแบบรอบด้านโดยเร็ว การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นวาระเร่งด่วนของชาติ และประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาโดยเฉพาะ การบริหารจัดการศึกษาที่ยังขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล กล่าวคือ ในปัจจุบันนี้มีการบริหารแบบรวมศูนย์อำนาจสู่ส่วนกลาง มีการบริหารแบบจัดองค์กรซ้อนไม่มีเอกภาพด้านการวางนโยบาย และมาตรฐานประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำในโอกาสการเข้ารับการศึกษา ขาดการพัฒนา นโยบายอย่างต่อเนื่อง ขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และขาดความเชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน (พชรวิทย์ จันทรศิริสิริ, 2560)

ทั้งนี้มีบทบัญญัติมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติ "การศึกษา" หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตการบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมาตรา 41 ได้บัญญัติว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น” และมาตรา 42 “ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษารวมทั้งการเสนอแนะ การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “การกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษามีเป้าหมายหลักในการมุ่งลดบทบาทของรัฐในส่วนกลางให้เหลือแต่ภารกิจหลักที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และเพิ่มบทบาทให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน โดยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2560)

การพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยประยุกต์ใช้มาตรฐานการบริหารความเสี่ยงสากล ISO 31000 นับเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับระบบการศึกษาของไทย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การสื่อสารและการให้คำแนะนำ (Communicate and Consult) 2) การกำหนดสภาพแวดล้อม (Establish the Context) 3) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 4) การจัดการความเสี่ยง (Treat the Risks) และ 5) การเฝ้าติดตาม และการทบทวน (Monitor and Review) วัตถุประสงค์ หลักของมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงสากล ISO 31000 นั้นเป็นการพัฒนาและยกระดับมาตรฐาน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาองค์กรโดยให้บุคลากรขององค์กรทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการสืบหาจุดเด่น จุดแข็ง โอกาส และ ปัญหาอุปสรรคขององค์กร การกำหนดยุทธศาสตร์ขององค์กร ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินการ (ขนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ, 2554) ความเสี่ยงเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของท้องถิ่น ซึ่งหมายถึง กระบวนการที่สำคัญที่ใช้ในการระบุวิเคราะห์ความเสี่ยง ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรด้านการจัดการศึกษา โดยใช้วิธีการประเมินแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ (Utility) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) ด้านความเหมาะสม (Propriety) และด้านความถูกต้อง (Accuracy) ในการพัฒนาระบบการประเมินและการควบคุม ความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ (เจริญ ศรีแสนปาง, 2556) โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการความเสี่ยง มีหลายวิธี ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptant) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้การกระจายความเสี่ยงหรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบการควบคุมเพื่อการแก้ไข (Corrective Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้น เพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นให้ถูกต้องหรือเพื่อหาวิธีการแก้ไขไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดซ้ำอีกในอนาคต (พันธุ์เทพ พัฒนจรัสพันธุ์, 2557)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายแจ้งให้สถานศึกษาปฏิบัติการจัดการบริหารความเสี่ยงงานด้านวิชาการ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 รวมไปถึง พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต่างก็มีความตระหนักในเรื่องของการบริหารความเสี่ยง และในการบริหารงานของสถานศึกษางานวิชาการนับเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้ เพราะสถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาเด็กนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และนโยบายของหน่วยงานด้านสังกัดทั้งนี้หาก

สถานศึกษาไม่ดำเนินการการบริหารความเสี่ยงให้ คลอบคลุมงานวิชาการก็จะทำให้ การดำเนินงาน ไม่บรรลุพันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการด้านงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุแต่ละโอกาส ที่สถานศึกษาจะเกิดความเสียหาย เกี่ยวกับงานวิชาการ โดยการบริหารความเสี่ยงงานด้านวิชาการจะ ช่วยนำพาองค์กรก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง ดังนั้นองค์กรภาครัฐ โดยเฉพาะสถานศึกษาในสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงาน ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพให้ ได้มาตรฐานการศึกษาที่เหมาะสม (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2551)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนโดยเฉพาะงานวิชาการนั้นยังมีปัญหาในการจัดการอยู่มาก โดยจะเห็นได้จากการศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน พบว่ามีปัญหาในการ บริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วยด้านการบริหารหลักสูตร (ดวง สุวรรณเกิดผล, 2550) ที่ได้เสนอความเสี่ยงทางด้านการเรียนการสอนอัน ได้แก่ ความเสี่ยงในด้านการวัดและ ประเมินผล กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร ตำราเอกสาร นอกจากนี้ยังพบ ผลการวิจัยความเสี่ยงทางด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนของครู ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู และด้านคุณลักษณะของครู (สุรีย์ลักษณ์ สารฤทธิ์, 2553)

การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน จำต้องมีผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางการจัดการศึกษา รวมไปถึงการเตรียมสมาชิกขององค์กร เพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของทิศทางการพัฒนาสังคมพันธกิจใหม่ และความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อมผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์จะช่วยผลักดันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) แต่สภาพที่ปรากฏจากผลการวิเคราะห์ปัญหาของสภาการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค ต่อการพัฒนา และการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นยังขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาระบบบริหารงาน ยังขาดประสิทธิภาพและ เอกภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารยังขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนา การศึกษา วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การประสานงานความร่วมมือของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา ชุมชนสังคมท้องถิ่น ผู้ปกครอง ตลอดจนนโยบายด้าน การจัดการศึกษายังขาดความชัดเจน การใช้งบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษายังมีข้อจำกัด และขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องพึ่งพาและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อกฎหมายของการปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่แก้ไขตลอดจนความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ซึ่งภาครัฐต้องเร่งรัดพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหาร จัดการและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (พิชาย รัตนดิถ ฦ ภูเก็ต, 2555)

พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา โดยการใช้ระบบเชิงรูปแบบในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานที่สอดคล้องกับการบริบทของสถานศึกษา เพื่อเป็นการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาแบบนวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL เป็นกระบวนการที่สำคัญเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการพิจารณาว่าใครคือผู้รับบริการ (Customers) ที่เกิดประโยชน์สูงสุด จากกระบวนการ SIPOC MODEL ซึ่งประกอบด้วย S = Suppliers (ผู้ส่งมอบ) I = Inputs (ปัจจัยนำเข้า) P = Process (กระบวนการ) O = Outputs (การบริการ) C = Customers (ผู้รับบริการ) โดยเป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบเพื่อตอบสนองความต้องการเมื่อองค์กรสามารถระบุผู้รับบริการได้แล้ว จะต้องค้นหาความต้องการของผู้รับบริการและนำไปสู่การออกแบบกระบวนการ รวมทั้งปัจจัยนำเข้าของกระบวนการนั้น ๆ ตลอดจนเชื่อมโยงไปถึงผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้าด้วย กระบวนการทำงานในภาพใหญ่ ในรูปแบบตารางก่อนเริ่มเขียนแผนภาพ วัตถุประสงค์หรือทำการพัฒนาให้มีกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล (เสนาะ ตีเยาว์ และสุรัตน์ จินตสกุล, 2554)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่างานวิชาการมีความเสี่ยงความผิดพลาดหรือความสูญเสียที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา อาทิเช่น หลักสูตรของสถานศึกษาไม่มีความยืดหยุ่น การจัดการเรียนการสอนของครูไม่ได้ใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายขาดสื่อการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัยและที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาขาดการนิเทศกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง รวมถึงวิธีวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งที่กล่าวมาล้วนเป็นปัญหาที่ทำให้การบริหารงานวิชาการ ที่เป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร จึงมีผลกระทบต่อการบริหารจัดการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดหลักการทฤษฎีของนักการศึกษา มาประยุกต์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้สังเคราะห์งานวิชาการที่มีสภาพเป็นปัญหาด้านการจัดการศึกษาที่ส่งผลถึงจัดการเรียนการสอนงานด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ได้ 3 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เป็นกระบวนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ เพื่อสร้างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของการจัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและเป็นการยกระดับคุณภาพของงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีคุณภาพด้านการบริหารการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอะไรบ้าง
2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นอย่างไร
3. รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่มีประสิทธิผล ควรเป็นอย่างไร
4. ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ต่อไป
2. โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสถียรงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยตามระยะของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขอบเขตการวิจัย เพื่อศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสถียรงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยความเสถียรงานวิชาการที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้ หลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสถียร การบริหารงานด้านวิชาการ รูปแบบและการพัฒนารูปแบบเชิงระบบ โดยใช้นวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL

1.1 รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

องค์ประกอบเชิงระบบของกระบวนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสถียรงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้นวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL มาประยุกต์ใช้เป็นกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้

1.1.1 S – Suppliers ผู้ส่งมอบ

1.1.2 I – Inputs ปัจจัยนำเข้า

1.1.3 P – Process กระบวนการทำงาน

1.1.4 O – Outputs ผลลัพธ์

1.1.5 C – Customers ผู้รับบริการ

1.2 ระบบและการพัฒนาระบบ

องค์ประกอบของระบบ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสถียรงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้นวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL มาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบเชิงระบบ เพื่อเป็นกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของระบบในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 4 ส่วนดังต่อไปนี้

1.2.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)

1.2.2 กระบวนการ (Process)

1.2.3 ปัจจัยส่งออก หรือผลผลิต (Outputs)

1.2.4 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

1.3 กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และสังเคราะห์จากกรอบแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงและกระบวนการบริหารความเสี่ยง นำมาสังเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ได้องค์ประกอบหลักที่สำคัญได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.3.1 กำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (Defining Risk Objectives)

1.3.2 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

1.3.3 การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

1.3.4 การจัดการความเสี่ยง (Risk Management)

1.3.5 การติดตาม ตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Monitoring)

1.4 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาได้ 7 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้

1.4.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

1.4.2 ด้านการวิจัย วัสดุ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

1.4.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

1.4.4 ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

1.4.5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

1.4.6 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

1.4.7 ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน) จำนวน 639 คน

และครู (ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวนครู 8 คน) จำนวน 1,704 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,343 คน จาก 213 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มและจำแนกตามขนาดได้ 32 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 11 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 352 คน รายละเอียดดังนำเสนอในบทที่ 3

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่ตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 10 คน ทำการเลือกแบบเจาะจงและตามเกณฑ์คุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ (รายละเอียดในบทที่ 3)

2.3 การเลือกโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติการบริหารงานวิชาการที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนด (รายละเอียดในบทที่ 3) ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ครูและนักเรียนที่เกี่ยวข้อง และทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารทางโรงเรียน

2.4 สัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาไปใช้กับสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยเลือก 1 โรงเรียน เลือกจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ (รายละเอียดในบทที่ 3)

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้นวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี นักวิชาการด้านการศึกษา ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีรูปแบบและนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็น กรอบแนวคิดงานวิจัย ได้ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบ

ผู้วิจัยได้ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี นักวิชาการด้านการศึกษาทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีรูปแบบและนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย ได้ดังนี้ ฉลาด จันทร์สมบัติ (2550) ; Raj (1996) ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ;

เสนาะ ตีเยาว์ และสุรัตน์ จินตสกุล (2554) ; ไพโรจน์ ขาวสิทธิวงษ์ (2560) ; มารวย ส่งทานินทร์ (2558) ; บุญเลิศ คณาณสาร (2559) และพรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ (2560) แล้วทำการสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบภาพรวมของการพัฒนารูปแบบประกอบด้วย 5 ส่วน ดังต่อไปนี้คือ

- 1.1 S – Suppliers ผู้ส่งมอบ
- 1.2 I – Inputs ปัจจัยนำเข้า
- 1.3 P – Process กระบวนการทำงาน
- 1.4 O – Outputs ผลลัพธ์
- 1.5 C – Customers ผู้รับบริการ

2. การพัฒนาระบบ

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี นักวิชาการด้านการศึกษาศึกษา ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีระบบ และนำมาสังเคราะห์ เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย ได้ดังนี้ ทิศนา แคมมณี (2551) ; Wayne and Cecil l (2008) ; Lunenberg and Ornstein (2004) ; Yeates and Wakefield (2004) ; มานิตย์ อาษานอก (2554) ; ปณิธาน วรณวัลย์ (2554) ; พาที เกศธนากร (2554) ; Hussein and Hassan (2007) ; Murdick, Claggett and Ross (1990) ; Avison (2003) ; O'Brien (2008) ; Oz (2009) ; สุนทร บุญสะอาด (2555) ; ไมตรี บุญทศ (2554) ; Banghart (1969) ; Hoffer George and Valacich (1996) ; House (1980) ; ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ; Stufflebeam and Shinkfield (2007) ; Deming (1986) สังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของระบบในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย 5 ส่วน ดังต่อไปนี้คือ

- 2.1 ปัจจัยนำเข้า (Inputs)
- 2.2 กระบวนการ (Process)
- 2.3 ปัจจัยส่งออก (Outputs)
- 2.4 ผลผลิต (Outputs)
- 2.5 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

3. การบริหารจัดการความเสี่ยง

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎี นักวิชาการด้านการศึกษาศึกษา ที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี ความเสี่ยงและนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย ได้ดังนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2550) ; อารงศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2551) ; Commission (COSO) (2004) ; Trieschmamm Hoyt and Sommer (2005) ; สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ; กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554) ; Burke (2000) ; Hussein (2007) ; Shaw (2010) เฉลิมเกียรติ นามเชียงใหม่ (2552) ; Moeller (2001) ; Gray and Larson (2006) ; Wikipedia Dictionary (2009) ; ธร สุนทรायุทธ (2550) ; Clemson University and Communities in

Schools (2007) ; นฤมล สะอาดโณม (2550) ; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2550) ; ประเสริฐ อัครประถมพงศ์ และ ชารชุดา อมรเพชรกุล (2550) ; Committee of Sponsoring organizations of the Tread Way Commission (CoSo) (2004) ; Valsamakis et al. (2000) ; Higher Education Institutions Ethics Integrity at Work (2004) ; อรัญ โสทธิพันธุ์ (2550) ; International Organization for Standardization : ISO (2002) ; Roth (2007) ; เตือนใจ รักษา พงศ์ (2551) ; ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ; ปรีชา จันทวี (2553) ; มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553) ; Boltzan, Philips and Haag (2009) ; มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2555) มาสังเคราะห์เกี่ยวกับ ความเสี่ยงที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 5 ด้าน ดังต่อไปนี้คือ

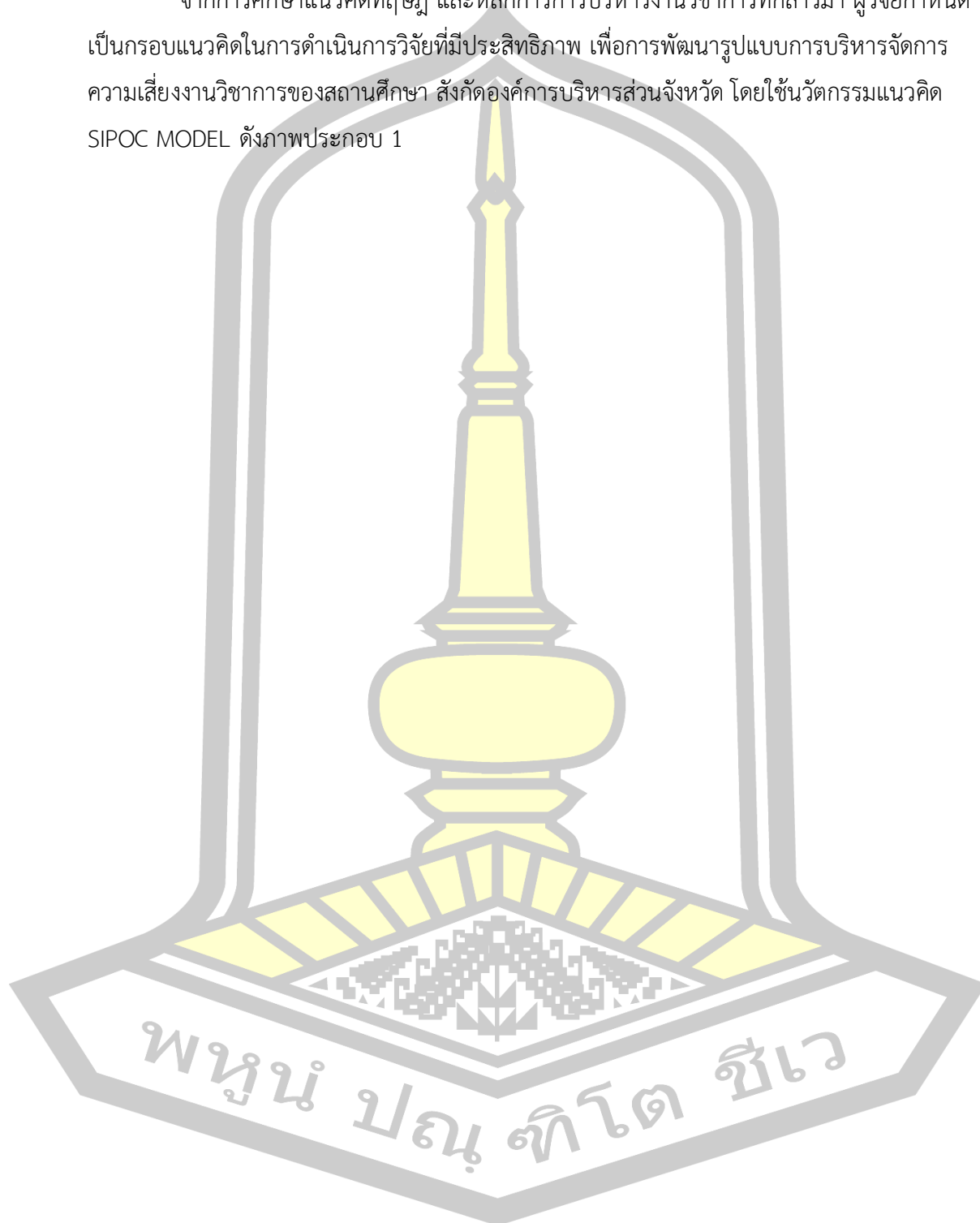
- 3.1 ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (Defining Risk Objectives)
- 3.2 ด้านการระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
- 3.3 ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
- 3.4 ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Management)
- 3.5 ด้านการติดตาม ตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Monitoring)

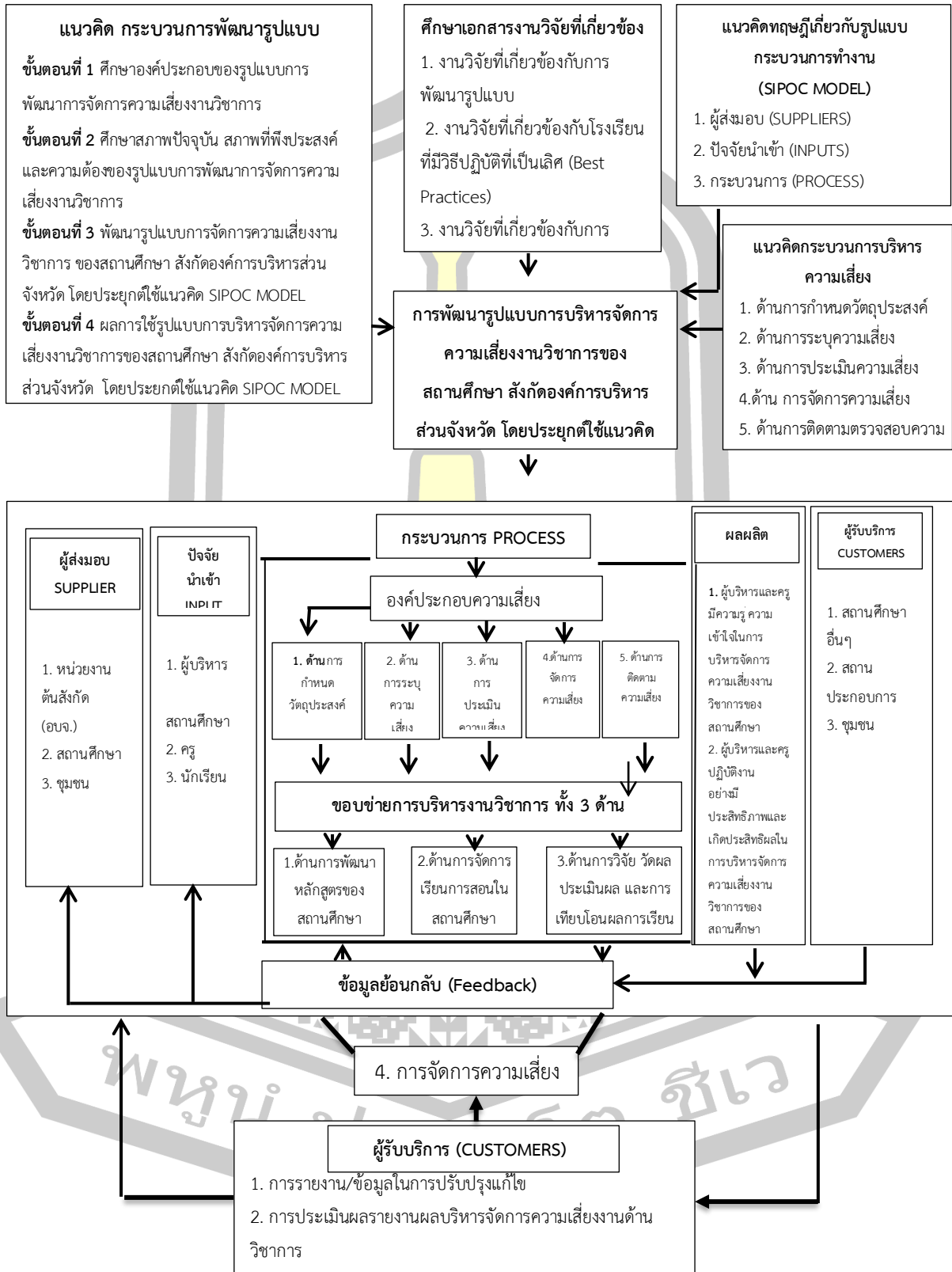
4. ขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ของนักวิชาการด้านการศึกษา ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนด เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย ได้ดังนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการ การศึกษา พ.ศ. 2550 ขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มี 17 งาน 1) ด้านการ พัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) ด้านการวางแผน งานด้านวิชาการ 3) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา 5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) ด้านการพัฒนา ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) ด้านการนิเทศการศึกษา 10) ด้านการแนะแนว 11) ด้านพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 12) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ 13) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน สถาน ประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ งานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16) ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, 2550)

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และหลักการการบริหารงานวิชาการที่กล่าวมา ผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสียหายงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้นวัตกรรมแนวคิด SIPOC MODEL ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ (Academic Risk Management Mode) หมายถึง กระบวนการที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบการจัดการงานวิชาการของสถานศึกษากับการจัดการความเสี่ยง โดยใช้กระบวนการแนวคิด (SIPOC MODEL) หลักการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบมีการสื่อสารประสานสัมพันธ์กันและมีผลกระทบต่อกันเกื้อหนุนซึ่งกันและกันประกอบด้วยปัจจัยนำเข้ากระบวนการผลิตผลลัพธ์และข้อมูลย้อนกลับ

2. งานวิชาการ (Academic) หมายถึง การบริหารการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับการศึกษา โดยสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการและภารกิจงานวิชาการจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของหลักทฤษฎีและนักศึกษาขอบข่ายงานวิชาการ ได้ 3 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 3. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพทางการบริหารการศึกษามีคุณภาพ

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตรในสถานศึกษา โดยการปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของสถานศึกษา และสภาพสังคม กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่นๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติมรวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (Controlling the Teaching in the Campus) หมายถึง กระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมความดีงามในจิตใจ มีความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้สร้างสรรค์ มีสุขภาพร่างกายและจิตใจสมบูรณ์ แข็งแรงประกอบอาชีพได้ มีวิถีชีวิตกลมกลืนธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์สำคัญของการจัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต และทำสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสู่ท้องถิ่น สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด

2.3 ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน (The Top of the Lesson is the Effective Learning and the Matching) หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้

ความจริง ที่มีระบบและวิธีการที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำความรู้ความจริงที่ได้ขึ้นไปใช้ในการตัดสินใจแก้ไข ปัญหา หรือก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ ซึ่งส่งผลถึงการวัดผลและประเมินที่เป็นกระบวนการ เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลขหรือสัญลักษณ์ ที่มีความหมายแทนคุณลักษณะหรือคุณภาพของสิ่งที่วัด โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพหารายละเอียดสิ่งทีวัดว่ามีจำนวนหรือปริมาณเท่าใด ต่อการเทียบโอนการศึกษาของ กรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยประชุมปฏิบัติการร่างกรอบแนวคิด การเทียบโอนการศึกษา มีการสัมมนา ประชาพิจารณากากรอบแนวคิดการเทียบโอนผลการศึกษา เพื่อการจัดการศึกษาที่เป็นระบบและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

3. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน ขององค์กรที่เป็นระบบหรือรูปแบบและต่อเนื่อง เพื่อช่วยให้องค์กรลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ องค์กรจะเกิดความเสียหาย เพื่อให้ระดับและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ใน ระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบและรูปแบบ โดยคำนึงถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

4. ความเสี่ยงงานวิชาการ (Academic Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนของการจัดการศึกษางานวิชาการและส่งผลกระทบต่อ สร้างความเสียหายหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือหน่วยงานนั้นๆ

5. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (Defining Risk Objectives) หมายถึง องค์กร ต้องพิจารณา กำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์และ ความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้เพื่อวางเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม

6. ด้านการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) หมายถึง การค้นหา รวบรวม พิจารณา และระบุ บ่งชี้เรื่องประเด็น เหตุการณ์ความเสี่ยงงานวิชาการที่อาจจะเป็นปัญหา อุปสรรค ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานสำเร็จไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม และวัตถุประสงค์กิจกรรมหรือ กระบวนการที่กำหนดไว้ สำหรับการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในครั้งนี้ การระบุความเสี่ยงงานวิชาการใน สถานศึกษาเป็นการค้นหาความเสี่ยงที่อาจจะเป็นปัญหา อุปสรรค ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

7. ด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการการประมาณ ระดับความเสี่ยงและการตัดสินใจว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับใดและสามารถยอมรับได้หรือไม่ ตามมิติ ของโอกาสการเกิดความเสียหายและมิติของผลกระทบจากการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

8. ด้านการจัดการความเสี่ยง (Risk Management) หมายถึง การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง การกระจายความเสี่ยง การยอมรับความเสี่ยง ในการวิจัยครั้งนี้ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยได้ใช้การควบคุมความเสี่ยงงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นวิธีการในการจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

9. ด้านการติดตามตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Monitoring) หมายถึง การติดตามตรวจสอบความเสี่ยงหลังการดำเนินการจัดการความเสี่ยง โดยประเมินประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และทำการทบทวนเพื่อพิจารณาว่าแผนจัดการความเสี่ยงใดต้องได้รับการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนไป เพื่อให้มั่นใจได้ว่าแผนบริหารความเสี่ยงมีความเหมาะสมและได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ภายในองค์กรตลอดจนมีความเชื่อมั่นได้ว่าความเสี่ยงทั้งหมดที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรได้รับการรายงานต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบกำกับดูแล

10. สถานศึกษา (Education) หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของสถานศึกษาในองค์การบริหารส่วนจังหวัด สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11. สถานศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) หมายถึง สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการบริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ดังนี้ 1) เป็นสถานศึกษามัธยมศึกษา 2) เป็นสถานศึกษาดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงที่ประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ 3) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ และ 4) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการสอบ O-NET ที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 1-3 ในระดับประเทศ

12. SIPOC MODEL หมายถึง รูปแบบเชิงระบบที่นำมาเป็นกระบวนการในการบริหารจัดการ การบริหารความเสี่ยงทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อการพัฒนางานด้านการจัดการศึกษาที่สามารถเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษา โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบของระบบที่มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

12.1 ผู้ส่งมอบ (Suppliers) หมายถึง ผู้จัดหาปัจจัยป้อนเข้าสู่องค์กร เพื่อการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ 1. หน่วยงานต้นสังกัด 2. สถานศึกษา และ 3. ชุมชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

12.2 ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หมายถึง ทรัพยากรบุคคล การบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษารวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. ครู และ 3. นักเรียน เพื่อให้การบริหารจัดการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ

12.3 กระบวนการ (Process) หมายถึง องค์ประกอบของความเสี่ง ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 2. ด้านการระบุความเสี่ยง 3. ด้านการประเมินความเสี่ยง 4. ด้านการจัดการความเสี่ยง และ 5. ด้านการติดตามความเสี่ยง และขอบข่ายงานวิชาการได้ 3 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 3. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

12.4 ผลผลิต (Outputs) หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1. ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา 2. ผู้บริหารและครู ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3. นักเรียนพึงพอใจในการจัดการศึกษา

12.5 ผู้รับบริการ (Customers) หมายถึง คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 1. สถานศึกษาอื่นๆ 2. สถานประกอบการ 3. ชุมชน ที่มีสถานศึกษาที่คุณภาพส่งผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

13. ผู้อำนวยการสถานศึกษา (Director) หมายถึง ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเพื่อบริหารการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

14. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ (Deputy Director for Academic Affairs) หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการในตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการด้านฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

15. หัวหน้างานวิชาการ (Chief Academic Officer) หมายถึง บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างานฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

16. ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (8 Groups of Teachers) หมายถึง บุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

17. ผู้เรียน (Learner) หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

18. ขนาดของสถานศึกษา (Size of School) หมายถึง สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งแบ่งสถานศึกษา ออกเป็น 4 กลุ่มที่กำหนดด้วยจำนวนนักเรียน ดังนี้

- 18.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน)
- 18.2 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)
- 18.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)
- 18.4 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้วิจัยขอแนะนำ โดยแบ่งเนื้อหาออกดังต่อไปนี้

1. การบริหารงานวิชาการขอบข่ายงานวิชาการ 3 ด้าน
2. การบริหารความเสี่ยงงานวิชาการ
3. รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
4. แนวคิดเชิงระบบและทฤษฎีระบบ
5. กระบวนการพัฒนารูปแบบ โดยแนวคิด SIPOC MODEL
6. บริบทของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การบริหารงานวิชาการขอบข่ายงานวิชาการ 3 ด้าน

หลักการแนวคิดทฤษฎีความเสี่ยงการบริหารงานวิชาการที่เป็นปัจจัยหลักของการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

พัทธ์ธีรา รัตนชัย (2550) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ถือเป็นภารกิจหลักของบริหารสถานศึกษาที่จะนำไปให้สถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและเข้าใจขอบเขตของการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดีรวมทั้งต้องบริหารงานวิชาการให้มีความชัดเจน และมีความแข็งแกร่ง เนื่องจากวิชาการเป็นดัชนีบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพสถานศึกษา

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550) กล่าวถึง การบริหารวิชาการว่าเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนกระประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

มยุเรศ โคตรชมพู (2550) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่สำคัญ และเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อ การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ส่วนงานอื่นๆ นั้นมีความสำคัญในลักษณะที่ถือเป็นงาน สนับสนุนเพื่อให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารและอาจารย์สอนต้องให้ ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรกโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพหรือมาตรฐานมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการบริหารงาน วิชาการ

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผลรวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า งานวิชาการนั้นเป็นหลักของผู้บริหาร สถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและ บุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา

อุณาภรณ์ สอนมะม่วง (2553) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นกิจกรรมการจัดเกี่ยวกับงานด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวัดผลประเมินผล ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา ด้านส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่จะสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ ต้องการเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมต่อไปได้เป็นอย่างดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติงานด้าน วิชาการไว้ ดังนี้ 1. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 2. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. ด้านการ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5. ด้านการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ 6. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 7. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. ด้านการ พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9. ด้านการนิเทศการศึกษา 10. ด้านการแนะแนว 11. ด้านการพัฒนาระบบ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 13. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
 16. ด้านการคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในทางปฏิบัติแล้วโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจจะกำหนดขอบข่ายงานบริหารงานวิชาการแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการวิจัยตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบงานด้านวิชาการเพื่อกระจายอำนาจไปยังโรงเรียนให้มีความเป็นอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนโรงเรียนและชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยยึด 5 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 5. ด้านการส่งเสริมความรู้ ทางวิชาการแก่ชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) กล่าวว่า ขอบข่ายและภารกิจงานวิชาการมีดังนี้

- ต้องถึน
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
 2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
 3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
 6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 8. การนิเทศการศึกษา
 9. การแนะแนว
 10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 11. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 12. การส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
 13. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
 14. จัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

15. การคัดหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา

พรชนก ต่ายหังตง (2550) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดทำ แผนงานวิชาการ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลักของสถานศึกษา การร่วมมือกันทำงาน และการกระจายอำนาจ มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษางานวิชาการ

สุรียันต์ อินทเจริญศานต์ (2552) ได้กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการเป็นเทคนิควิธีการของผู้บริหารครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนางานวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา

ชุมพล ผุ่งใหญ่ (2552) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารการศึกษาจะต้องมีความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและสามารถของบุคลากร มีการกระจายอำนาจส่วนกลางไปสู่ระดับปฏิบัติ การจักระบบประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารงานโดยมีอาชีพและการมีส่วนร่วมของ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สมชาย ชูเลิศ (2553) ได้กล่าวว่า หลักการในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหารต้องใช้ หลักในการกระจายอำนาจให้บุคคลทุกคนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบร่วมกัน ลดหลั่นตามหน้าที่ ของแต่ละครโดยที่ผู้บริหารต้องใช้วิธีการประชาธิปไตยในการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องคอยกระตุ้นให้ ครูมีความกระตือรือร้น ขยันขันแข็ง สอนอย่างมีประสิทธิภาพและสนใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ โดยที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ครู รวมทั้งต้องมีเสรีภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลแท้จริง

อำนาจ มีสมทรัพย์ (2553) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ การศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการในเรื่องแผนการปฏิบัติงานวิชาการ
โครงการสอน เนื้อหา การสอนและการบันทึกการสอน
2. การดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ในด้านเวลาเรียน ตารางสอน
การจัดการชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียนตามที่กระทรวงกำหนด การปรับปรุง
การเรียนการสอน และการทดลองปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้จริงและเกิดผลต่อผู้เรียน
3. การบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการ
ส่งเสริมหลักสูตรการจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุดและการนิเทศเพื่อเอื้อต่อการศึกษาของ
ผู้เรียนโดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำแก้ไข

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นแม่แบบที่จะเป็นตัวชี้นำสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535) กล่าวไว้ว่ามี 3 ประการ คือ 1. ทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ 2. ทำให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และ 3. หลักสูตรเป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน เช่น กำหนดเนื้อหา กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล เป็นต้น นอกจากนี้หลักสูตรยังทำให้ผู้บริหารมีแนวทางในการใช้หลักสูตรคือ

1. จะจัดและบริหารหลักสูตร อย่างไรจึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ
2. จะจัดสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างไรที่ทำให้ การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานั้นมีลำดับขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
3. ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร
4. ผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
5. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับการสอน และการนำหลักสูตรไปใช้

โดยสรุป หลักสูตร คือ การจัดประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องทำการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงค่านิยมของสมัยนั้นๆ และต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ ผู้บริหารจึงควรมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างถ่องแท้ หลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรจะกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร การจัดหลักสูตรสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการ เรียนรู้ หลักสูตรจึงมีความสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างดีจึงสามารถจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนทุกคน และใช้เวลาทำงานร่วมกันในระยะแรกอย่างมาก เพราะจะเป็นการมองภาพรวมกว้างๆ นับตั้งแต่การตั้งหัวข้อ เรื่องและการพิจารณาเลือกเนื้อหาสาระจากกลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ต่างๆ

ราชกิจจานุเบกษา 2550 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

หลักการแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามีคำศัพท์ที่ใช้ในความหมายของการบริหารมีอยู่สองคำคือ " การบริหาร" (Administration) และ "การจัดการ" (Management) การบริหารมักจะใช้กับการบริหารกิจการสาธารณะหรือการบริหารราชการส่วนคำว่าจัดการใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชนเราจึงเรียกผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในหน่วยงานราชการว่า "ผู้บริหาร" ในขณะที่บริษัทห้างร้านใช้เรียกตำแหน่งเป็น "ผู้จัดการ" เนื่องจากการศึกษาเป็นกิจการที่มุ่งประโยชน์สาธารณะและจัดเป็นส่วนงานของทางราชการจึงใช้เรียกชื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวว่า "บริหารการศึกษา" หากปฏิบัติงานเป็นหัวหน้าในสถานศึกษาเรียกว่า "ผู้บริหารสถานศึกษา"

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน 2. ด้านการพัฒนาทีมงานวิชาการในสถานศึกษา 3. ด้านภารกิจและขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา 4) ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 3 คน ครูจำนวน 8 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ของโรงเรียนวัดท่าเรือ “อุตสาหะวิทยาการ” การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์วิทยา ผลจากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการจัดทำแผนการจัด การเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน
2. ด้านกระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุมุมมอง การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบการเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3. ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วยภาวะผู้นำกลยุทธ์วัฒนธรรมเทคโนโลยี โครงสร้างและการวัดผล

โกศิษฐ์ เปลรินทร์ (2552) ได้วิจัยการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 395 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่าได้ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 60 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นไปตามหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน จำนวน 13 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การพัฒนานักเรียน จำนวน 12 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การพัฒนาครู จำนวน 10 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ จำนวน 13 ตัวบ่งชี้

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552) ได้วิจัยแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สนามวิจัยที่เป็นกรณีศึกษา คือ สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียน ใน 3 ภูมิภาค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 17 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. ส่วนนำกล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ 3. เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไปใช้และผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์ และนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ศึกษาถึงความสำคัญของงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งงานวิชาการนั้นเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาที่สำคัญของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษามาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้รวมทั้งพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจการยอมรับนับถือจากชุมชน สังคมอันจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จในที่สุด

O'Donnel and White (2005) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการคือการกระทำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ เช่น การนิเทศชั้นเรียน

การสังเกตการสอนการให้คำปรึกษา เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มองเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นส่วนประกอบของความรับผิดชอบและการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้มีความเข้าใจยิ่งขึ้นและนำไปสู่การกำหนดเป็นองค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอรายละเอียดจากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ และได้ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาศย์ (2551) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การแสดงบทบาทในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการนำการสั่งการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานสถานศึกษาในการปรับปรุงและการจัดกิจกรรมทางวิชาการ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน 2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การบริหารตนเอง ทีมงาน และชุมชน

โกศลภู์ เปลรินทร์ (2552) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้

จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการนำและการบริหารบุคคลในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้กระทำหรือจัดกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และแสดงบทบาทให้ชัดเจนในด้านคุณลักษณะและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมในการดำเนินการใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและงานด้านวิชาการ

ชฎากาญจน์ เจริญชนม์ (2553) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานวิชาการ สามารถใช้กลยุทธ์ทั้งการเป็นผู้นำและการบริหารและนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

Duke (1987) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอน คือ ความตั้งใจที่จะจัดสรรเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถที่จะใช้เวลาให้มากกว่าปกติให้กับชั้น

เรียนเป็นพิเศษ และยังมุ่งเน้นไปที่สวัสดิการของโรงเรียนทั้งหมดและการสร้างวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนตามธรรมชาติของการเรียนการสอนที่ดี

Hoy and Miskel (1982) ได้เสนอแนวคิดของภาวะผู้นำด้านการศึกษารวมอยู่กับการกำหนดจุดหมายการสอนการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติการประเมินผลและเลือกวัสดุหลักสูตรการประเมินการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การนิเทศแบบคลินิก และการวางแผนเพื่อความก้าวหน้าบุคลากร

Davis and Thomas (1989) กล่าวว่าผู้นำทางวิชาการคือ บทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู สรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้ที่มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำและการบริหารสามารถนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายและประสานงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวใจในการพัฒนางานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับกำหนดภารกิจของโรงเรียน การพัฒนาการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

มนุษย์ส่วนใหญ่จะปฏิบัติงานและกระทำการใดๆ ตามความรู้ ความเชื่อ และแนวคิดของตนเอง ดังนั้น การที่ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จะกระทำการและปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด จึงขึ้นอยู่กับความรู้และแนวคิดที่มีเหตุผลและความถูกต้องอันจะเป็นแนวทาง ขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความเชื่อมั่นและมุ่งมั่นในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

ในอดีตสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายตามหลักสูตรกลางที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้เท่านั้น ปัจจุบันแนวความคิดดังกล่าวเปลี่ยนไป มีการกระจายอำนาจและมอบหมายให้สถานศึกษามีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น จึงมีผู้นำแนวความคิดนี้บรรจุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้บังเกิดผลในการปฏิบัติ ดังข้อความในวรรคสอง มาตรา 27 ที่ว่า ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีหน้าที่

จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ม.ป.ป.)

จากข้อความตามวรรคนี้แสดงว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องจัดทำสาระในรายละเอียดตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางและจัดทำหลักสูตรอื่นบางส่วนเพิ่มเติม เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้นบทบาทของสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารและคณะครูจะต้องรับผิดชอบงานทางด้านการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรในทุกเนื้อหาสาระเพิ่มเติมทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นให้มากที่สุด ประกอบกับสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความพร้อมที่จะกำหนด รายละเอียดสาระของหลักสูตรเพิ่มเติมได้เอง

ในการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษานั้น นอกจากเป็นบทบาทของบุคลากรของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว สถานศึกษาอาจเชิญนักวิชาการจากมหาวิทยาลัย ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่าง ๆ มาช่วยจัดทำหลักสูตรให้แก่สถานศึกษาได้ มาช (Marsh, 1997) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะจัดทำหลักสูตรให้แก่โรงเรียนมาจากหลายแหล่ง จากบุคลากรในโรงเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มบุคคลจากอุตสาหกรรมและชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลจนถึงนักการเมือง

การที่บุคคลของสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะผู้บริหารและครูผู้สอน จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญ ทิศทางของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง เพราะได้มีการอภิปราย การตรวจสอบ และการหาข้อยุติอย่างรอบคอบ เป็นที่แน่ชัดว่าการจัดการเรียนการสอนของครูที่ดำเนินตามหลักสูตรที่ตนมีส่วนร่วมสร้างขึ้นมาเอง จะทำให้การจัดการเรียนการสอนสนองความต้องการของผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากกว่าการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มีผู้กำหนดมาให้เรียบร้อยแล้ว

นักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรต่างเห็นพ้องต้องกันว่า การกระจายอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องจำเป็นและมีความสำคัญ จึงบัญญัติศัพท์ที่เกี่ยวกับแนวคิดในการสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรเองไว้มากมาย เช่น การพัฒนาหลักสูตรที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Curriculum Development) การพัฒนาหลักสูตรที่ยึดโรงเรียนเป็นหลัก (School-Focused Curriculum Development) พร้อมทั้งมีความพยายามที่จะมอบอำนาจการตัดสินใจและการบริหารจัดการให้แก่ครูใหญ่หรือผู้บริหารโรงเรียน โดยบัญญัติศัพท์เรียกแนวความคิดนี้ว่า การบริหารจัดการที่ยึดแหล่งปฏิบัติการเป็นฐาน (Site-Based Management) หรือการบริหารจัดการที่ยึดโรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เป็นต้น

Sturman (1989) ได้สรุปถึงประโยชน์หรือข้อดีของการกระจายอำนาจทั้งการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรไปสู่สถานศึกษาไว้ดังนี้

1. มีความสามารถที่จะตัดสินใจให้สอดคล้องกับเงื่อนไขของท้องถิ่นได้ดีขึ้น
 2. มีศักยภาพที่จะสร้างความกระตือรือร้นระหว่างผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 3. มีศักยภาพที่จะส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยได้ดีขึ้น โดยชักจูงการตั้งใ้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมการตัดสินใจมากขึ้น
 4. มีศักยภาพในการส่งเสริมให้เกิดโครงสร้างการทำงานที่มีลักษณะเป็นนวัตกรรมมากขึ้น
 5. มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามากขึ้น หลีกเลียงหรือลดการใช้โครงสร้างการทำงานแบบเดิมลง
 6. มีศักยภาพในการนำทรัพยากรของรัฐมาใช้ เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมมากขึ้น
 7. ลดความขัดแย้งของกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ
 8. เปิดโอกาสให้กลุ่มบุคคลที่ด้อยโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม
 9. ส่งเสริมการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นวัตรวิสัย
- ประโยชน์อีกประการหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนจากการที่สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรขึ้น

ใช้เอง ก็คือสามารถสนองความต้องการ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง แม้หลักสูตรกลางจะกำหนดเป็นหลักการไว้ว่า “เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533) แต่ก็มักจะไม่ค่อยบรรลุเจตนารมณ์ที่วางไว้แม้ในอดีตและปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะโดยข้อเท็จจริง สภาพโรงเรียนและธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างและความหลากหลายค่อนข้างสูง เนื้อหาสาระและรายวิชาต่างๆ ที่กำหนดจากส่วนกลางไม่สามารถสนองความต้องการเฉพาะดังกล่าวของโรงเรียนได้ การส่งเสริมให้โรงเรียนกำหนดรายละเอียดของหรือหลักสูตรแกนกลางหลักสูตรในบางรายวิชาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน จึงเป็นทางออกที่จะแก้ปัญหาความจำกัดของความหลากหลายของหลักสูตรได้

วิธีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

โดยหลักการทั่วไป ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรในระดับชาติหรือระดับสถานศึกษา จะมีวิธีดำเนินการในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ เริ่มด้วยการกำหนดจุดหมายของหลักสูตร การกำหนดเนื้อหาสาระ การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร อย่างไรก็ตาม แต่ละขั้นตอนอาจมีการกระจายกิจกรรมให้ละเอียดและครอบคลุมมากขึ้นได้ เพื่อให้เหมาะสมกับธรรมชาติของหลักสูตรแต่ละระดับหรือแต่ละประเภท

Taba (1962) นักพัฒนาหลักสูตรชาวอเมริกันให้ความเห็นสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเอง โดยยึดหลักการดำเนินการจากระดับล่างหรือระดับรากหญ้า ทาบามีความเชื่อว่าครูใน โรงเรียนซึ่งเป็นผู้สอนโดยตรงควรจะเป็นผู้จัดทำหลักสูตรเองมากกว่าส่วนกลางหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงเป็นผู้จัดทำและจัดส่งมาให้ และกล่าวว่าครูควรจะเริ่มกระบวนการพัฒนาหลักสูตรจากการสร้างหน่วยการเรียนการสอนในเนื้อหาเฉพาะสำหรับเด็กในโรงเรียนก่อน ความเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้

Taba (1962) ได้กำหนดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียนออกเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งสามารถปรับใช้ได้กับบริบทของประเทศไทย ดังนี้

1. การผลิตหน่วยการเรียนการสอนหรือหลักสูตรเฉพาะรายวิชา การดำเนินการจะเป็นไปในลักษณะนำร่องกระบวนการจัดทำหลักสูตรในลักษณะหน่วยการเรียนหรือหลักสูตรเฉพาะรายวิชา มีกิจกรรมดำเนินการ 8 ประการ ดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน ในขั้นนี้คณะกรรมการหลักสูตรของโรงเรียนจะสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตร โดยพิจารณาจากช่องว่าง จุดบกพร่องและความหลากหลายแห่งภูมิหลังของผู้เรียน

1.2 การกำหนดจุดหมาย ภายหลังจากได้วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียนแล้วผู้วางแผนหลักสูตรจะช่วยกันกำหนดจุดหมายที่ต้องการ

1.3 การเลือกเนื้อหา เนื้อหาสาระหรือหัวข้อเนื้อหาที่จะนำมาศึกษาได้มาโดยตรงจากจุดหมาย คณะผู้ทำหลักสูตรไม่เพียงแต่จะต้องพิจารณาจุดหมายในการเลือกเนื้อหาเท่านั้นแต่จะต้องพิจารณาความสอดคล้องและความสำคัญของเนื้อหาที่เลือกด้วย

1.4 การจัดเนื้อหา เมื่อได้เนื้อหาสาระแล้วงานขั้นต่อไปคือ การจัดลำดับเนื้อหา ซึ่งอาจจัดตามลำดับจากเนื้อหาที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยาก หรืออาจจัดตามลักษณะหรือธรรมชาติของเนื้อหาสาระที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ การจัดเนื้อหาที่เหมาะสมควรจะสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน ความพร้อมของผู้เรียนและระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องเลือกวิธีการหรือยุทธวิธีที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้กับเนื้อหาได้ นักเรียนจะทำความเข้าใจเนื้อหาผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่กว้างแผนหลักสูตรและครูเป็นผู้เลือก

1.6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้ตัดสินใจวิธีการที่จะจัดและกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดลำดับขั้นตอนของการใช้กิจกรรม ในขั้นนี้ครูจะปรับยุทธวิธีให้เหมาะสมกับนักเรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูรับผิดชอบ

1.7 การกำหนดสิ่งที่จะต้องประเมินและวิธีการในการประเมิน ครูผู้สอนในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องประเมินและตรวจสอบให้ได้ว่าหลักสูตรดังกล่าวบรรลุ

จุดหมายหรือไม่ ครูผู้สอนจะต้องเลือกเทคนิควิธีอย่างหลากหลายเพื่อใช้ให้เหมาะสมกับการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และให้สามารถบอกได้ว่าจุดหมายของหลักสูตรได้รับการตอบสนองหรือไม่

1.8 การตรวจสอบความสมดุลและลำดับขั้นตอน ผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องมุ่งเน้นที่การจัดทำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้การสอนให้คงเส้นคงวาและสอดคล้องภายในตัวหลักสูตรเอง การดำเนินการในลักษณะนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและเกิดความสมดุลในเนื้อหาและประเภทของการเรียนรู้

2. การนำหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ไปทดลองใช้ เมื่อคณะผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้จัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรในรูปของสื่อหรือบทเรียนต่างๆ เรียบร้อยแล้ว คณะครูก็จะนำเอกสารหลักสูตรเหล่านั้นไปทดลองสอนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ มีการสังเกตวิเคราะห์และเก็บรวบรวมผลการใช้หลักสูตรและการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้นในโอกาสต่อไป

3. การปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้สอดคล้องกัน ในขั้นตอนนี้จะต้องปรับหน่วยการเรียนรู้หรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างความสามารถของผู้เรียนกับทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่และกับพฤติกรรม การสอนของครู มีการรวบรวมข้อจำกัดต่างๆ ที่ได้จากการทดลองไว้ในคู่มือครู เพื่อจะใช้เป็นข้อสังเกตและแนวทางที่จะช่วยให้ครูได้จัดกิจกรรม การสอนอย่างรอบคอบ

4. การพัฒนากรอบงาน ภายหลังจากจัดทำบทเรียนหรือหลักสูตรรายวิชาต่างๆ จำนวนหนึ่งแล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องตรวจสอบหลักสูตรและสื่อในแต่ละหน่วยหรือแต่ละรายวิชา ในประเด็นของความเหมาะสมและความเพียงพอของขอบข่ายเนื้อหา และความเหมาะสมของการจัดลำดับเนื้อหาครูหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรจะต้องรับผิดชอบจัดทำหลักการ และเหตุผลของหลักสูตรโดยดำเนินการผ่านกระบวนการการพัฒนากรอบงาน

5. การนำหลักสูตรไปใช้และเผยแพร่ เพื่อให้ครูที่เกี่ยวข้องนำหลักสูตรไปใช้จริงในระดับห้องเรียนอย่างได้ผลจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องจัดฝึกอบรมครูประจำการอย่างเหมาะสม กระบวนการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 5 ขั้นตอนที่กล่าวมามีลักษณะที่เป็นเชิงวิชาการอยู่มาก ดังนั้นเมื่อมีการจัดทำหลักสูตรในสถานการณ์จริงผู้รับผิดชอบสามารถปรับปรุงกิจกรรมและขั้นตอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา สภาพท้องถิ่นและเงื่อนไขอื่น ๆ ได้ อย่งไรก็ตามในเวลาปฏิบัติงาน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถปรึกษาหารือกับผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ได้

ความได้เปรียบของการสร้างหลักสูตรโดยคณะบุคคลในสถานศึกษาก็คือ สามารถตรวจสอบผลงานและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมได้ตลอดเวลา เพราะมีนักเรียนซึ่งพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ในทุกขั้นตอนและตลอดเวลา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร

หลักสูตรของสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องและสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร เมื่อพิจารณาธรรมชาติของหลักสูตรโดยทั่วไปแล้วหลักสูตรของแต่ละรายวิชาจะมีจุดเน้นในด้านหนึ่งด้านใดดังต่อไปนี้

1. ด้านที่หนึ่ง เป็นหลักสูตรที่เน้นทางด้านวิชาการหรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ในลักษณะการส่งเสริมความรู้ ความคิดและสติปัญญา
2. ด้านที่สอง เป็นหลักสูตรที่เน้นการเสริมสร้างทักษะทางกาย ซึ่งเน้นกลไกของร่างกายในการกระทำกิจกรรมหรือทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เช่น วิชาประเภทการทำงาน การอาชีพ การพลศึกษา นาฏศิลป์และดนตรี เป็นต้น
3. ด้านที่สาม เป็นหลักสูตรที่เน้นการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม จริยธรรมและความประพฤติของผู้เรียนหรือจิตพิสัย (Affective Domain)

เนื่องจากวิธีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ มีลักษณะการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการฝึกทักษะต่าง ๆ ไว้จำนวนมากและหลากหลายอยู่แล้วจึงจะไม่อธิบายซ้ำ เพราะการสอนในสองด้านแรกเป็นการสอนที่เน้นทางด้านพุทธิพิสัยและด้านปฏิบัติหรือทักษะพิสัยที่คุ้นเคยกันดีอยู่แล้วเป็นการเรียนการสอนที่ตรงไปตรงมา ตรวจสอบหรือประเมินผลได้ชัดเจนว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว อีกนัยหนึ่งก็คือสามารถบอกได้ว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้และบรรลุจุดหมายที่วางไว้หรือไม่ จึงเป็นเรื่องของการมุ่งผลสัมฤทธิ์แห่งการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดและประเมินผลก็สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้โดยตรง

ส่วนการเรียนรู้ทางด้านจิตพิสัย เป็นการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อนกว่า เพราะเป้าหมายของการเรียนด้านนี้ต้องมุ่งถึงขั้นสามารถนำไปปฏิบัติด้วย ไม่ใช่เพียงการรู้และการเข้าใจในเรื่อง จริยธรรมหรือความดีเท่านั้น แต่ที่จำเป็นต้องเน้นการเรียนรู้ทางด้านจริยธรรมเป็นกรณีพิเศษ เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ตระหนักถึงจริยธรรมและคุณธรรมของเยาวชนว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงกำหนดไว้ในมาตรา 81 ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม (อักษรภาพพัฒนา, 2543) ส่วนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ย้าเรื่องนี้เช่นเดียวกัน ในมาตรา 24(4) ว่า “จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, ม.ป.ป.)

ตามข้อเท็จจริง การศึกษาของประเทศไทยทุกระดับได้เน้นการปลูกฝังค่านิยม จริยธรรม และคุณธรรมของผู้เรียนตลอดมา แต่การดำเนินการสอนในเรื่องดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้มากนัก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ทางจริยธรรมเป็นอย่างดี

แต่พฤติกรรมที่แสดงออกยังมีได้สอดคล้องกับความรู้ที่มี ดังนั้นถ้าจะสอนให้นักเรียนประพุดติและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมอย่างแท้จริง จำเป็นจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจาก การเรียนรู้ทางวิชาการในห้องเรียน

Kohlberg (1970) ได้กำหนดวิธีการสอนจริยธรรมที่ได้ผลกับนักเรียน 2 วิธี ดังนี้

1. วิธีแรก เป็นการสอนระดับห้องเรียน ยึดการอภิปรายปัญหาจริยธรรม เพื่อมุ่งเน้นการหาเหตุผลที่ดีในการประพุดติตนให้เป็นคนดีตามหลักจริยธรรม โดยยกกรณีปัญหาจริยธรรมมาเป็นสื่อในการอภิปราย การสอนตามวิธีการนี้ ครูต้องมีความสามารถในการดูแล กระตุ้น และทะล่อมทิศทางในการหาเหตุผลที่เหมาะสมของผู้เรียนมาประกอบการอภิปราย

2. วิธีที่สอง เป็นการสอนจริยธรรมจากสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่เป็นจริง เป็นหลักสูตรแฝง (Hidden Curriculum) ซึ่งดูเหมือนว่าโคลเบอร์กจะให้ความสำคัญแก่การสอนจริยธรรมตามแนวหลักสูตรแฝงเช่นนี้มากกว่า เช่นเดียวกับโพสนเนอร์ (Posner, 1992) ซึ่งให้ความสำคัญของหลักสูตรแฝงโดยกล่าวว่า หลักสูตรแฝงเป็นหลักสูตรที่บุคลากรในโรงเรียนอาจไม่ได้รับรู้ว่าเป็นทางการ แต่มีอิทธิพลโดยตรงต่อนักเรียนอย่างลุ่มลึกและยาวนานมากกว่าหลักสูตรที่เป็นทางการของโรงเรียน

นักพัฒนาหลักสูตรหลายคนเชื่อว่า หลักสูตรที่เป็นทางการไม่สามารถสอนจริยธรรมและค่านิยมให้แก่นักเรียนได้ดีเท่าหลักสูตรแฝง และเรียกชื่อหลักสูตรประเภทนี้หลายชื่อ เช่น Implicit Curriculum (Goodlad, 1984) และ Unstudied Curriculum (Saylor and Alexander, 1974) ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับ หลักสูตรแฝงหรือ Hidden Curriculum

ในทำนองเดียวกัน นักสังคมวิทยาได้บัญญัติคำว่า “Socialization” หรือการขัดเกลาทางสังคมนำมาใช้อธิบายการเรียนรู้จริยธรรม ค่านิยมและพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนที่ใกล้ชิดกับเด็ก ว่าเป็นการเรียนรู้จากตัวแบบหรือแบบอย่างของผู้ใหญ่ เด็กจะแยกไม่ออกว่าพฤติกรรมใดดีหรือพฤติกรรมใดไม่ดี ถ้าผู้ใหญ่ต้องการให้เด็กเป็นคนดี ผู้ใหญ่หรือสังคมจะต้องเสนอตัวแบบหรือตัวอย่างพฤติกรรมที่ติงามให้เด็กได้เลียนแบบ

การสอนจริยธรรมที่ไม่ได้ผลมักเกิดจากความขัดแย้งระหว่างสิ่งที่ผู้ใหญ่สอนให้เด็กปฏิบัติกับสิ่งที่ผู้ใหญ่ปฏิบัติ เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเด็กมักจะประพุดติและปฏิบัติตนตามที่ผู้ใหญ่หรือสังคมปฏิบัติกัน มากกว่าที่ครูสอนหรือที่ผู้ใหญ่ปรารธนาจะให้เด็กนำไปประพุดติและปฏิบัติซึ่งต้องยอมรับว่าสังคมไทยมีพฤติกรรมแบบอย่างของผู้ใหญ่และสังคมที่ไม่พึงปรารธนาให้เห็นเป็นจำนวนมาก แบบอย่างเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการสอนจริยธรรมและคุณธรรมในครอบครัวและในโรงเรียน

ถ้าจะให้การสอนจริยธรรมในโรงเรียนประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง ผู้บริหารและครูทุกคนในโรงเรียนต้องเข้าใจอิทธิพลของหลักสูตรแฝง และต้องร่วมมือกันสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้จริยธรรมของนักเรียน กล่าวคือ ผู้บริหารจะต้องริเริ่มและประชุมหารือ

กับครูและบุคลากรทุกประเภทในโรงเรียน เพื่อร่วมสร้างแบบอย่างที่ดีทางจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียน นั่นคือ ถ้าจะสอนให้นักเรียนเป็นคนดี มีจริยธรรม ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องประพฤติตนให้เป็นผู้มีจริยธรรมก่อน มีการสร้างกฎเกณฑ์ มาตรฐานและระเบียบแบบแผนหรือวัฒนธรรมของโรงเรียนที่เอื้อและส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตนเชิงจริยธรรมของผู้เรียนให้ถูกต้อง

นอกจากนี้ โรงเรียนจะต้องส่งเสริมการทำกิจกรรมพิเศษของนักเรียน เช่น โดยการ จัดชุมนุม สโมสร และกิจกรรมพิเศษที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำงานและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น มีความเคารพต่อกัน มีความเข้าใจและเอื้ออาทรต่อกัน มีความรับผิดชอบซื่อสัตย์ต่อกัน และคุณสมบัติอื่นๆ ที่ส่งเสริมความมีจริยธรรม แม้ในปัจจุบันนี้สถานศึกษาทั่วไปได้จัดกิจกรรมดังกล่าวอยู่แล้ว แต่ยังคงขาดคุณภาพและทิศทางของการจัดกิจกรรม ในโอกาสต่อไปนี้เมื่อสถานศึกษาได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินกิจกรรมการศึกษาเองทั้งหมด ตามหลักการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารและครู อาจารย์ในโรงเรียนจะต้องมุ่งมั่นและร่วมมือกันวางแผน กำหนดทิศทางและจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมของผู้เรียนตามแนวคิดและแนวทางที่ได้กล่าวมาแล้ว

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นแนวความคิดและแนวปฏิบัติทั่วไปอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรโดยสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ เนื้อหาสาระในลำดับต่อไปจะกล่าวถึงแง่มุม และรายละเอียดของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่นำไปปฏิบัติจริงต่อไป

กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แม้ว่าการพัฒนาหลักสูตรที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือหลักสูตรสถานศึกษา ตามนัย แห่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งหวังจะให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำ รายละเอียดของเนื้อหาสาระในหลักสูตรขั้นพื้นฐานเพิ่มเติม แต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ยังเน้นความสำคัญของเนื้อหาสาระ ประเภท สภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ดังนั้น นอกจากภารกิจหลักของสถานศึกษาที่จะจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรขั้นพื้นฐานตามที่ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบแล้ว สถานศึกษายังต้องพิจารณาและจัดทำสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องและสนอง ความต้องการของผู้เรียนที่ดำรงชีวิตอยู่ในหมู่บ้าน ตำบล ท้องถิ่น หรือชุมชนที่มีความแตกต่างกัน

เพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำเนื้อหาสาระ ของหลักสูตรทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้น จึงขอเสนอรายละเอียด มิติ และมุมมองที่มีต่อการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดหมายของหลักสูตรของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ สถานศึกษาจึงต้องมีหลักสูตรของตนเอง กล่าวคือ หลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวลและประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องเรียนเพิ่มเติมเป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานศึกษาจะต้องทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตร 2 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ เปรียบเสมือนเป็นวิธีการสร้างกำลังใจและเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้สูงสุดตามศักยภาพของแต่ละคน โดยควรสร้างความเข้มแข็ง ความสนใจและประสบการณ์ให้ผู้เรียน และพัฒนาความมั่นใจให้เรียนและทำงานอย่างเป็นอิสระและร่วมใจกัน ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้สำคัญๆ ในการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นได้ ข้อมูลสารสนเทศและใช้เทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด ความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันว่า สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม หลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียนและช่วยพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค ควรพัฒนาความตระหนัก เข้าใจ และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น ระดับชาติและระดับโลก หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูล เป็นอิสระและเข้าใจในความรับผิดชอบของตน

จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสองประการข้างต้นนี้ เป็นเพียงกรอบหรือแนวทางที่จะให้สถานศึกษาได้นำไปพิจารณา และกำหนดเป็นรายละเอียดจุดหมายในแต่ละสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในท้องที่ หมู่บ้าน ตำบล และชุมชน ที่มีสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และค่านิยมที่แตกต่างกัน

2. การสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองตอบการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม เพื่อสนองตอบการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้สอนต้องปรับปรุง กระบวนการสอนและประเมินกระบวนการสอนของตน ให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้ามีการปรับปรุงหลักสูตรตลอดเวลา สถานศึกษาจึงควรดำเนินการในการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์

สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อมองอนาคตว่า โลกและสังคมรอบๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สถานศึกษาจะต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนา ผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย สถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หมายความว่า ผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษาสามารถมองเห็นและคาดการณ์ได้ว่า จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตที่จะมีผลต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอันจะนำไปสู่การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาครั้งแล้ว และติดตามความเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ของสถานศึกษาจะให้สถานศึกษาเกิดวิสัยทัศน์ขึ้นได้

นอกจากนี้การกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัย ประสบการณ์และความร่วมมือของชุมชน บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ผู้เรียน ภาคธุรกิจ ภาครัฐ ในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา ในการแสดงความประสงค์หรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้ สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียนที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษา พร้อมด้วยเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการและการติดตามผล ตลอดจนจัดทำรายงานแจ้งสาธารณชน และส่งผลย้อนกลับให้สถานศึกษาเพื่อปฏิบัติงานที่เหมาะสมและได้มาตรฐานสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

จากวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้ กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้นให้เป็นรายปีหรือรายภาค พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคนนำไปออกแบบการเรียนการสอน การบูรณาการโครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมาย/โครงการงาน แฟ้มผลงานหรือการบ้าน โดยวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา หลักสูตรดังกล่าวจะเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุม ภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

3. การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือ รายภาคสถานศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่าง ๆ จากหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน และกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้เป็นรายปีหรือรายภาคให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาด้วย พิจารณากำหนด วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมทั้งพิจารณาใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น และสามารถกำหนดในลักษณะผสมผสานบูรณาการ จัดเป็นชุดการเรียนรู้แบบ ยืดหยุ่นหรือจัดเป็นโครงการได้

4. การออกแบบการเรียนการสอน

จากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาค สถานศึกษาต้องมอบหมายให้ครูผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียน สามารถทำอะไรได้ในแต่ละช่วงชั้น เช่น ช่วงชั้นที่ 1 ซึ่งมีชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นั้น ผู้เรียนจะเรียนรู้ สาระของแต่ละเรื่องที่กำหนดได้ในระดับใด ยกตัวอย่างวิชาคณิตศาสตร์ ที่มีสาระที่ 1 : จำนวนและการดำเนินการ และมีมาตรฐาน ค.1.1 : เข้าใจถึงความหลากหลายของการแสดงจำนวนและการใช้ จำนวนในชีวิตจริง ผู้เรียนในช่วงชั้นนี้จะสามารถทำอะไรได้ เช่น ในช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1-3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นไว้ข้อหนึ่งว่า มีความคิดรวบยอดและความรู้สึกเชิงจำนวน เกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ และผู้เรียนในช่วงชั้นนี้จะมีความสามารถอย่างไร เช่น ผู้เรียนในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถนับได้ 1 ถึง 100 และมากกว่า เป็นต้น การออกแบบการเรียนรู้อาจต้องให้ ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์และสังคม

5. การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

การจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น 9 ปี สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความ จำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วย วิธีการสอนที่ยืดหยุ่นหรือจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษาเป็นหลักตามความ เหมาะสมของท้องถิ่น บูรณาการการเรียนรู้ด้วยกลุ่มสาระต่างๆ เข้ากับหัวข้อเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล ควรกำหนดจำนวนเวลาเรียนสำหรับสาระการเรียนรู้รายปี

3. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุ ตามที่คาดหวัง กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. การจัดทำสาระของหลักสูตร
2. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ

4. ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การทำความเข้าใจกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกขั้นตอน ในเชิงทฤษฎีหรือเชิงหลักการไม่เป็นเรื่องยากแต่อย่างใด เมื่อนำขั้นตอนและกระบวนการนั้นไปดำเนินการ มักจะเกิดปัญหาและมีอุปสรรคอยู่เสมอ ซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นอยู่เสมอ ความล้มเหลวของสถานศึกษาในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะขึ้นอยู่กับตัวแปรหรือเงื่อนไขหลายประการ ได้แก่ ความสามารถในการบริหารจัดการหลักสูตร การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารจัดการเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยการบริหารจัดการหลักสูตร อย่างเป็นระบบนั่นเอง ซึ่งประกอบด้วย งาน/ภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ 7 ภารกิจ คือ

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ภารกิจที่ผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา มีดังนี้
 - 1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรของสถานศึกษา ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญ หรือความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 1.2 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการของสถานศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 1.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน/องค์กร ในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ และให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 1.4 จัดทำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นระบบ
 - 1.5 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา
 - 1.6 พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปใช้จัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาและคณะอนุกรรมการระดับกลุ่มวิชา จะต้องดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2543)

1. ศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรว่า กำหนดสาระที่เป็นแกนกลางและสาระของท้องถิ่นไว้อย่างไร และมีความสอดคล้องสัมพันธ์และสมดุลอย่างไร

2. วิเคราะห์ข้อบ่งชี้เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งองค์ประกอบด้านความรู้ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม
3. ศึกษาสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการของชุมชนและสังคม
4. ปรับปรุงสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมในส่วนที่ต้องจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
5. ตรวจสอบความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมกับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชา และมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามข้อบ่งชี้สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ สัดส่วน เวลาและหน่วยกิตตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด
7. พัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

นอกจากนี้ครูควรดำเนินการเพื่อให้การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาสมบูรณ์อีก 2 ประการ นั่นคือ กำหนดสื่อการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล

การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร

การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรหรือวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

มีภารกิจที่ต้องดำเนินการ 3 ส่วน คือ

1. การบริหารการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย การสอนซ่อมเสริม การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นต้น
2. การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การวางแผนให้ครูทุกคนสามารถแนะแนวผู้เรียนได้ทั้งด้านการศึกษา อาชีพและปัญหาอื่น ๆ เป็นต้น
3. การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในและนอกสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร

การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามภารกิจที่สอง หรือการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา และภารกิจที่สามหรือการวางแผนบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาได้กำหนดไว้

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
ภายในสถานศึกษา

2. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารหลักสูตร
และงานวิชาการจากภายนอกสถานศึกษา

การสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษาจะต้องรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรของ
สถานศึกษา สรุปและเขียนรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำผลการรายงาน
เผยแพร่ให้ชุมชนหรือสาธารณชนได้รับทราบ

การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหา/อุปสรรคในการ
ดำเนินงานและข้อมูลจากการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรทั้งหมด จะเป็นประโยชน์ต่อการ
ปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในปีต่อไป

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้อง

ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ
ก็คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรทั้งทางตรงและทางอ้อม
ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น
หลักสูตรที่กระจายอำนาจการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา ทั้งในด้านการบริหารวิชาการ การบริหาร
จัดการ และการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการนำหลักสูตรแกนกลางในระดับชาติไปสู่
การปฏิบัติในสถานศึกษา จึงต้องได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุก
ระดับ โดยที่การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเน้นความสำคัญในการปฏิรูป
กระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า
ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ”

ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้จึงต้อง
ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีเป้าหมายที่การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ คือเป็น “คนเก่ง คนดี และมีความสุข” โดยมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารอย่างถ่องแท้และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังแบบต่อเนื่อง จะช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประสบผลสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากการสั่งการมาเป็นผู้ร่วม คือ ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีบทบาทดังนี้

- 1.1 จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา
- 1.2 เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนสาระตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 ประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.4 สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษามีความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
- 1.5 มีการนิเทศภายใน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีระบบ
- 1.6 จัดให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น

2. ครูผู้สอน

ครูผู้สอนมีบทบาทโดยตรงในการร่วมพัฒนาหลักสูตร จัดการเรียนรู้ ครูในยุคปฏิรูปการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนจากการเป็นผู้สอน เป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการชี้แนวทางการนำความรู้จากแหล่งต่างๆ มาใช้ประโยชน์ กล่าวคือ ทำให้ผู้เรียนรู้วิธีการเข้าถึงแหล่งข้อมูล มีทักษะในการใช้สื่อ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในการสืบค้นข้อมูลมาใช้ได้สะดวก วิธีการที่ครูสามารถทำได้ในฐานะผู้เอื้ออำนวยความสะดวกที่ดี เช่น ให้ออกาสผู้เรียนเข้าไปใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดของโรงเรียน บอกแหล่งที่มาของข้อมูล ให้ผู้เรียนที่สนใจสามารถสืบค้นได้จากซีดีรอม หรือจากโฮมเพจในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

นอกจากนี้ ครูยังต้องปรับบทบาทจากการเป็นผู้ป้อนข้อมูล เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา โดยครูจะต้องตระหนักเสมอว่า ตนเองไม่ใช่ผู้กำหนดความรู้ แต่เป็นผู้สอนแก่นความรู้ในวิชาที่สอน และแนะวิธีการคิด ให้กรอบในการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาการ แนะนำการพิจารณาข้อมูลที่จะเลือกนำมาใช้ แนะนำเรื่องต่างๆ ไปที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนด้วย เช่น

ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ การพัฒนาบุคลิกภาพ มารยาท การป้องกันตนเองจากภัยอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

ครูจะทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่นักเรียนและเป็นผู้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ก็ต่อเมื่อครูเป็นผู้ที่เรียนรู้มาก่อน นั่นหมายความว่า ครูจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เป็นคนช่างสังเกตและคิดแตกฉานกับข้อมูลและความรู้ที่ผ่านเข้ามาในสมองด้วยการตั้งคำถามและหาทางพิสูจน์เรื่องเหล่านี้ให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูไม่เพียงแต่จะมีบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น แต่ครูยังต้องมีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ, 2543)

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจนเข้าใจกระจ่าง
2. ศึกษาหลักการ วิธีการพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
3. ร่วมวางแผน และร่วมพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษา
4. ตรวจสอบความสอดคล้องสัมพันธ์กันของสาระที่จัดทำขึ้นตาม

สภาพปัญหา/ความต้องการของชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น กับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มวิชาและมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. วางแผนการจัดการเรียนการสอนตามขอบข่ายเนื้อหาสาระ มาตรฐาน สัดส่วนของเวลาและหน่วยการเรียนรู้
6. นำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลในห้องเรียน โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน
7. วางแผนและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละช่วง นั้น และนำผลการประเมินมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป
8. ร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรกับสถานศึกษา

3. ผู้เรียน

เนื่องจากผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการกำหนดจุดหมายของการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรทุกหลักสูตรพัฒนาขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนจึงควรมีส่วนแสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลที่สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนให้ผู้รับผิดชอบพัฒนาหลักสูตรได้ทราบ และเนื่องจากผู้เรียนเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาโดยตรง ผู้เรียนจะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์คือเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขได้ ผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนจากการเป็นผู้รับมาเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความมุ่งมั่นในการ

พัฒนาตนเอง มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ
และความสามารถของตนเอง

บทบาทหน้าที่ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง
และครู วางแผนการเรียนรู้ของตนเองตามความถนัด ความสนใจและความสามารถของตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และบริหารจัดการ
การเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ
3. ปฏิบัติตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ รู้วิธีแสวงหาความรู้ พร้อมทั้ง
สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
4. มีการประเมินและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง
5. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อนโดยช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน
และกัน

4. ผู้ปกครอง

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้
เปิดโอกาสให้บิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (มาตรา 24) ฉะนั้น บิดามารดาและผู้ปกครองจะต้อง
ปรับเปลี่ยนความคิดในการฝากบุตรหลานไว้ในความดูแลของครูมาเป็นผู้ร่วมพัฒนาการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน โดยผู้ปกครองควรจะมีบทบาท ดังนี้

1. กำหนดแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับครูและผู้เรียน
2. มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา และกำหนด
แผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญสถานศึกษา
3. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน
ตามศักยภาพ
4. อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ ให้ความรักความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และ
พัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียน
5. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม
6. ร่วมมือกับครูและผู้เกี่ยวข้อง ประสานงาน ป้องกันและแก้ไขปัญหา
เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน
7. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรม
เป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อนำครอบครัวไปสู่สถาบันแห่งการเรียนรู้

8. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและบริหารจัดการให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น และร่วมกับสถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมีบทบาทดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา

2. มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

3. เป็นแหล่งการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

4. ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

5. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี จะต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลหรือหน่วยงานในชุมชน ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ หลายลักษณะ โดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นภาระหน้าที่สำหรับทุกคน การมีส่วนร่วมของประชาชนหรือบุคลากรทุกฝ่ายอาจดำเนินการได้หลายทาง ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ

ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องทำ

ความเข้าใจกับประชาชนที่มีสิทธิเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเกี่ยวกับการศึกษา ให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน เพราะการเป็นกรรมการไม่ใช่เรื่องของอภิสิทธิ์ส่วนตัว แต่เป็นภาระเพื่อประโยชน์ส่วนรวม กรรมการมีหน้าที่กำกับ ดูแล ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทำหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

ดังนั้น กรรมการจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน การบริหารและการจัดการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพ การจัดทำหลักสูตร การประเมินคุณภาพ การศึกษา การระดมทรัพยากรการเงินและบุคคลเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเป็นกรรมการได้เข้าใจบทบาทหน้าที่อย่างจริงจัง สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการเป็นกรรมการและนำเสนอผ่านสื่อ การปฐมนิเทศ หรือการฝึกอบรมสำหรับกรรมการที่ยังขาดประสบการณ์ รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกรรมการด้วย

2. การร่วมจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 57 กำหนดให้หน่วยงานการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

3. การร่วมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นจะร่วมสนับสนุนการศึกษาได้โดยร่วมกันให้ความรู้หรือประสบการณ์ในฐานะทรัพยากรบุคคลหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือสนับสนุนโดยการบริจาคทรัพย์สินหรือทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา รวมทั้งการมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นด้วย

4. การร่วมกำกับดูแล

เนื่องจากการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเงื่อนไขใหม่ๆ เช่น ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำหน้าที่ให้เหมาะสม สอดคล้องกับจรรยาบรรณและมาตรฐานของวิชาชีพ สถานศึกษาต้องมีระบบประกันคุณภาพ เป็นต้น ดังนั้นประชาชนจึงควรมีส่วนร่วมเรียกร้องคุณภาพทางการศึกษาที่เป็นมาตรฐาน ทักท้วง ตักเตือน หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมประเมินคุณภาพของบุคคลและสถานศึกษา รวมทั้งร่วมยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมด้วย

หากบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มที่ และเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานนอกสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งในฐานะกรรมการสถานศึกษา วิทยากรหรือปราชญ์ชาวบ้าน หรือในฐานะผู้ให้การสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาและฐานะผู้ประเมินคุณภาพของสถานศึกษาแล้ว ย่อมเชื่อมั่นได้ว่าสถานศึกษานั้นจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

สุกฤตา เกยานนท์ (2555) กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการจัดการศึกษา รวมถึงไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งขัดกับการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ว่า ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม การบูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสามารถเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ เช่น การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันจัดการเรียนการสอน การบูรณาการแบบสหวิทยาการ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544)

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว (2555) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พบว่า โรงเรียนไม่มีการดำเนินการจัดให้ความรู้ทางด้านทักษะวิชาการ และขาดการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ขาดการประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการ ขาดการสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม เป็นสมาชิกเครือข่ายสถาบัน สมาคมองค์กรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาวิชาชีพ อีกทั้งยังขาดการร่วมมืออย่างจริงจังและต่อเนื่อง ผู้รับผิดชอบ

การวางแผนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่มีความชำนาญในการวางแผนงาน
 ชาติวัสดุ ครูภัณฑ์ ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของโรงเรียน ครูอาจารย์มีภารกิจมาก ไม่มีเวลา
 ให้บริการชุมชน อีกทั้งชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนและการประเมินผลล่าช้า
 ขาดกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

การวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

1. แนวทางการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ฐิตารีย์ ไชยชิน (2556) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการ
 วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมี
 ความสำคัญมากเพราะการวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เป็นการทำวิจัยตามสภาพจริง ปัญหา
 ที่เกิดขึ้นจริงและต้องการแก้ไข เป็นการสอดแทรกให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

ภรภัทร เอ็งนิรันดร (2556) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้าน
 การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมหรือให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับ
 กระบวนการจัดทำวิจัย เพื่อแก้ปัญหาการจัดการศึกษาที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา

นิตยธิดา จันดาสงค์ (2558) กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้าน
 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ โรงเรียนควรปรับปรุงการวิจัยเพื่อคิดค้น
 การใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการสำรวจความต้องการ
 หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน วัสดุฝึกสำหรับนักเรียน และจัดหาจัดซื้อตามความต้องการ

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้าน
 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ควรติดตามประเมินผลการพัฒนา
 และการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น
 ในการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนรู้อื่น พร้อมทั้งส่งเสริมให้ครูผลิตจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม
 เทคโนโลยี โดยการจัดให้มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม
 และเทคโนโลยี พร้อมทั้งการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการ
 เรียนการสอนการบริหารงานวิชาการ และควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำสื่อ นวัตกรรม และ
 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. แนวทางการพัฒนาด้านวัตถุประสงค์ ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนเพื่อพัฒนา
 คุณภาพการศึกษา

ชนม์มศุทธิ์ พัฒพันธ์ (2557) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
 ของสถานศึกษา ด้านการวัตถุประสงค์ ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนว่าควรมีการจัดทำแผน

ตาราง 1 (ต่อ)

	นักวิชาการ	Blase and Blase, (2004)	Wildy and Dimmock, (1993)	Weber (1987)	กระทรวงศึกษาธิการ, 2560	กษม โสมศรีแพง, (2554)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552)	สิริวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, (2551)	ชูศรี ถนอมกิจ (2550)	ราชกิจจานุเบกษา, 2550	รวม
งานวิชาการ												
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา					/	/		/		/	/	5
การพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้					/	/				/	/	4
การนิเทศการศึกษา		/			/	/	/	/	/		/	7
การแนะแนว					/			/			/	3
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา		/			/	/	/		/	/	/	7
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ					/	/	/	/			/	5
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา	/				/	/	/		/	/	/	7
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน		/			/	/			/			4
สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา					/	/		/		/		4
การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา		/			/		/	/				4
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					/	/				/		3
การพัฒนาข้อมูลนักเรียน			/		/	/	/	/				4

ตาราง 1 (ต่อ)

งานวิชาการ	นักวิชาการ	Blase and Blase, (2004)	Wildy and Dimmock, (1993)	Weber (1987)	กระทรวงศึกษาธิการ, 2560	กษม โสมศรีแพง, (2554)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	โกศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552)	สิริวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, (2551)	ชูศรี ถนอมกิจ (2550)	ราชกิจจานุเบกษา, 2550	รวม
การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา			/	/				/	/			4
งานกิจการนักเรียน						/		/				2
การจัดหาทุน	/	/					/	/				
การส่งเสริมครูประจำการ				/		/			/			3
การจัดสอนซ่อมเสริม			/	/			/		/			4
งานบริการงานสอน						/			/	/		3
งานจัดครูเข้าสอน				/		/	/					3
การกระจายความรับผิดชอบ	/							/	/			3
งานการปฏิบัติงานตามโปรแกรม		/	/									2

จากตาราง 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปขอบข่ายงานวิชาการจากการสังเคราะห์ตารางจากหลักการ แนวคิด หลักทฤษฎีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตามลำดับสภาพปัญหาการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 7. ด้านการนิเทศการศึกษา

1. หลักการและแนวคิด

1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริงโดยมีครูผู้บริหารรองผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

1.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับพื้นที่การศึกษา

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา

2. ขอบข่ายและภารกิจงานตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ

2.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นศึกษามิบบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.1.1 วิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำไว้

2.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ

2.1.3 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.4 การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติมจัดทำคำอธิบายรายวิชาหน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดประสบการณ์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนประเมินผลและปรับปรุง

2.2 การวางแผนงานด้านวิชาการสถานศึกษามิบบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.2.1 วางแผนงานด้านวิชาการ โดยการรวมข้อมูลและกำกับติดตามดูแลและการวัดผลประเมินผลการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.3.1 จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้

2.3.2 จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ทุกช่วงชั้น

ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง

2.3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้

2.3.4 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดห้องปฏิบัติการต่างๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2.3.5 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การเรียนรู้

2.3.6 ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนพิการ

ด้วยโอกาส และมีความสามารถพิเศษ

2.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.4.1 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเองโดย

1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง
ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย
จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3) จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับ
กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนาดนตรีนาฏศิลป์ กีฬาอาชีพศึกษาการศึกษาที่ส่งเสริม
ความเป็นเลิศผู้ปกครองพิการ และการศึกษาทางเลือก

5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของ
ผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนสังคมและโลก

2.4.2 สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรการจัดกระบวนการเรียนรู้อการเรียนการสอน
และอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

2.4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบหลักสูตร
สถานศึกษา

2.4.4 นิเทศติดตามประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาแล้วรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.5.1 จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.5.2 ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

2.5.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็นรักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

2.5.4 จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่งได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

2.5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอน และผู้เรียนอาจเรียนไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

2.5.6 จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

2.5.7 ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบหรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

2.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.6.1 กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ

2.6.2 จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา

2.6.3 วัดผลประเมินผลเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมติผลการเรียน

2.6.4 จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้นและจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2.6.5 จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผล

2.6.6 จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอน ผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน

2.6.7 ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี/ รายภาคและตัดสินผลการเรียนการผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.6.8 การเทียบโอนผลการเรียนเป็นอำนาจของสถานศึกษาที่จะแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินการเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ ได้แก่ คณะกรรมการเทียบโอนระดับ การศึกษาทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียนและเสนอ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการพร้อมทั้งให้ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติการเทียบโอน

2.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาสถานศึกษามีบทบาท และหน้าที่ ดังนี้

2.7.1 กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็น

2.7.2 พัฒนาครูและนักเรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการการหา เหตุผลในการตอบปัญหาการผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการและการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

2.7.3 พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

2.7.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา

2.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.8.1 จัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้พอเพียงเพื่อสนับสนุนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองกับการจัดกระบวนการเรียนรู้

2.8.2 จัดระบบแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น พัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้จัดให้มีห้องสมุดหมวดวิชาห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมหนังสือในห้องเรียนห้องพิพิธภัณฑ์ห้องมัลติมีเดียห้องคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตศูนย์วิชาการ ศูนย์วิทยบริการ Resource Center สวนสุขภาพสวนวรรณคดีสวนหนังสือและสวนธรรมะ เป็นต้น

2.8.3 จัดระบบข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเองเช่นจัดเส้นทาง/แผนที่และระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุด ประชาชนห้องสมุดสถาบันการศึกษาพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

2.8.4 ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อันมีทิศทางที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2.8.5 ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศ

2.9 การนิเทศการศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.9.1 สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและตัวครูเอง

2.9.2 จัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงต่อเนื่องเป็นระบบและครบกระบวนการ

2.9.3 จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.10 การแนะนำสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.10.1 กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่มีการแนะนำเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะนำและการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.10.2 จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะนำและดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน

2.10.3 สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะนำและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.10.4 ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมในเรื่องจิตวิทยาและการแนะนำและดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน

2.10.5 คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสมทำหน้าที่ครูแนะนำครูที่ปรึกษาครูประจำชั้นและคณะอนุกรรมการแนะนำ

2.10.6 ดูแลกำกับนิเทศติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะนำและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

2.10.7 ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างครูผู้ปกครองและชุมชน

2.10.8 ประสานงานด้านการแนะนำระหว่างสถานศึกษาองค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะนำ

2.10.9 เชื่อมโยงระบบแนะนำและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.11.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมาตรฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

2.11.2 จัดระบบบริหารและสารสนเทศโดยจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อ การพัฒนางานและการสร้างระบบประกันคุณภาพภายในจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ข้อมูล มีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่ายสะดวกรวดเร็วปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

2.11.3 จัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/ แผนยุทธศาสตร์)

2.11.4 ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม สถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของ เดมมิ่ง (Deming Cycle) หรือที่รู้จักกันว่าวงจร PDCA

2.11.5 ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องด้วยการสนับสนุนให้ครูผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

2.11.6 ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.11.7 จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงาน ประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและ เผยแพร่ต่อสาธารณชน

2.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการสถานศึกษามีบทบาทและ หน้าที่ดังนี้

2.12.1 จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถาบันราชการและ สถาบันอื่นๆ

2.12.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ภายใน ชุมชน

2.12.3 พัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้ง หาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชน

2.13 การประสานความร่วมมือในการวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.13.1 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น

2.13.2 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

2.13.3 ให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในอื่นๆ

2.13.4 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับศิษย์เก่าการประชุมผู้ปกครองนักเรียนการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนการร่วมกิจกรรมกับสถาบันการศึกษาอื่น เป็นต้น

2.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กรหน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.14.1 ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรของชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชนองค์กรเอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.14.2 จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจการเพิ่มความพร้อมให้กับบุคคลครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

2.14.3 ร่วมกับบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กร เอกชนองค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นร่วมกันจัดการศึกษา และใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2.14.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

2.14.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลครอบครัวชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพสถาบันศาสนาสถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็น

2.14.6 ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

2.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
สถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ดังนี้

2.15.1 ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2.15.2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน

2.15.3 ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ
สถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง

2.15.4 นำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่
การปฏิบัติ

2.15.5 ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน
ด้านวิชาการของสถานศึกษาและนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป

2.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษาสถานศึกษามีบทบาทและ
หน้าที่ดังนี้

2.16.1 ศึกษาวิเคราะห์คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การเรียนรู้ต่างๆ
ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียน
การสอน

2.16.2 จัดทำหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์หนังสืออ่านประกอบ
แบบฝึกหัดใบงานใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.16.3 ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์หนังสือ
อ่านประกอบแบบฝึกหัดใบงานใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.17 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถานศึกษามีบทบาท
และหน้าที่ดังนี้

2.17.1 จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนใน เรื่องการจัดหาและพัฒนา
สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

2.17.2 พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาในเรื่อง เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้
และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาพร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการชมรมวิชาการ
เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา

2.17.3 พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อ
และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ข้อเท็จจริงเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นโดยเฉพาะหาแหล่งสื่อที่
เสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

2.17.4 พัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และชุมชน

2.17.5 นิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิตใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานที่เกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพ การศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อลดความเสี่ยงการบริหารงานวิชาการและ พัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการให้มีคุณภาพที่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยพัฒนาการเรียนการสอนในทุกๆ ด้าน ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ผู้เรียน ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้คือให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข

การบริหารความเสี่ยงงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการ

การบริหารจัดการความเสี่ยงของการบริหารงานวิชาการ คือ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ซึ่งที่มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์สามารถวัดได้จากผลกระทบที่ตามมาและความเป็นไปได้ในการเกิด หรือสิ่งใดก็ตามที่เกิดขึ้นแล้วที่จะทำให้องค์กรไม่บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ที่มีความเสี่ยงต่อการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญ ซึ่งมีผู้วิจัยให้หลักการทฤษฎี แนวทางการวิจัย ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (2550) ได้ให้แนวทางการบริหารความเสี่ยงเป็น กระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยหรือขององค์กร รวมทั้งการบริหาร/จัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้จะสำเร็จได้ต้องมีการสื่อสารให้คนในองค์กรมีความรู้ ความเข้าใจใน เรื่อง การบริหารความเสี่ยงในทิศทางเดียวกัน ตลอดจนควรมีการจัดทำ ระบบ สารสนเทศ เพื่อใช้ในการ วิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยง กระบวนการและขั้นตอนการบริหาร ความเสี่ยงประกอบด้วย 7 ขั้นตอน กรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงความเสี่ยง ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ระบบ ERM (Enterprise Risk Management) 8 ขั้นตอน ของการจัดการบริหาร ความเสี่ยงของ COSO

Enterprise Risk Management Thailand เป็น Blog ที่จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ตามมาตรฐานของ COSO หรือ Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission การทำงานของระบบ ERM เนื่องจากระบบนี้ได้ถูกออกแบบตามมาตรฐานการบริหารความเสี่ยง COSO การทำงานของระบบจึง ได้มีขั้นตอนคล้ายกับ 8 ขั้นตอนของ COSO คือ การกำหนดหรือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน องค์กร, การกำหนดวัตถุประสงค์, การบ่งชี้เหตุการณ์, การประเมินความเสี่ยง, การตอบสนอง ความเสี่ยง, การกำหนดกิจกรรมควบคุม, การเผยแพร่รายงาน สารสนเทศและการสื่อสาร และการ ติดตามประเมินผล ซึ่งในทุกขั้นตอนนี้ระบบจะกำหนดให้ผู้ใช้งานปฏิบัติตามขั้นตอน ในแต่ละขั้น จะเป็นการรับข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงาน ให้ระบบนำเข้ามาวิเคราะห์หาผลสรุปเป็น ภาพรวมในระดับขององค์กร แล้วใช้เป็นฐานข้อมูลในการสร้างรายงานมาตรฐานให้กับองค์กรนั้นๆ

Wilson (1999) มีแนวคิดกระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. การค้นหาความเสี่ยง (Risk Management Process) หมายถึงการค้นหาปัญหา ต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงกับผู้ใช้บริหารที่มีผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจอารมณ์และ สังคม รวมทั้งด้านจิตวิญญาณ โดยการค้นหานี้สามารถที่จะหาข้อมูลได้จากคำร้องเรียนจาก ผู้ใช้บริการ การสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงาน การทบทวนงานอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้น การออกแบบสอบถาม การศึกษาจากเอกสารและตารางต่างๆ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ความถี่ ความรุนแรงและความสำคัญของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความถี่และความรุนแรง มากน้อยเพียงใด

3. วิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) หมายถึง การหากลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ ในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยกลยุทธ์ต่างๆ ที่นำมาใช้จัดการความเสี่ยงนั้นจะต้อง สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

4. การประเมินผล (Risk Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการจัดการ ความเสี่ยงว่าสามารถลดอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงได้หรือไม่ โดยการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ย้อนหลังเพื่อดูผลสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงตลอดจน พิจารณาว่าเหตุการณ์ใดยังคงอยู่ ปรับมาตรการป้องกันหรือลดความเสี่ยงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับหน่วยงาน

Wilson (1999) มีแนวคิดกระบวนการบริหารความเสี่ยงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

1. การค้นหาความเสี่ยง (Risk Management Process) หมายถึง การค้นหาปัญหา ต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเสี่ยงกับผู้ใช้บริการที่มีผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และ สังคม รวมทั้งด้านจิตวิญญาณ โดยการค้นหานั้นสามารถที่จะหาข้อมูลได้จากคำร้องเรียน จากผู้ใช้บริการ การสัมภาษณ์ผู้ดำเนินงาน การทำรายงานอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น การออกแบบสอบถาม การศึกษาจากเอกสารและตารางต่างๆ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์ความถี่ ความรุนแรงและความสำคัญของเหตุการณ์แต่ละเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความถี่และความรุนแรง มากน้อยเพียงใด

3. วิธีการจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) หมายถึง การหากลยุทธ์เพื่อนำมาใช้ ในการจัดการกับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น โดยกลยุทธ์ต่างๆ ที่นำมาใช้จัดการความเสี่ยงนั้นจะต้อง สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายขององค์กร

4. การประเมินผล (Risk Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการจัดการ ความเสี่ยงว่าสามารถลดอุบัติเหตุหรือความเสี่ยงได้หรือไม่ โดยการศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ย้อนหลังเพื่อดูผลสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงตลอดจน พิจารณาว่าเหตุการณ์ใดยังคงอยู่ ปรับมาตรการป้องกันหรือลดความเสี่ยงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับหน่วยงาน

Burke (2000) ได้แบ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ (Define Objectives)
2. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
3. ปริมาณความเสี่ยง (Risk Quantification)
4. การรายงานความเสี่ยง (Risk Response)

5. การตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง (Risk Control Monitor and Review)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า หลักธรรมาภิบาลต้องยึดหลักดังนี้หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึง มีการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบหลักประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มหลักการมีส่วนร่วม (Participation) กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนคติร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาหลักความโปร่งใส (Transparency) กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรับรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้หลักการตอบสนอง (Responsiveness) การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความมั่นใจ ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างหลักการรับผิดชอบ (Accountability) การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะรวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะหลักนิติธรรม (Rule of Law) การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักกระจายอำนาจ (Decentralization) การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยงานปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยอิสระตามสมควรรวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของ

ส่วนราชการ ทั้งนี้การกระจายอำนาจการตัดสินใจที่ตีบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถและข้อมูลสนับสนุน เพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่เหมาะสมหลักความเสมอภาค (Equity) การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมความเชื่อทางศาสนาการศึกษาการฝึกอบรมและอื่นๆ

การระบุความเสี่ยง

เมื่อได้วิเคราะห์และระบุความเสี่ยงตามมิติธรรมาภิบาลแล้วให้พิจารณาว่าความเสี่ยงดังกล่าวสอดคล้องกับความเสี่ยงประเภทใดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552) ได้แบ่งประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 4 ด้านความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ คือความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบรรลุเป้าหมายและพันธกิจในภาพรวม โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์หรือเกิดจากการกำหนดกลยุทธ์ที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนหรือการร่วมมือกับองค์กรอิสระทำให้โครงการขาดการยอมรับและโครงการไม่ได้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาหรือการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริงหรือเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจผิดพลาดหรือนำการตัดสินใจนั้นมาใช้อย่างไม่ถูกต้องความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk : O) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบภายในองค์กร/กระบวนการ/เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk : F) ความเสี่ยงด้านการเงิน คือ ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณและการเงิน เช่น การบริหารการเงินไม่ถูกต้องไม่เหมาะสมทำให้ขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงาน เพื่อนำไปใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงิน ดังกล่าวความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk: C) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หมายถึง ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็น ความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัย หรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ รวมทั้งการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยง โดยระบุโอกาสของการเกิดความเสี่ยงว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายในระดับใด และเมื่อเกิดความเสี่ยงแล้วขึ้นแล้ว ส่งผลกระทบต่อถึงใครบ้าง ในระดับเท่าใด ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้หน่วยงานคัดเลือกความเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงขึ้นบ่อยๆ และเมื่อเกิดความเสี่ยงขึ้นแล้วมีความรุนแรงของผลกระทบระดับสูงสุด

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงสำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดกลยุทธ์ที่ใช้สำหรับจัดการแต่ละความเสี่ยง ดังนี้การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง: ปฏิเสธและหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง โดยการหยุดยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงการควบคุมความสูญเสีย: พยายามลดความเสี่ยงโดยการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงขั้นตอนบางส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่จะนำไปสู่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง รวมถึง ลดความน่าจะเป็นที่เหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงจะเกิดขึ้นการรับความเสี่ยงไว้เอง: หากทำการวิเคราะห์แล้วเห็นว่า ไม่มีวิธีการจัดการความเสี่ยงใดเลยที่เหมาะสม เนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ อาจต้องยอมรับความเสี่ยงแต่ควรมีมาตรการ การติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้นการถ่ายโอนความเสี่ยง: ยกภาระในการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยงให้ผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 5 กิจกรรมบริหารความเสี่ยงหลังจากได้ประเมินความเสี่ยงและกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการความเสี่ยงแล้ว จึงดำเนินการกำหนดกิจกรรมหรือมาตรการในการจัดการความเสี่ยงให้หมดไปหรือลดลงในระดับที่ยอมรับได้โดยกิจกรรมที่กำหนดต้องเป็นกิจกรรมที่หน่วยงานยังไม่เคยปฏิบัติหรือเป็นกิจกรรมที่กำหนดเพิ่มเติมจากกิจกรรมเดิมที่เคยปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ไม่สามารถควบคุมความเสี่ยงได้ นอกจากนี้ ยังต้องกำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการแต่ละกิจกรรมตลอดจนหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแผนบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ 6 ข้อมูลและการสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยงข้อมูลและการสื่อสารด้านการบริหารความเสี่ยง ด้วยการกำหนดช่องทางการสื่อสารข้อมูล ด้านการบริหารความเสี่ยงให้กลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ผู้บริหาร คณะทำงานจัดทำระบบบริหารความเสี่ยงตลอดจนบุคลากรของหน่วยงานได้รับทราบข้อมูลทางช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ หนังสือเวียนแผ่นพับ การจัดประชุมชี้แจง เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 7 การติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยงการติดตามและเฝ้าระวังความเสี่ยง ด้วยการกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลว่าแต่ละหน่วยงานมีการประเมินประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความมั่นใจว่ามาตรการในการปรับปรุงความเสี่ยงที่วางไว้เพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีการปฏิบัติจริง สามารถลดหรือป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนมีการรายงานผลตามกำหนดเวลา

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร สามารถกำหนดเป็นขั้นตอน ดังนี้การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การศึกษาถึงผลกระทบ การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง การรายงานและติดตามผล และการประเมินผลแผนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งทั้ง 7 ขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้ การกำหนด วัตถุประสงค์ เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการบริหารความเสี่ยง เพราะเป็นปัจจัยที่ผู้ทำหน้าที่ในการบริหารความเสี่ยงหรือบริษัทจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดถึง ความต้องการในการบริหารความเสี่ยงและกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดการบรรลุในการบริหาร ความเสี่ยงการระบุความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการ เป็นขั้นตอนที่ทำหน้าที่ในการระบุถึง ปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อองค์กรหรือบริษัทขององค์กรที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศจะมีปัจจัย เสี่ยง คืออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ไม่แน่นอน การขนส่งสินค้าอาจเกิดอันตราย ลูกค้า ในประเทศอาจผิดนัดชำระ ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเสี่ยงในแต่ละองค์กรก็จะเกิดขึ้นแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประเภทขององค์กรและขนาดขององค์กร เพราะประเภทขององค์กรที่แตกต่างกันจะมี ลักษณะความเสี่ยงที่แตกต่างกันการประเมินความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ เพราะการที่บริษัทหรือองค์กรใดๆ จะเลือกวิธีใดในการป้องกันความเสี่ยงบริษัทนั้นจะต้องทราบถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นว่ามีโอกาสในการเกิดขึ้นเท่าใด เพื่อที่จะได้เลือกใช้เครื่องมือในการป้องกัน ความเสี่ยงได้ถูกต้อง เพราะวิธีการแต่ละวิธีในการป้องกันความเสี่ยงนั้นมีต้นทุนและวิธีการที่แตกต่าง กัน การเลือกวิธีการหรือแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่ถูกต้องจะทำให้บริษัทเกิดความสมดุล การศึกษาถึงผลกระทบ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ยากและสำคัญที่สุดของการบริหาร ความเสี่ยง เพราะบริษัทจะต้องทำการประเมินปัจจัยเสี่ยงที่ละปัจจัย ปัจจัยใดจะมีผลกระทบมากน้อย ต่อองค์กรเพียงใด ปัจจัยที่มีผลกระทบมากจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนแต่ปัจจัยที่มีผลกระทบน้อย นั้นก็ไม่สามารถละเลยได้เช่นกัน แต่การศึกษาถึงผลกระทบนี้จะทำให้ธุรกิจทราบว่าแต่ละปัจจัยเสี่ยง จะมีผลกระทบต่อองค์กรร้ายแรงเพียงใด ผู้บริหารจะนำขั้นตอนนี้ไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจ เพราะการบริหารความเสี่ยงนั้นบางครั้งมีต้นทุนสูง ถ้าหากนำมาใช้กับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อ ธุรกิจน้อยอาจเกิดความไม่คุ้มค่าการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของ การวางแผนในการบริหารความเสี่ยง และการลงมือปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง และการลงมือ ปฏิบัติอย่างแท้จริง เพื่อการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นขั้นตอนธุรกิจจะต้องมีการวางแผนการบริหาร ความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ โดยมีการกำหนดถึงแผนบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นขั้นตอนว่าความเสี่ยง ใดจะต้องทำการบริหารก่อนหลัง แต่การบริหารความเสี่ยงนั้นจะไม่สามารถกระทำแต่เพียงอย่างเดียว โดยลำพัง หรือการบริหารความเสี่ยงนั้นไม่สามารถมองปัญหาเดียวได้ (Silo View) การบริหาร ความเสี่ยงจะต้องมองภาพรวมขององค์กร และลงมือแก้ไขอย่างพร้อมเพียงกันแต่อาจกำหนดเป็น ขั้นตอนก่อนหลังได้การรายงานและติดตามผล เป็นการศึกษาถึงผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไข

และการป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ว่าประสบผลสำเร็จในการป้องกันความเสี่ยงเพียงใด และการป้องกันความเสี่ยงนั้นเป็นไปตามแผนหรือไม่การประเมินผลแผนการจัดการความเสี่ยง และแก้ไขแผนในการป้องกันความเสี่ยงเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ต่อเนื่องจากการรายงานและติดตามผลว่าแผนที่ได้วางไว้นั้นเป็นไปตามขั้นตอนและประสบความสำเร็จหรือไม่ ถ้าหากการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผนในการป้องกันความเสี่ยงก็จะต้องมีการปรับแผนใหม่ เพื่อรองรับได้กับสถานการณ์จริง

กิตติพงษ์ จีระวิสุทธิ์ (2552) ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การสื่อสารและการให้คำแนะนำการสื่อสารเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเป็นการบอกกล่าวการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกองค์กรรวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการตัดสินใจดำเนินการบริหารความเสี่ยงทราบถึงความจำเป็นในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงตลอดจนทราบขอบเขตการดำเนินงาน โดยมีการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวคิด หลักการและวิธีปฏิบัติที่ตรงกันตลอดจนสามารถวิเคราะห์และจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดสภาพแวดล้อมการกำหนดสภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นการระบุสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในขององค์กรที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับองค์กรทำให้เกิดผลกระทบต่อองค์กรจึงต้องนำไปสู่กระบวนการบริหารความเสี่ยง

2.1 การกำหนดสภาพแวดล้อมภายนอกสภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง องค์กรประกอบต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งการทำความเข้าใจในสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรจะช่วยสร้างความมั่นใจได้ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรรวมถึงวัตถุประสงค์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นๆ ได้รับการนำมาพิจารณาเพื่อกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยงสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรประกอบด้วยเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมกฎหมาย ข้อบังคับการเงินสภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

2.2 การกำหนดสภาพแวดล้อมภายในสภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง สิ่งที่อยู่ในภายในองค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงจะต้องสอดคล้องในทิศทางเดียวกันกับวัฒนธรรมกระบวนการและโครงสร้างขององค์กร โดยสภาพแวดล้อมภายในขององค์กรประกอบด้วยนโยบายวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ที่จะต้องประสบความสำเร็จขีดความสามารถขององค์กรในรูปของทรัพยากรและความรู้ระบบสารสนเทศผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในองค์กรการรับรู้คุณค่า และวัฒนธรรมองค์กรโครงสร้าง เช่น ระบบการจัดการบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย กระบวนการหลัก ๆ 3 กระบวนการ ดังต่อไปนี้

3.1 การระบุความเสี่ยงการระบุความเสี่ยง หมายถึง องค์กรจะต้องทำการระบุถึงแหล่งที่มาของความเสี่ยง และระบุปัจจัยเสี่ยงตลอดจนพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบเหตุการณ์และสาเหตุ รวมถึงผลที่จะตามมาเป้าหมายของขั้นตอนนี้จะเป็นการจัดทำรายการของความเสี่ยงจากเหตุการณ์ที่ทำให้ความสำเร็จของวัตถุประสงค์เพิ่มขึ้น ป้องกันไม่ให้เกิดความสำเร็จขึ้นลดระดับความสำเร็จลง หรือทำให้ความสำเร็จเกิดการล่าช้า

3.2 การวิเคราะห์ความเสี่ยงการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะเป็นข้อมูล เพื่อใช้ในการประเมินความเสี่ยงและการตัดสินใจในการจัดการกับความเสี่ยง โดยการพิจารณาถึงผลกระทบ (Impact) และโอกาสในการเกิด (Likelihood) ความเสี่ยงการวิเคราะห์อาจจะเป็นได้ทั้งการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative) กึ่งปริมาณ (Semi-Quantitative) หรือเชิงปริมาณ (Quantitative) หรือผสมผสานกันไป

3.3 การประเมินความเสี่ยงเป้าหมายของการประเมินความเสี่ยงจะบ่งบอกถึงระดับความสำคัญ (Degree of Risk) ของความเสี่ยงซึ่งเป็นสถานะของความเสี่ยงที่ได้ จากการวิเคราะห์ผลกระทบและโอกาสของแต่ละปัจจัยเสี่ยงซึ่งแบ่งเป็นระดับ เช่น สูงมาก สูง ปานกลาง และต่อองค์กรจะเป็นผู้พิจารณาระดับความสำคัญของความเสี่ยงเพื่อนำมาดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 4: การจัดการความเสี่ยงแนวทางในการจัดการความเสี่ยงจะประกอบด้วย

4.1 การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการเลี่ยงกิจกรรมที่เป็นสาเหตุนำมาซึ่งความเสี่ยงโดยการตัดสินใจที่จะไม่เริ่มต้น หรือดำเนินการต่อในกิจกรรมที่เกิดความเสี่ยงขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อองค์กร เช่น การหยุดดำเนินการ การยกเลิกโครงการหรือการมอบให้ผู้บริหารภายนอกเป็นผู้ดำเนินการแทน

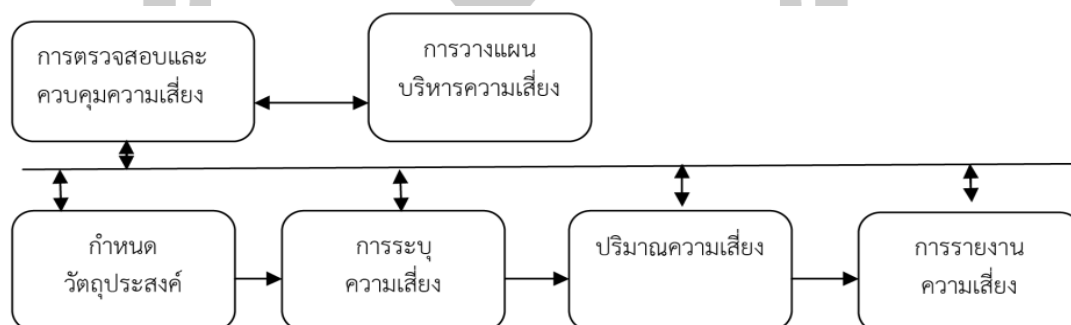
4.2 การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการลดความถี่หรือโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ความเสี่ยงหรือการผลกระทบ (Impact) หรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น โดยการควบคุมภายในหรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน เพื่อช่วยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ลดความเสียหายหรือทั้งสองอย่าง เช่น การฝึกอบรมให้กับบุคลากรการเจ้าหน้าที่การปฏิบัติงานการดำเนินการวางแผนสำรอง เพื่อรับมือไว้ล่วงหน้าก่อนที่ความสูญเสียจะเกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความตระหนักถึงความเสี่ยงและช่วยให้ลดระดับความรุนแรงของความสูญเสียลงได้

4.3 การแบ่งเป็นความเสี่ยงให้กับหน่วยงานอื่นๆ (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้หน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อช่วยลดโอกาสที่จะเกิดความเสียหายหรือระดับ ความรุนแรงของความเสียหายจากความเสียหายหนึ่งๆ เช่น การทำประกันภัย

ในรูปแบบต่างๆ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญ จากภายนอกมาดำเนินการแทนในกรณีที่บุคลากรภายนอกนั้น มีทักษะหรือความชำนาญมากกว่า เป็นต้น

4.4 การยอมรับหรือเก็บรักษาความเสี่ยงไว้ (Risk Acceptance) เป็นความเสี่ยงที่หน่วยงานสามารถยอมรับได้ เนื่องจากความเสี่ยงนั้นมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยและผลกระทบความเสี่ยงไม่มาก หรือเป็นความเสี่ยงที่มีต้นทุนในการจัดการความสูง สูงไม่คุ้มค่ากับผลที่จะได้รับ

ขั้นตอนที่ 5 การเฝ้าติดตามและการทบทวนความเสี่ยงองค์การจะต้องจัดให้มีการเฝ้าติดตามและทบทวนไว้เป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารความเสี่ยง โดยจะต้องมีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และกรอบเวลาในการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้การเฝ้าติดตามและทบทวนจะต้องครอบคลุมในทุกๆ ส่วนของกระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังภาพประกอบ 3

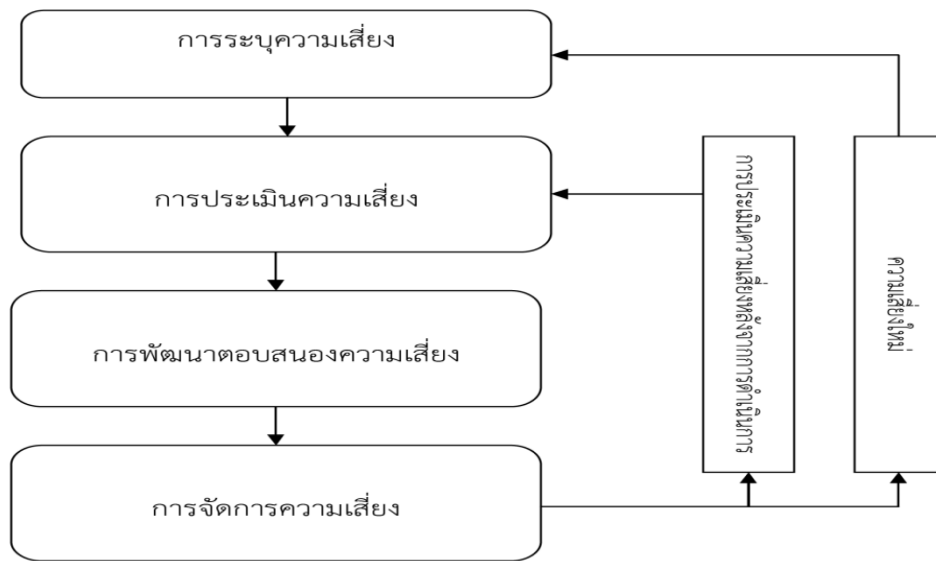
ภาพประกอบ 3 Risk Management MODEL

Hussein (2007) ได้แบ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
3. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis)
4. การตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Monitoring)
5. การจัดการความเสี่ยง (Risk Management)

Shaw (2010) กระบวนการบริหารความเสี่ยง มี 4 ขั้นตอน

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
2. การประเมินความเสี่ยง (Assess the Risk)
3. การพัฒนาตอบสนองความเสี่ยง (Develop Risk Responses)
4. การจัดการความเสี่ยง (Manage the Risk) ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 Risk Management MODEL (Adapted from Shaw)

เฉลิมเกียรติ นามเชียงใหม่ (2552) กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยง มี 6 ขั้นตอน

ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การระบุความเสี่ยง การระบุความเสี่ยงเป็นขั้นตอนที่จะต้องศึกษาหาว่า เหตุการณ์ใดบ้างที่มีผลกระทบในเชิงลบต่อวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรหรือแผนงาน/โครงการขององค์กร ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตที่อาจเกิดขึ้นแล้วนำมาจัดหมวดหมู่ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1. ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) 2. ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) 3. ด้านการเงินและงบประมาณ (Financial Risk) 4. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับ (Compliance Risk) 5. ด้านการเรียนการสอน (Learning and Teaching Process Risk) 6. ด้านชื่อเสียง (Image Risk) การระบุความเสี่ยงที่ได้ผลและเป็นที่ยอมรับคือ การประชุมร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ขององค์กร และเปิดโอกาสให้แต่ละหน่วยงานประเมินตนเองกับทีมบริหารความเสี่ยงควรมีการเก็บ ข้อมูลการสูญเสียและความรุนแรงที่เกิดขึ้นในอดีตทั้งในด้านสาเหตุที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อด้านต่างๆ ขององค์กรการระบุความเสี่ยงควรวิเคราะห์ระดับขั้นของความถี่ไว้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเงื่อนไขในการตัดสินใจความเสี่ยงโดยทั่วไปลำดับขั้นความเสี่ยงมี ดังนี้ 1. ระดับกิจกรรม 2. ระดับแผนงาน/โครงการ 3. ระดับกลยุทธ์

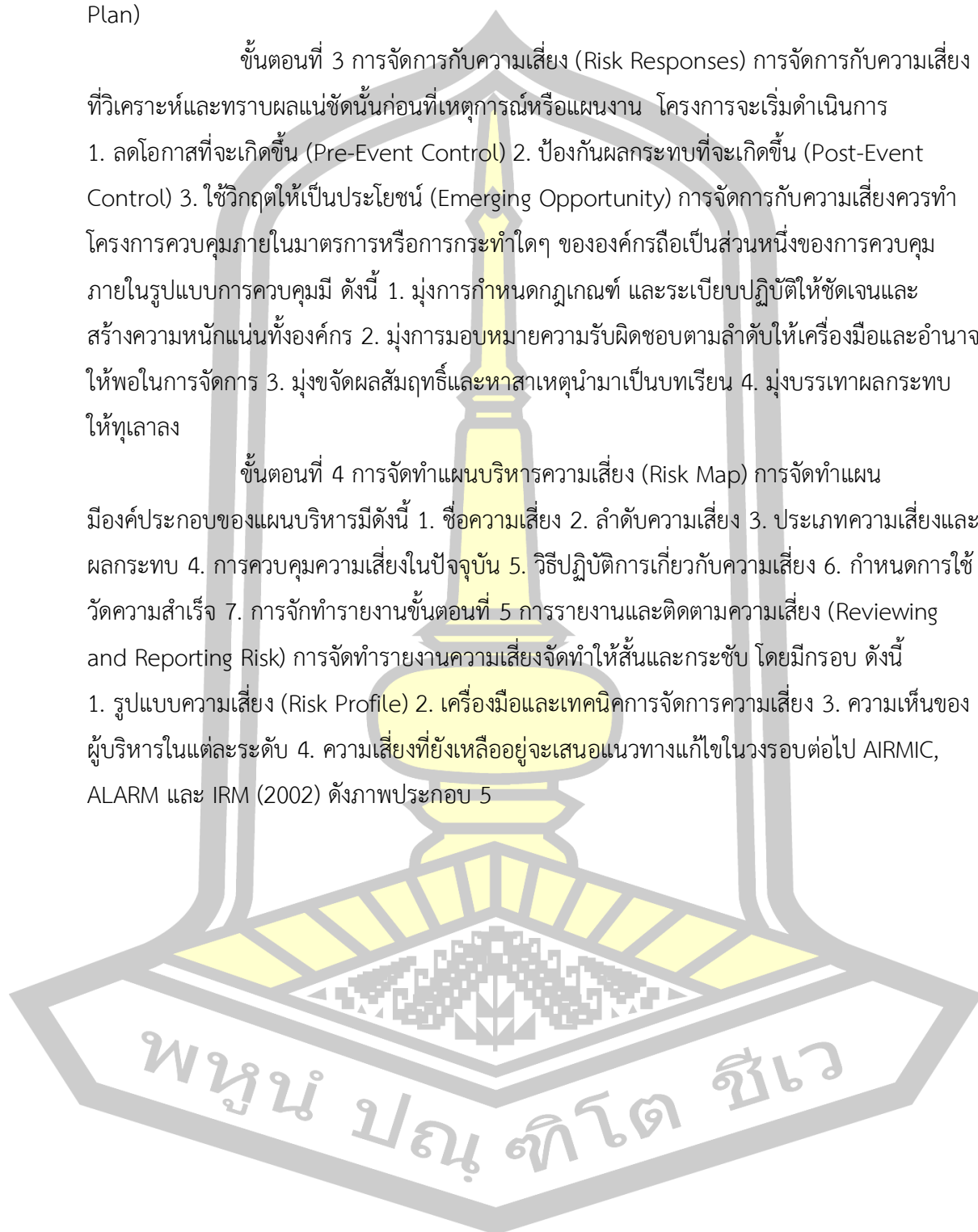
ขั้นตอนที่ 2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Evaluation) การประเมินความเสี่ยง มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1. ระบุความเสี่ยง 2. ระบุขั้นความเสี่ยง 3. ดำเนินการอภิปรายสาเหตุผลกระทบและแนวทางการควบคุม 4. วิเคราะห์ผลกระทบ (Impact) และโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) 5. จัดลำดับและการปรับปรุง (Risk Prioritization) นำเอาผลกระทบและโอกาสที่จะ

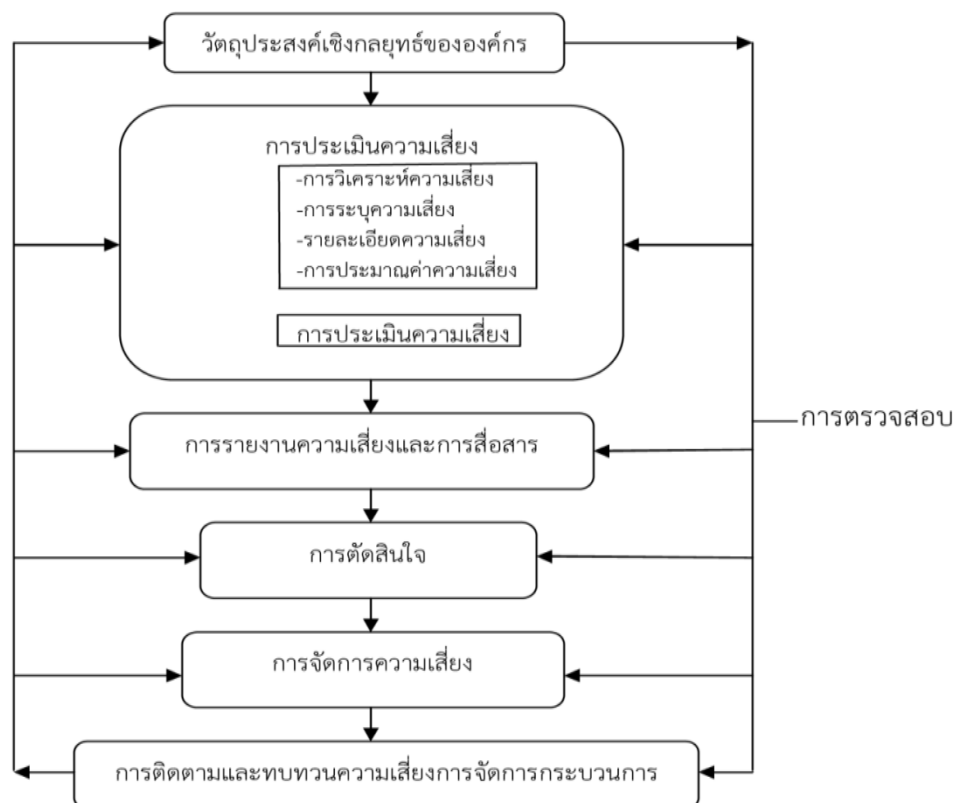
เกิด มาปรับปรุงและจัดเป็นกรอบในการดำเนินการ 6. จัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Response Plan)

ขั้นตอนที่ 3 การจัดการกับความเสี่ยง (Risk Responses) การจัดการกับความเสี่ยงที่วิเคราะห์และทราบผลแน่ชัดนั้นก่อนที่เหตุการณ์หรือแผนงาน โครงการจะเริ่มดำเนินการ

1. ลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Pre-Event Control) 2. ป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (Post-Event Control) 3. ใช้วิกฤตให้เป็นประโยชน์ (Emerging Opportunity) การจัดการกับความเสี่ยงควรทำโครงการควบคุมภายในมาตรการหรือการกระทำใดๆ ขององค์กรถือเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมภายในรูปแบบการควบคุมมี ดังนี้ 1. มุ่งการกำหนดกฎเกณฑ์ และระเบียบปฏิบัติให้ชัดเจนและสร้างความหนักแน่นทั้งองค์กร 2. มุ่งการมอบหมายความรับผิดชอบตามลำดับให้เครื่องมือและอำนาจให้พอในการจัดการ 3. มุ่งขจัดผลสัมฤทธิ์และหาสาเหตุนำมาเป็นบทเรียน 4. มุ่งบรรเทาผลกระทบให้ทุเลาลง

ขั้นตอนที่ 4 การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง (Risk Map) การจัดทำแผนมีองค์ประกอบของแผนบริหารมีดังนี้ 1. ชื่อความเสี่ยง 2. ลำดับความเสี่ยง 3. ประเภทความเสี่ยงและผลกระทบ 4. การควบคุมความเสี่ยงในปัจจุบัน 5. วิธีปฏิบัติการเกี่ยวกับความเสี่ยง 6. กำหนดการใช้วัดความสำเร็จ 7. การจัดทำรายงานขั้นตอนที่ 5 การรายงานและติดตามความเสี่ยง (Reviewing and Reporting Risk) การจัดทำรายงานความเสี่ยงจัดทำให้สั้นและกระชับ โดยมีกรอบ ดังนี้ 1. รูปแบบความเสี่ยง (Risk Profile) 2. เครื่องมือและเทคนิคการจัดการความเสี่ยง 3. ความเห็นของผู้บริหารในแต่ละระดับ 4. ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่จะเสนอแนวทางแก้ไขในวงรอบต่อไป AIRMIC, ALARM และ IRM (2002) ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 Risk Management MODEL (Adapted from AIRMIC, ALARM, and IRM)

1. วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ขององค์กร (The Organization's Strategic Objectives) การกำหนดวัตถุประสงค์ คือ การกำหนดขอบเขตการดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจสำคัญ เพราะจะมีความเชื่อมโยงไปถึงการคิดวิเคราะห์การพิจารณาการประเมิน

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการประเมินในรูปของ เหตุการณ์ที่ไม่ปรารถนาที่อาจเกิดขึ้นความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดขึ้นเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไรและจะไปกระทบกับส่วนอื่นๆ ของแผนงานโครงการหรือไม่

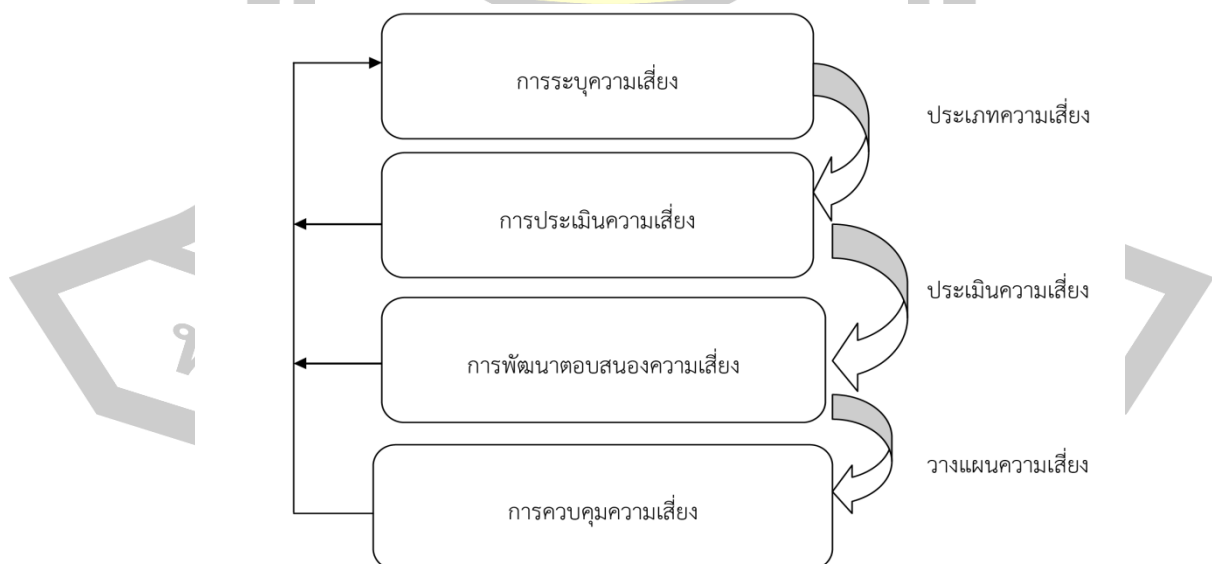
2.1.2 รายละเอียดความเสี่ยง (Risk Description) วัตถุประสงค์ของรายละเอียดความเสี่ยง คือ การแสดงความเสี่ยงที่ระบุในรูปแบบที่มีโครงสร้างเช่น ความเสี่ยงโดยใช้คำอธิบายตารางอีกด้านหนึ่งของตารางสามารถนำมาใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกรายละเอียดและการประเมินความเสี่ยง การใช้โครงสร้างออกแบบมาอย่างดีเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่าขั้นตอนการระบุความเสี่ยงที่ครอบคลุม คำอธิบายและการประเมินผล โดยพิจารณาจากผลและน่าจะเป็นของแต่ละความเสี่ยงที่กำหนดไว้ในตารางก็ควรจะไปได้ในการจัดลำดับ ความสำคัญความเสี่ยงที่สำคัญที่จะต้องมีการวิเคราะห์ใน รายละเอียดมากขึ้น ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจและการตัดสินใจอาจแบ่ง

ออกเป็นยุทธศาสตร์โครงการ/ยุทธวิธีการดำเนินงานมันเป็นสิ่งสำคัญที่จะร่วมการบริหารความเสี่ยงในขั้นตอนแนวคิดของโครงการตลอดจนตลอดอายุของโครงการที่เฉพาะเจาะจง 2.1.3 การประมาณค่าความเสี่ยง (Risk Estimation) การประเมินความเสี่ยงสามารถประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ น่าจะเป็นผลการเกิดขึ้นและเป็นผลสำหรับผลกระทบตัวอย่างทั้งในแง่ของภัยคุกคาม (ความเสี่ยง Downside) และโอกาส (ความเสี่ยงที่กลับหัวกลับหาง) อาจจะเป็นสูงกลางหรือต่ำ ความน่าจะเป็น อาจจะเป็นสูง ปานกลางหรือต่ำ แต่ต้องใช้คำนิยามที่แตกต่างกันในแง่ของภัยคุกคามและโอกาสในการใช้งานความเสี่ยงของโครงสร้างออกแบบมาอย่างดีเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้แน่ใจว่ามีความเสี่ยงที่ระบุ คำอธิบายและการประเมินผลกระทบ โดยพิจารณาจากผลและน่าจะเป็นของแต่ละความเสี่ยงที่กำหนดไว้ในตารางที่ควรจะเป็นไปได้ที่จะจัดลำดับความสำคัญความเสี่ยงที่สำคัญที่จะต้องมีการวิเคราะห์ในมากขึ้นรายละเอียด ระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางธุรกิจ และการตัดสินใจ อาจแบ่งออกเป็นกลยุทธ์โครงการ/ยุทธวิธีการดำเนินงานเป็นสิ่งสำคัญที่จะร่วมการบริหารความเสี่ยงที่เวทีความคิดของโครงการรวมทั้งตลอดอายุของโครงการที่เฉพาะเจาะจงตัวอย่างจะได้รับ ในอีกด้านหนึ่งของในตารางองค์กรที่แตกต่างกันจะพบว่ามาตรการที่แตกต่างกันของผลและความน่าจะเป็นที่จะตอบสนอง 2.2 การประเมินความเสี่ยง (Risk Evaluation) เมื่อกระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยง ได้รับเสร็จสมบูรณ์แล้วมันเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเปรียบเทียบความเสี่ยงโดยประมาณกับเกณฑ์ความเสี่ยงที่องค์กรได้จัดตั้งความเสี่ยงเกณฑ์อาจรวมถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องและผลประโยชน์ความต้องการทางด้านกฎหมายทางเศรษฐกิจ และสังคมและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมข้อกังวลของผู้มีส่วนได้เสียเป็นต้น ความเสี่ยงการประเมินผลจึงถูกนำมาใช้ เพื่อให้การตัดสินใจเกี่ยวกับความสำคัญของความเสี่ยงที่จะองค์กรและไม่ว่าแต่ละความเสี่ยงที่ควรได้รับการยอมรับหรือได้รับการปฏิบัติ 2.3 การรายงานความเสี่ยงและการสื่อสาร (Risk Reporting and Communication) รายงานทางการเงินภายในระดับที่แตกต่างกันภายในองค์กรความจำเป็นข้อมูลที่แตกต่างจากความเสี่ยงกระบวนการจัดการบริษัท ควรจะทราบเกี่ยวกับความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดประสงค์ทราบผลที่เป็นไปได้ เกี่ยวกับผู้ถือหุ้นค่าของส่วนเบี่ยงเบนไปตามที่คาดช่วงประสิทธิภาพตรวจสอบให้แน่ใจในระดับที่เหมาะสมของการรับรู้ทั่วทั้งองค์กรรู้วิธีการที่องค์กรจะจัดการวิกฤติทราบความสำคัญของผู้มีส่วนได้เสียความเชื่อมั่นในองค์กรรู้วิธีการจัดการการสื่อสารกับ กลุ่มการลงทุนที่สามารถใช้งานได้มั่นใจได้ว่าการบริหารความเสี่ยงกระบวนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการตัดสินใจปฏิบัติงานในขั้นตอนอื่นๆ ของกระบวนการบริหารความเสี่ยง 2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการประเมินในรูปของเหตุการณ์ที่ไม่ปรารถนาที่อาจเกิดขึ้นความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดขึ้นเหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร และจะไปกระทบกับส่วนอื่น ๆ ของแผนงานโครงการหรือไม่ 2.1 การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) ประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ 3 กระบวนการ ดังต่อไปนี้ 2.1.1 การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) การระบุความเสี่ยง

กำหนด เพื่อระบุความเสี่ยงขององค์กรที่มีความไม่แน่นอน ทั้งทางการดำเนินงานสภาพแวดล้อมทางกฎหมายสังคมการเมืองและวัฒนธรรม วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของตนรวมถึง ปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จ และภัยคุกคามและโอกาสที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของ วัตถุประสงค์ 2.4 การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment) การจัดการความเสี่ยงเป็นกระบวนการ ของการเลือกและใช้มาตรการในการปรับเปลี่ยนความเสี่ยงการจัดการความเสี่ยงรวมถึงการเป็นที่ สำคัญองค์ประกอบความเสี่ยงการควบคุม/บรรเทาผลกระทบแต่ขยายต่อไปเช่นความเสี่ยงหลีกเลี่ยง การถ่ายโอนความเสี่ยงทางการเงินความเสี่ยง ฯลฯ 2.5 การติดตามและทบทวนความเสี่ยงการจัดการ กระบวนการ (Monitoring and Review of the Risk Management Process)

การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการรายงานและโครงสร้าง ความคิดเห็น เพื่อให้แน่ใจว่าความเสี่ยงที่จะมีการระบุอย่างมีประสิทธิภาพและการประเมิน และการควบคุมที่เหมาะสมและการตอบสนองอยู่ในสถานที่การตรวจสอบปกติของ นโยบาย และการปฏิบัติตามมาตรฐานที่ควรจะดำเนินการและการปฏิบัติงานมาตรฐานสุดท้าย เพื่อระบุโอกาส ในการการปรับปรุง มันควรจะจำองค์กรที่เป็นแบบไดนามิกและการดำเนินการในสภาพแวดล้อม แบบไดนามิก การเปลี่ยนแปลงในองค์กรและสภาพแวดล้อมในที่จะดำเนินการจะต้องระบุ และการแก้ไขที่เหมาะสมที่เกิดขึ้นกับระบบ

Gray และ Larson (2006) ได้แบ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็น 5 ขั้นตอน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 Risk Management MODEL (Adapted from Gray and Larson)

1. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงานแต่ละช่วงของแผนหรือโครงการสมาชิกในทีมต้องระดมสมองหรือ ค้นหาปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) เป็นการประเมินในรูปของเหตุการณ์ที่ไม่ปรารถนาที่อาจเกิดขึ้น ความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้น ความเป็นไปได้ของโอกาสที่จะเกิดขึ้น เหตุการณ์นั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร และจะไปกระทบกับส่วนอื่นๆ ของแผนงานโครงการหรือไม่

3. การพัฒนาตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response Development) เป็นการตัดสินใจว่าจะรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไรจึงจะเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ได้โดยทำให้เบาบางลงหรือการหลบเลี่ยง หรือ การส่งต่อ หรือ การแบ่งปัน หรือคงไว้เหมือนเดิม

4. การควบคุมความเสี่ยง (Risk Response Control) เป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหารความเสี่ยง คือ การควบคุมความเสี่ยง โดยการวางแผนกลยุทธ์การดำเนินงานและเฝ้าระวังความเสี่ยงใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น

Wikipedia Dictionary (2009) ได้แบ่งประเภทของความเสี่ยง โดยยึดปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เกิดความเสี่ยงออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก (External Factor Risks)
2. ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน (Internal Factor Risks)

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของระบบการบริหารความเสี่ยง คือ กลุ่มองค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบมีการสื่อสารสัมพันธ์กันและมีผล กระทบต่อกันเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

ธ สุนทรายุทธ (2550) ได้กล่าวถึง ต้นแบบวงจรความเสี่ยงสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหารทุกระดับจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงการที่จะต้องเผชิญ และต้องเอาชนะความเสี่ยงได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องรู้และเข้าใจวงจรความเสี่ยง (Risk Cycle Model) เพื่อจะได้นำมาใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นๆ การสร้างต้นแบบวงจรความเสี่ยงขึ้นมา ทำให้ผู้บริหารได้มองเห็นภาพรวมของความเสี่ยงทั้งหมด สามารถนำมาใช้ในการวางแผนมาตรฐานระบบควบคุมภายในของผู้บริหารหรือของผู้ตรวจสอบภายในอีกด้วยรวมทั้งการนำผลการปฏิบัติตามต้นแบบวงจรความเสี่ยงมาวางแผนการตรวจสอบหรือการวางแผนการตรวจสอบภายในของผู้ตรวจสอบได้อีกวิธีหนึ่ง

1. ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร (Understanding Key Organization Objectives) เพื่อให้บุคลากรทุกคนได้เข้าใจทิศทางและจุดมุ่งหมาย การที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์

หรือเป้าหมายขององค์การต้องอาศัยการสนับสนุนจากองค์ประกอบของวัตถุประสงค์หลัก ซึ่งประกอบไปด้วยนโยบาย กระบวนการปฏิบัติ กฎข้อบังคับ และกลยุทธ์

2. การสำรวจความเสี่ยง (Risk Survey) ผู้บริหารควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบ ขึ้นโดยเฉพาะทำหน้าที่สำรวจความเสี่ยงอาจเป็นฝ่ายตรวจสอบความเสี่ยงหรือผู้ตรวจสอบภายใน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นฝ่ายบริหารความเสี่ยงมอบหมายให้มีคณะทำงานจากผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงาน ต่างๆ เป็นคณะทำงานเฉพาะกิจ (Ad-Hoc Committee) จนกว่ากิจกรรมการสำรวจความเสี่ยงแต่ละ ครั้งจะแล้วเสร็จ เมื่อได้ผู้รับผิดชอบสำรวจความเสี่ยงแล้วจึงลงมือดำเนินงานในขอบข่ายพื้นที่ที่อาจจะมี ความเสี่ยง โดยกำหนดขอบเขตให้แคบเจาะลงไป โดยดูเงื่อนไขข้อจำกัดต่างๆ ในอันที่จะเกิดความ เสี่ยงได้ เช่น เวลา ทรัพยากรกำลัง ค่าใช้จ่าย เทคโนโลยี และสภาพความรู้ความสามารถแหล่งข้อมูลที่จะ สืบค้นได้จาก 2 ทาง คือ 2.1 ข้อมูลภายใน ได้แก่ ระบบงานรายงานต่าง ๆ ระเบียบคำสั่ง ตัวเลข สถิติหรือจากการสัมภาษณ์บุคคลภายในองค์กร 2.2 ข้อมูลภายนอก ได้แก่ การติดต่อขอเอกสาร ข้อมูลข่าวสารหรือสถิติจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจากหนังสือพิมพ์หรือจากการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง

3. การค้นหาและระบุความเสี่ยง (Risk Identification) เป็นการค้นหาความเสี่ยงที่ ต้องการจากข้อมูลต่างๆ ข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยตรงกับความเสี่ยงของกิจกรรมนั้น ๆ ข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงแต่เป็นข้อมูลสนับสนุนสามารถนำมาเชื่อมโยงให้เห็น สาเหตุได้

4. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis) การวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับลักษณะ ความเสี่ยงและชนิดของเครื่องมือที่จะพิจารณาใช้ในการวิเคราะห์ที่นิยมกันคือการวิเคราะห์เชิง เปรียบเทียบ (Comparative Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ เช่น เทคนิคก้างปลา (Fishbone Diagrams) ผังพาเรโต (Pareto Charts) การทดสอบอย่างมีเหตุผล (Reasonableness Testing) การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) 4.1 ความหมายของการวิเคราะห์ การวิเคราะห์เป็นเรื่อง ของการเปรียบเทียบระหว่างเรื่องของการคาดหวัง (Expectation) กับข้อมูลจริง (Real Data) เพื่อทำการระบุให้ทราบถึงเรื่องความผิดปกติที่เบี่ยงเบนไปจากที่คาดหมายไว้ การแสดงให้เห็นถึง ความผิดปกติที่ไม่คาดคิด รายการที่ไม่เป็นไปตามปกติธรรมดา สำหรับข้อมูลเชิงสถิติในอดีตสามารถ นำมาเปรียบเทียบโอกาสและความเป็นไปได้ต่างๆ 4.2 ความสำคัญของข้อมูลและเทคโนโลยี ผลสำเร็จของการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูล เทคโนโลยีที่นำมาใช้ ผลการวิเคราะห์ เพื่อนำไปประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงต่อไป

5. การประเมินและจัดลำดับ ความเสี่ยง (Risk Assessing and Ranking)

5.1 การประเมินความเสี่ยงความเสี่ยงมีทั้งรูปธรรมและนามธรรม แต่หลักการประเมินจะต้องทำให้ เห็นถึงความชัดเจน แปลผลออกมาเป็นเชิงรูปธรรมที่สัมผัสได้วัดได้ กล่าวคือ วัดเป็นจำนวนได้

และวัดเป็นเวลาได้ 5.2 การจัดลำดับความเสี่ยงอาจจัดเป็น A = ความเสี่ยงสูง (High) B = ความเสี่ยงปานกลาง (Medium) C = ความเสี่ยงต่ำ (Low) เมื่อสรุปผลออกมาได้แล้วจึงนำไปบริหารความเสี่ยงต่อไป

6. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การบริหารความเสี่ยงถือเป็นหัวใจของความสำเร็จขององค์กรโดยตรงทั้งนี้ เพราะความเสี่ยงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายจัดการที่ต้องรับผิดชอบบริหารความเสี่ยงให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร โดยมีหลักการดังนี้การยอมรับความเสี่ยงการถ่ายโอนความเสี่ยง การวางระบบควบคุมภายใน

7. การตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Audit) ได้แก่ การสอบทานความเสี่ยงและการควบคุมภายใน การประเมินระบบควบคุมภายใน การวางมาตรการปรับปรุงแก้ไข และการสร้างสัญญาณเตือนภัยผู้บริหารองค์กรจะต้องตรวจสอบความเสี่ยงมิให้เกิดขึ้นหรือถ้ามีก็สามารถควบคุมป้องกันให้เกิดแต่น้อยที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) วิธีการปฏิบัติงานที่ดีเป็นเครื่องมือของการจัดการความรู้ชนิดหนึ่งมีความเป็นมาดังนี้

ความหมายของ Best Practice Best Practice เป็นวิธีการทำงานที่ดีที่สุดในเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจจะเป็นระบบบริหารเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้ผลงานบรรลุเป้าหมายระดับสูงสุดดังนั้น Best Practice จึงไม่ใช่เป็นแค่เพียงวิธีการทำงานที่ดีที่สุดแต่เป็นการทำงานที่ดีกว่าหรือดีที่สุดซึ่งมีทั้งการทำงานในเชิงระบบบริหารและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ทำให้ผลงานนั้นบรรลุเป้าหมายสูงสุด

ความเป็นมาของ Best Practice เริ่มต้นจากวงการแพทย์เป็นวิธีการปฏิบัติที่ดีไม่ว่าจะนำไปปฏิบัติที่ไหนอย่างไร ซึ่งผลงานที่ปฏิบัตินั้นได้นำไปสู่ผลสำเร็จหน่วยงานจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานที่ดีกับหน่วยงานย่อยและมีการแลกเปลี่ยนระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอกผลสุดท้ายของ Best Practice คือการนำไปใช้จนเป็นมาตรฐาน Best Practice ทางด้านการศึกษาเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่ดีเยี่ยมบางครั้ง Best Practice อาจจะเป็นเพียงแคแนวคิดง่าย ๆ แต่เป็นแนวคิดที่ทรงพลานุภาพน่าตื่นตาตื่นใจเป็นแนวคิดนอกกรอบ เมื่อหน่วยงานมี Best Practice แล้วควรได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนมาตรฐาน Best Practice ของหน่วยงานการศึกษานั้นๆ ได้

การนำ Best Practice ไปใช้ในหน่วยงานความโด่งดังของ Best Practice เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานทางภาครัฐกิจได้นำไปใช้เป็นรางวัลหรือสิ่งจูงใจให้กับฝ่ายหรือแผนกต่างๆ ขององค์กรเพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายเกิดการสร้างสรรค์ผลงานและวิธีการปฏิบัติงานที่ดีสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าอันนำมาสู่ผลกำไรให้บริษัทหรือองค์กรผลตอบแทนสำหรับฝ่ายหรือแผนกที่จะได้รับรางวัลนั้นในระยะแรกมักจะเป็นถ้วยรางวัลและเงินสดเป็นส่วนใหญ่แต่ในระยะต่อมา

หลายองค์กรเห็นว่าทำให้รางวัลดังกล่าวไม่สามารถกระตุ้นการทำงานได้เพียงพอและยั่งยืนจึงได้เปลี่ยนรางวัลและรูปแบบการให้รางวัล โดยเน้นรางวัลในสิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้ เช่น การให้โอกาสการทำงานที่ยืดหยุ่นมากขึ้นการผ่อนคลายกฎระเบียบการทำงานการให้โอกาสผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงได้ง่ายขึ้นและไม่เป็นทางการถึงแม้ว่าขณะนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะไม่มีการจัดทำ Best Practice (BP) อย่างเป็นทางการแต่แท้ที่จริงแล้วหน่วยงานในสังกัด สพฐ. มี Best Practice อยู่แล้วและมีมากมายทั้งส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาและการปฏิรูประบบราชการแต่ผลการนำเสนอมักเป็นผลงานที่เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาส่วนใหญ่ เช่น รูปแบบเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ เทคนิคการนิเทศและการบริหารสถานศึกษา เป็นต้น สำหรับในส่วนของการปฏิรูประบบราชการยังไม่ปรากฏออกมาอย่างชัดเจนส่วนใหญ่มักจะรู้กันภายในหน่วยงานหรือวงการที่เกี่ยวข้อง เช่น การเบิกค่ารักษา 15 นาที การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานธุรการการจัดการศึกษานานาชาติโรงเรียนในแนวตะเข็บชายแดน One Stop Service เป็นต้น รูปแบบเทคนิควิธีการบริหารราชการเหล่านี้ได้หลบซ่อนอยู่ใน สำนักงานยังไม่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างแพร่หลายสำหรับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ทั่วประเทศก็เชื่อว่ามี Best Practice กระจายหลบซ่อนอยู่มากมายเช่นเดียวกันแต่ไม่มีการบันทึกรายงานให้รับทราบกันอย่างกว้างขวาง Best Practice ในหน่วยงานสามารถเกิดขึ้นได้หลายช่องทางตัวอย่างดังนี้

1. เกิดจากบุคคลอันมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ภาวะผู้นำทางผู้บริหารที่คาดหวังความสำเร็จความคิดเชิงอนาคตการเปลี่ยนแปลงผู้ปฏิบัติงานหรืออยู่ใต้บังคับบัญชาที่เรียนรู้ได้จากการปฏิบัติริเริ่มสร้างสรรค์แก้ปัญหาการทำงานเสนอแนะวิธีการต่อผู้บริหารและอาจจะเกิดแนวคิดการรับรู้ค่าปรารถนาของคณะกรรมการปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตไม่ได้ตามเป้าหมายความกดดันจากผู้รับบริการการขับเคลื่อนนโยบายของผู้บริหารระดับสูงภาวะข้อจำกัดของทรัพยากรทางการบริหารภาวะวิกฤตทำให้มีการแสวงหาแนวทางกระบวนการวิธีการที่ดีกว่าเพื่อให้ได้ผลผลิตความสำเร็จสูงสุด

2. เกิดจากแรงขับเคลื่อนพัฒนาค้นหาวิธีการใหม่ เพื่อเพิ่มผลผลิตกำไรหรือสร้างความพึงพอใจของผู้รับบริการเสริมสร้างประสิทธิภาพขององค์กร

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ภารกิจที่แท้จริงของหน่วยงานนั้นๆ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาวิเคราะห์สภาพของหน่วยงาน ซึ่งอาจดำเนินการได้

หลายวิธีเช่นใช้วิธีการสำรวจการระดมความคิดการใช้กระบวนการ AIC หรือ SWOT เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดภาพความสำเร็จอนาคตจัดทำรูปแบบ (MODEL)

วิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแบบวิธีการอาจจะเริ่มทดลองนำร่องตรวจสอบ

ประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผลวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านขั้นตอนระยะเวลา
งบประมาณและผลที่ได้รับกับวิธีเดิม

ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงพัฒนาและขยายผลกาไรไปใช้ในหน่วยงานให้กว้างขวาง
ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 7 การบันทึกเขียนรายงานใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัตินอกจาก
ข้อเสนอ 7 ขั้นตอน ข้างต้นแล้วหน่วยงานสามารถดำเนินการได้อีกหลายกระบวนการเช่นตาม
แนวทางวงจรเดมมิ่ง (Deming Circle) ซึ่งประกอบด้วย P : การวางแผน D : การปฏิบัติ C :
การตรวจสอบประเมินผล A : การปรับปรุงพัฒนา กำหนดกิจกรรมใหม่เป็นต้นคุณลักษณะ Best
Practice ในการวินิจฉัยนอกจากจะทรงพลังมีความตื่นตาตื่นใจในตัวเองแล้วควรมีประเด็น
พิจารณาดังต่อไปนี้

1. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจโดยตรงของหน่วยงานนั้น
2. สนองต่อนโยบายการแก้ปัญหาการพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงาน
3. ลดขั้นตอนลดรอบระยะเวลาการทำงาน
4. ลดทรัพยากรลดค่าใช้จ่าย
5. การนำเทคโนโลยีมาประกอบการทำงาน
6. วิธีการริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่หรือประยุกต์ขึ้นใหม่
7. สามารถทำแผนผังเชิงเปรียบเทียบวิธีการเก่าและใหม่
8. อำนวยความสะดวกในการใช้
9. วางระบบการให้บริการมีช่องทางการให้บริการ
10. สามารถเทียบเคียงวิธีการทำงานลักษณะเดียวกันกับหน่วยงานอื่นได้
11. ผลผลิต/ความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น
12. ความพึงพอใจของผู้รับบริการหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
13. สามารถนำไปใช้เป็นมาตรฐานการทำงานต่อไปได้ยั่งยืนพอสมควร
14. การพัฒนาปรับปรุงต่อไป

ขอขยาย Best Practice ในหน่วยงานทางการศึกษา

1. Best Practice ด้านบริการ
 - 1.1 การประหยัดงบประมาณ
2. การลดรอบระยะเวลาการทำงานของขั้นตอนในการให้บริการ
 - 2.1 การออกไปสุทธิ
 - 2.2 การใช้อาคารสถานที่
 - 2.3 การออกไปรับรองการสำเร็จการศึกษา

- 2.4 การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ
- 2.5 การเบิกจ่ายงบประมาณ
3. การส่งเสริมศักยภาพของหน่วยงานและสถานศึกษาสามารถระบบ
อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนา
- จัดการ
4. ระบบการวัดผลผลิต (ขอบข่ายการวัดปริมาณคุณภาพเวลาค่าใช้จ่าย)
5. การเปิดโอกาสให้เอกชนหรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไรเข้ามามีส่วนร่วมบริหาร
6. การบริหารที่เน้นความพึงพอใจของผู้รับบริการ
7. การรับฟังและตอบสนองความคิดเห็นของประชาชน
8. การบริหารอัตรากำลังให้คุ้มค่า
- 8.1 การเกลี้ยอัตรากำลัง
- 8.2 การบรรจุแต่งตั้งบุคลากรลงในตำแหน่งอย่างรวดเร็ว
- 8.3 การมอบหมายงานให้บุคคลหรือกลุ่มบุคลากรตรงกับความรู้ความสามารถ
- และ ความถนัด
- 8.4 การเสริมสร้างบุคลากรให้ทำงานเต็มตามศักยภาพ
- 8.5 การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร
9. การจัดองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 9.1 การส่งเสริมหรือพัฒนาให้บุคลากรพัฒนาความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน
- 9.2 การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 9.3 การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลายสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
10. การถ่ายทอดเป้าหมายและตัวชี้วัดขององค์กรให้ถึงระบบบุคคล
- 10.1 การพัฒนาระบบควบคุมภายใน
- 10.2 การบริหารความเสี่ยง
- 10.3 การรายงาน
- Best Practice ด้านคุณภาพ
1. ระบบการรับนักเรียนเข้าเรียน
- 1.1 การจัดข้อมูลสารสนเทศกลุ่มอายุ 3-5 ปี และ 7-16 ปี
- 1.2 การวางแผนการรับนักเรียน
- 1.3 Educational Mapping
- 1.4 ระบบการติดตามนักเรียน
2. การจัดการรูปแบบการจัดการศึกษา

- 2.1 การจัดการศึกษาเด็กปัญญาเลิศ
- 2.2 การจัดการศึกษาเด็กด้อยโอกาส
- 2.3 การจัดการศึกษาเด็กพิการ
3. การลดการออกกลางคัน
4. การส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
5. การจัดสรรโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาต่อจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. การจัดระบบสนับสนุนเกื้อกูลช่วยเหลือให้นักเรียนจบการศึกษามหาภาคบังคับ
และการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 6.1 ทุนการศึกษา
 - 6.2 อาหารกลางวัน
 - 6.3 การทำงานนอกเวลาเรียน (Part Time)
 - 6.4 การมีรายได้ระหว่างเรียน (รายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนรู้อย่างอื่น)
7. การบริหารจัดการหลักสูตร
 - 7.1 การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 7.2 การนำหลักสูตรไปใช้
 - 7.3 การประเมินผลติดตามการใช้หลักสูตร
8. การใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
10. การประกันคุณภาพภายใน
11. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 11.1 การศึกษานักเรียนรายบุคคล
 - 11.2 การคัดกรองนักเรียน
 - 11.3 การส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน
 - 11.4 การป้องกันแก้ไข
 - 11.5 การส่งต่อนักเรียน

ดังนั้นการนำ Best Practice ไปใช้ในหน่วยงานความโดดเด่นของ Best Practice เกิดขึ้นเมื่อหน่วยงานทางภาครัฐกิจได้นำไปใช้เป็นรางวัลหรือสิ่งจูงใจบูรณาการเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพที่ส่งต่อถึงการเปลี่ยนแปลงทักษะกระบวนการเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างมีคุณภาพ

ความเสี่ยง (Risk) มีรากศัพท์มาจากภาษาอิตาเลียน คำว่า Risicare ซึ่งมีความหมายว่า ทำหายหรือกล้าหาญเป็นการกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับตัวเลือก (Choices) และการตัดสินใจอย่างไร้

ตามได้มีผู้ให้ความหมายของความเสี่ยงและการบริหารจัดการความเสี่ยงไว้สอดคล้องกันเพียงแต่มีรายละเอียดปลีกย่อยตามความเชี่ยวชาญและอาชีพของผู้ให้นิยาม ได้แก่ นักเศรษฐศาสตร์นักสถิติ นักคณิตศาสตร์ผู้เชี่ยวชาญด้านความเสี่ยงและผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันภัยการบริหารจัดการความเสี่ยง สิ่งหนึ่งที่เราต้องยอมรับก็คือไม่มีองค์กรหรือบุคคลใดที่จะดำเนินงานอยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ปราศจากความเสี่ยงทุกคนหรือทุกองค์กรจะดำรงอยู่ภายใต้ความเสี่ยง ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการบริหารองค์กรที่ดี คือ การติดตามกำกับควบคุมและดูแลให้มีการจัดกระบวนการ เพื่อใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพตรงเป้าหมายคุ้มค่าและประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นสิ่งที่เป็นรากฐานที่จะช่วยให้มีการกำกับดูแลองค์กรที่ดีนั้นประกอบด้วย การควบคุมภายใน การบริหารจัดการความเสี่ยงและการตรวจสอบภายใน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550)

สำหรับตอนนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งการประเมินความเสี่ยงก็เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงด้วยรายละเอียดตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ความหมายและประเภทของความเสี่ยง
2. ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
3. กระบวนการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
4. หลักการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
5. การประเมินความเสี่ยง
6. การประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของส่วน

ราชการ: ระดับความสำเร็จของการจัดทำระบบบริหารจัดการความเสี่ยง

1. ความหมายและประเภทของความเสี่ยง เนื่องจากศาสตร์ทางด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงยังเป็นเรื่องใหม่พอสมควร ซึ่งประเทศในทางตะวันตกเองก็เริ่มให้ความสำคัญกันอย่างมาเมื่อปี พ.ศ. 2535 และได้ให้ความสำคัญกันอย่างจริงจังก็เมื่อครั้งที่เกิดเหตุการณ์ก่อการร้าย ถล่มตึก World Trade Center เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2541 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวก็ได้ทำให้เกิดตำแหน่งทางการบริหารขึ้นมาใหม่อีกตำแหน่งคือ “CRO : Chief Risk officer หรือผู้อำนวยการบริหารจัดการความเสี่ยง” ซึ่งปัจจุบันตำแหน่งดังกล่าวถือเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญและเป็นที่ต้องการอย่างมากในองค์กรชั้นนำ ดังนั้นจึงยังไม่มีคำนิยามหรือคำจำกัดความที่หนึ่งแต่ก็มีคำจำกัดความที่ค่อนข้างเป็นที่ยอมรับพอสมควรโดย The Committee of Sponsoring organizations of the Tread Way Commission หรือที่รู้จักกันดีในชื่อของ COSO ซึ่งเป็นคณะทำงานที่รวบรวมบรรดานักวิชาการและที่ปรึกษาที่เป็นผู้รู้ในศาสตร์ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงทาง COSO พยายามที่จะสร้างกรอบแนวคิดคำจำกัดความและแนวทางในการปฏิบัติ

ที่ชัดเจนสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรซึ่งเรียกแนวทางดังกล่าวว่าเป็น Enterprise Risk Management (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550)

นฤมล สะอาดโหม (2550) ได้กล่าวถึงวิธีการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยง (Avoidance) ถ้าความเสี่ยงนั้นมันสูงเกินไปรับไม่ไหวก็ควรหลีกเลี่ยง เช่น การเลือกลงทุนในภาคเอกชนโครงการใดโครงการหนึ่ง หลักทางการเงินก็มักจะดูมูลค่า เทียบเท่าปัจจุบัน (Net Present Value) และกระแสเงินสดในอนาคต (Future Cash Flow) ทั้งที่เป็นรายรับและรายจ่าย โดยคิดลด (Discount) กลับมาให้เป็นวันปัจจุบันแล้วดูว่าเป็นบวกหรือว่าเป็นลบ ถ้าเป็นบวกก็คุ้มที่จะลงทุนได้ แต่ถ้ามันเป็นลบก็ไม่คุ้มที่จะลงทุน ก็ควรหลีกเลี่ยงที่จะลงทุนในโครงการนั้น
2. การป้องกันก่อนจะเกิด (Loss Control) สามารถทำได้ 2 แบบกว้างๆ คือ Loss Prevention เช่น การติดสัญญาณเตือนอัคคีภัยกับ Loss Reduction ซึ่งเป็นการทำให้ความสูญเสียน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ในกรณีไฟไหม้ การติดตัวฉีดน้ำ (Springer) ให้พรมน้ำลงมาก็สามารถหลีกเลี่ยงอัคคีภัยได้
3. การรับความเสี่ยง (Risk Retention) เป็นวิธีการเลือกที่จะรับความเสี่ยงไว้เอง เช่น มีการตั้งกองทุนฉุกเฉิน (Emergency Fund) ไว้สำหรับกรณีที่เกิดความสูญเสียขึ้น Risk Retention มีอยู่ 2 แบบ คือ Active Risk Retention (การรับความเสี่ยงแบบพื้นฐานของการขาดข้อมูลที่ชัดเจนไม่ครบถ้วนเป็นเพียงการประมาณการการคาดเดาการตั้งความหวัง ซึ่งผลของการตัดสินใจนั้นอาจเป็นไปตามความคาดหมายหรือตรงกันข้ามก็ได้เช่น การเสี่ยงโชคเล่นพนันการเสี่ยงอันตราย ฯลฯ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2550) ได้นิยามว่าความเสี่ยงหมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังหรือความไม่แน่นอนมีโอกาสที่จะประสบกับความสูญเสียหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ภัยธรรมชาติ การทุจริตการลักขโมยความเสียหายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ การถูกดำเนินทางกฎหมายการบาดเจ็บความเสียหายเหตุร้ายการเกิดอันตรายสูญเสียทรัพย์สินสูญเสียชื่อเสียงภาพลักษณ์ขององค์กรและบุคลากรเกิดความไม่แน่นอนการไม่พิทักษ์สิทธิหรือศักดิ์ศรีหรือเกิดความสูญเสียจนต้องมีการชดเชยค่าเสียหาย กล่าวได้ว่า ความเสี่ยงหมายถึงเหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งเกี่ยวข้องกับการเงินและไม่เกี่ยวข้องกับการเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักจากความหมายของความเสียหายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความเสี่ยงหมายถึงโอกาสและผลกระทบของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นหรือความไม่แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อหรือบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการหรือองค์กรสำหรับการวิจัยในครั้งนี้หมายถึงผลกระทบต่อหรือบรรลุเป้าหมายด้านการจัดการศึกษาตามพันธกิจของของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเสริฐ อัครประภพพงศ์ (2550) แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์/ปัจจัยภายนอก (Strategic Risk) ได้แก่ นโยบาย/กลยุทธ์ผู้มีส่วนได้

ส่วนเสี่ยสภาพแวดล้อมชื่อเสียง/ภาพลักษณ์ 2. ความเสี่ยงทางการเงิน/งบประมาณ (Financial/Budget Risk) ได้แก่ การลงทุน/ฝากเงินการจัดการแหล่งเงินทุนสภาพคล่อง 3. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ (Compliance Risk) ได้แก่ กฎหมาย/ระเบียบพระราชบัญญัติหลักการบัญชีแนวการตรวจสอบและ 4. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) ได้แก่ สภาพแวดล้อมความปลอดภัยพนักงาน/บุคลากรระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภัยธรรมชาติ การดำเนินงานกิจการ

Burke (2000) ได้แบ่งกระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ (Define Objectives)
2. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
3. ปริมาณความเสี่ยง (Risk Quantification)
4. การรายงานความเสี่ยง (Risk Response)
5. การตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง (Risk Control Monitor and Review)

อรัญ โสทธิพันธุ์ (2550) ได้แบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 2 ประเภท คือ ความเสี่ยงภายในและความเสี่ยงภายนอกความเสี่ยงภายในเป็นความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้ โดยองค์กรเอง เช่น ความเสี่ยงด้านการกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารสัญญา ความเสี่ยงด้านการเงินและงบประมาณความเสี่ยงด้านการบำรุงรักษา และบริหารจัดการระบบ ความเสี่ยงด้านการบริหารบุคคลความเสี่ยงด้านการดำเนินงานและความเสี่ยงภายนอกเป็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยองค์กรเอง เช่น ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองกฎหมาย ความเสี่ยงทางด้านภัยธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความเสี่ยงด้านภัยที่เกิดจากสงครามการก่อการร้าย

Siri Thongsiri (2003) ได้เขียนถึงการนำเอาระบบบริหารความเสี่ยงมาใช้ในรูปแบบที่เรียกว่า Enterprise Risk Management ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอนตามมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงของประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ (AS/NZ 4360) อันประกอบไปด้วย

1. การกำหนดขอบข่ายการบริหารความเสี่ยง (Establish the Risk Management Context)
2. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)
3. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk Analysis)
4. การประเมินความเสี่ยง (Risk Evaluation)
5. การจัดการความเสี่ยง (Risk Treatment)
6. การติดตามและทบทวน (Monitoring and Review)
7. การรายงานและการปรึกษา (Communication and Consultation)

เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูจำนวน 8 คน กรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ของโรงเรียนวัดท่าเรือ “อุตสาหะวิทยาการ” การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารการสังเกตและสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการเชิงปรากฏการณ์วิทยาผลจากการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้รูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุมุมมอง การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบการเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วยภาวะผู้นำกลยุทธ์ วัฒนธรรม เทคโนโลยีโครงสร้าง และการวัดผล

ดวงใจ ช่วยตระกูล (2551) ได้ศึกษาถึงการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาว่าการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษานั้นไม่ใช่เรื่องใหม่แต่เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอยู่หลายเรื่อง เช่น ความปลอดภัยของครูนักเรียน การควบคุมภาวะโภชนาการในโรงเรียน การป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุ การรักษาความปลอดภัย ระบบป้องกันคุณภาพ การป้องกันอุบัติเหตุ การใช้เครื่องมือที่ปลอดภัย การเขียนป้ายบอกอันตราย สิ่งเหล่านี้เรียกว่าโปรแกรมเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง ส่วน ธร สุนทรายุทธ (2550) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษาเป็นการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม กระบวนการต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์การจะเกิดความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบภารกิจและวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการบริหารความเสี่ยงมุ่งสู่วิสัยทัศน์ เพื่อให้้องค์การที่มีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพประหยัดและมีประสิทธิผลภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีตามแนวปฏิบัติที่เป็นสากล โดยมีภารกิจดังนี้

1. ศึกษาและวางนโยบายการบริหารความเสี่ยงของทุกหน่วยงาน เพื่อให้ผลการดำเนินงานขององค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
2. พัฒนาและปรับปรุงแผนกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
3. วางแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อเป็นแผนแม่บทให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. ติดตาม กำกับดูแล และประเมินการบริหารความเสี่ยงของทุกกลุ่มงาน
5. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นจิตสำนึกของบุคลากรทุกระดับให้ตระหนักถึงความเสี่ยง ที่มีอยู่และให้เห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง

ขั้นการดำเนินงานเป็นกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเดมมิ่ง ซึ่งวงจรของเดมมิ่ง ประกอบด้วยการวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (DO) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (Check) และพัฒนาปรับปรุงอยู่เสมอ (Act)

โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

1. การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงานรวมถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา เช่น แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมินตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินวางแผนการเก็บข้อมูลวางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล
2. การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานการศึกษาตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้และให้การนิเทศ
3. การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐานการศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานและสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
4. การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดที่ควรพัฒนา ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการบรรลุหรือไม่ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1) ใหม่เพื่อนำไปวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไปสำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้พัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยที่มีการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ที่ปรับปรุงใหม่ รวมทั้งนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์อย่างชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต กระทรวงศึกษาธิการจึงปรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมและสอดคล้องกันเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้อำนาจตามความในมาตรา 9 (3) มาตรา 31 และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ

และประเภทการศึกษา โดยให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องกระทรวงศึกษาธิการจึงให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และประถมศึกษาในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559

1. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2559
2. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2548 (18 มาตรฐาน 84 ตัว บ่งชี้) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 (15 มาตรฐาน 65 ตัว บ่งชี้) (ร่าง) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559 (4 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้) 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 1 ด้านคุณภาพผู้เรียน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ 1 มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียน 5 ตัวบ่งชี้ 2 ด้านการเรียนการสอน 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ 2 ด้านการจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 2 มาตรฐานที่ 2 ด้านครู 2 ตัวบ่งชี้ 3 ด้านการบริหาร และการจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 3 ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 3 มาตรฐานที่ 3 ด้านผู้บริหาร 2 ตัวบ่งชี้ 4 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ 4 ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 4 มาตรฐานที่ 4 ด้านสถานศึกษา 2 ตัวบ่งชี้ 5 ด้านมาตรการ ส่งเสริม 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 3 1. การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) 2. การปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) 4. ทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 5. นโยบายด้านการศึกษา มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. ศึกษาเอกสารร่างและพัฒนามาตรฐานฯ ประชาพิจารณ์ปรับปรุง มาตรฐานฯ ปรับปรุงคำอธิบายมาตรฐานเสนอข้อความเห็นชอบกำหนดกรอบการพัฒนามาตรฐานฯ ระดมความคิดเห็นฯ พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะฯ กำหนดกรอบการอธิบายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ พิจารณากรอบการอธิบายมาตรฐานและตัวบ่งชี้ พิจารณาคำอธิบายและตัวบ่งชี้ 2 ครั้ง อนุกรรมการ กพร.
5. มาตรฐานที่ 1. ลดจำนวนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้กระชับ
2. ให้ความสำคัญกับปัจจัย กระบวนการและความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3. เน้นคุณภาพ

ผู้เรียนในสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 4. กระบวนการพัฒนาของครูและผู้บริหารให้ความสำคัญกับชุมชน
แห่งการเรียนรู้ 5. ปรับเปลี่ยนกระบวนการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้

6. กรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 ด้านผู้บริหารเก่งวิชาการความพึงพอใจ ด้านผู้เรียน จิตคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ สังคม ด้านครูความพึงพอใจ เก่งจัดการเรียนรู้ กาย สมอง (เก่ง) ด้านสถานศึกษา
การประกันคุณภาพภายในบรรยากาศ

7. มาตรฐานที่ 4 มาตรฐาน 11 ตัวบ่งชี้ 1 ด้านผู้เรียน 5 ตัวบ่งชี้ 2 ด้านครู
2 ตัวบ่งชี้ 3 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2 ตัวบ่งชี้ 4 ด้านสถานศึกษา 2 ตัวบ่งชี้

8. มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียน จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 1 ร้อยละของผู้เรียน
มีสุขภาพกายดี ตัวบ่งชี้ 2 ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี ตัวบ่งชี้ 3 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะทาง
สังคม ตัวบ่งชี้ 4 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ 5 ร้อยละของ
ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

9. มาตรฐานที่ 2 ด้านครู จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 6 ร้อยละของครู
มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ 7 ร้อยละของครูที่เป็นคนดีและเป็นแบบอย่าง
มาตรฐานที่ 3 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 ตัว บ่งชี้ตัวบ่งชี้ 8 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ
ตัวบ่งชี้ 9 ความพึงพอใจต่อผู้บริหาร

10. มาตรฐานที่ 4 ด้านสถานศึกษา จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 10
สถานศึกษามีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้ 11 สถานศึกษามีระบบ
การประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล

11. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 1 ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมี
พัฒนาการในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และความสามารถในการเรียนรู้และผู้ปกครองมี
ความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สุขนิสัย คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ สุขทริยภาพ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและคุณลักษณะที่คาดหวังในศตวรรษที่ 21 (ทักษะการแสวงหา
ความรู้ ทักษะชีวิต และทักษะการทำงานแบบร่วมมือ)

12. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 1 ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาพกายดี
ผู้เรียนมีพัฒนาการทางร่างกายเจริญเติบโตตามวัยตามเกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโตของเด็กไทย
ของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข และมีผลการทดสอบสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
ของกรมพลศึกษาหรือสำนักงาน กอท. สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) หรือตามเกณฑ์
มาตรฐานอื่น

13. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 2 ร้อยละของผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี ผู้เรียนยิ้มแย้มแจ่มใส ร่าเริงอารมณ์ดี มองโลกในแง่ดี ปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

14. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 3 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะทางสังคม ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัว มีสัมพันธภาพกับคนรอบข้างที่ดี และสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการทำงานอย่างเป็น โดยมีการวางแผนการทำงานดำเนินงานตามแผนอย่างรอบคอบ เอาใจใส่ มานะ พากเพียร มีการตรวจสอบทบทวนการทำงานเป็นระยะๆ งานที่ดำเนินการบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดจนสำเร็จอย่างมีคุณภาพ

15. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 4 ร้อยละของผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการ เรียนรู้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลประเมินสมรรถนะสำคัญตาม หลักสูตรและผลการประเมินการอ่าน คณิตวิเคราะห์ และเขียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ผลการทดสอบด้านความสามารถด้านภาษา การคิด การคำนวณและการให้เหตุผล (NT) ตามเกณฑ์ที่กำหนด

16. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 5 ร้อยละของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะพฤติกรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายการพูดจาสุภาพเหมาะสม กิริยามารยาท ความมีสัมมาคารวะ มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต ไม่กล่าวเท็จ ช่วยเหลือพ่อแม่ผู้ปกครอง และผู้มีพระคุณและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฯลฯ และความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ การแสวงหาความรู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนรักการอ่าน การพึ่งตนเอง และช่วยเหลือตนเอง การดูแลรักษา สุขภาพตนเองและป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และความสามารถในการสื่อสารรู้เรื่อง และมีเหตุผล ฯลฯ

17. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 ด้านครู ครูควรมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ปรัชญา ทฤษฎี และหลักการจัดการศึกษา จิตวิทยาสำหรับครู หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการ เรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้านกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์มาออกแบบวางแผน และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสติปัญญา ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการ

ในการจัดการเรียนรู้และประเมินผลที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างทั่วถึงตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีลักษณะและพฤติกรรมที่รักและเอาใจใส่ผู้เรียนมี บุคลิกภาพเหมาะสม มุ่งมั่น ทุ่มเท และรับผิดชอบต่อนักเรียน และเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี

18. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 6 ร้อยละ ของครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ครูมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ปรัชญา ทฤษฎี และหลักการจัดการศึกษาจิตวิทยา สำหรับครู หลักสูตรการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรอย่างรอบด้านกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจนศึกษา และวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล นำข้อมูลสารสนเทศจากผลการวิเคราะห์ มาออกแบบวางแผนและ จัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสติปัญญา ใช้สื่อและ เทคโนโลยีที่เหมาะสม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และประเมินผล ที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาผู้เรียน อย่างทั่วถึง ตลอดจนพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างต่อเนื่อง

19. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 7 ร้อยละของครูที่เป็นคนดี และเป็นแบบอย่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน มีความพึงพอใจต่อครูในด้านคุณลักษณะพฤติกรรม เป็นการแสดงความรู้สึกต่อครูในด้านบุคลิกภาพ การวางตัวความรับผิดชอบต่อนักเรียน การดูแลเอาใจใส่และแก้ปัญหาผู้เรียนรวมถึงการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของชุมชนและความพึงพอใจด้าน ความสามารถของครูเป็นการแสดงความรู้สึกต่อครูใน ด้านการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนสามารถอ่าน เขียน คิด คำนวณ และสื่อสารได้รวมถึงความสามารถ ของผู้เรียนในการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้

20. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 ด้านผู้บริหารผู้บริหาร มีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา โดยผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการมีการส่งเสริมพัฒนา บุคลากรที่มีประสิทธิภาพมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ส่งเสริมให้คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และจัดการศึกษาให้บรรลุวิสัยทัศน์ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และมาตรการ ที่กำหนดรวมทั้งต้องมีคุณลักษณะที่ดีมีความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายามให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย รักษาส่งเสริมเกียรติคุณ/ ชื่อเสียงให้เป็นที่เชื่อถือและศรัทธาของผู้รับบริการและสังคมเอาใจใส่ในการจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ และเต็มเวลามีบุคลิกภาพและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และมีความซื่อสัตย์สุจริต

21. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 8 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตนเองการเข้าร่วมอบรมประชุมสัมมนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและ สังคมนโยบายและจุดเน้นทางการศึกษาการบริหารงานตามภารกิจ 4 ด้าน ประกอบด้วย งานบริหาร วิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไปใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการ ประเมินหรือผลการวิจัยเป็นฐานคิดในการจัดทำแผนงานโครงการกิจกรรม และเป้าหมายความสำเร็จ และใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการบริหารจัดการหลักสูตรสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และท้องถิ่นตอบสนองเป้าหมาย วิสัยทัศน์จุดเน้นของสถานศึกษา มีการติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่สนองความต้องการความถนัด และความสนใจของผู้เรียนอย่าง ครบถ้วน ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ โดยมีการติดตาม ตรวจสอบการวางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผล และมีการกำหนดโครงการกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการวัด ประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพ มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและ ครอบคลุมผู้เรียนทุกคน นิเทศ ติดตาม กำกับ ประเมินผล อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยใช้วิธีการที่ หลากหลาย มีแผนการนิเทศและนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาทางวิชาการอย่างสร้างสรรค์และเป็นกัลยาณมิตร

22. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 9 ความพึงพอใจต่อผู้บริหาร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีความพึงพอใจต่อ ผู้บริหารในด้านคุณลักษณะพฤติกรรมของผู้บริหารประกอบด้วย ความมุ่งมั่น ตั้งใจ เอาใจใส่ ปฏิบัติ หน้าที่ในการบริหารงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด มีความรับผิดชอบบุคลิกภาพดี วางตัวเหมาะสม มีความเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการบริหารงาน มีความมั่นคงทางอารมณ์ หลีกเลี่ยงอบายมุข มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนรอบข้างและส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชน และด้านความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา

23. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 9 ความพึงพอใจต่อผู้บริหาร ผลการดำเนินงานที่เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งครู บุคลากร และการบริหารจัดการ ของผู้บริหาร ซึ่งพิจารณาได้จากการดำเนินการในเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกให้ พอเพียง ใช้การได้นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและหรือ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ได้แก่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด อาคารเรียน อาคารประกอบ แหล่งเรียนรู้ การบริการสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของ

ผู้เรียน รวมทั้งผลของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ผู้บริหารสามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน มีทีมงานและเชื่อถือไว้วางใจ บริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ วิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารงานทั่วไปอย่างโปร่งใสเป็นธรรม และตรวจสอบได้มีการทำงานร่วมกับบุคลากร เพื่อให้เป้าหมายสำเร็จ ตามแผนที่ร่วมกันกำหนดไว้สามารถชี้แนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการกับทีมงาน เลือกและปรับปรุงการทำงานรวมทั้งสามารถนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

24. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 10 สถานศึกษามีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสม ใช้การได้ดีและมีความปลอดภัยมีการบริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และส่งเสริมบริการด้านสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยให้ผู้เรียนนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

25. คำอธิบายมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ ตัวบ่งชี้ 11 สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิภาพการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดระบบบริหารและสารสนเทศดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายในและจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปรีชา จันทวี (2553) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนาระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับโรงเรียน: การประเมินแบบเสริมสร้างพลังอำนาจ พบว่าสภาพความเสี่ยงทางการศึกษาที่สำคัญของโรงเรียนประถมศึกษาทั้งในระดับนักเรียน ระดับห้องเรียน และระดับโรงเรียน ดังนี้ สภาพความเสี่ยงในระดับนักเรียน ได้แก่ ไม่ค่อยตระหนักในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง บางส่วนอ่านหนังสือไม่ออก บางส่วนมีพฤติกรรมลักขโมยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักต่ำกว่าเกณฑ์ มีผลการสอบระดับชาติอยู่ในระดับต่ำ บางส่วนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่มีปัญหาด้านสภาพครอบครัวที่หย่าร้างหรือผู้ปกครองไปทำงานที่กรุงเทพฯ ทำให้มีปัญหาในการส่งเสริมการเรียนรู้และอบรมสั่งสอนไม่เอาใจใส่ต่อการเรียน มีความสามารถในการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนไม่ผ่านเกณฑ์สภาพความเสี่ยงในระดับห้องเรียน ได้แก่ ครูบางส่วนไม่เตรียมการสอนและสอนไม่เต็มเวลา มีสื่อการเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ หลักสูตรสถานศึกษาไม่ทันสมัยและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ครูขาดความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนและไม่มีทักษะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรมที่ไม่หลากหลายเพียงพอต่อการพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ ไม่มีระบบการนิเทศกำกับติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครู ครูไม่ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูไม่มีความรู้ในการวัดผล และดำเนินการไม่ถูกต้องกับหลักการวัดผล สภาพความเสี่ยงในระดับโรงเรียน ได้แก่ สภาพเสี่ยง ในกระบวนการปฏิบัติงานของครูนอกเหนือจากการสอน อุปกรณ์สนามเด็กเล่นไม่เพียงพอและไม่มี ความปลอดภัย โรงเรียนไม่ผ่านการประเมินจาก สมศ. รอบที่ 2 สุขอนามัยที่ไม่สะอาด ขาดแคลนครู มีวุฒิไม่ตรงวิชาเอกที่ต้องการและขาดความชำนาญเฉพาะด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพย้ายออกจาก โรงเรียน ครูส่วนใหญ่อายุมากทำให้มีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานความไม่พอเพียงของ งบประมาณ ห้องสมุดมีความขาดแคลนหนังสือและหนังสือที่มีขาดความทันสมัยขาดการสนับสนุน ด้านงบประมาณจากหน่วยงานในท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2553) ได้นิยามว่า ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์ที่ ไม่มีความแน่นอน ซึ่งมีโอกาสจะเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบก่อให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเสียหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ทำให้การดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งในด้านการจัดการ เรียนการสอน ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ด้านการวิจัย ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการบริหารจัดการและบริการ โดยพิจารณาจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะ เกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ความเสี่ยงสามารถจำแนกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1. ความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) 2. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องระดับปฏิบัติการ (Operational Risk) 3. ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับด้านการเงิน (Financial Risk) 4. ความเสี่ยงที่ เกี่ยวข้องในด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk)

Roth (2007) ได้แบ่ง ความเสี่ยงออกเป็น 6 ประเภท คือ ความเสี่ยงทางด้าน สิทธิทรัพย์สิน ความเสี่ยงทางการดำเนินงาน ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสาร ความเสี่ยงทางการควบคุม/กฎระเบียบ ความเสี่ยงทางการตลาด ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์

1. ความเสี่ยงทางด้านสิทธิทรัพย์สินครอบคลุมไปถึงความเสี่ยงทางด้านเครดิต การลงทุน การโกง การฉ้อฉล การขโมย การกระทำในทางที่ผิด การใช้สติปัญญาในการลงทุน ความละเอียดอ่อนของข้อมูล
2. ความเสี่ยงทางการดำเนินงานครอบคลุมไปถึงความเสี่ยงทางด้าน กระบวนการคุณภาพของการบริการ การทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ การไร้สมรรถภาพ การชะงักของ ธุรกิจ กลยุทธ์ในการดำเนินงานและเพื่อนร่วมงาน
3. ความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารครอบคลุมไปถึงความเสี่ยง ทางด้านการหยุดชะงักของธุรกิจ ข้อมูลข่าวสาร คุณภาพของข้อมูล ความล้าสมัยของข้อมูล และ เทคโนโลยี

4. ความเสี่ยงทางการควบคุม/กฎระเบียบ โดยครอบคลุมไปถึงความเสี่ยงทางด้านอัตราแลกเปลี่ยน สภาพคล่อง การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ความพอเพียงของงบประมาณ

5. ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ครอบคลุมไปถึงลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง ลูกจ้าง การแข่งขันทรัพยากร การประสานงานและการสื่อสาร

Baltzan, Philips and Haag (2009) ให้ความหมายการบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยงและการตรวจสอบความเสี่ยง เพื่อประสิทธิภาพการทำงานและลดผลกระทบความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

ปรีชา จันทร์ (2553) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับโรงเรียนและได้แบ่งประเภทความเสี่ยงทางการศึกษาโดยยี่ระดับของความเสี่ยงเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเสี่ยงในระดับนักเรียนประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงด้านสุขภาพใจ และสุขนิสัย ด้านเจตคติ ด้านเชื้อชาติศาสนาและภาษา ด้านชุมชนที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านทักษะที่เหมาะสมกับวัย ด้านการอ่านคิดและเขียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านพฤติกรรมเสี่ยง และด้านกิจกรรมนอกเวลาเรียน

2. ความเสี่ยงในระดับห้องเรียนประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ด้านหลักสูตรด้านครูผู้สอน ด้านห้องเรียน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ด้านการจัดตารางสอน ห้องเรียนผู้เรียนและครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัย ด้านเทคนิคการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

3. ความเสี่ยงในระดับโรงเรียนประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงในด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย ด้านกายภาพ ด้านการเงิน ด้านงบประมาณ ด้านพัสดุและสินทรัพย์ด้านบุคลากร ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสารสนเทศ ด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ด้านสารบรรณ ด้านห้องสมุด ด้านอนามัย ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านคณะกรรมการสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2555) กล่าวว่า การจัดการความเสี่ยงเป็นการพิจารณาทางเลือกในการจัดการเสี่ยงมีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้คัดเลือกที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ การป้องกันหรือลดความเสี่ยงสามารถจัดการได้โดย 1. การยอมรับ (Take, Accept) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เช่น กรณีที่มีความเสี่ยงในระดับไม่รุนแรงและไม่คุ้มค่าที่จะดำเนินการใด ๆ ให้ขออนุมัติหลักการรับความเสี่ยงไว้และไม่ดำเนินการใดๆ 2. การควบคุม (Treat) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นสามารถยอมรับได้แต่ต้องมีการแก้ไขวิธีการ

ควบคุม หรือมีการควบคุมเพิ่มเติม เพื่อให้มีการควบคุมที่เพียงพอและเหมาะสม เช่น การปรับปรุง กระบวนการดำเนินงาน การจัดทำมาตรฐานการควบคุม (Risk Based Internal Control)

3. การยกเลิก (Terminate) หรือหลีกเลี่ยง (Avoid) หมายถึง การที่ความเสี่ยงนั้นไม่สามารถยอมรับได้และต้องจัดการให้ความเสี่ยงนั้นไปอยู่นอกเงื่อนไขของการทำงาน เช่นการหยุดดำเนินงานหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการทำงาน การลดขนาดของงานหรือกิจกรรมลง 4. การโอนย้าย (Transfer) หรือ แบ่ง (Share) หมายถึง การโอนย้ายหรือแบ่งความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยรับผิดชอบ เช่น การจ้างบุคคลภายนอกมาดำเนินการแทน การทำประกันภัย เป็นต้น

พินิจเทพ พัฒนจรีพันธุ์ (2557) ได้ทำการสรุปและกำหนด ขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาระบบที่ใช้ในการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (Systems Investigation and Analysis) ระยะเวลาที่ 2 การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification) ระยะเวลาที่ 3 การใช้ระบบและประเมินผล (Systems Implementation and Evaluation) ในการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษาในครั้งนี้ การพัฒนาระบบจึงหมายถึงกระบวนการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดขององค์ประกอบในระบบให้เป็นระบบใหม่ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนเอกชนมากยิ่งขึ้น โดยมีขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (Systems Investigation and Analysis) เป็นขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการใช้ระบบอย่างไรและหากจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมควรมีแนวทางอย่างไร

2. การออกแบบและตรวจสอบระบบ (Systems Design and Verification) เป็นขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือออกแบบรายละเอียดภายในองค์ประกอบต่างๆ ของระบบเสียใหม่ เพื่อให้ระบบใหม่ที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการแนวคิดที่ถูกต้อง การตรวจสอบระบบเป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องตามเนื้อหาหรือโครงสร้าง โดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นเป็นผู้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบ

3. การใช้ระบบและประเมินผลระบบ (Systems Try-out and Evaluation) เป็นขั้นตอนในการประเมินผลระบบทั้งในระหว่าง (Formative Evaluation) และหลังการทดลองใช้ (Summative Evaluation) โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้นในสถานการณ์จริงหรือได้พิจารณาตรวจสอบถึงความเหมาะสมหรือข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่าระบบที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาแล้วนั้นมีความเป็นไปได้กับการนำไปใช้จริง

สรุปได้ว่าการจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านการบริหารงานวิชาการ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยงด้านการโอนย้าย ความเสี่ยง ด้านการควบคุมความเสี่ยงและด้านการยอมรับความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk-S) ได้แก่ นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk-O) ได้แก่ คุณภาพครู คุณภาพการบริหารและการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพนักเรียน ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk-F) ได้แก่ พฤติกรรมการทุจริตและความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ (Compliance Risk-C) ได้แก่ การไม่ปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย กฎเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดความตระหนัก ไม่เข้าใจและไม่รู้ ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้แนวคิดและทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยง	นักวิชาการ										
	Burke (2000)	Moeller (2001)	Trieschmann, Hoyt และ Somme (2005)	Hussein (2007)	Shaw, (2010)	emson University and Communities in Schools (2007)	เฉลิมเกียรติ นามเชียงใหม่, (2552)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550)	ดร. สุนทรายุทธ (250)	อัครศักดิ์ คงคาสวัสดิ์ (2551)	รวม
กำหนดวัตถุประสงค์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	7
การระบุความเสี่ยง	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	7
ปริมาณความเสี่ยง			/	/			/				3
การรายงานความเสี่ยง	/			/				/			3
การตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง			/			/					2

ตาราง 2 (ต่อ)

นักวิชาการ	การบริหารความเสี่ยง									
	Burke (2000)	Moeller (2001)	Trieschmann, Hoyt และ Somme (2005)	Hussein (2007)	Shaw, (2010)	emson University and Communities in Schools (2007)	เฉลิมเกียรติ นามเชียงใหม่, (2552)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550)	ดร. สุนทรายุทธ (250)	อัครศักดิ์ คางสาวสดี (2551)
การประเมินความเสี่ยง	/	/	/	/		/		/	/	7
การวิเคราะห์ความเสี่ยง			/			/	/		/	4
การติดตามตรวจสอบความเสี่ยง	/	/	/	/		/	/		/	7
การจัดการความเสี่ยง	/		/	/	/		/		/	7
การพัฒนาตอบสนองความเสี่ยง	/		/			/		/		4
การเลือกเทคนิคในการบริหารความเสี่ยง		/	/			/				3
การตัดสินใจและทบทวน	/	/				/	/		/	5
สภาพเศรษฐกิจภายนอกองค์กร	/		/							2
การติดตามตรวจสอบความเสี่ยง	/				/					2
สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ		/			/			/		3
เหตุการณ์ทางการเมือง		/			/		/			3
ปัจจัยทางสังคม	/	/			/	/	/			5
สภาพโครงสร้างพื้นฐานภายในองค์กร			/	/			/	/		4
กิจกรรมด้านเทคโนโลยีทั้งภายนอกและภายในองค์กร	/	/						/		3

ตาราง 2 (ต่อ)

นักวิชาการ	การบริหารความเสี่ยง										
	Burke (2000)	Moeller (2001)	Trieschmann, Hoyt และ Somme (2005)	Hussein (2007)	Shaw, (2010)	emson University and Communities in Schools (2007)	เฉลิมเกียรติ นามเชียงใหม่, (2552)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550)	ดร. สุนทรายุทธ (250)	อัครศักดิ์ คางสาวสดี (2551)	รวม
ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์	/		/	/	/		/				5
ขั้นตอนการระบุเหตุการณ์	/	/				/		/			4
ขั้นตอนการประเมินเหตุการณ์ เสี่ยง				/						/	2
ขั้นตอนการตอบสนองความเสี่ยง		/	/			/	/			/	5
ขั้นตอนกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง	/		/	/	/		/				5
ขั้นตอนข้อมูลและการสื่อสาร		/	/				/			/	4
ขั้นตอนการติดตามผล				/	/			/			3
ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน	/	/	/				/		/		5
ความเสี่ยงด้านการวิจัย		/	/	/					/	/	5
ความเสี่ยงด้านบริการและ สนับสนุน	/		/								2
ความเสี่ยงด้านบริการวิชาการ		/	/				/	/			4
ความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก	/				/	/			/		4
ความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน			/	/			/	/	/		5

จากตาราง 2 ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์สรุปการบริหารจัดการความเสี่ยง จากแนวคิด
ทฤษฎีของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ได้กล่าวถึงตามตารางข้างต้น สามารถสรุปและ

กำหนดขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการบริหารความเสี่ยงใช้ในการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้
คือ 1. กำหนดวัตถุประสงค์ 2. การระบุความเสี่ยง 3. การติดตามตรวจสอบความเสี่ยง
4. การจัดการความเสี่ยง และ 5. การประเมินความเสี่ยง

รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

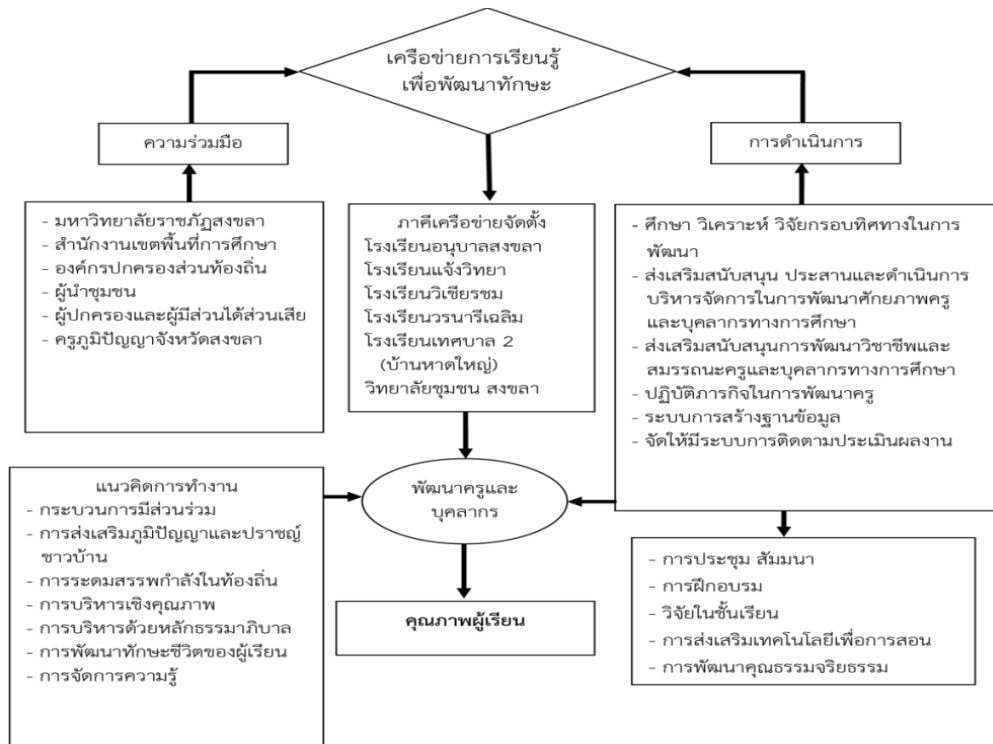
รูปแบบการพัฒนาการจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด ผู้วิจัยนำเสนอการพัฒนารูปแบบ 4 ลักษณะ คือ

1. ความหมายของรูปแบบ มีผู้ให้ความหมายของ “รูปแบบ (Model)” ทั้งในลักษณะที่
คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ดังนี้

ฉลาด จันทรสุมบัติ (2550) ได้กล่าวความสำคัญของรูปแบบ คือ วิธีการที่จัดเรียง
เรียงเพื่อจำแนกประเภทความรู้ที่จัดการก็ยังเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ทางทฤษฎีที่มีอำนาจอยู่
รูปแบบการจัดการความรู้บางที่อาจจะเป็นรูปแบบที่ใช้เป็นตัวอย่างได้จริงมากที่สุดเท่าที่มีอยู่ใน
ปัจจุบัน และสามารถบูรณาการเข้ากับวิธีการอื่น ๆ ได้โดยง่ายวิธีการนี้ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถรับเอา
วิธีการที่มีรายละเอียดมากขึ้นหรือกลั่นกรองได้มากขึ้นเข้ามาจัดการความรู้ โดยอาศัยความรู้ประเภท
นี้แต่ก็ไปไกลกว่าความแตกต่างระหว่างความรู้แบบเจียบ ๆ กับความรู้ที่ชัดเจนธรรมดาข้อบกพร่อง
สำคัญของรูปแบบนี้ คือการไม่มีงานวิจัยและ/หรือประสบการณ์ทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนำรูปแบบที่
ไปใช้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้ศึกษารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ
ด้านการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณ ภาพผู้เรียน รูปแบบเครือข่ายมี
ลักษณะเครือข่ายแบบกระจาย (Distributed Network) ประกอบด้วยภาคีที่มีลักษณะการกระจาย
ของหน่วยงานต่างสังกัด และการกระจายการศึกษาต่างระดับชั้นเรียน แต่มีการพึ่งพากันและใช้
ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา
ให้สูงขึ้น สามารถสรุปรูปแบบเครือข่าย ดังภาพประกอบ 7

พหุ อนุ ทิโต ชีเว

ภาพประกอบ 7 รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

รัตนะ บัวสนธ์ (2552) ได้จำแนกความหมายของรูปแบบจำแนกออกเป็น

3 ความหมาย ดังนี้

1. แผนภาพหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง รูปแบบในความหมายนี้มักจะเรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า “โมเดล” ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ เป็นต้น

2. แบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า “Mathematical Model”

3. แผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงานของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รูปแบบในความหมายนี้บางทีเรียกกันว่า ภาพย่อ ส่วนของทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น รูปแบบการสอน รูปแบบการบริหาร รูปแบบการประเมิน เป็นต้น

2. องค์ประกอบของรูปแบบ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

พรวิทย์ จันท์ศิริสิริ (2560) ได้กล่าวรูปแบบการบริหารโครงการแบบ CARCARE MODEL แนวคิดการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงาน ซึ่งนอกจากจะมีความรู้ความสามารถตามคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้บริหารแล้วในการบริหารงานใดๆ

ในองค์กร หากผู้บริหารมีรูปแบบและกระบวนการบริหารที่ดีและเหมาะสมจะช่วยให้สามารถควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามรูปแบบการบริหารโครงการแบบ CARCARE MODEL ที่ได้นำเสนอข้างต้นนี้ เป็นแนวทางการบริหารองค์กรหรือการบริหารงานโครงการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานได้นำไปปฏิบัติงานโครงการให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ประยุกต์เข้ากับทฤษฎีระบบมาเพื่อประกอบการพิจารณานำไปใช้ ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 แนวทางการนำรูปแบบการบริหารโครงการที่มีประสิทธิภาพ CARCARE MODEL

จากแนวคิดการบริหารงานตามแนวทาง CARCARE MODEL เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กรประกอบการบริหาร 7 ประการ นำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการบริหารองค์กรหรือการบริหารงานโครงการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานได้นำไปปฏิบัติงานโครงการให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบมีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง 2) กลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 3) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 4) โครงสร้างระบบบริหารของการศึกษาต่อเนื่อง 5) หลักสูตรการเรียนการสอนของการศึกษาต่อเนื่อง 6) วิธีการจัดการศึกษาต่อเนื่อง 7) สื่อการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของ

การศึกษา ต่อเนื่อง 8) การติดตามและประเมินผลของการศึกษาต่อเนื่อง และ 9) การเทียบระดับและเทียบโอนผลการเรียน

อัมพร พงษ์กังสนานันท์ (2550) ได้พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต พบว่ารูปแบบมีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญาและหลักการจัดการศึกษา 2) หลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลการเรียนรู้ 5) การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์และการเทียบระดับการศึกษา 6) การบริหารและการจัดการศึกษา 7) กลุ่มเป้าหมาย และ 8) การมีส่วนร่วมของพ่อแม่และชุมชน

3. ประเภทของรูปแบบ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบ ดังนี้

Dalkir (2005) ได้กล่าวถึง รูปแบบการจัดการความรู้จากรูปแบบเหล่านี้มีลักษณะเชิงวิพากษ์วิจารณ์ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบเหล่านี้แทนวิธีการที่เชื่อว่าทุกอย่างสัมพันธ์กันตามธรรมชาติที่จะจัดการความรู้ (คือ รูปแบบ แบบประสมประสาน และนำมาในมิติที่คน กระบวนการ องค์กรและเทคโนโลยี ทำการพิจารณา)
2. รูปแบบเหล่านี้ได้รับการทบทวนวิพากษ์วิจารณ์ และอภิปรายอย่างกว้างขวางในวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการความรู้ แล้วโดยนักปฏิบัติ นักวิชาการ และนักวิจัยเช่นกัน
3. รูปแบบเหล่านี้ได้นำมาใช้และทำการทดสอบภาคสนามในด้านความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงแล้ว

4. การพัฒนารูปแบบ มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาของรูปแบบ ดังนี้

ชนกนารถ ชื่นเชย (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” โดยดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบการศึกษาต่อเนื่องสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การนำข้อมูลจากการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกรอบของรูปแบบในการจัดการศึกษาต่อเนื่องของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3) การศึกษาความเหมาะสมและเป็นไปได้โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายและ 4) การตรวจสอบประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 3 มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากนั้นจึงกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้น

พรจันทร์ พรศักดิ์กุล (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” โดยดำเนินการวิจัยเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการงบประมาณ โดยการวิเคราะห์เอกสารและฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต 2) การศึกษากระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณของสถานศึกษาที่ดำเนินการในปัจจุบัน โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานงบประมาณ วิเคราะห์เอกสารงบประมาณของโรงเรียนและสอบถามความคิดเห็นของครูผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 3) การจัดทำร่างรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบ โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5) การปรับปรุงรูปแบบและนำเสนอรูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณการใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐาน

อัมพร พงษ์กัสนานันท์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต” โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎีเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) และ 2) การประเมินรูปแบบประกอบด้วย การประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบ ไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

จากการศึกษาแนวคิดและกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ สามารถสรุปได้ว่าการพัฒนารูปแบบแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และ 2) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้าง หรือพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมา ก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาจจะศึกษารายกรณีหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้นๆ ได้เป็นอย่างดีซึ่งผลการศึกษานำมาใช้กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อยๆ ดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

1.2 การศึกษาจากบริบทจริงในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลายวิธีดังนี้

1.2.1 การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของหน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

1.2.2 การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณีหน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จ หรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมาเป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

1.2.3 การศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิวิธีศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

1.3 การจัดทำรูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ในข้อ 1.1 และ 1.2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัยเพื่อนำมาจัดทำรูปแบบ

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยบางเรื่องนอกจากจะศึกษาตามขั้นตอนที่กล่าวมาแล้วผู้วิจัยยังอาจจะศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้กระบวนการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ในการพัฒนารูปแบบก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังจากที่ได้พัฒนารูปแบบในขั้นตอนแรก แล้วจำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะรูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎีแนวความคิดรูปแบบของบุคคลอื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่การเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่างๆ ในรูปแบบผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่ โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพลหรือมีความสำคัญ น้อยออกจากรูปแบบ ซึ่งจะให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้งานดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน (สุวิมล ว่องวานิช, 2549) ดังนี้

2.1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)
เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2.1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards)
เป็นการประเมินการสนองตอบ ต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

2.1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards)
เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

2.1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards)

เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือและได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการอย่างแท้จริง

2.2 การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบในบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบ หรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติแต่งานวิจัยบางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลข แล้วสรุป ซึ่งไอส์เนอร์ (Eisner, 1976) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีแนวคิดดังนี้

2.2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2.2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นความชำนาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจากการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขาผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริงๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้งดังนั้น ในวงการศึกษานิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2.2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคลคือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือ ว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรม และมีดุลพินิจที่ดีทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่างๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

2.2.4 รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณาการบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูลการประมวลผลการวินิจฉัยข้อมูลตลอดจนวิธีการนำเสนอ

2.3 การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 ซ้ำมักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

2.4 การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบรูปแบบ โดยการทดลองใช้รูปแบบนี้ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงรูปแบบต่อไป

แนวคิดเชิงระบบและทฤษฎีระบบ

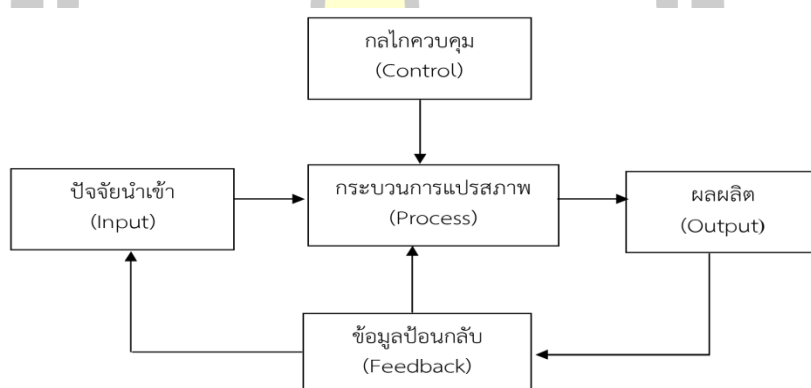
ทฤษฎีระบบ

ทฤษฎีระบบเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้วิธีการวิเคราะห์ เพื่อกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของส่วนร่วมทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบหนึ่งๆ ได้ดียิ่งขึ้นทฤษฎีระบบมีความสำคัญมากในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์สังคม หรือขอบเขตของการดำเนินงาน อย่างไรก็ตามหนึ่งในการทำความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยย่อยๆ และการจัดระเบียบข้อมูลที่มีความซับซ้อน กลุ่มนักคิด นักทฤษฎีรวมทั้งนักปฏิบัติที่สนใจแนวคิดทฤษฎีระบบเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับองค์การและการบริหารต่างมีความเชื่อมั่นว่าจะส่งผลให้องค์การตามแนวทางแห่งองค์ความรู้ในมิติใหม่ สามารถดำเนินกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูง สม่่าเสมอแม้สภาพแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรผู้นำแนวคิดและทฤษฎีระบบเข้ามามีบทบาทกำหนดแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเทคนิคต่างๆ เกี่ยวกับระบบ ดังต่อไปนี้

ทิตินา แชมมณี (2551) ได้กล่าวว่า ระบบควรประกอบด้วยส่วนสำคัญอย่างน้อย 3 ส่วน คือ 1. ตัวป้อน (Inputs) คือ องค์ประกอบต่างๆ ของระบบนั้นหรืออีกนัยหนึ่งก็คือสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้นองค์ประกอบต่างๆ ของระบบใดระบบหนึ่งจะมีจำนวนและความสำคัญมากน้อยเพียงใดมักขึ้นอยู่กับความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของผู้จัดระบบ 2. กระบวนการ (Process) หมายถึง การจัดการความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ของระบบให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการบรรลุเป้าหมายระบบใดระบบหนึ่งอาจมีองค์ประกอบเหมือนกันแต่อาจมีลักษณะของการจัดการความสัมพันธ์แตกต่างกันได้แล้วแต่ความคิดความรู้และประสบการณ์ของผู้จัดระบบ 3. ผลผลิต (Product) คือ ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงานหากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แสดงว่าระบบนั้นมีประสิทธิภาพ หากผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง แสดงว่าระบบนั้นยังมีจุดบกพร่องควรที่จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดผลนั้นส่วนประกอบที่สำคัญทั้ง 3 ส่วนนี้ ถือว่าเป็นส่วนประกอบเบื้องต้นของระบบ ระบบที่สมบูรณ์ควรมีส่วนประกอบที่สำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ส่วนคือ 4. กลไกควบคุม (Control) คือ กลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการควบคุมหรือตรวจสอบกระบวนการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 5. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะเป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่

การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ซึ่งสัมพันธ์กับผลผลิตและเป้าหมายนั้นระบบที่สมบูรณ์แบบซึ่งมีรายละเอียดดังภาพประกอบ 2

เจเลียว บุรีภักดี (2552) ทฤษฎีระบบ (Systems Theory) คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าเอกภพนี้ (The Universe) เป็นหนึ่งหน่วยระบบ และแต่ละสิ่งย่อยๆภายในเอกภพก็ล้วนมีความเป็นหนึ่งหน่วยระบบทั้งสิ้น ทั้งตัวเอกภพและแต่ละสิ่งย่อยๆ ล้วนมีคุณสมบัติของความเป็นหน่วยระบบ ได้แก่ 1. เน้นหน่วยทำงาน 2. มีขอบเขต 3. มีผลผลิต 4. มีกระบวนการทำงาน 5. มีปัจจัยนำเข้า 6. มีบริบท 7. ประกอบขึ้นจากหน่วยย่อยระบบจำนวนหนึ่ง 8. เป็นหน่วยย่อยระบบของหน่วยย่อยระบบหนึ่ง 9. มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดบนมิติเวลา ทั้งนี้ ในการนำเอา ทฤษฎีระบบมาใช้ในการพิจารณาลักษณะงานการบริหารการศึกษา ทำให้มองเห็นประเด็นต่างๆชัดเจนขึ้น อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพตามมา และนำไปสู่การตั้งคำถามเชิงวิจัยหรือตั้งสมมุติฐานการวิจัยที่มีคุณค่าต่อการสอนหลักวิชาในวงวิชาการและบริหารการศึกษาอย่างกว้างขวางและครอบคลุมประเด็นสำคัญครบวงจร ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ทฤษฎีระบบ

Yeates and Wakefield (2004) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาระบบต้องทำการศึกษาความเป็นไปได้และวิเคราะห์ระบบก่อนจะออกแบบระบบ แต่ในความเป็นจริงการพัฒนาระบบขนาดเล็ก การดำเนินการดังกล่าวอาจทำในลักษณะทับซ้อนกันได้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ต่อไปนี้

1. การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบวัตถุประสงค์ที่ต้องการขั้นสูงสุด เพื่อการตัดสินใจที่จะใช้งบประมาณในการพัฒนาระบบใหม่ซึ่งนักวิเคราะห์จะต้องทำค่านิยามสิ่งต่อไปนี้
 - 1.1 ขอบเขตภาพรวมทั้งหมดของระบบ
 - 1.2 ขนาดของระบบที่ควรจะเป็น
 - 1.3 แนวทางที่จะใช้ในการพัฒนาระบบ เช่น ความต้องการของลูกค้า เมื่อเทียบกับสิ่งที่มีอยู่สิ่งที่มีอยู่

ภายในระบบเทียบกับสิ่งที่ต้องจัดหาเข้ามา 1.4 ค่าใช้จ่ายและประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา

1.5 ผลกระทบของระบบใหม่ ที่มีต่อสิ่งที่อยู่นอกระบบ 1.6 ทรัพยากรและระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนาระบบให้สมบูรณ์

2. การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) นักวิเคราะห์ระบบจะต้องดำเนินงานตามจำนวนของภาระงานที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

2.1 การตรวจสอบ (Investigation) นักวิเคราะห์จะต้องค้นหาข้อเท็จจริงทั้งหมด ซึ่งหัวใจสำคัญของการดำเนินการคือ การสอบถาม การสำรวจ การสังเกต และการศึกษาเอกสาร

2.2 การสื่อสารกับลูกค้า (Communication with Customer) นักวิเคราะห์หลายคนเชื่อว่าการพบกันในครั้งนี้สำคัญมาก เนื่องจากการสร้างความมั่นใจถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์และถูกต้องตามความต้องการของลูกค้า การสื่อสารนี้ควรใช้การประชุมอย่างเป็นทางการมีการนำเสนอผลงาน

2.3 การเตรียมเอกสาร (Documentation) เป็นการผลิตเอกสารที่เกี่ยวกับการสื่อสารกับลูกค้า ภาระงานที่ครอบคลุมทั้งหมด รายงานการประชุมบันทึกการสัมภาษณ์ ภาพวาดแบบจำลอง การรวบรวมรายการและความต้องการ ทบทวนเอกสารที่ผลิตโดยผู้อื่น โดยจัดทำเอกสารให้ครบถ้วนถูกต้องเข้าใจง่าย และให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการตรวจสอบเอกสารเหล่านี้ เพื่อสร้างความมั่นใจ ความถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 การสร้างความเข้าใจ (Understanding) เป็นการตรวจสอบข้อเท็จจริงกับ ผู้เกี่ยวข้องและ การทำความเข้าใจกับลูกค้า

2.5 การเตรียมการและการวางแผน (Preparation and Planning) เป็นการวางแผนการวิเคราะห์และประเมินระยะเวลาที่ใช้

3. วงจรการพัฒนา (Development Life Cycles) การพัฒนาระบบในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบในการพัฒนาระบบ เช่น การพัฒนาระบบแบบ B-MODEL คิดค้นโดย Birrell and Ould จะแสดงเป็นเส้นตรงในแนวตั้งคล้ายเส้นทางแนวนอนในรูปแบบเดิม และมีการเพิ่มวงจร การบำรุงรักษาที่ส่วนล่างซึ่งทุก ๆ ขั้นตอนมีความสำคัญ และมีความเชื่อมโยงกันการพัฒนาระบบแบบ b-MODEL มีแนวทางดังนี้ ระบุถึงความต้องการระบบใหม่ ซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ระบบ วัตถุประสงค์ของการนิยามปัญหา เพื่อที่จะกำหนดรายละเอียดของระบบที่จะพัฒนาขึ้น และมีประสิทธิภาพตามความต้องการของลูกค้า ในขั้นตอนแรก จะทำการศึกษาความเป็นไปได้และการตรวจสอบเบื้องต้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอในการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรที่ต้องใช้ในโครงการขั้นตอนต่อไปเป็นการออกแบบระบบมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดโครงสร้าง และเนื้อหาของระบบ และระบุถึงวิธีการดำเนินงานของระบบ โดยมีการออกแบบปัจจัยนำเข้า และผลผลิต และกระบวนการที่จะทำให้ได้ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ เมื่อออกแบบระบบได้สมบูรณ์แล้วก็จะได้ระบบที่ผ่านการทดสอบ มีคู่มือของระบบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเตรียมการส่งมอบให้กับลูกค้า ขั้นต่อไปก็คือการตรวจรับระบบ โดยการติดตั้งระบบ และรับการชำระเงินจากลูกค้า มีการตรวจสอบขั้นตอนต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าตามรายละเอียดในสัญญา และผลผลิตของการพัฒนาระบบเมื่อระบบถูกนำไปใช้ โดยลูกค้าตามขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กร และทำการประเมินผลระบบโดย

ผู้ใช้ระบบ ซึ่งจะนำไปสู่ความคิดในการ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของวงจรการบำรุงรักษาระบบ ซึ่งในการปรับเปลี่ยนแต่ละขั้นตอนต้องศึกษาทำความเข้าใจ เนื่องจากปัญหาอาจเกิดมาจากรายการปฏิบัติงานที่เล็กๆ ซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องไปเริ่มทำการวิเคราะห์ เพื่อทำการพัฒนาระบบใหม่จะเห็นลูกศรสองทิศทางเพื่อ ย้อนกลับไปและเดินหน้าต่อได้ รูปแบบการพัฒนา Waterfall MODEL ถูกตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1970 โดย Royce เป็นการพัฒนามีลำดับขั้นตอนการทำงานลดหลั่นกันลงไป โดยต้องดำเนินการแล้วเสร็จแต่ละขั้นตอนจึงส่งไปอีกขั้นตอนถัดไปแต่ละขั้นตอนจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะทำงานครอบคลุมในขั้นตอนนี้ ๆ และส่วนที่สองจะเป็นการ Verification คือ การตรวจสอบว่าระบบทำงานตามที่กำหนดไว้หรือไม่ Validation การตรวจสอบว่าระบบสามารถทำงานตามความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ข้อดี คือมีการส่งมอบผลผลิต แต่ละขั้นตอนที่ชัดเจนแต่ข้อจำกัด คือ เมื่อพบข้อผิดพลาดในขั้นตอนที่เสร็จแล้ว ไม่สามารถแก้ไขขณะนั้นได้ต้องกลับไปเริ่มต้นใหม่

มานิตย์ อาษานอก (2554) สรุปไว้ว่า ระบบ คือหน่วยบูรณาภาพที่มีความเป็นพลวัตรขององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง เพื่อปฏิบัติการกิจภายใต้จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนร่วมกัน โดยจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลย้อนกลับ (Feedback) องค์ประกอบของระบบทั้ง 3 องค์ประกอบจะมีชื่อเรียกในภาษาไทยแตกต่างกันบ้าง เช่นทรัพยากรที่ใช้อาจเรียกว่าปัจจัยนำเข้าหรือตัวป้อนกระบวนการอาจเรียกว่าการดำเนินการและผลที่ได้รับอาจเรียกว่า ผลลัพธ์หรือผลิตผล หรือผลผลิต เป็นต้น ดังนั้น จึงมักจะเขียนภาษาอังกฤษกำกับไว้ด้วยเสมอ

ปณิธาน วรรณวัลย์ (2554) ทำการพัฒนากระบวนการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นการวิจัยในรูปแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ระบบ (System Investigation and Analysis)
2. การออกแบบระบบ (System Design)
3. การนำระบบไปใช้ (System Implementation)
4. การทบทวนระบบ (System Review)

พาที เกศธนากร (2554) ได้ทำการพัฒนาระบบการประเมินผู้บริหารมีอาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีขั้นตอนการพัฒนาระบบ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การสำรวจและสังเคราะห์ระบบ
2. การสร้างและตรวจสอบระบบ
3. การทดลองใช้ระบบ
4. การประเมินระบบ

Lunenburg and Ornstein (2000) นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบไว้ว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากทำการวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์การทางการศึกษาและบทบาทของผู้บริหารการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดระบบเปิด (Open-Systems Framework) มิติการดำเนินงานของสถานศึกษาสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการแปรสภาพ (Transformation Process) และผลผลิต (Outputs) กรอบแนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยให้การวิเคราะห์การดำเนินงานของสถานศึกษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการบริหารดำเนินงานของสถานศึกษาทำให้การวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีความถูกต้องและยังสามารถชี้ให้เห็นถึงความพยายามของผู้บริหารในการริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในระบบอีกด้วย รายละเอียดการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบมีดังนี้

Hussein and Hassan (2007) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาระบบไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาความเป็นไปได้ เพื่อเป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้และปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาระบบ

2. พิจารณาความต้องการของระบบขั้นตอนนี้ผู้ใช้สารสนเทศจะต้องกำหนดจุดประสงค์นโยบายและขอบเขตของงานด้วยวิธีเชิงปฏิบัติ

3. ออกแบบระบบ หมายถึง การพิจารณาส่วนประกอบต่างๆ ของระบบ ซึ่งมีสิ่งที่จะต้องพิจารณา 3 ประการ ดังนี้

3.1 การเตรียมการด้านกายภาพ

3.2 วิธีการ

3.3 โครงสร้างของโครงการ

4. ตรวจสอบข้อสรุปเป็นการตรวจสอบการออกแบบดำเนินการ

5. การบริหารโครงการ

6. จัดวงจรการพัฒนา

สรุปได้ว่าระบบ คือสิ่งต่างๆ ที่ประกอบด้วยส่วนย่อยตั้งแต่ 2 ส่วนขึ้นไปที่มีความสัมพันธ์กันมีการพึ่งพาอาศัยกันและมีผลกระทบระหว่างกันร่วมทำหน้าที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ 2 องค์ประกอบของระบบ ดังที่กล่าวข้างต้นว่าระบบเกี่ยวกับการรวมตัวกันขององค์ประกอบต่างๆ ในการดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้มีนักวิชาการจำนวนมากได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบและนำมาอธิบายไว้ในหลายแนวทาง

การพัฒนาระบบ

การได้มาซึ่งตัวระบบที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้นักวิชาการบางส่วนจึงได้นำเสนอกระบวนการพัฒนาระบบไว้ดังจะนำเสนอพอสังเขปดังนี้

Smith (1993) ได้นำเสนอหลักการพัฒนาระบบไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ได้แก่การวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ในระบบว่ามีลักษณะอย่างไร มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดควรลดหรือเพิ่มองค์ประกอบใดให้เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ควรลดหรือเพิ่มองค์ประกอบใดให้เหมาะสมกับสภาพของระบบที่เป็นอยู่ใน ปัจจุบัน
2. การออกแบบระบบ (System Design) หมายถึงการนำองค์ประกอบต่างๆ ที่ได้วิเคราะห์หรือแยกแยะไว้มาทำการออกแบบระบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเดิมที่มีอยู่
3. การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement) หมายถึงการนำระบบที่ได้ออกแบบไว้ไปทำการตรวจสอบว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้จริงได้หรือไม่

Bigs et al. (1980) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของการพัฒนาระบบซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผนระบบ (System Planning) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาระบบโดยการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดอย่างเป็นทางการว่า มีการร้องขอให้มียระบบใหม่ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอน คือ

- 1.1 การสำรวจเบื้องต้น
- 1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบ

2. ขั้นการศึกษาความต้องการของระบบ (System Requirements) เป็นการจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างแนวทางที่ต้องการพัฒนา ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย คือ

- 2.1 การวิเคราะห์ระบบและการปฏิบัติการ
- 2.2 การสำรวจความต้องการของระบบผู้ใช้
- 2.3 การใช้วิธีการสนับสนุนในด้านเทคนิค
- 2.4 การออกแบบและทบทวนเกี่ยวกับแนวความคิดที่ต้องการให้เป็น

ทางเลือกต่างๆ

- 2.5 การประเมินทางเลือกและจัดทำแผนในการพัฒนา

3. ขั้นการพัฒนาาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนซึ่งเริ่มต้นด้วยการยอมรับแนวความคิดซึ่งได้มีการออกแบบและประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมา และจะจบลงด้วยการพัฒนาให้เป็นระบบที่มีความสมบูรณ์ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

- 3.1 การกำหนดลักษณะเฉพาะทางเทคนิคของระบบ
- 3.2 การพัฒนาเทคนิคที่ใช้ในการสนับสนุนระบบ
- 3.3 การประยุกต์ลักษณะเฉพาะให้เข้ากับโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์
- 3.4 การทดสอบโปรแกรม
- 3.5 การพัฒนาคู่มือการดำเนินการและการควบคุมระบบ
- 3.6 การฝึกฝนผู้ใช้ระบบ
- 3.7 การปฏิบัติตามแผน
- 3.8 การทดลองเปลี่ยนแปลงแผน
- 3.9 การทดสอบทั้งระบบ

4. ขั้นการนำระบบไปปฏิบัติ (System Implementation) เป็นขั้นตอนสำคัญหลังจากที่มีการทดสอบระบบแล้วก็จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง ในขั้นนี้จะต้องมีการปรับแต่งเพื่อให้ระบบมีความเหมาะสมกับการใช้งานอีกครั้งหนึ่ง และจะต้องมีการทบทวนผลการปฏิบัติหลังจากที่ได้มีการนำเอาระบบไปสู่การดำเนินการจริง ทั้งนี้เพื่อให้ระบบมีการพัฒนาขึ้น มีความสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อีกทั้งยังเป็นการรักษาระบบให้คงอยู่ต่อไปอีกด้วย

Edwards (1985) ได้กล่าวถึงขั้นตอนซึ่งเป็นวงจรในการพัฒนาระบบไว้ดังนี้ คือ

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นขั้นตอนที่มีขึ้นหลังจากมีการร้องหรือมีความต้องการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้ระบบมีความเหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ระบบให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนแล้วจะต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ก่อนที่จะมีการออกแบบระบบใหม่

2. ขั้นการออกแบบระบบ (System Design) เป็นขั้นตอนของการออกแบบคุณสมบัติของโปรแกรม หรือคุณสมบัติของระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งาน ก่อนที่จะได้มีการสร้างเป็นต้นแบบของระบบ

3. ขั้นการพัฒนาาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของวงจรชีวิตตามระบบ ซึ่งในขั้นนี้จะต้องมีการพัฒนาระบบให้เป็นต้นแบบที่มีความสมบูรณ์ มีการประเมินผล และตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ก่อนจะนำระบบดังกล่าวไปสู่ผู้ใช้

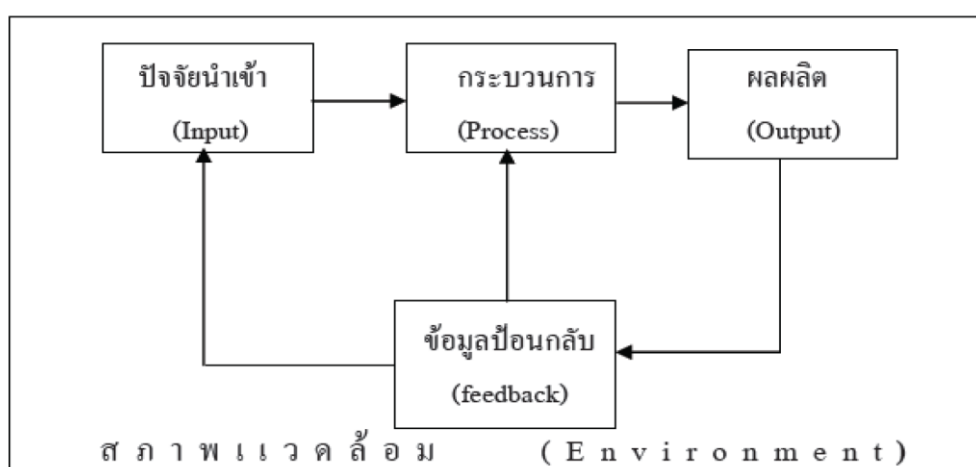
O'Brien et al. (2008) ได้สรุปขั้นตอนการพัฒนากระบวนการเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการศึกษาเบื้องต้น (Systems Investigation) คือ การศึกษาสภาพและปัญหาของระบบที่มีอยู่ในปัจจุบันเป็นการรวบรวมข้อมูลนำเข้าลักษณะงานต่างๆ กระบวนการต่างๆ ที่มีอยู่ในระบบปัจจุบัน เพื่อทำความเข้าใจว่าระบบปัจจุบันวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการพัฒนาระบบ
 2. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็นจากที่ได้จากการศึกษาเบื้องต้นและกำหนดความต้องการของระบบใหม่ว่าควรเป็นทิศทางใด โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้ใช้เป็นหลักการและผลประโยชน์ที่จะได้รับอย่างคุ้มค่าในการออกแบบระบบใหม่จะต้องออกแบบตั้งแต่ข้อมูลนำเข้ารายงานต่างๆ ที่ต้องการกระบวนการวิธีการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับระบบใหม่เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้
 3. ขั้นการออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนการออกแบบระบบตามแนวทางที่เลือกไว้เป็นการออกแบบตามทิศทางที่เลือกไว้ ซึ่งเป็นไปตามทิศทางของผู้ใช้เป็นการพัฒนาระบบขึ้นมาใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาและตรงความต้องการ
 4. ขั้นการนำระบบไปใช้ (Systems Implementation) เป็นการวางแผนนำระบบไปใช้ ในการวางแผนการนำไปใช้ต้องศึกษาให้แน่ใจว่ากระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ของระบบใหม่เป็นไปตามที่กำหนดการฝึกอบรมผู้ใช้ทำความเข้าใจกับระบบและสามารถใช้ระบบอย่างมีประสิทธิภาพเพราะระบบที่ดีและมีประสิทธิภาพได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับผู้ใช้ทดสอบระบบ
 5. การดูแลรักษาระบบ (Systems Maintenance) เป็นการตรวจสอบและการประเมินระบบเพื่อทบทวนและบำรุงรักษาระบบใหม่ให้เป็นไปตามที่ออกแบบและความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด เพื่อให้ได้ระบบที่ดีที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด
- Oz (2009) กล่าวถึง หลักการของการพัฒนาระบบประกอบด้วย การวางแผนการวิเคราะห์ การออกแบบ การนำไปใช้ และการสนับสนุน ดังนี้
1. การวางแผน เป็นการดำเนินการตามความต้องการของผู้รับบริการและขององค์กรมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ได้แก่ ศึกษาตรวจสอบความเป็นไปได้เบื้องต้น กำหนดขอบเขตของโครงการนิยามสิ่งที่จะใช้ในการพัฒนาระบบระบุทรัพยากรที่ต้องการกำหนดระยะเวลาเป้าหมาย และสิ่งที่ต้องการ สิ่งที่ได้จากขั้นตอนนี้คือการตัดสินใจที่จะดำเนินการ แผนงานโครงการและรายงานวิเคราะห์ความต้องการเบื้องต้น
 2. การวิเคราะห์สิ่งที่ต้องทำ ได้แก่ รวบรวมความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่น ศึกษาเอกสารของระบบปัจจุบัน พัฒนาข้อมูลเบื้องต้นและแบบจำลองกระบวนการตรวจสอบความต้องการและขั้นตอนของระบบในปัจจุบันกับผู้ใช้ระบบวิธีการที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการศึกษาความเป็นไปได้พิจารณาจากข้อมูลทางด้านเทคนิคทรัพยากรที่ต้องใช้ผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กฎหมายและจริยธรรม ความเหมาะสมกับผู้ที่เกี่ยวข้องและการใช้ระบบให้เต็ม

ประสิทธิภาพ 3. การออกแบบสิ่งที่จะต้องทำได้แก่ การกำหนดค่าของระบบในเชิงเทคนิคการกำหนดโครงสร้างข้อมูลการจัดทำต้นแบบระบบการจัดทำแผนการปรับเปลี่ยนระบบ การสร้างระบบ และการทดสอบระบบ 4. การนำไปใช้สิ่งที่จะต้องทำได้แก่ทำการเปลี่ยนแปลงระบบ, ทำการอบรมให้กับผู้ใช้การบริหารการเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ใช้งานลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน สิ่งที่ได้จากขั้นตอนนี้คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้ และการขอปรับเปลี่ยนตามความต้องการของผู้ใช้ 5. การบำรุงรักษาการติดตามบำรุงรักษาระบบ เพื่อให้ระบบใหม่ดำเนินงานได้ตามปกติ

องค์ประกอบของระบบ

ดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้นว่า ระบบเกี่ยวข้องกับความร่วมมือกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ดังนั้นจึงมีนักวิชาการจำนวนมากได้ ทำการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบของระบบและนำมาอธิบายไว้ในหลายแนวทาง แนวคิดของ Schaerbeek and Kefalas ซึ่งได้อธิบายถึงองค์ประกอบของระบบที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) 2. กระบวนการ (Process) 3. ผลผลิต (Outputs) 4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และ 5. สภาพแวดล้อม (Environment) ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 องค์ประกอบของระบบตามแนวคิดของ Schaerbeek และ Kefalas

ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่สนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้ 1. แนวคิดทฤษฎีวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) นักวิชาการได้กล่าวถึง ทฤษฎีวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง ไว้คล้ายกัน สรุปได้ดังนี้ (วิลาวัลย์ ประสานจิต, 2552 ; สุนทร บุญสะอาด, 2555) ทฤษฎีเดมมิ่ง (PDCA) มาจากพยัญชนะต้น 4 คำของภาษาอังกฤษ ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) Act (ปรับปรุง) แนวคิดเกี่ยวกับวงจร

PDCA เริ่มขึ้น เป็นครั้งแรกโดยนักสถิติ Walter Shewhart ซึ่งได้พัฒนาจากการควบคุมกระบวนการเชิงสถิติที่ Bell Laboratories ในสหรัฐอเมริกาเมื่อทศวรรษ 1930 ในระยะเริ่มแรกวงจรดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “วงจร Shewhart” จนกระทั่งราวทศวรรษที่ 1950 ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางโดย W. Edwards Deming ปรมาจารย์ทางการจัดการบริหารคุณภาพ จนเป็นที่รู้จักชื่อว่า “วงจรเดมมิ่ง” หรือวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle : PDCA) ความหมายการบริหารงานคุณภาพ PDCA วิลลาวัลย์ ประสานจิต (2552) กล่าวว่า วงจรเดมมิ่ง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพที่สำคัญของสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา เป็นวงจรบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างมีวินัยแบบครบวงจร เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่เป็นวงล้อหมุนสู่ความก้าวหน้า หรือเป็นกระบวนการพัฒนาแบบ PDCA มีความหมาย ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) หรือ P เป็นจุดเริ่มต้นของวงจรการบริหารคุณภาพเพราะแผนจะกำหนด เป้าหมายและทิศทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพ โดยแผนจะอธิบายความจำเป็นและสร้างความเข้าใจในการแก้ปัญหา ซึ่งต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจจากทุกหน่วยงานที่จะร่วมมือกันในการปรับปรุงแก้ไขอุปสรรค และข้อบกพร่องต่าง ๆ ขององค์การให้หมดไปอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้องค์การสามารถดำเนินงานบรรลุความสำเร็จตามที่ต้องการ

2. การปฏิบัติ (Do) หรือ D เป็นการนำทางเลือกที่ตัดสินใจไปวางแผนปฏิบัติ (Action Plan) และลงมือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าปัญหานั้นเป็นงานที่สามารถดำเนินการแก้ไขได้ภายในกลุ่มก็สามารถปฏิบัติได้ทันที หากปัญหา มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหน่วยหรือกลุ่มอื่น ก็ต้องแจ้งให้ผู้บริหารสั่งการให้หน่วยงานอื่น ประสานงานและร่วมมือแก้ไขปัญหา ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

3. การตรวจสอบ (Check) หรือ C เป็นการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานที่ปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบผลการทำงานก่อนการปฏิบัติงาน และหลังปฏิบัติงานว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด ถ้าผลลัพธ์ออกมาตามเป้าหมายก็จะนำไปจัดทำมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป แต่ถ้าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยอาจจะสูงหรือต่ำกว่าที่ต้องการ ทีมงาน คุณภาพก็ต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุ เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพขึ้น

4. การปรับปรุง (Act) หรือ A เป็นการกำหนดมาตรฐานจากผลการดำเนินงานใหม่เพื่อใช้เป็นแนว ปฏิบัติในอนาคต หรือทำการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทั้งที่เกิดจากความไม่สอดคล้องกับความต้องการปัญหาที่ไม่ได้คาดหวัง และปัญหาเฉพาะหน้าในการดำเนินงานจนได้ผลลัพธ์ที่พอใจ และได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายแล้วจึงจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานในอนาคต และจัดทำรายงานเสนอต่อผู้บริหารและกลุ่มอื่นๆ ได้ทราบต่อไป

ไมตรี บุญทศ (2554) ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของ PDCA คือ การที่มีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ จากวิธีการหรือขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน และการปรับปรุงแก้ไขงานตามแผน ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนจะทำให้เกิดความพร้อมก่อนปฏิบัติงานจริง ในการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนแต่ละฝ่าย ผลของงานเมื่อการประเมินจะมีประสิทธิภาพเที่ยงตรง
- 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน จะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความราบรื่น และเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้
- 3) ด้านการตรวจสอบจะมีขั้นตอนชัดเจน ตรวจสอบแล้วจะได้รับการยอมรับจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติงานขั้นต่อไปก็จะดำเนินต่อไปได้
- 4) ด้านการปรับปรุงจะทำให้การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น มีการปรับปรุงแก้ไขได้เรียบร้อยกำหนดวิธีการดำเนินงานจากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า PDCA มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งเมื่อใช้วงจร PDCA จะช่วยให้กิจกรรมมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการตั้งเป้าหมายด้วยการวางแผน (P) และนำไปสู่การปฏิบัติ (D) หลังจากนั้นจึงต่อยอดด้วยการตรวจสอบหรือประเมินผลการปฏิบัติตามแผน (C) ว่าผลที่ได้นั้นเป็นไปตามที่คาดหวังมากน้อยเพียงใด และท้ายสุดนำผลที่ได้จากการประเมินไปดำเนินการต่อความเหมาะสม (A) หากผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามที่วางแผนไว้ก็ให้จัดทำมาตรฐานวิธีการดำเนินการนั้น เพื่อกิจกรรมในลักษณะเดียวกันต่อไป โดยแต่ละขั้นตอนจะมี ประโยชน์ ดังนี้

1. การวางแผนก่อนปฏิบัติงานจะทำให้เกิดความพร้อมเมื่อได้ปฏิบัติงานจริง
2. การปฏิบัติตามแผนทำให้ทราบขั้นตอนวิธีการและสามารถเตรียมงานล่วงหน้าหรือทราบอุปสรรคล่วงหน้า
3. การตรวจสอบเพื่อให้ได้ผลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้
4. การปรับปรุงแก้ไขเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างขั้นตอนใดก็ตามเมื่อปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วคุณภาพก็จะเกิดขึ้น

สุนทร บุญสะอาด (2555) ได้สรุป วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย

- 1) P = Plan คือ การวางแผนจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่เราได้กำหนดขึ้น
- 2) D = Do คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานที่ได้เขียนไว้อย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง
- 3) C = Check คือ การตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดบ้าง
- 4) A = Action คือ การปรับปรุงแก้ไขส่วนที่มีปัญหาหรือถ้าไม่มีปัญหาใดๆ ก็ยอมรับแนวทางการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้ผลสำเร็จ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานครั้งต่อไป เมื่อได้แผนงาน (P) นำไปปฏิบัติ (D) ระหว่างปฏิบัติก็ดำเนินการตรวจสอบ (C) พบปัญหา ก็ทำการแก้ไขหรือปรับปรุง (A) การปรับปรุง ก็เริ่มจากการวางแผนก่อนวนไปเรื่อยๆ จึงเรียกววงจร PDCA

การประเมินระบบ

การประเมินระบบเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของระบบที่ได้รับการพัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์หรือมาตรฐานประเมินที่กำหนดไว้ ดั่งแนวคิดที่ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการประเมินระบบ ดังนี้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) กล่าวว่า หลักในการพิจารณาการประเมินที่มีคุณภาพนั้น สามารถตัดสินใจจากคุณค่าของการประเมินอย่างน้อย 3 ด้าน คือ

1. คำถามการประเมินวิธี
2. การประเมิน
3. ผลการประเมินดังมาตรฐานของการประเมิน

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ได้กล่าวถึงมาตรฐานของการประเมินไว้ 30 ประการ เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมินซึ่งสามารถจัดได้เป็น 4 หมวดดังนี้

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมินในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมทันเวลาและมีผลต่อการนำไปใช้มาตรฐานการใช้ประโยชน์นี้ประกอบด้วย เกณฑ์ A1- A8 มีคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 การระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการใช้สารสนเทศ
- 1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน
- 1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง
- 1.4 การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน
- 1.5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน
- 1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
- 1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับนำไปใช้ประโยชน์
- 1.8 การประเมินส่งผลกระทบต่อในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงเหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ประหยัดและคุ้มค่ามาตรฐานความเป็นไปได้ประกอบด้วยเกณฑ์ B1-B3 มีคุณลักษณะดังนี้

- 2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 2.2 การเป็นที่ยอมรับได้ทางการเมือง
- 2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎระเบียบจรรยาบรรณมีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมินมาตรฐานความเหมาะสม ประกอบด้วยเกณฑ์ C1-C8 มีคุณลักษณะดังนี้

- ของ การประเมิน
- 3.1 การกำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ
 - 3.2 การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส
 - 3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัด
 - 3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ
 - 3.5 การคำนึงสิทธิส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.6 การเคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง
 - 3.7 รายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ยุติธรรมและเสนอทั้งจุดเด่นและจุดด้อย
- ของ สิ่งที่ประเมิน
- 3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards) เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่าการประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อสรุปข้อค้นพบและสารสนเทศที่

เพียงพอสำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่ง ที่ประเมินมาตรฐานความถูกต้องประกอบด้วยเกณฑ์ D1-D11 มีคุณลักษณะดังนี้

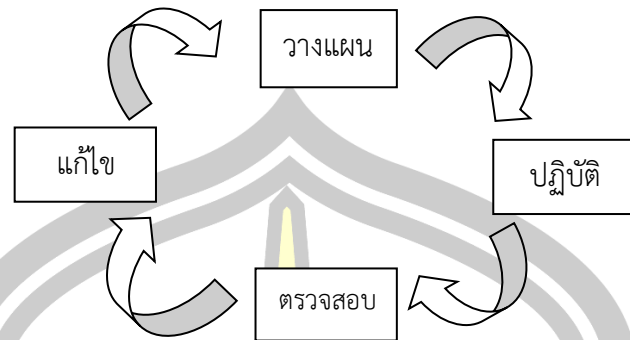
- 4.1 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.2 การวิเคราะห์บริบทของการประเมินอย่างเพียงพอ
- 4.3 การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน
- 4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง
- 4.6 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยง
- 4.7 การจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และรายงาน
- 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4.10 การลงข้อสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน
- 4.11 การเขียนรายงานมีความเป็นปรนัย

จากเกณฑ์การประเมินผลระบบดังที่ยกมากล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการประเมินผลระบบจะอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานการประเมินที่สำคัญ คือความเที่ยงความสามารถในการนำไปปฏิบัติจริงหรือความเป็นไปได้ความเป็นประโยชน์ความเหมาะสมความถูกต้องครอบคลุมความเป็นธรรมความพึงพอใจและเป็นที่ยอมรับและผลกระทบอย่างไรก็ตามสำหรับการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับบริหารสถานศึกษา สำหรับการประเมินผลการนำระบบการบริหารความเสี่ยงไปใช้มุ่งเน้นการประเมินเพียง 4 ด้าน ประกอบด้วยมาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสมและมาตรฐานความถูกต้องจากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการพัฒนาระบบที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ผู้วิจัยนำมาจัดทำในรูปของตารางสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้พิจารณาก่อนที่จะได้นำไปกำหนดเป็นขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้ การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ประภาพรรณ รักเลี้ยง (2556) ระบุถึงการควบคุมการบริหาร คือ การติดตามความก้าวหน้า การวางแผน การจัดองค์การ ภารกิจสุดท้ายของการบริหาร คือ การควบคุมซึ่งเป็นการติดตามความก้าวหน้า (Monitors Progress) และดำเนินการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็น หากนำแนวคิดการควบคุมคุณภาพด้วยวงจรเดมมิง (Deming Circle : PDCA) มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายและทำความเข้าใจกระบวนการดำเนินงานขององค์การ สามารถสรุปได้ว่ากระบวนการบริหารจะประกอบด้วย

1. P คือ Plan หมายถึง การวางแผน โดยเลือกปัญหาและตั้งเป้าหมายร่วมกัน ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน
2. D คือ Do หมายถึง การนำแผนหรือวิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นการนำแผนแก้ไขปัญหาไปสู่การปฏิบัติ
3. C คือ Check หมายถึง การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยนำข้อมูลก่อนการดำเนินงาน และหลังการดำเนินงานมาเปรียบเทียบกัน
4. A คือ Action หมายถึง การนำวิธีการแก้ไขปัญหาที่ได้ผลหรือประสบสำเร็จมา กำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อถือปฏิบัติต่อไป ถ้าไม่ได้ผลก็นำไปพิจารณาวางแผนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

กระบวนการบริหารตามวงจรเดมมิง ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ ตรวจสอบ และแก้ไข เป็นกระบวนการปรับปรุงคุณภาพงานอย่างต่อเนื่อง ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 กระบวนการบริหารแนวคิดของวงจรเดมมิง

ไพฑูรย์ มนตรี (2559) ได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบ และสรุปองค์ประกอบของระบบว่า มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า (Inputs)
2. กระบวนการ (Process)
3. ผลผลิต (Outputs)
4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

สรุปความหมายของระบบ หมายถึง องค์ประกอบของกระบวนการหรือระบบทางสังคม เป็นระบบเปิดมีความเกี่ยวข้องกับระบบอื่น ๆ ที่อยู่รายรอบ มีองค์ประกอบหลักได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Outputs) และข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งการปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือองค์การใดองค์การหนึ่งที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันส่งผลซึ่งกันและกันที่จะทำให้ระบบมีประสิทธิภาพ โดยผู้ปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบมีการสื่อสารประสานสัมพันธ์กันและมีผลกระทบต่อกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้ประปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 สังเคราะห์แนวคิดการพัฒนาระบบและทฤษฎีระบบ

นักวิชาการ	O'Brien และคณะ, (2008)	Deming, (1986)	Hoffer, George และ Valacich, (1996)	Oz (2009)	Banghart, (1969)	Avison และคณะ, (2003)	พาที เกศธนาภาน, (2554)	ทีศนา แจมมณี, (2551)	ไมตรี บุญทศ, (2554)	สุนทร บุญสะอาด, (2555)	รวม
ทฤษฎีระบบ											
ตัวป้อน								/			1
กระบวนการ								/			1
ผลผลิต								/			1
กลไกควบคุม								/			1
ข้อมูลป้อนกลับ								/			1
การคั่นหาระบบ											0
การวิเคราะห์ระบบ					/						1
การออกแบบระบบ					/						1
การนำระบบไปใช้					/						1
การบำรุงรักษาระบบและการทบทวน					/						1
การสำรวจและสังเคราะห์ ระบบ							/				1
การสร้างและตรวจสอบระบบ							/				1
การทดลองใช้ระบบ							/				1
การประเมินระบบ							/				1
การพัฒนาระบบ											
ขั้นการวิเคราะห์ระบบ					/						1
ขั้นการออกแบบระบบ					/						1
ขั้นการประเมินระบบ					/						1
ขั้นการนำระบบใหม่ไปใช้					/						1

ตาราง 3 (ต่อ)

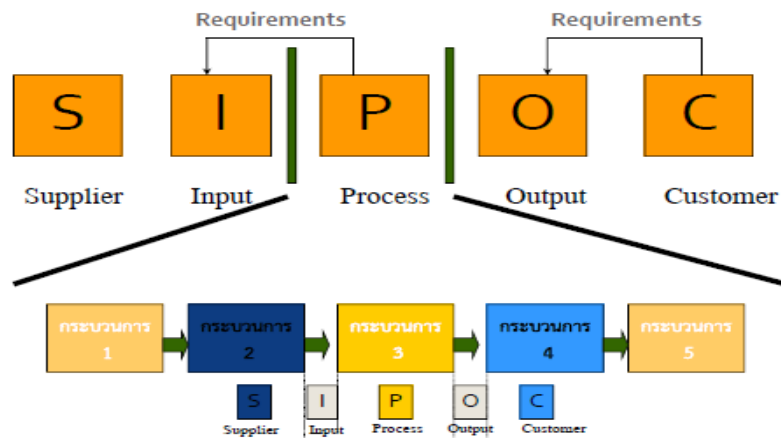
นักวิชาการ	O'Brien และคณะ, (2008)	Deming, (1986)	Hoffer, George และ Valacich, (1996)	Oz (2009)	Banghart, (1969)	Avison และคณะ, (2003)	พาทิ เกศธนาภาน, (2554)	ทีศนา แจมมณี, (2551)	ไมตรี บุญทศ, (2554)	สุนทร บุญสะอาด, (2555)	รวม
องค์ประกอบการพัฒนาระบบ											
คำถามการประเมินวิธี			/							/	2
การประเมิน			/		/					/	3
ผลการประเมินตั้งมาตรฐานของการประเมิน			/								1

จากตาราง 3 ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดเชิงระบบและทฤษฎีระบบ หลักการของนักวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงตารางสังเคราะห์ระบบ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและกำหนดขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาระบบที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย 5 ระบบ ประกอบด้วย 1. การวางแผน 2. การปฏิบัติตามแผน 3. การตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน 4. การปรับปรุงแก้ไขงานตามแผน และ 5. การประเมิน

กระบวนการพัฒนารูปแบบ โดยแนวคิด SIPOC MODEL

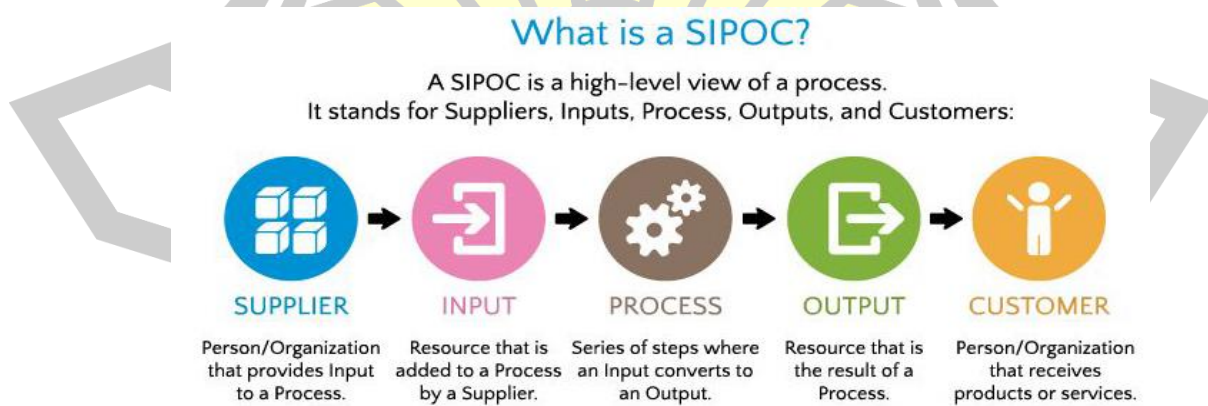
การศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนารูปแบบกระบวนการการทำงาน ซึ่งพิจารณาการกำหนดกลุ่มผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดย Tennessee Associates International ในปี ค.ศ. 1995 เป็นผู้พัฒนา SIPOC MODEL ดังภาพประกอบ 12

SIPOC Model

ภาพประกอบ 12 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL

SIPOC MODEL เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการพิจารณาว่า ใครคือผู้รับบริการ (Customer) ซึ่งจะเริ่มต้นจากการพิจารณาพันธกิจว่า อะไรคือผลผลิต หรือ บริการ ที่จะส่งมอบและผู้รับผลผลิตและบริการโดยตรง คือ ผู้รับบริการ ดังนั้น จาก SIPOC MODEL เมื่อองค์กรสามารถระบุผู้รับบริการได้แล้วจะต้องค้นหาความต้องการของผู้รับบริการและนำไปสู่การออกแบบกระบวนการ รวมทั้งปัจจัยนำเข้าของกระบวนการ นั้น ๆ ตลอดจนเชื่อมโยงไปถึงผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้าด้วย เสนาะ ดิยาวี และ สุรัตน์ จินตสกุล, 2554) S = Suppliers (ผู้ส่งมอบปัจจัย) I = Inputs (ปัจจัยนำเข้า) P = Process (กระบวนการที่เหมาะสม) O = Outputs (สินค้าและบริการ) C = Customers (ผู้รับบริการ) ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL

การเริ่มต้นปรับปรุงกระบวนการทำงานนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การทำความเข้าใจภาพรวมของกระบวนการให้เห็นอย่างถูกต้อง โดยเริ่มต้นศึกษาตั้งแต่ภาพรวมในระดับองค์กร (Organization) โดยใช้ MODEL ในการวิเคราะห์ที่ชื่อว่า “SIPOC” อันประกอบไปด้วย

S – Suppliers หมายถึง ผู้ส่งมอบสิ่งของหรือข้อมูลที่จะต้องนำไปผ่านกระบวนการ

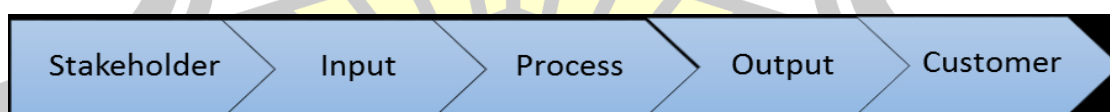
I – Inputs หมายถึง สิ่งของหรือข้อมูลที่จะต้องนำไปผ่านกระบวนการ

P – Process หมายถึง กระบวนการอันประกอบไปด้วยหลาย ๆ ขั้นตอนเพื่อที่จะเปลี่ยนสิ่งของหรือข้อมูลต้นทาง (Inputs) ให้กลายเป็นสิ่งของหรือข้อมูลที่ต้องการ (Outputs) ที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า

O – Outputs หมายถึง สิ่งของหรือข้อมูลที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า

C – Customers หมายถึง ลูกค้าผู้กำหนดความต้องการของสิ่งของหรือข้อมูล

ในการวิเคราะห์ภาพรวมระดับองค์กร Suppliers จะหมายถึง คู่ค้าที่เราทำธุรกิจด้วย และ Customers หมายถึง ลูกค้าที่ซื้อสินค้า และ/หรือบริการจากองค์กรของเรา ซึ่งเราสามารถประยุกต์ใช้ “SIPOC” ในการทำความเข้าใจภาพรวมของกระบวนการทำงานภายในขององค์กรเอง ในระดับย่อยลงมาที่เป็นระดับฝ่าย หรือระดับแผนก โดยให้พิจารณาว่า Suppliers หมายถึง ฝ่ายหรือแผนกที่ทำงานก่อนหน้า ที่มีหน้าที่ส่งมอบงานให้เรา Customers หมายถึง ฝ่ายหรือแผนกที่ต้องทำงานต่อจากเรา เรามีหน้าที่ส่งมอบงานให้เมื่อเข้าใจในมุมมองภาพรวมกระบวนการทำงานภายในเช่นนี้แล้ว ทำให้เราต้องมีจิตสำนึกในการทำงาน และตระหนักอยู่เสมอว่า “หน่วยงานถัดไป คือ ลูกค้า (Next Process is Customer)” ที่จะต้องส่งมอบงานให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า และเพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานเราอันประกอบด้วยหลาย ๆ ขั้นตอนเราจำเป็นต้องมาตีแผ่กระบวนการออกเป็นขั้นตอนย่อยๆ ดังภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL

กรมบัญชีการ (2558) สิ่งที่จะนำไปสู่การเกิดความพึงพอใจต่อลูกค้า เริ่มตั้งแต่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder : S (ผู้ผลิต Inputs) ปัจจัยการผลิต (Inputs : I) กระบวนการ (Process : P) ผลผลิต (Outputs : O) ลูกค้า (Customers : C) เป็นผู้กำหนดความต้องการ Outputs โดยตรง และกำหนด Input โดยอ้อม SIPOC MODEL จึงเป็นการพิจารณาคุณสมบัติที่ดี (ตรงความต้องการ) ของทั้ง 5 องค์ประกอบ (Stakeholder, Inputs, Process, Outputs, Customers) โดยเริ่มจาก

1. กำหนดว่า 5 องค์ประกอบคืออะไร 2. แต่ละองค์ประกอบต้องมีคุณสมบัติอย่างไร 3. ต้องกำหนดตัวชี้วัดอะไร เพื่อสะท้อนคุณสมบัติที่ดี

ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถพิจารณาแต่ละองค์ประกอบได้ จึงใช้ Service Blueprint เป็นเครื่องมือในการจัดทำ Process Flowchart ของหน่วยงาน B จะทำให้การพิจารณาทั้ง 5 องค์ประกอบมีความครบถ้วน สมบูรณ์ และเข้าใจถึงความเชื่อมโยงอย่างชัดเจน ดังภาพประกอบ 15

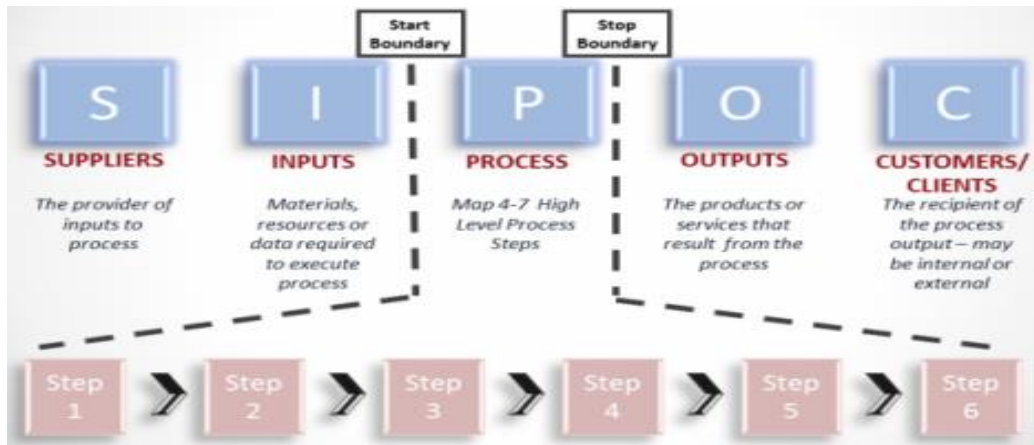
การพิจารณา Work Process Requirement โดย SIPOC Model

Key Stakeholder	Key Input	Process	Key Output	Key Customer
5 องค์ประกอบนี้ คือ อะไร				
Outcome (Need)	Input Specification	Process Specification	Output Specification	Outcome (Need)
แต่ละองค์ประกอบต้องมีคุณสมบัติอย่างไร				
KPI	KPI	KPI	KPI	KPI
กำหนดตัวชี้วัดอะไร เพื่อสะท้อนคุณสมบัติที่ดี				

ภาพประกอบ 15 Work Process Requirement โดย SIPOC MODEL

บุญเลิศ คณาณสาร (2559) ซึ่งในการวิเคราะห์กระบวนการย่อย ๆ ด้วยแนวคิดการบริหารจัดการแบบลีน (Lean Management) นั้นมีมิติในการปรับปรุงอยู่ 3 ด้านหลัก คือ T – Time จะสามารถปรับปรุงกระบวนการการทำงานให้รวดเร็วขึ้นได้อย่างไร Q – Quality จะสามารถปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีคุณภาพ ถูกต้อง ดีขึ้นได้อย่างไร C – Cost จะสามารถปรับปรุงกระบวนการทำงาน โดยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้อย่างไร ดังภาพประกอบ 16

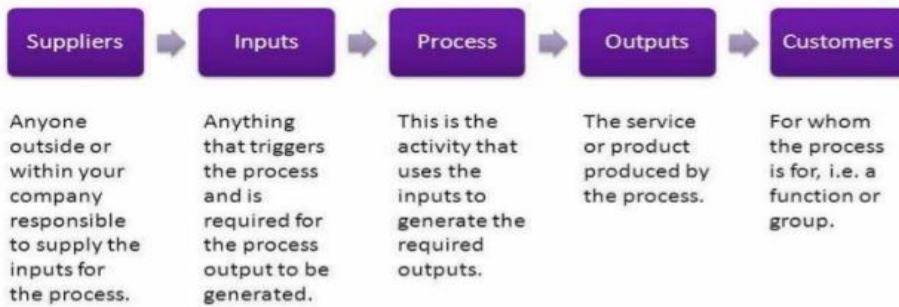
พหุบัณฑิต ชีเว

ภาพประกอบ 16 กรอบแนวคิด SIPOC MODEL

มารวย ส่งทานินทร์ (2558) SIPOC ช่วยให้เราเข้าใจจุดมุ่งหมาย (Purpose) หรือขอบเขต (Scope) ของกระบวนการทำงาน เป็นการระบุ กระบวนการทำงานในภาพใหญ่ ในรูปแบบตาราง ก่อนเริ่มเขียนแผนภาพ วัตถุประสงค์ หรือทำการพัฒนา ดังภาพประกอบ 17

SIPOC stands for Suppliers, Inputs, Process, Outputs, and Customers.

ภาพประกอบ 17 SIPOC MODEL

SIPOC เป็นคำย่อมาจาก : Suppliers – Inputs – Process – Outputs – Customers เป็นการระบุกระบวนการทำงานในภาพใหญ่ ในรูปแบบตาราง ก่อนเริ่มเขียนแผนภาพ วัตถุประสงค์ หรือทำการพัฒนา โดยมากใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการทำงานตามแนวทาง TQM, Kaizen, Lean หรือ Six Sigma (Define ใน DMAIC) SIPOC จะใช้เมื่อมีความต้องการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพราะต้องเข้าใจขอบเขตของการทำงานก่อนการทำ SIPOC จะทำให้เจ้าของกระบวนการและผู้ปฏิบัติงาน สามารถตกลงกันได้เป็นฉันทามติ ในเรื่องขอบเขตของงาน ว่ามีอะไร หรือส่วนใดมา

เกี่ยวข้องด้วย ก่อนเขียนแผนภาพการทำงาน คือการทำงานเป็นทีม ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดในกระบวนการ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกระบวนการ ในการระดมสมอง หาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทั้งหมด โดยไม่ตกหล่น หรือหลงลืมสิ่งใดของทั้ง 5 ปัจจัยถ้าเป็นการออกแบบกระบวนการใหม่ มักจะเริ่มที่ลูกค้า ย้อนไปถึงผู้ส่งมอบ เรียกว่า COPIS

ไพโรจน์ ขาวสิทธิวิงษ์ (2560) SIPOC คือ ภาพรวมของกระบวนการทำงานที่ทำให้คนทำงานเข้าใจวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานมากขึ้น

S-Suppliers บุคคล/ส่วนงานที่ให้ปัจจัยนำเข้า

I-Inputs ปัจจัยนำเข้า

P-Process กระบวนการทำงาน

O-Outputs ผลลัพธ์

C -Customers ผู้รับบริการ

ประโยชน์ของ SIPOC เกี่ยวกับความต้องการที่สำคัญของผู้รับบริการที่มีส่วนสำคัญในกระบวนการทำงานของ SIPOC มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. SIPOC ทำให้ผู้ให้บริการเข้าใจกระบวนการทำงานในทิศทางเดียวกัน
2. SIPOC แสดงกระบวนการทำงาน และขอบเขตงานหรือการปรับปรุงงานได้อย่างชัดเจน
3. SIPOC เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการทำงาน
4. SIPOC ทำให้เข้าใจความต้องการของผู้รับบริการ
5. SIPOC ทำให้เห็นถึงข้อบกพร่องบางอย่างการได้รับปัจจัยนำเข้าที่ไม่ต้องการผลลัพธ์ที่ผู้รับบริการไม่ต้องการแต่ได้รับขั้นตอนในกระบวนการทำงานครบถ้วน แต่ไม่ใช่ขั้นตอนที่จำเป็น
- 6) SIPOC เป็นการทบทวนกระบวนการทำงาน จนทำให้ทราบจุดแข็งและโอกาสพัฒนา
- 7) SIPOC ทำให้เข้าใจความซับซ้อนของกระบวนการทำงาน

บริบทของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน ในเขตพื้นที่ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รายละเอียด ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่

มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน และระบบการศึกษาของชาติ รวมทั้งการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต สำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน ทัวถึง โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ไม่น้อยกว่า 12 ปี ตามมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม หรือความบกพร่องทางการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ให้มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน

จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจในการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาในระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระบบสองรูปแบบ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา รายละเอียด ดังนี้

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งรัฐต้องจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย สำหรับการแบ่งประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นตามกฎหมายกระทรวง แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ปี โดยมีหลักการคือ การเตรียมความพร้อมของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

การศึกษาระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถของเด็ก ใช้ระยะเวลาตามเกณฑ์ปกติ 6 ปี

การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 3 ปี มีเป้าหมายเพื่อให้มีความรู้ ความต้องการ ความสนใจ และสร้างความถนัดแก่นักเรียน เพื่อนำไปใช้ประกอบการทำงานและอาชีพที่สมควรแก่วัย และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการจัดการศึกษาถัดจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมี 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6) และประเภท อาชีวศึกษา (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ)

1.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการเรียน การสอนภายหลังที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญา ซึ่ง ครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา และระดับปริญญา

2. การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษานอกห้องเรียนที่ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการ จัดบริการและส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้ง การรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในพื้นที่เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของประชาชน และความเข้มแข็งของ ชุมชน ตลอดจนการสนับสนุนหนังสือ หนังสือพิมพ์ สื่อ สิ่งพิมพ์แก่ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ตำบล และห้องสมุดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานศึกษา 2 ลักษณะ คือ

1. การจัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเอง หรือขยาย หรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา โดยให้สถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นใหม่หรือสถานศึกษาเดิมที่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษา จัด การศึกษาในระดับและประเภทที่มีความพร้อม มีความเหมาะสม และมีความต้องการภายในท้องถิ่น อาจแยกได้เป็น 4 กรณี คือ

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เคยจัดการศึกษามาก่อนจัดตั้งสถานศึกษา เพื่อให้จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่กำหนด

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้น เพิ่มเติม โดยให้สถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นนั้น

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาอยู่แล้ว จัดตั้งสถานศึกษาขึ้นเพิ่มเติม โดยสถานศึกษาใหม่จัดการศึกษาในระดับและประเภทที่แตกต่างไปจากระดับและประเภทที่จัดอยู่แล้วในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้จัดตั้งสถานศึกษาเพิ่มเติม แต่ขยายหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการศึกษาจากที่จัดอยู่เดิม

2. การถ่ายโอนการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนสถานศึกษาส่วนหนึ่งจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากปี พ.ศ. 2549–2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 485 แห่ง (วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ, 2557)

สุทธิพร บุญส่ง (2550) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า หมายถึง การจัดการบริหารประเทศที่ดีทุก ๆ ด้าน และทุกระดับซึ่งรวมถึงการจัดระบบขององค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐและรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรเอกชน ชมรมและสมาคมเพื่อกิจกรรมต่างๆ นิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาชน มีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของหลักธรรมาภิบาล

อรพินท์ สพโชคชัย (2553) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง ระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2554) ได้ให้คำนิยามว่าธรรมาภิบาล ทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

จรัส สุวรรณเวลา (2552) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาลหรือการปกครองที่ดีเป็นหลักการและวิธีการที่ใช้ได้กับประเทศ ชุมชน และองค์กร ในโครงสร้างของธรรมาภิบาลมีผู้บริหารกับองค์คณะบุคคล ที่เรียกว่าบอร์ดหรือคณะกรรมการหรือสภาหรือชื่ออื่นๆ ที่ทำงานประสานความสัมพันธ์กัน โดยมีการแบ่งอำนาจและบทบาทหน้าที่ทั้งในสภาพถ่วงดุล สอดคล้องและเสริมกันเป็นระบบ

สุวรรณ พิณตานนท์ และกาญจนา วัฒนสุนทร (2559) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดให้ใช้หลักการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School Based Management : SBM) และมีความสำคัญเนื่องจากเป็นนวัตกรรมทางการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งที่น่ามาปรับใช้กับสังคมไทยมีความเชื่อว่าเป็นแนวคิดหรือเทคนิคที่ให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาองค์กรของตนให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้ โดยเน้นเรื่องการกระจายอำนาจในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา (School Board) มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจการพัฒนาตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นสำคัญ มีการลดอำนาจสั่งการและในขณะเดียวกันก็ให้อำนาจ (Empower) มากขึ้นทั้งในด้านการวางแผน พัฒนาสถานศึกษาการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และการจัดการเงินและงบประมาณ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประกอบ กุลเกลี้ยง (2550) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารความเสี่ยง เพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การคอร์รัปชันยังมีปรากฏในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะซับซ้อนและยากแก่การตรวจสอบ เนื่องจากวัฒนธรรมของไทยและวัฒนธรรมของข้าราชการที่ฝังรากลึกในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงโครงสร้างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ปรับตัว ไม่สอดคล้องกับการบริหารแบบการกระจายอำนาจ รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เสนอในผลการวิจัยมี 3 องค์ประกอบได้แก่วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ดัชนี วัดรูปแบบ และหลักการสำคัญที่เป็นพื้นฐานของรูปแบบ 4 ประการ คือ หลักการจัดการความเสี่ยง หลักการมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และหลักการควบคุมองค์การ

เดือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แนวคิดของเคมมิสและแม็คแทก การทำผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ 1. ด้านการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยกิจกรรมการจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2. ด้านกระบวนการจัดการความรู้ประกอบด้วย การระบุมุมมอง การพัฒนาความรู้การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบการเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบผลสำเร็จ

ประกอบด้วยภาวะผู้นำกลยุทธ์วัฒนธรรมองค์การเทคโนโลยีโครงสร้างและการวัดผล ประสิทธิภาพจากการนำรูปแบบการจัดการความรู้ เพื่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมไปใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเชิงบริหาร คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารทีม ครูจัดการความรู้งานวิชาการ (ครู KM ทีมงานวิชาการ) ในทุกขั้นตอน ผู้บริหารสนับสนุนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ครูนำการจัดการความรู้ไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้และนักเรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำงาน

ธีระพร อายุวัฒน์ (2552) ได้วิจัยแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สนามวิจัยที่เป็นกรณีศึกษา คือสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 โรงเรียนใน 3 ภูมิภาค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและแบบสอบถามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 17 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. ส่วนนำกล่าวถึงความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2. แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กแนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ 3. เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไปใช้ และผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์ และนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

ศิริกุล นามศิริ (2552) ได้วิจัยการพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก : การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมวิจัย คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียนบ้านบึงฉิม จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กลุ่ม และแบบตรวจสอบหรือบันทึก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านบึงฉิมมีการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก รองลงมาเป็นการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก

ปรีชา จันทวี (2553) ได้พัฒนาระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับโรงเรียน: การประเมินแบบเสริมสร้างพลังอำนาจ พบว่า ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงทางการศึกษา ประกอบด้วย 1. ระดับโรงเรียน จำนวน 159 ตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ความเสี่ยงในด้านอุบัติเหตุและความปลอดภัย ด้านกายภาพ ด้านการเงิน ด้านงบประมาณ ด้านพัสดุ และสินทรัพย์ ด้านบุคลากร ด้านการประกันคุณภาพ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสารสนเทศ

ด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ด้านสารบรรณ ด้านห้องสมุด ด้านอนามัย ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านคณะกรรมการสถานศึกษา 2. ระดับห้องเรียน จำนวน 73 ตัวบ่งชี้ความเสี่ยง ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงในด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านห้องเรียน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ด้านการจัดตารางสอน ห้องเรียน ผู้เรียนและครู ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัย ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3. ระดับนักเรียน จำนวน 66 ตัวบ่งชี้ ความเสี่ยง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ความเสี่ยงในด้านสุขภาพกาย ใจและสุขนิสัย ด้านเจตคติ ด้านเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา ด้านชุมชนและที่อยู่อาศัย ด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านทักษะที่เหมาะสมกับวัย ด้านการอ่าน การคิด และการเขียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการสำเร็จการศึกษา ด้านพฤติกรรมเสี่ยง และด้านกิจกรรมนอกเวลาเรียนระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 2.1) โรงเรียนประถมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ คือ (1) การศึกษาสภาพแวดล้อม และการวิเคราะห์ภาระงานของโรงเรียน (2) การประเมินความเสี่ยง (3) การควบคุมความเสี่ยง (4) การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (5) การติดตามและประเมินผล และ (6) การรายงานผล 2.2) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามี 8 องค์ประกอบ คือ (1) การเตรียมความพร้อม (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ กระบวนการและเป้าหมายที่ต้องการบรรลุของภาระงาน (3) การกำหนดตัวบ่งชี้ความเสี่ยงและเกณฑ์ (4) การประเมินความเสี่ยง (5) การควบคุมความเสี่ยง (6) การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (7) การติดตาม ตรวจสอบ และการทบทวน และ (8) การรายงานผลและ 2.3) โรงเรียนมัธยมศึกษา มี 8 องค์ประกอบ คือ (1) การจัดระบบบริหารจัดการและสารสนเทศ (2) การวิเคราะห์ภาระงานของโรงเรียน (3) การวิเคราะห์ความเสี่ยง (4) การกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยง (5) การประเมินความเสี่ยง (6) การควบคุมความเสี่ยง (7) จัดทำรายงานประจำภาคเรียน/ปีการศึกษา และ (8) การผุดงระบบผลการทดลองใช้ระบบ พบว่า 3.1) ด้านการดำเนินการตามองค์ประกอบของระบบที่สมาชิกของแต่ละโรงเรียน กลุ่มเป้าหมายดำเนินการได้ในระดับที่พึงพอใจ โดยใช้วิธีการร่วมกันสะท้อนผลตนเองในแต่ละโรงเรียน พบว่า ในโรงเรียนประถมศึกษา มี 1 องค์ประกอบ คือ การประเมินความเสี่ยง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 1 องค์ประกอบ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์กระบวนการและเป้าหมายที่ต้องการบรรลุของภาระงาน และโรงเรียนมัศึกษามี 3 องค์ประกอบ คือ การจัดระบบบริหารจัดการและสารสนเทศ การวิเคราะห์ภาระงานของโรงเรียน และการวิเคราะห์ความเสี่ยง ส่วนองค์ประกอบของระบบที่เหลือในแต่ละโรงเรียนควรได้รับการพัฒนาต่อไป 3.2) ผลลัพธ์ด้านคุณภาพโรงเรียนหลังใช้ระบบทำให้ตัวบ่งชี้ความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญที่นำมาทดลองใช้ในระบบ มีระดับความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้สูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายกำหนดทุกโรงเรียน

วิภาวดี ชีวะผลาบุญ (2553) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารวิชาการที่มี ประสิทธิภาพใน โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร (Effective Academic Administration MODEL in Private Elementary School in Bangkok) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 402 คน ครูที่สอนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน และผู้เรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 402 คน เครื่องมือสำหรับการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร แบบสอบถามสำหรับครู และแบบสอบถามผู้เรียนผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของผู้บริหาร ระดับ ผู้บริหาร พบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการได้รับอิทธิพลจากนโยบายด้านวิชาการ ภาวะผู้นำชั้นยอด การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมกรรมการบริหารวิชาการ

อนงค์ พิษสิงห์ (2553) ได้พัฒนาระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิภาพในโรงเรียนศึกษา สังเคราะห์ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ การศึกษาและการวิเคราะห์ระบบ การออกแบบระบบ และการนำไปใช้และการตรวจสอบทบทวน พบว่า ระบบการบริหารที่มุ่ง ประสิทธิภาพในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ซึ่งมีกระบวนการป้อนกลับ ในระบบด้วย ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีตัวชี้วัดความสำเร็จ 35 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารและการนำนโยบายสู่การจัดการศึกษา ประกอบด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ 8 ประการ ด้านลักษณะองค์การ ประกอบด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ 4 ประการ ด้านลักษณะ สภาพแวดล้อมประกอบด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ 3 ด้าน 8 ประการ ด้านลักษณะครู-บุคลากร ประกอบด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ 2 ด้าน 12 ประการ และด้านลักษณะผู้เรียนประกอบด้วยตัวชี้วัด ความสำเร็จ 3 ประการ 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการ ได้แก่ การวิเคราะห์งานการวางแผนงาน การปฏิบัติงานตามแผน การประเมินผลงานและการสรุปผลงาน และ 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 47 ตัวชี้วัด ได้แก่ คู่มือการบริหารที่มุ่งประสิทธิภาพในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 1 ประการ คุณลักษณะของผู้เรียนที่ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ การศึกษาสังเคราะห์ มีตัวชี้วัดความสำเร็จ 32 ประการ และโรงเรียนที่มีคุณภาพมีตัวชี้วัดความสำเร็จ 14 ประการ การประเมินการนำร่างระบบการบริหารที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนศึกษาสังเคราะห์ รัชบุรีเป็นเวลา 6 เดือน (1 ตุลาคม 2551-31 มีนาคม 2552) ปรากฏดังนี้ 1) คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ครู และเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการบริหารโรงเรียน หลังการนำร่างระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้างาน หรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การเรี้นรู้ได้ข้อสรุปตัวชี้วัดความสำเร็จของระบบการบริหารที่ พัฒนาขึ้นหลังจากการนำร่างระบบไปใช้แล้วได้ 82 ตัวชี้วัด ซึ่งเพิ่มจากเดิม 30 ตัวชี้วัด 3) คณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้ประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาชั้นพื้นฐาน

18 มาตรฐาน หลังการนำร่างระบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนซึ่งผลการตรวจสอบทบทวนคุณภาพของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

เจริญ ราชโสภา (2554) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้แทนครู โดยรวมมีส่วนร่วมการบริหารจัดการงานวิชาการอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ส่วนผลรายชื่อโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และแต่ละข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม รองลงมาคือ การวางแผน กำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่างๆ ผลการวิเคราะห์จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ขนาด ได้ดังนี้สถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า โดยรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาขนาดกลาง พบว่า โดยรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่า โดยรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สรุปการบริหารจัดการงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ขนาด พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาด กลาง โดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่ พบว่าโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ภูมิ เพชรศักดิ์ศิริ และสุวิมล ว่องวาณิช (2554) ได้ทำการศึกษาการประเมินความเสี่ยง ต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีปัจจัยเสี่ยงที่จำแนกนักเรียนกลุ่ม ออกกลางคัน ออกจากนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ จำนวน 12 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยเสี่ยงด้านครอบครัว จำนวน

4 ปัจจัย คือ รายได้ของพ่อแม่/ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของพ่ออาชีพรองพ่อ และอาชีพของแม่ ปัจจัยเสี่ยงด้านครู/โรงเรียน จำนวน 2 ปัจจัย คือ ครูไม่ได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน และปัจจัยที่ไม่มีครูรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ปัจจัยเสี่ยงด้านนักเรียน จำนวน 2 ปัจจัย คือ การเข้าเรียนสาย และการขาดเรียน ปัจจัยเสี่ยงด้านเพื่อน จำนวน 4 ปัจจัย คือ การมีเพื่อนที่เคยติด 0 ร มส การมีเพื่อนไม่ตั้งใจเรียน การมีเพื่อนที่ออกกลางคันไปแล้วและการมีเพื่อนที่ชอบใช้ความรุนแรง แนวทางป้องกันความเสี่ยงต่อการออกกลางคันของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน ครู และผู้ปกครองควรประสานความร่วมมือกัน ดังนี้ โรงเรียนควรมีทุนการศึกษา เพื่อช่วยเหลือนักเรียนยากจน ครูควรรหาช่องทางให้นักเรียนทำงานแลกเงิน เช่น ล้างรถครูล้างจานในโรงอาหาร โรงเรียนควรมีการสอนพิเศษเพิ่มเติมให้กับนักเรียนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ครูและผู้ปกครองต้องร่วมมือกันในการสอดส่องดูแลการคบเพื่อนของนักเรียน ครูพยายามแยกนักเรียนออก จากกลุ่มเพื่อนที่ไม่ดี ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ต้องสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด กำชับนักเรียนเรื่องการเข้าเรียนให้ตรงเวลา อาจมีการกำหนดบทลงโทษบ้าง เพื่อกระตุ้นนักเรียนต้องคอยเตือนนักเรียนเสมอเกี่ยวกับเรื่องเวลาเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีนโยบายในการให้ครูประจำชั้นออกเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างจริงจัง อย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง เพื่อทราบปัญหาอย่างแท้จริงของนักเรียนโรงเรียนควรมีห้องให้คำปรึกษาปัญหาของนักเรียนและควรมีการตั้งคณะกรรมการคอยช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการทำความเข้าใจกับคณะครูในเรื่องของความเป็นกันเองกับนักเรียนไม่ถือตัวจนเกินไป ครูควรพูดคุยกับนักเรียนได้ทุกเรื่องวางตัวให้เหมือนกับเป็นพ่อแม่คนที่สองของนักเรียน

เจริญ ศรีแสงปาง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษาผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. สภาพความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวน 4 ด้าน คือ 1.1 ด้านวิชาการ ได้แก่การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีประเด็นความเสี่ยง การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีประเด็นความเสี่ยง การนิเทศการศึกษา มีประเด็นความเสี่ยง การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีประเด็นความเสี่ยง 1.2 ด้านงบประมาณ ได้แก่การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณมีประเด็นความเสี่ยง การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน มีประเด็นความเสี่ยง การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีประเด็นความเสี่ยง 1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงาน 1.4 ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน มีประเด็นความเสี่ยง 2. กระบวนการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มี 5 ขั้นตอน คือ 2.1 การสื่อสารและทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน ผู้บริหารให้ความสำคัญในการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในโรงเรียน แต่การกำหนดเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงยังไม่มี ความชัดเจน 2.2 การสำรวจและระบุความเสี่ยง โรงเรียนมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและ

อุปสรรคของโรงเรียน มีการสำรวจและระบุความเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์มีการระบุถึงข้อจำกัดของทรัพยากรด้านต่างๆ ที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการจัดทำรายงานผลการสำรวจและระบุความเสี่ยงในโรงเรียน 2.3 การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง โรงเรียนมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ได้ กับเป้าหมายที่คาดหวังมีการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงแต่ยังไม่ชัดเจนยังไม่มีการกำหนดน้ำหนัก และระดับของผลกระทบความเสี่ยง 2.4 การวางแผนและจัดการความเสี่ยง โรงเรียนมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงและปรับปรุงแผนปฏิบัติการและวิธีดำเนินงานในโครงการตามที่ระบุในแผนปฏิบัติการ มีระบบควบคุมภายในที่เหมาะสม 2.5 การติดตาม ตรวจสอบความเสี่ยง โรงเรียนคณะกรรมการตรวจสอบติดตามรายงานผลการปฏิบัติงานและทำการทบทวนผลการปฏิบัติงาน 3. ระบบการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 3.1 ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ ด้านกลยุทธ์ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ แผนการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ และโครงสร้างองค์กร ด้านปฏิบัติการ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ด้านการเงิน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายกฎเกณฑ์ ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ระเบียบและแนวปฏิบัติในโรงเรียน 3.2 ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ ด้านวิชาการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณการจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน และการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติงานและด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร และการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียน โดยใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยง 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การสื่อสารและทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ขององค์กร การสำรวจและระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง การวางแผนและจัดการความเสี่ยงและการติดตามตรวจสอบความเสี่ยง 3.3 ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลและผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3.4 ด้านข้อมูลย้อนกลับของระบบประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การประเมินรายงานผลการบริหารความเสี่ยงในโรงเรียนและความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบบริหารความเสี่ยงในโรงเรียน

พันธู์เทพ พัฒนจรีพันธ์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง โรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สภาพปัจจุบันการบริหารความเสี่ยง โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1.1) ด้านกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ แผนการศึกษา แห่งชาติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานวิชาชีพ โครงสร้างองค์กร 1.2) ด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ ผู้บริหาร ครูนักเรียน 1.3) ด้านการเงิน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี 1.4) ด้านการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อยดังนี้ การปฏิบัติตามระเบียบ/ ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ/ ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ 2) องค์ประกอบหลัก ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 2.1) ด้านวิชาการ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรของ สถานศึกษา 2.1.2 การจัดการเรียนการสอน 2.1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2.1.4 การนิเทศ การศึกษา 2.1.5 การวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2.1.6 การพัฒนาการประกัน คุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา 2.2) ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.2.1 การอนุมัติการใช้งบประมาณ 2.2.2 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 2.2.3 การบริหารจัดการทรัพยากร 2.3) ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.3.1 การประเมินผลการปฏิบัติงาน 2.3.2 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ 2.3.3 การพัฒนา บุคลากรทางการศึกษา 2.3.4 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2.4) ด้านการบริหารงาน ทั่วไป ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 2.4.1 การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร 2.4.2 การดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมโดยใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 ชั้น (1) การกำหนดวัตถุประสงค์ (2) การระบุความเสี่ยง (3) การประเมินความเสี่ยง (4) การจัดการ ความเสี่ยง (5) การติดตามตรวจสอบความเสี่ยง 3) องค์ประกอบด้านผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 3.1) ผู้บริหาร ครู มีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารความ เสี่ยงในสถานศึกษา 3.2) ผู้บริหาร ครู ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 3.3) ผู้เรียนมี คุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 4) องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 4.1) การรายงานผล 4.2) การปรับปรุงแก้ไขระบบบริหาร ความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ และ 13 องค์ประกอบหลัก ดังต่อไปนี้ 1. องค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักได้แก่ 1.1) ด้านกลยุทธ์ ประกอบด้วย 5 ปัจจัยย่อย ได้แก่ 1.1.1 แผนการศึกษา แห่งชาติ 1.1.2 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.1.3 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา 1.1.3.1 แผนกลยุทธ์ 1.1.3.2 แผนปฏิบัติการ 1.1.4 มาตรฐานวิชาชีพ 1.1.4.1 มาตรฐาน

วิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา 1.1.4.2 มาตรฐานวิชาชีพครู 1.1.5 โครงสร้างองค์กร 1.1.5.1 โครงสร้าง
 การแบ่งสายงาน 1.1.5.2 การพรรณนางาน 1.2 ด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่
 1.2.1 ผู้บริหาร 1.2.1.1 ความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา
 1.2.1.2 ความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารความเสี่ยง 1.2.1.3 การวิเคราะห์ สังเคราะห์
 และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการการศึกษา 1.2.1.4 การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของ
 การศึกษา 1.2.1.5 การจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และกำหนดภารกิจของครูได้เหมาะสม
 1.2.2 ครู 1.2.2.1 การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 1.2.2.2 การพัฒนาผู้เรียน
 1.2.2.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน 1.2.2.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 1.2.3 นักเรียน
 1.2.3.1 ทักษะในการแสวงหาความรู้ 1.2.3.2 ความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร
 1.2.3.3 ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ 1.3 ด้านการเงิน ประกอบด้วย 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่
 1.3.1 งบประมาณ 1.3.2 วัสดุ อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยี 1.4 ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
 กฎหมาย ประกอบด้วย 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ 1.4.1 การปฏิบัติตามระเบียบ/ ข้อบังคับ/ แนวปฏิบัติ
 1.4.2 การติดตามการปฏิบัติตามระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ 2. องค์กรประกอบหลักด้าน
 กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบหลัก ได้แก่ 2.1 ด้านวิชาการ ประกอบด้วย
 6 องค์กรประกอบย่อย ได้แก่ 2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2.1.2 การจัดการเรียนการสอน
 2.1.3 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2.1.4 การนิเทศการศึกษา 2.1.5 การวิจัยพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาในสถานศึกษา 2.1.6 การพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา
 2.2 ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย 3 องค์กรประกอบย่อย ได้แก่ 2.2.1 การอนุมัติการใช้งบประมาณ
 2.2.2 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ 2.2.3 การบริหารจัดการทรัพยากร
 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบย่อย ได้แก่ 2.3.1 การประเมินผล
 การปฏิบัติงาน 2.3.2 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพ 2.3.3 การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
 2.3.4 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไปประกอบด้วย
 2 องค์กรประกอบย่อย ได้แก่ 2.4.1 การจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร 2.4.2 การดูแลอาคาร
 สถานที่และสภาพแวดล้อมโดยใช้กระบวนการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่
 1. การกำหนดวัตถุประสงค์ ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1.1 โรงเรียนมีการสื่อสารให้บุคลากรทุกคนได้
 เข้าใจในทิศทางและจุดมุ่งหมายที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนในการบริหาร
 ความเสี่ยง 1.2 โรงเรียนมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงให้มีความสอดคล้องกับ
 กลยุทธ์ แผนปฏิบัติงานประจำปีการระบุความเสี่ยง ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 2.1 โรงเรียนมี
 การศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน และทำการวิเคราะห์โอกาส อุปสรรคของโรงเรียน 2.2 โรงเรียนมีการระบุ
 ปัจจัยความเสี่ยงภายในและภายนอกเสี่ยงที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจของ
 โรงเรียน 2.3 การรายงานผลการสำรวจและระบุความเสี่ยงในโรงเรียน 3. การประเมินความเสี่ยง

ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 3.1 โรงเรียนมีการวิเคราะห์และประเมินระดับความเสี่ยงที่สะท้อนถึง ความเสี่ยงระดับสูง กลาง ต่ำ 3.2 โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงของโอกาสและ ผลกระทบในทุกกิจกรรมของโรงเรียน 3.3 โรงเรียนมีการแปลผลการประเมินความเสี่ยงออกมาเป็น รูปธรรมสัมผัสได้วัดได้ 4. การจัดการความเสี่ยง ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 4.1 โรงเรียนมีการจัดการ ความเสี่ยงเพื่อป้องกัน ลด ความเสี่ยงที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน 4.2 โรงเรียนมีการนำมาตรการ จัดการความเสี่ยงมาใช้เพื่อลดโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดจากความเสียหาย 5. การติดตามตรวจสอบ ความเสี่ยง ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 5.1 โรงเรียนมีการรายงานความก้าวหน้าหรือผลการดำเนินงาน ตามขั้นตอนกระบวนการบริหารความเสี่ยง 5.2 โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลความสำเร็จของ การดำเนินงาน พร้อมข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานต่อผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพิจารณาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 3. องค์ประกอบหลักด้านผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 3.1 ผู้บริหาร ครู มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงใน สถานศึกษาควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ ผู้บริหาร ครู มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของ การบริหารความเสี่ยงและสามารถเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติได้ รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความรู้ในเรื่อง การบริหารความเสี่ยงให้กับผู้อื่นได้และยังให้ความสำคัญในการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้ใน โรงเรียนและมีความต้องการที่จะพัฒนาเพิ่มความรู้ ความเข้าใจในระบบการบริหารความเสี่ยงใน โรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น 3.2 ผู้บริหาร ครู ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล 3.2.1 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ 3.2.2 ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3.2.3 ผู้บริหารสามารถบริหารจัดการการศึกษาให้ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด 3.2.4 ผู้บริหารส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร 3.2.5 ผู้บริหาร เอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลาครู ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 3.2.6 ครูมีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน 3.2.7 ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นรายบุคคล 3.2.8 ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล 3.2.9 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ 3.2.10 ครูมีการวัดและประเมินผลที่ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน 3.2.11 ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียน และคุณภาพชีวิต 3.2.12 ครูมีการศึกษา วิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ 3.2.13 ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา 3.2.14 ครูจัดการ เรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลาเต็มความสามารถ 3.3 ผู้เรียนมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3.1 ผู้เรียนมีความสุขที่ดีและมีสุนทรียภาพ 3.3.2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 3.3.3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 3.3.4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล 3.3.5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม

หลักสูตร 3.3.6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4. องค์ประกอบด้านข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ 4.1 การรายงานผล ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 4.1.1 โรงเรียนมีการจัดทำรายงานผลการบริหารความเสี่ยง เสนอต่อที่ประชุมในระดับโรงเรียน 4.1.2 โรงเรียนมีการนำรายงานผลการบริหารความเสี่ยงเสนอต่อผู้บริหารและที่ประชุมในระดับโรงเรียน 4.2 การปรับปรุง แก้ไข ควรมีการดำเนินงาน ดังนี้ 4.2.1 โรงเรียนมีการนำปัญหาอุปสรรคการบริหารความเสี่ยงมาประชุมวางแผนปรับปรุงในระดับโรงเรียน 4.2.2 โรงเรียนมีการนำปัญหา อุปสรรคในการบริหารความเสี่ยงไปวางแผนปรับปรุงในระดับโรงเรียน 4.2.3 โรงเรียนมีการนำผลการประเมินการบริหารความเสี่ยงไปร่วมกันวางแผนปรับปรุงแก้ไข

งานวิจัยต่างประเทศ

Jonathan (2010) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมทางวิชาการ วิจัยผลกระทบของปัจจัยด้านนวัตกรรมใหม่และโครงสร้างสินทรัพย์ที่มีต่อประสิทธิผลในการบริหารความเสี่ยงวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาว่าการตอบรับเชิงกลยุทธ์เป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิผลในการบริหารความเสี่ยงหรือไม่ โดยประยุกต์ใช้วิธีการดูปัจจัยที่มีผลกระทบกับมูลค่ามากที่สุดเพื่ออธิบายว่าการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยพัฒนาผลการปฏิบัติงานได้อย่างไร และเพื่ออธิบายว่าปัจจัยด้านนวัตกรรมใหม่และการเพิ่มสินทรัพย์ทางการเงินช่วยส่งเสริมผลกระทบนี้อย่างไร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในบริษัท 896 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลในการบริหารความเสี่ยงหมายถึง การมีความสามารถในการประโยชน์จากโอกาสที่มีและหลบเลี่ยงจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ และพบว่า ประสิทธิภาพในการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์ในด้านบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลการปฏิบัติงานของบริษัท ปัจจัยด้านนวัตกรรมใหม่และสินทรัพย์ทางการเงินมีผลกระทบในระดับปานกลาง ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้คือ การศึกษาวิจัยครั้งนี้เกิดขึ้นจากกลุ่มตัวอย่างของบริษัทขนาดใหญ่ซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นผลกระทบในวงกว้าง แม้กระนั้นผลการวิจัยยังพบว่า ศักยภาพด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพทำให้บริษัทแต่ละแห่งมีผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการประสบความสำเร็จและความล้มเหลวที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยยังเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของการเพิ่มนโยบายด้านการผลิตนวัตกรรมใหม่และโครงสร้างสินทรัพย์ในขณะที่บริษัทกำลังจัดการกับความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้คือ ทำให้ได้ทราบว่า การบริหารองค์กรต้องคำนึงถึงประเด็นด้านการผลิตนวัตกรรมใหม่และการเพิ่มสินทรัพย์ทางการเงิน เพื่อและสภาพบรรยากาศในแต่ละองค์กรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นสภาพแวดล้อมทางวิชาการที่ประกอบด้วยสามมิติ โดยเน้นการศึกษาประสิทธิภาพ โดยรวมและความไว้วางใจของคณะ ดัชนีสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) เป็นตัวชี้วัดสภาพบรรยากาศขององค์กรสร้างขึ้นจากสี่ด้านคือ ความเป็นผู้นำความเป็นมืออาชีพ ครู ทัศนคติความสำเร็จสำหรับ นักเรียนที่

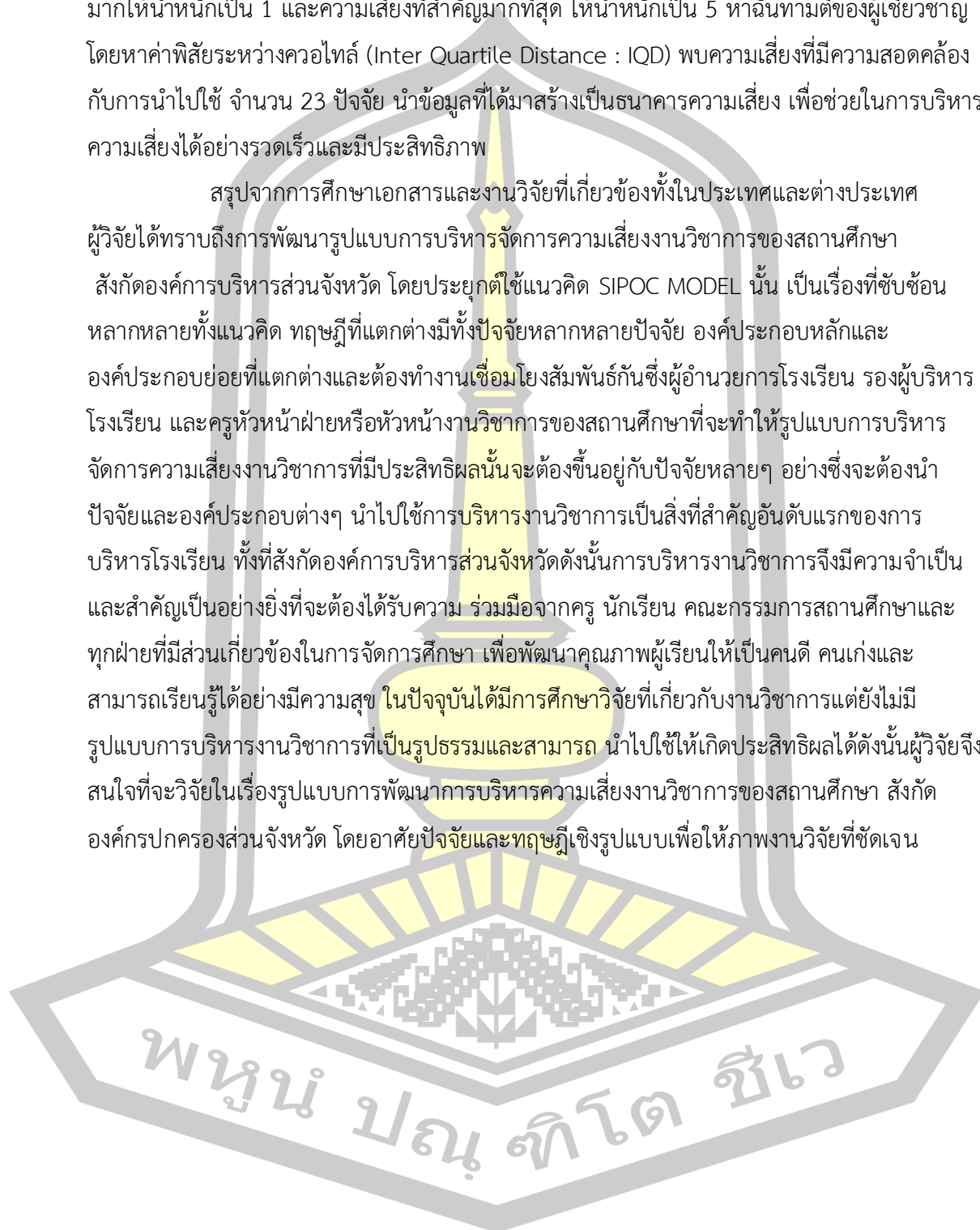
จะดำเนินการในด้านวิชาการและความเสี่ยงในชุมชน การทดสอบและวิเคราะห์จะทำนาย ประสิทธิภาพ โดยรวมและประสิทธิภาพการทำงานของนักเรียน โดยตั้งสมมติฐานว่าด้านวิชาการและบรรยากาศขององค์กรมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก การทดสอบของครูในโรงเรียนประถมศึกษาทางตอนเหนือของ อลาบามาตอบสนองต่อการสำรวจที่วัดในแง่ดีการศึกษาสภาพบรรยากาศขององค์กร (OCI) และควมมีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวัดประสิทธิผลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดย Stanford และประสิทธิภาพโดยรวม ดัชนี ประสิทธิภาพขององค์กรการรับรู้ (IPOE) ด้าน วิชาการและบรรยากาศขององค์กร พบว่า ด้านวิชาการ มีความสำคัญส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

Fuentes, Lizarzaburu (2011) ได้ศึกษาถึงหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในองค์กร เพื่อพัฒนาปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงในองค์กร โดยศึกษา หลักการแนวคิดของ COSO-ERM ISO 27000 ISO 31000 และ The Project Risk Management Institute (PMI) พบว่า มนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนด และออกแบบนโยบายภายในองค์กร นั้น ๆ และได้ศึกษาเกี่ยวกับ องค์ความรู้ของการบริหารจัดการโครงการ (The Project Management Body of Knowledge : PMBOK) จำแนกออกเป็น 9 ด้าน ได้แก่ การบริหาร การบูรณาการ (Integration Management) การบริหารขอบเขต (Scope Management) การบริหารเวลา (Time Management) การบริหารค่าใช้จ่าย (Cost Management) การบริหารคุณภาพ (Quality Management) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) การบริหารการสื่อสาร (Communications Management) การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) และการบริหารการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management) สำหรับ การบริหารความเสี่ยงมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนบริหารความเสี่ยง การระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงปริมาณการวางแผนตอบสนอง ความเสี่ยง และการติดตาม ควบคุมความเสี่ยง

Felani and Dwiputra (2012) ได้ศึกษาถึงการพัฒนา ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารความเสี่ยง โดยการรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญในประสบการณ์การแก้ปัญหาแบบต่างๆ จัดรวบรวมเป็นหมวดหมู่เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการใช้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจ เป็นลักษณะ ระบบข้อมูลอัจฉริยะเกี่ยวกับการใช้พลังงานและไฟฟ้าในประเทศอินโดนีเซียมีแนวคิดเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังนี้ การสื่อสารและให้คำปรึกษา การศึกษาสภาพบริบท การประเมิน ความเสี่ยง การควบคุมความเสี่ยง และการติดตาม ทบทวนความเสี่ยง ในขั้นตอนการพัฒนา ระบบ ได้ทำการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบความเสี่ยง 26 ปัจจัย รอบที่ 1 ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามได้ข้อมูลความเสี่ยงเพิ่มอีก 17 ปัจจัยรวมเป็น

43 ปัจจัย และจัดอันดับความสำคัญความเสี่ยง โดยให้น้ำหนักระหว่าง 1-5 ความเสี่ยงที่สำคัญน้อยมากให้น้ำหนักเป็น 1 และความเสี่ยงที่สำคัญมากที่สุด ให้น้ำหนักเป็น 5 หาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter Quartile Distance : IQD) พบความเสี่ยงที่มีความสอดคล้องกับการนำไปใช้ จำนวน 23 ปัจจัย นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นธนาคารความเสี่ยง เพื่อช่วยในการบริหารความเสี่ยงได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สรุปจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ทราบถึงการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL นั้น เป็นเรื่องที่ซับซ้อน หลากหลายทั้งแนวคิด ทฤษฎีที่แตกต่างมีทั้งปัจจัยหลากหลายปัจจัย องค์ประกอบหลักและ องค์ประกอบย่อยที่แตกต่างและต้องทำงานเชื่อมโยงสัมพันธ์กันซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้บริหาร โรงเรียน และครูหัวหน้าฝ่ายหรือหัวหน้างานวิชาการของสถานศึกษาที่จะทำให้อบบแบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการที่มีประสิทธิผลนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่างซึ่งจะต้องนำ ปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ นำไปใช้การบริหารงานวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญอันดับแรกของการ บริหารโรงเรียน ทั้งที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความจำเป็น และสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาและ ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งและ สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ในปัจจุบันได้มีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับงานวิชาการแต่ยังไม่มี รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่เป็นรูปธรรมและสามารถ นำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลได้ดังนั้นผู้วิจัยจึง สนใจที่จะวิจัยในเรื่องรูปแบบการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การปกครองส่วนจังหวัด โดยอาศัยปัจจัยและทฤษฎีเชิงรูปแบบเพื่อให้ภาพงานวิจัยที่ชัดเจน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการใน ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ปฏิบัติการ โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณซึ่งมีขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย ตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็น 4 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบรูปแบบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมี 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบฯ โดยสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion จำนวน 10 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของ การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สสำรวจสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่รับผิดชอบขยายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูล จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในขั้นตอนที่ 1 ระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการตาม ความจำเป็น

ระยะที่ 3 ออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

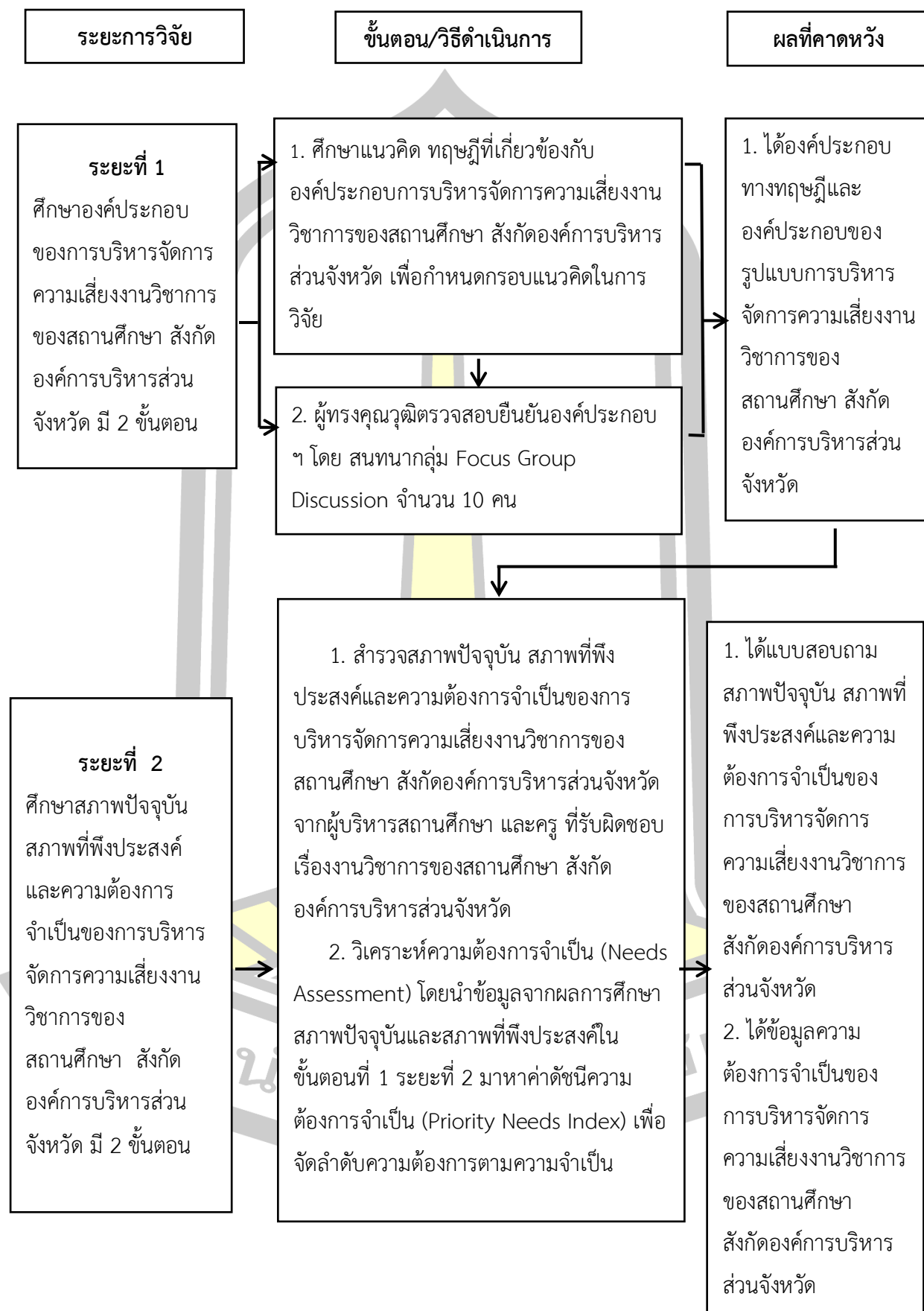
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในสถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง เพื่อทำการออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการบริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งการรัฐบาลและภาคเอกชน ดังนี้

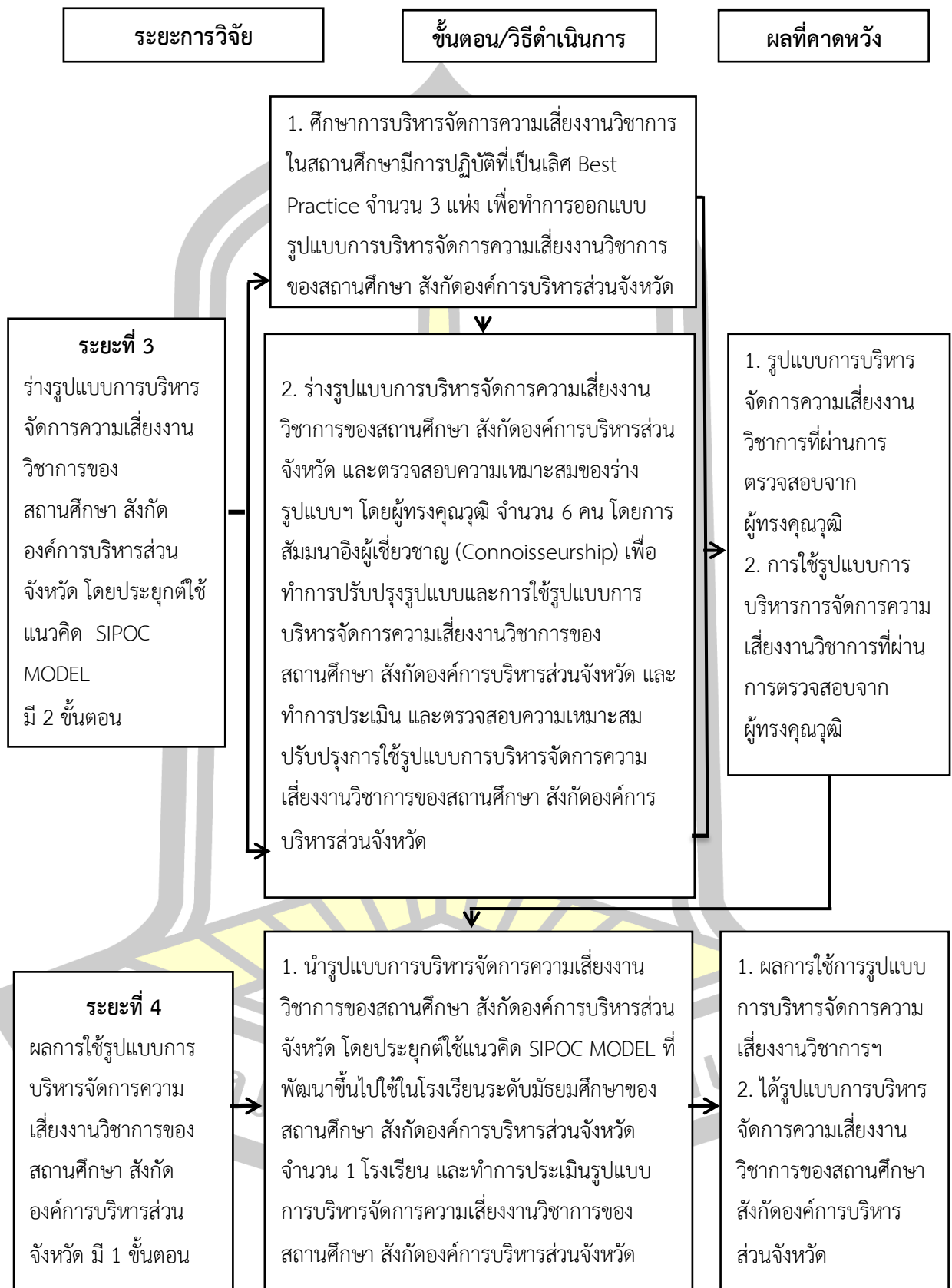
- 1) เป็นสถานศึกษามัธยมศึกษา 2) เป็นสถานศึกษาดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงที่ประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ 3) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ และ
- 4) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการสอบ O-NET ที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 1-3 ในระดับประเทศ เพื่อทำการเก็บข้อมูลและการออกแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อทำการปรับปรุงรูปแบบและการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และทำการประเมิน และตรวจสอบความเหมาะสมปรับปรุงการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ระยะที่ 4 นำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 โรงเรียน และทำการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

สรุปและนำเสนอขั้นตอนการพัฒนาแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนกระบวนการวิจัย มีรายละเอียดดังภาพประกอบ 18

ภาพประกอบ 18 ขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบงานวิชาการและการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบงานวิชาการและการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตารา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบ การพัฒนาระบบ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา การบริหารความเสี่ยงงานวิชาการในสถานศึกษา และรูปแบบกระบวนการ SIPOC MODEL

2. รวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่มาจากหลักการแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าก่อนหน้านี้อแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และทำการวิพากษ์ ให้ข้อเสนอแนะ ถึงปัจจัยความเสี่ยงเพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ประสานงาน ทาบทาม และส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญแจ้งวัตถุประสงค์และขอนัดหมายเชิญมาร่วมการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion เพื่อยืนยันองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2. ดำเนินการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion ทำการเก็บข้อมูลด้วยการจดบันทึก บันทึกเทปเสียง บันทึกภาพ และ แบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สรุปผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ได้องค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. จบการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา

2. มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์หรือมีวิทยฐานะทางการบริหารเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ และมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการ ในระดับภูมิภาคขึ้นไปตามเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

4. อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

5. มีประสบการณ์การทำงานในทางการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี การวิจัยครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ยืนยันองค์ประกอบจะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 4 ใน 5 ข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น จำนวน 10 คน โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion จำนวน 10 ท่าน ประกอบด้วย

1. พระมหาโยธิน โยธิโกศล ผศ.ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

2. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3. ดร.ประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

4. ดร.มงคล อติอนวรรตน์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

5. ดร.ธนู ศิริจันทพันธุ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนโคกสูงประชาสรรค์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

6. ดร.สมัคร เขาวรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงาน สกสค. จังหวัดกาฬสินธุ์

7. ดร.บุญจันทร์ มุลกัน อำนวยการโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาาคม อำเภอชำสูง
จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

8. ดร.เพิ่ม หลวงแก้ว ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนชุมชนหนองเรือ
อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น

9. นาย ปรีดา บุญเพลิง อดีตเลขาธิการคุรุสภา

10. นาย สุริยะ ป้องพันธ์ ศึกษานิเทศก์ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้สนทนากลุ่ม Focus Group Discussion ของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ
แบบสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
งานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บข้อมูลดำเนินการดังนี้

การสร้างแบบสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion แบบมีโครงสร้าง
เพื่อยืนยันองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด หลักการ และวิธีการสร้างแบบสนทนากลุ่ม Focus
Group Discussion แบบมีโครงสร้าง

2. ร่างแบบสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion ตามกรอบแนวคิดการ
บริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากข้อมูล
ในขั้นตอนที่ 1 และกำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ (Focus Group Discussion)

3. กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมาย

4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

5. จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการควบคุม

วิทยานิพนธ์

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
งานวิชาการของของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำ
ข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารหลักการแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของของสถานศึกษา และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
รวมทั้งผลการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการ
การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของของสถานศึกษา จากสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์

และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อนำไปสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา มาวิเคราะห์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ และการสร้างข้อสรุป
2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

จัดทำแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นตอนนี้ประกอบด้วยบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วประเทศ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 3 คน) จำนวน 639 คน และ กลุ่มครู (ครูผู้สอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เรียนรู้อำเภอ จำนวน 8 คน) จำนวน 1,704 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,343 คน จำนวน 213 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ทำการสุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มโดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มและจำแนกตามขนาดได้ 32 โรงเรียน ๆ ผู้ตอบแบบสอบถาม

โรงเรียนละ 11 คน (กลุ่มผู้บริหาร 3 คน และกลุ่มครู 8) จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 352 คน ดังนี้

1.1 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 15 จังหวัด ผู้วิจัยทำการแบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 ขนาดประกอบด้วยขนาดใหญ่พิเศษ มี 16 โรงเรียน ใหญ่ 20 โรงเรียน ขนาดกลาง มี 65 โรงเรียน และขนาดเล็ก มี 112 โรงเรียน รวม 213 โรงเรียน

1.2 ทำการเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ 4 โรงเรียน ใหญ่ 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 10 โรงเรียน และขนาดเล็ก 12 โรงเรียน รวม 32 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1.3 ทำการเลือกผู้ตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนที่สุ่มได้ โรงเรียนละ 11 คน (กลุ่มผู้บริหาร 3 คน และกลุ่มครู 8) รวมทั้งสิ้น 352 คน จำแนกกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 96 คน และกลุ่มครู จำนวน 256 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังแสดงไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียนทั้งหมด	โรงเรียนที่เลือก	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด		
			กลุ่มผู้บริหาร	กลุ่มครู	รวม
1. ใหญ่พิเศษ	16	4	10	30	40
2. ใหญ่	20	6	20	50	70
3. กลาง	65	10	30	80	110
4. เล็ก	112	12	36	96	132
รวม	213	32	96	256	352

จากตาราง 4 พบว่า การจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด สถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนมากที่สุด และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวนน้อยที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้สอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลของขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ เพื่อสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา และความชัดเจนของข้อคำถาม แล้วนำมาหาค่า IOC โดยกำหนดค่า IOC ของเครื่องมือที่จะนำไปใช้จริง มีค่าตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 สรุปว่าเหมาะสมทุกข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด วิธีการสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นคำถามแบบเลือกตอบและปลายเปิดแบบ ตอบสั้น ๆ โดยข้อที่ 1 ประกอบด้วยชื่อจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ ข้อที่ 2 ถามตำแหน่งหน้าที่ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม 3 ประสพการณ์ในตำแหน่ง
2. สร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยตั้ง ข้อคำถามให้ครอบคลุมภาระงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำมาประมวลรวมเป็นข้อคำถาม ขึ้นตอนในการสร้างแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการสร้างเครื่องมือวิจัยประเภทแบบสอบถาม จากตำราการวิจัย เบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2553) และการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) แล้วนำความหลักการดังกล่าวมาสร้างแบบสอบถามให้ครบตามจำนวนที่ต้องการ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสม

2.2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินค่าความตรงเชิงเนื้อหาแล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและเนื้อหา (Index of Congruence = IOC) แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญดังนี้

2.2.1 สำเร็จการศึกษาด้านการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

2.2.2 สำเร็จการศึกษาทางด้านการวัดผลและประเมินผลหรือวิจัยทางการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก

2.2.3 มีตำแหน่งทางวิชาการหรือวิทยฐานะทางการบริหารระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ เชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ

2.2.4 มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารการศึกษาหรือประสบการณ์ทางด้านการสอนในสาขาการบริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างน้อย 10 ปี

2.2.5 เป็นผู้บริหารหรืออดีตผู้บริหารและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อย 10 ปี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 3 ใน 5 ข้อตามเกณฑ์การพิจารณาที่กำหนดซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
2. ดร.เพียงแข ภูผายาง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
3. ดร.ศิริ แคนสา ศึกษานิเทศก์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
4. ดร.ไพฑูลย์ มนต์รี ผู้อำนวยการโรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ร้อยเอ็ด
5. ดร.เจริญ ศรีแสนปาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองรังกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating Scales) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
ระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
ระดับมาก

2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า ไม่แน่ใจ

1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
ระดับน้อย

1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ
ระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

5. จัดพิมพ์แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น
ของการบริหารจัดการความเสี่ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์
และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือประสานงานการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อประสานกับ
สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยแบบสอบถามจัดส่งทางไปรษณีย์ถึง
กลุ่มตัวอย่างรวมจำนวนทั้งสิ้น 352 ฉบับ โดยผู้วิจัยจัดเตรียมซองติดแสตมป์จำหน่ายของถึงผู้วิจัย
ใส่ซอง เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา
รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ผู้วิจัยดำเนินการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแต่ละฉบับเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์

2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ต่อไปนี้

สภาพการดำเนินงานปัจจุบันมากที่สุด/พึงประสงค์มากที่สุด ให้คะแนน 5

สภาพการดำเนินงานปัจจุบันมาก/พึงประสงค์มาก ให้คะแนน 4

สภาพการดำเนินงานปัจจุบันปานกลาง/พึงประสงค์ปานกลาง ให้คะแนน 3

สภาพการดำเนินงานปัจจุบันน้อย/พึงประสงค์น้อย ให้คะแนน 2

สภาพการดำเนินงานปัจจุบันน้อยที่สุด/พึงประสงค์น้อยที่สุด ให้คะแนน 1

3. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ค่าเฉลี่ย ระดับการดำเนินงาน/พึงประสงค์

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง สภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือพึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพการดำเนินงานปัจจุบันหรือพึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ข้อมูลเชิงคุณภาพในส่วนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสรุปจากการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) โดยวิธีการที่หาค่าผลต่าง I – D แล้วหารด้วย ค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้าง มากเกินไปและให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวัง โดยใช้สูตรดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

โดยที่

I (Importance) หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินการที่คาดหวัง

D (Degree of success) หมายถึง ระดับสภาพการดำเนินการในปัจจุบัน

ระยะที่ 3 ยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาดูงานโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) การบริหารจัดการงานวิชาการที่เป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

1. เลือกโรงเรียนที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาและกลุ่มครู โดยการศึกษาเอกสาร บันทึกเสียง บันทึกภาพและอื่น ๆ เพื่อออกแบบยกร่างการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติโรงเรียนที่เลือกเป็นโรงเรียนมีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice มีดังนี้

1.1 เป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคขึ้นไป ตามเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

1.2 เป็นโรงเรียนที่มีคะแนนผล O-net ร่วมจากคะแนน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้การ เรียนรู้ปีการศึกษา 2559 ตามมาตรฐานสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ประกอบด้วยโรงเรียนในภาครัฐบาล ภาคเอกชนและการจัดการศึกษาในรูปแบบท้องถิ่น ดังนี้

1.3 เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนมีผลการเรียนดีเด่น และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ในวงการศึกษาดังนี้

1.3.1 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ อยู่ในเครือซาเลเซียน

1.3.2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา กระทรวงมหาดไทย

1.3.3 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

โรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัดขอนแก่น โรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้คำถามเกี่ยวกับหลักการบริหารงานวิชาการ วิธีบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการ หรือเทคนิคการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วยดังนี้ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา 4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 5. ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 7. ด้านการนิเทศการศึกษาภายใต้กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา

1.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

1.3 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องของภาษาและความสอดคล้องของข้อความกับกรอบการสร้าง แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

1.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมเนื้อหา ตามกรอบโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์แล้วจัดพิมพ์ฉบับจริง เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการติดต่อ ประสานงานกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยมีหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลโดยโทรติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ แล้วกำหนดวันเวลานัดหมายการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาการสัมภาษณ์

3. พัฒนาร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลผลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสร้างข้อสรุปจากเนื้อหาการสัมภาษณ์ และจัดกลุ่มเนื้อหาจากข้อมูลที่ได้รวบรวมได้นำมาหาข้อสรุปเพื่อนำมาพัฒนาเป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เป็นขั้นตอนการหลอมรวมหรือจัดองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยผู้วิจัยได้นำผลจากการศึกษาและการวิเคราะห์รูปแบบในขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

2. นำร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่ได้ปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ได้แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และจัดรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อเสนอร่างรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ทำการปรับปรุงระบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และปรับปรุงตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

1. สำเร็จการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกและมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา

2. มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ศาสตราจารย์หรือมีวิทยฐานะทางการบริหารเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ และมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการ ในระดับภูมิภาคขึ้นไปตามเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

4. อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ดร.วดี แคนสุข ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

6. ดร.ปณณพงศ์ ฤณาพรรณ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

2. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือหรือเอกสารการใช้ประกอบการสัมมนา เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้วิจัยนำคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคนมาคำนวณค่าร้อยละจากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมินคือค่าร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับมีเกณฑ์การประเมินดังนี้

มากที่สุด	5 หมายถึง มีการใช้ประโยชน์/มีความเป็นไปได้/มีความเหมาะสม/มีความถูกต้อง
มาก	4 หมายถึง มีการใช้ประโยชน์/มีความเป็นไปได้/มีความเหมาะสม/มีความถูกต้อง
ปานกลาง	3 หมายถึง มีการใช้ประโยชน์/มีความเป็นไปได้/มีความเหมาะสม/มีความถูกต้อง
น้อย	2 หมายถึง มีการใช้ประโยชน์/มีความเป็นไปได้/มีความเหมาะสม/มีความถูกต้อง
	1 หมายถึง มีการใช้ประโยชน์/มีความเป็นไปได้/มีความเหมาะสม/มีความถูกต้อง

น้อยที่สุดโดยมีเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ระยะที่ 4 นำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ในการประเมินรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 1 นำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในระดัยมัธยมศึกษา โดยเลือกสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 1 โรงเรียน ที่สมัครใจทำการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{Percentage (\%)} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f แทน ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ยเลขคณิตของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละคน
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ Item Total Correlation (สมนึก ภัททิยธนี, 2549) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2556)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ Item Total Correlation โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี, 2549)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{(N \sum X^2 - (\sum X)^2)(N \sum Y^2 - (\sum Y)^2)}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนชุด X กับ Y
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
 $\sum Y$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum Y^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
 $\sum XY$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X กับ Y คูณกันแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การตรวจสอบอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยดูจากค่าความสัมพันธ์จากคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) เกณฑ์ที่ใช้แต่ละข้อคำถามมีค่าระหว่าง (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.4 เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

$$\text{สูตร } PNI_{\text{modified}} = (I-D) \quad (\text{สุวิมล ว่องวานิช, 2548})$$

เมื่อ D (Importance) หมายถึง ระดับความพึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิด
 D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

พหุ ประสิทธิภาพ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษางานวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์แทนความหมายต่างๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
$PNI_{modified}$	แทน	ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระยะที่ 3 การยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ระยะที่ 4 ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ
ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
ไปใช้ในโรงเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ
สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มี 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ
การบริหารงานวิชาการ จากนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ
ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย

1. ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) 3. ด้านกระบวนการ (Process)
4. ด้านผลผลิต (Outputs) และ 5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) โดยแต่ละด้านมีองค์ประกอบย่อย
ดังนี้

1. ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีองค์ประกอบย่อย คือ 1) หน่วยงานต้นสังกัด
(องค์การบริหารส่วนจังหวัด) และ 2) สถานศึกษา

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีองค์ประกอบย่อย คือ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
2) ครู และ 3) นักเรียน

3. ด้านกระบวนการ (Process) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาของเขตเนื้อหาการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยทำการสังเคราะห์ขอบข่ายงาน
วิชาการ 17 ด้าน คงเหลือ 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
2) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของ
สถานศึกษา 4) ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่นๆ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
6) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา

4. ด้านผลผลิต (Outputs) 1) ผู้บริหารมีความรู้ ความรู้เข้าใจสามารถนำหลักการ
ทักษะและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

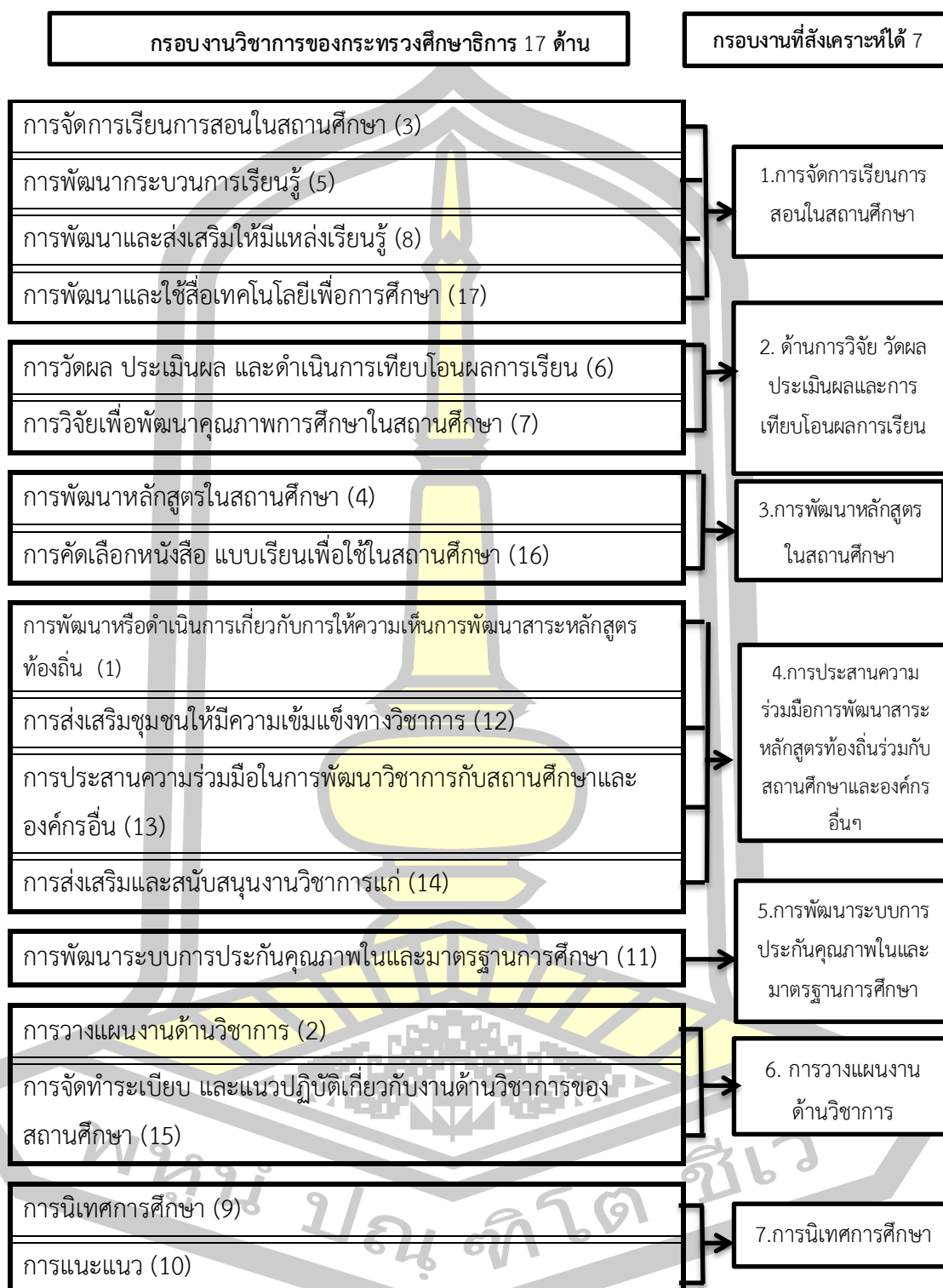
2) ครู มีแนวทางการกระบวนการทักษะ ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการ

บริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1) สถานศึกษาอื่นๆ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา 2) สถานประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และ 3) ชุมชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย สรุปได้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ 5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ 7. ด้านการนิเทศการศึกษา จากการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจาก 17 ด้าน โดยสังเคราะห์จากประเด็นเนื้อหาที่เกิดความเสี่ยงการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 7 ด้าน รายละเอียดดังภาพประกอบ 19

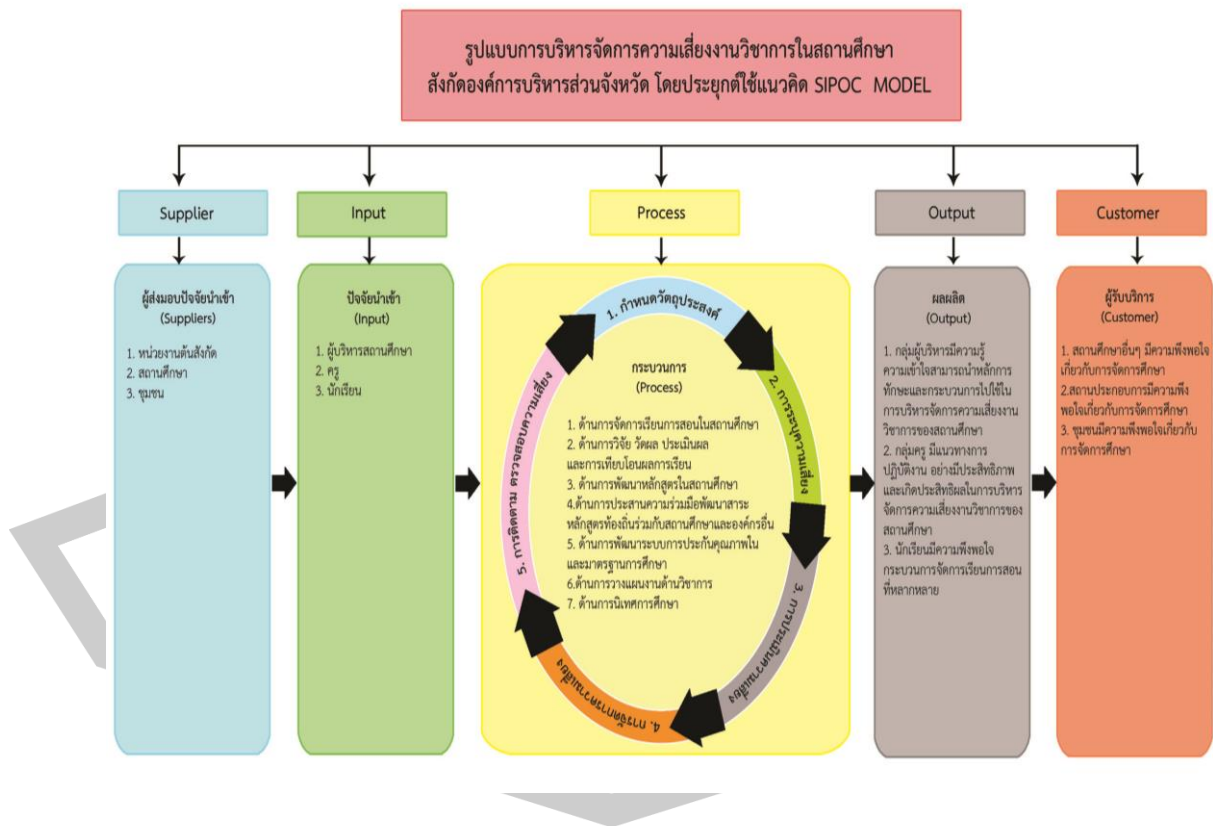
ภาพประกอบ 19 การสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการตรวจสอบยืนยันองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเสนอรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน ผลการประเมินข้อสรุปการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนทั้ง 10 คน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน เห็นชอบจากขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ
5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
7. ด้านการนิเทศการศึกษา

ร้อยละ 100 4. ด้านผลผลิต (Outputs) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน

5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สถานศึกษาอื่นๆ และสถานประกอบการอื่นๆ รายละเอียดดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

จากภาพประกอบ 20 ผลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขนาดใหญ่/ใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขนาดกลาง จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน หัวหน้าฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 คน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน สรุปได้ว่ารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 1. ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) 3. ด้านกระบวนการ (Process) 4. ด้านผลผลิต (Outputs) และ 5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ 5. ด้านการพัฒนาาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และ 7. ด้านการนิเทศการศึกษา

ระยะที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พหุ ประถม โท ชีวะ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ใหญ่พิเศษ	12	12.50	23	8.98	35	9.94
2. ใหญ่	17	17.70	48	18.76	65	18.46
3. กลาง	33	34.38	92	35.94	125	35.52
4. เล็ก	34	35.42	93	36.32	127	36.08
รวม	96	100	256	100	352	100

จากตาราง 5 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 352 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็ก

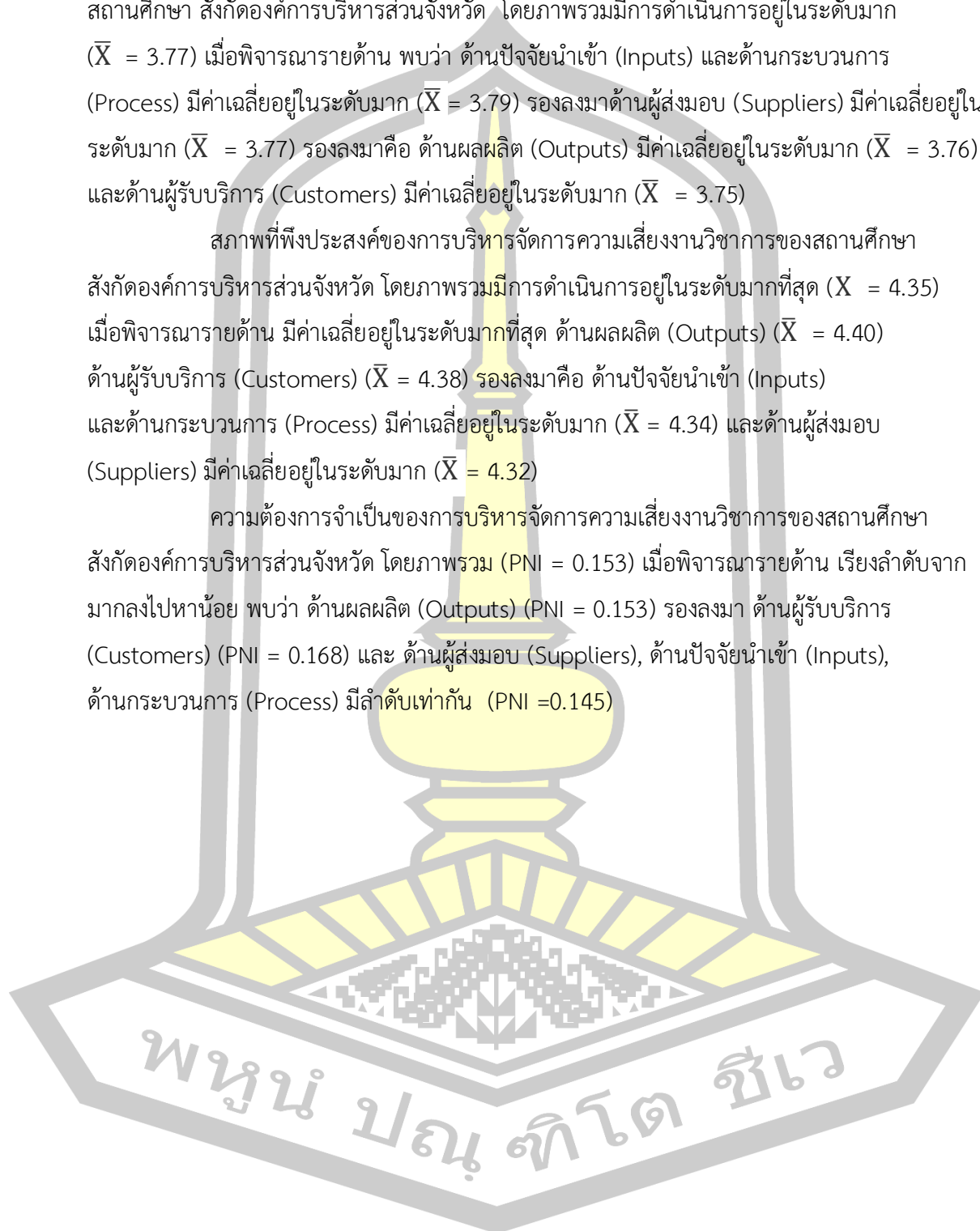
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายการประเมิน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับ ความต้องการ
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1. ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers)	3.77	0.58	มาก	4.32	0.55	มากที่สุด	0.145	3
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)	3.79	0.53	มาก	4.34	0.54	มากที่สุด	0.145	3
3. ด้านกระบวนการ (Process)	3.79	0.61	มาก	4.34	0.53	มากที่สุด	0.145	3
4. ด้านผลผลิต (Outputs)	3.76	0.63	มาก	4.40	0.58	มากที่สุด	0.170	1
5. ด้านผู้รับบริการ (Customers)	3.75	0.73	มาก	4.38	0.61	มากที่สุด	0.168	2
โดยรวม	3.77	0.61	มาก	4.35	0.56	มากที่สุด	0.153	-

จากตาราง 6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) และด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) รองลงมาคือ ด้านผลผลิต (Outputs) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) และด้านผู้รับบริการ (Customers) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลผลิต (Outputs) ($\bar{X} = 4.40$) ด้านผู้รับบริการ (Customers) ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) และด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม (PNI = 0.153) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า ด้านผลผลิต (Outputs) (PNI = 0.153) รองลงมา ด้านผู้รับบริการ (Customers) (PNI = 0.168) และ ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers), ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs), ด้านกระบวนการ (Process) มีลำดับเท่ากัน (PNI = 0.145)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้องการ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
1. ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers)									
ก.หน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)									
1.	กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายคุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างชัดเจน	3.69	0.65	มาก	4.28	0.63	มาก	0.159	
2.	สนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษา เพื่อ ดำเนินงานตามแนวนโยบายการบริหารจัด การศึกษา	3.93	0.74	มาก	4.34	0.64	มาก	0.104	8
3.	จัดหาบุคลากรครูอย่างเพียงพอสำหรับจัดการ เรียนการสอน	3.59	0.91	มาก	4.24	0.84	มาก	0.181	2
4.	จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะใน การบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน	3.51	0.83	มาก	4.24	0.76	มาก	0.207	1
5.	จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลสรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอนการใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	3.62	0.87	มาก	4.26	0.78	มาก	0.176	3
ข. สถานศึกษา									
6.	โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน สถานศึกษาที่ชัดเจน	4.16	0.74	มาก	4.47	0.69	มาก	0.074	10
7.	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายและความ ร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	3.78	0.81	มาก	4.38	0.66	มาก	0.158	6
8.	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและ ท้องถิ่น	4.03	0.71	มาก	4.43	0.67	มาก	0.099	9

ตาราง 7 (ต่อ)

	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้องการ
		สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
		\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
9	โรงเรียนมีการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ในงานวิชาการ	3.63	0.82	มาก	4.29	0.71	มาก	0.173	4
10.	โรงเรียนศึกษา สํารวจปัญหาและความ ต้องการ เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่ ชุมชน	3.64	0.89	มาก	4.24	0.74	มาก	0.164	5
	รวม	3.94	0.74	มาก	4.32	0.55	มาก	0.096	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 6. โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมา คือ ข้อ 8. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ ข้อ 1. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายคุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 4. จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 6. โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมา คือ ข้อ 8. โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมาคือ ข้อ 7. โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 3. จัดหาบุคลากรครูอย่างเพียงพอสำหรับการเรียนการสอน, ข้อ 4. จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

และ ข้อ 10. โรงเรียนศึกษาสำรวจปัญหาและความต้องการ เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวม (PNI = 0.096) เมื่อพิจารณารายชื่อ เรียงลำดับจาก มากลงไปหาน้อย พบว่า ข้อ 4. จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.207) รองลงมา ข้อ 3. จัดหาบุคลากรครูอย่างเพียงพอ สำหรับจัดการเรียนการสอน (PNI = 0.181) รองลงมา ข้อ 5. จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนการในสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ (PNI = 0.176) และลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 6. โรงเรียนกำหนด โครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาที่ชัดเจน (PNI = 0.074)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)									
ก. ผู้บริหารสถานศึกษา									
11	ผู้บริหารกำหนดแนวนโยบายการบริหารการ จัดการศึกษา เพื่อดำเนินการจัดการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทาง วิชาการ	3.80	0.65	มาก	4.36	0.58	มาก	0.147	
12	ผู้บริหารลดภาระงานบริหารของครู เพื่อให้ครูมุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก	3.27	1.00	ปาน กลาง	4.28	0.81	มาก	0.308	1
13	ผู้บริหารมีการให้บริการด้านวิชาการตลอดจน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชนและการมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.67	0.88	มาก	4.26	0.74	มาก	0.160	6

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
14	ผู้บริหารการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผล สรุประบวนการจัดกระบวนการเรียนการ สอนการในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมี ประสิทธิภาพ	3.74	0.89	มาก	4.35	0.72	มาก	0.163	8
15	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม	3.95	0.85	มาก	4.43	0.65	มาก	0.121	11
16	ผู้บริหารจัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งใน โรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อติดต่อสื่อสาร รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมอย่างสม่ำเสมอ	3.75	0.89	มาก	4.36	0.69	มาก	0.162	9
17	ผู้บริหารจัดครูเข้าชั้นเรียนตามวุฒิการศึกษา ครบทุกชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.08	0.76	มาก	4.47	0.66	มาก	0.095	17
18	ผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามแนว ของศาสนาอย่างมีอาชีพ	3.97	0.82	มาก	4.40	0.74	มาก	0.108	14
	ข. ครู	3.94	0.56	มาก	4.39	0.58	มาก	0.114	
19	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	3.97	0.69	มาก	4.41	0.70	มาก	0.110	13
20	ครูมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ วิชาชีพได้มาตรฐานตามที่พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด	4.07	0.71	มาก	4.39	0.67	มาก	0.078	20
21	ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานเพื่อ อบรมและพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการ อย่างสม่ำเสมอ	3.86	0.86	มาก	4.45	0.69	มาก	0.152	10

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
22	ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรแกนกลาง โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	4.01	0.73	มาก	4.49	0.64	มาก	0.119	12
23	ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่าง หลากหลาย ตรงตามความรู้ความสามารถ และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับนักเรียน	3.97	0.68	มาก	4.36	0.73	มาก	0.098	15
24	ครูมีความมุ่งมั่นอุทิศเวลาดูแลเอาใจใส่และมี กระบวนการช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาให้แก่ นักเรียนเพื่อจะพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.00	0.72	มาก	4.38	0.76	มาก	0.095	17
25	ครูมีความขยันหมั่นเพียรในการจัดเตรียมการ สอนและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย	4.00	0.72	มาก	4.37	0.76	มาก	0.092	19
26	ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความยึดมั่นใน ศีลธรรม ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี	4.05	0.70	มาก	4.45	0.74	มาก	0.098	15
27	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ ผลการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนและสถานศึกษา	3.67	0.85	มาก	4.24	0.78	มาก	0.155	7
28	ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้กระบวนการ วัดผลและการประเมินผลการเรียนของ นักเรียนเพื่อนำมาวิเคราะห์ไปเป็นข้อมูลใน การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	3.84	0.79	มาก	4.38	0.69	มาก	0.140	10
		ค. นักเรียน	3.53	0.59	มาก	4.25	0.65	มาก	0.203
29	นักเรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม จากสื่อและเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการจัด การศึกษา	3.53	0.74	มาก	4.30	0.71	มาก	0.218	4

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI Modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
31	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มี คุณภาพ โดยวัดจากทักษะความรู้ และ ความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้ เรียนรู้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์	3.43	0.70	ปาน กลาง	4.20	0.80	มาก	0.224	3
32	นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการ เรียนรู้ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม จริยธรรม	3.62	0.72	มาก	4.24	0.75	มาก	0.171	7
33	นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญ ตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์	3.63	0.73	มาก	4.26	0.76	มาก	0.173	6
34	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากทักษะ กระบวนการศึกษาไปใช้ในการดำเนินชีวิต	3.64	0.72	มาก	4.29	0.71	มาก	0.178	5
โดยรวม		3.84	0.79	มาก	4.34	0.54	มาก	0.130	

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีการดำเนินการอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 17. ผู้บริหารจัดการครูเข้าชั้นเรียนตามวุฒิ
การศึกษาครบทุกชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ
ข้อ 20. ครูมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามที่พระราชบัญญัติสภาครู
และบุคลากรทางการศึกษากำหนด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) รองลงมาคือ
ข้อ 26. ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความยึดมั่นในศีลธรรม ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ
ข้อ 12. ผู้บริหารลดภาระงานบริหารของครู เพื่อให้ครูมุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีการดำเนินการ

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 22. ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา คือข้อ 17. ผู้บริหารจัดครูเข้าชั้นเรียนตามวุฒิการศึกษาครบทุกชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ ข้อ 21. ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานเพื่ออบรมและพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และ ข้อ 26. ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความยึดมั่นในศีลธรรม ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 31. นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) (PNI = 0.130) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า ข้อ 12. ผู้บริหารลดภาระงานบริหารของครู เพื่อให้ครูมุ่งเน้นงานการสอนเป็นหลัก (PNI = 0.308) รองลงมา ข้อ 30. นักเรียนมีการคิด การวิเคราะห์ การคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์ สู่กระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน (PNI = 0.252) รองลงมา ข้อ 31. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ โดยวัดจากทักษะความรู้ และความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ (PNI = 0.224) และลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 20. ครูมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด (PNI = 0.078)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ ความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านกระบวนการ (Process) ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์				
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
3. ด้านกระบวนการ (Process)								
ก. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	3.79	0.61	มาก	4.35	0.58	มาก	0.147	
35 มีการวางแผนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียนที่มีความเหมาะสมและชัดเจน	3.81	0.79	มาก	4.34	0.71	มาก	0.139	21
36 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนตามสาระและหน่วยการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.88	0.80	มาก	4.42	0.69	มาก	0.139	21
37 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	3.84	0.73	มาก	4.32	0.70	มาก	0.125	30
38 มีการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	3.95	0.71	มาก	4.34	0.74	มาก	0.098	39
39 มีการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการชุมชนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	3.81	0.85	มาก	4.37	0.73	มาก	0.146	19
40 มีการส่งเสริมให้ครูอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาการด้านการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง	3.83	0.79	มาก	4.31	0.67	มาก	0.125	30
41 มีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.75	0.82	มาก	4.37	0.67	มาก	0.165	6
42 มีการจัดอบรมสัมมนาการผลิตสื่อ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน	3.60	0.83	มาก	4.37	0.71	มาก	0.213	2

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
43	มีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษาให้เข้าถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้ วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.76	0.81	มาก	4.36	0.70	มาก	0.159	8
44	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลสรุป กระบวนการจัดการเรียนการสอนการใน สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	3.75	0.81	มาก	4.32	0.77	มาก	0.152	13
ข.การวิจัย การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผล การเรียนรู้		3.67	0.65	มาก	4.30	0.59	มาก	0.171	
45	มีการประชุมวางแผน การวิจัย การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนรู้ชี้แจง ขอข่างานและวางแผนการปฏิบัติงานให้ สอดคล้องกับคุณภาพการศึกษาตามที่ หลักสูตรสถานศึกษากำหนด	3.71	0.78	มาก	4.32	0.66	มาก	0.164	7
46	มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ จัดทำปฏิทิน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล ของนักเรียนและสถานศึกษา	3.84	0.76	มาก	4.41	0.68	มาก	0.148	18
47	มีการใช้การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา สภาพปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหการ จัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม	3.55	0.80	มาก	4.28	0.71	มาก	0.205	3
48	มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการ เกี่ยวกับการศึกษากับสถานศึกษาองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ	3.44	0.89	ปาน กลาง	4.22	0.76	มาก	0.226	1
49	มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามระบบ ประกันคุณภาพการศึกษาสรุปและรายงาน ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3.88	0.77	มาก	4.28	0.74	มาก	0.120	32

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์				
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล		
ค. การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษาและการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	3.78	0.72	มาก	4.34	0.58	มาก	0.148	
50 มีการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์และการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ทันสมัยตามกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	3.83	0.77	มาก	4.36	0.67	มาก	0.138	23
51 มีการเลือกหนังสือแบบเรียน อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเรียนการสอน มีหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ	3.94	0.77	มาก	4.39	0.67	มาก	0.114	35
52 มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.61	0.93	มาก	4.29	0.68	มาก	0.188	4
53 มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.76	0.85	มาก	4.35	0.73	มาก	0.156	11
ง. ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ	3.82	0.69	มาก	4.33	0.59	มาก	0.133	
54 มีการกำหนดโครงสร้างจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นไปในทิศทางของหลักสูตรแกนกลาง	3.96	0.85	มาก	4.38	0.69	มาก	0.106	37
55 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรในสถานศึกษาของคณมีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้	4.00	0.80	มากที่สุด	4.39	0.71	มาก	0.097	40
56 มีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น	3.79	0.77	มาก	4.28	0.72	มาก	0.129	27

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
57	มีการวางแผนการประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการและพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายกับองค์กร ต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา	3.75	0.85	มาก	4.32	0.71	มาก	0.152	13
58	มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ช่วยเหลือและการแลกเปลี่ยนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น	3.72	0.85	มาก	4.30	0.69	มาก	0.155	12
59	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผล ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาร ระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง	3.72	0.85	มาก	4.33	0.72	มาก	0.163	8
จ.	การพัฒนาระบบการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	3.88	0.69	มาก	4.37	0.57	มาก	0.126	
60	จัดระบบโครงสร้างองค์กรวางแผนการพัฒนา คุณภาพรองรับระบบการประกันคุณภาพ ศึกษาภายในสถานศึกษา	3.97	0.79	มาก	4.37	0.70	มาก	0.100	38
61	ดำเนินการตามแผนติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย	3.90	0.83	มาก	4.36	0.69	มาก	0.117	34
62	มีการกำหนดกรอบแนวทางวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของ สถานศึกษา	3.95	0.79	มาก	4.41	0.64	มาก	0.116	33

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
70	ส่งเสริม สนับสนุนอบรม สัมมนาการจัดทำ ระเบียบการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษา ได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ตลอดจน ระเบียบการจัดการศึกษา	3.87	0.79	มาก	4.37	0.70	มาก	0.129	31
71	สร้างเครือข่ายประสานงานวิชาการเพื่อสร้าง ความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานภายในและ ภายนอกสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน	3.74	0.84	มาก	4.30	0.68	มาก	0.149	17
72	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผล การวางแผนงานด้านวิชาการเพื่อการจัดทำ ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.68	0.85	มาก	4.33	0.69	มาก	0.176	5
ช. การนิเทศการศึกษา		3.79	0.71	มาก	4.31	0.61	มาก	0.137	
73	มีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในไว้ใน แผนปฏิบัติการประจำปี	3.90	0.80	มาก	4.33	0.72	มาก	0.110	36
74	มีการเขียนแผนปฏิบัติการนิเทศโดยระบุ วัตถุประสงค์ขอบข่าย ภารกิจ เป้าหมาย วิธีการปฏิบัติ ระยะเวลาปฏิบัติ รวมทั้งจัดทำ คู่มือการนิเทศให้ครูมีส่วนร่วม	3.77	0.84	มาก	4.25	0.78	มาก	0.127	28
75	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ด้านการ แนะแนวการศึกษาและการ นิเทศภายใน ร่วมกับสถานศึกษาอื่นๆ	3.74	0.85	มาก	4.31	0.71	มาก	0.152	13
76	มีการใช้วิธีการที่หลากหลายมาใช้เพิ่มพูน ประสบการณ์และสามารถนำมาให้ครูพัฒนา ตนเอง พัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น	3.78	0.82	มาก	4.28	0.71	มาก	0.132	26

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
77	มีการจัดระบบการแนะแนวและการนิเทศ การศึกษาด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างเป็น ระบบเพื่อจัดระบบการดูแลช่วยเหลือและ ติดตามนักเรียน	3.77	0.85	มาก	4.36	0.72	มาก	0.156	11
78	มีการกำหนดวิธีการนิเทศควบคุมการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผลการนิเทศ และการแนะแนวการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ชัดเจน	3.82	0.85	มาก	4.36	0.66	มาก	0.141	21
โดยรวม		3.59	0.91	มาก	4.34	0.53	มาก	0.208	

จากตาราง 9 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านกระบวนการ (Process) มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 55. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรในสถานศึกษาของคณมีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือข้อ 40. มีการส่งเสริมให้ครูอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาการด้านการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือ ข้อ 54. มีการกำหนดโครงสร้างจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นไปในทิศทางของหลักสูตรแกนกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 48. มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการเกี่ยวกับการศึกษากับสถานศึกษาดังกล่าว หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านกระบวนการ (Process) การดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 36. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการสอนตามสาระและหน่วยการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือข้อ 46. มีการจัดอบรมสัมมนาการผลิตสื่อ

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
80	ผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา	3.93	0.82	มาก	4.47	0.69	มาก	0.137	14
81	ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	3.91	0.81	มาก	4.41	0.71	มาก	0.127	15
82	ผู้บริหารแบบมืออาชีพใช้กลยุทธ์ในการ บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์	3.86	0.92	มาก	4.45	0.69	มาก	0.152	10
83	ผู้บริหารมีความพึงพอใจในสมรรถนะ หลักการบริหารงานวิชาการตามยุทธศาสตร์ แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการ ทำงานเป็นทีมและการสร้างเครือข่าย	3.89	0.81	มาก	4.45	0.69	มาก	0.143	11
	ข. ครู	3.84	0.71	มาก	4.41	0.66	มาก	0.148	
84	ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา	3.90	0.77	มาก	4.41	0.70	มาก	0.130	16
85	ครู มีความพึงพอใจในการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา	3.80	0.87	มาก	4.41	0.73	มาก	0.160	7
86	ครู ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา	3.86	0.79	มาก	4.40	0.70	มาก	0.139	13
87	ครูมีการติดตามและประเมินการจัดระบบ และกระบวนการจัดการศึกษาในโรงเรียน	3.82	0.76	มาก	4.43	0.71	มาก	0.159	8
	ค. นักเรียน	3.61	0.65	มาก	4.36	0.62	มาก	มาก	
88	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ พึงประสงค์	3.84	0.73	มาก	4.45	0.68	มาก	0.158	9

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
89	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.51	0.84	มาก	4.33	0.76	มาก	0.233	2
90	นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.73	มาก	4.38	0.77	มาก	0.220	3
91	นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล	3.49	0.83	ปาน กลาง	4.35	0.71	มาก	0.246	1
92	นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา	3.72	0.80	มาก	4.39	0.74	มาก	0.180	6
93	นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์และการเขียนที่มีคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล	3.60	0.86	มาก	4.34	0.70	มาก	0.205	5
94	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์หลักสูตรสถานศึกษา	3.55	0.77	มาก	4.30	0.75	มาก	0.211	4
โดยรวม		3.51	0.83	มาก	4.40	0.58	มาก	0.253	

จากตาราง 10 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผลผลิต (Outputs) มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 79. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา และ ข้อ 80. ผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือข้อ 81. ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) รองลงมาคือ ข้อ 84. ครูมีความรู้ ความรู้เข้าใจในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 91. นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ อย่างมีสติ สมเหตุผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผลผลิต (Outputs) การดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 79. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารและพัฒนา งานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมา คือข้อ 80. ผู้บริหาร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาคือ ข้อ 82. ผู้บริหารแบบมืออาชีพใช้กลยุทธ์ในการ บริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์, ข้อ 83. ผู้บริหารมีความพึงพอใจใน สมรรถนะหลักการบริหารงานวิชาการตามยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาด้วยการทำงาน เป็นทีมและการสร้างเครือข่าย และ ข้อ 88. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 89. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผลผลิต (Outputs) (PNI = 0.253) เมื่อพิจารณา รายข้อ เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า ข้อ 91. นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็น ระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล (PNI =0.246) รองลงมา ข้อ 89. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (PNI = 0.233) รองลงมา ข้อ 90. นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (PNI =0.220) และลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 84. ครูมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา (PNI = 0.130)

พูน ปณ ติโต ชิว

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำแนกเป็นรายชื่อ ด้านผู้รับบริการ (Customers) ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น						PNI modified	ลำดับ ความ ต้อง การ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ประสงค์					
	\bar{X}	S.D.	แปล ผล	\bar{X}	S.D.	แปล ผล			
5. ด้านผู้รับบริการ (Customer)									
ก. สถานศึกษาอื่นๆ									
95	มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม	3.74	0.86	มาก	4.40	0.61	มาก	0.176	1
96	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่นๆ	3.76	0.83	มาก	4.40	0.69	มาก	0.170	2
97	มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงานและสถานประกอบการอื่นๆ	3.74	0.83	มาก	4.35	0.70	มาก	0.163	4
98	มีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ	3.76	0.82	มาก	4.38	0.71	มาก	0.164	3
โดยรวม		3.62	0.87	มาก	4.38	0.61	มาก	0.209	

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผู้รับบริการ (Customers) มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อ 96. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่นๆ และ ข้อ 98. มีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 95. มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม และ ข้อ 97. มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผู้รับบริการ (Customers) การดำเนินการอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 95. มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม และ ข้อ 96. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่นๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ข้อ 98. มีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 97. มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยภาพรวมด้านผู้รับบริการ (Customers) (PNI = 0.209) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า ข้อ 95. มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม (PNI = 0.176) รองลงมา ข้อ 96. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่นๆ (PNI = 0.170) รองลงมา ข้อ 98. มีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ (PNI = 0.164) และลำดับสุดท้าย คือ ข้อ 97. มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการอื่นๆ (PNI = 0.163)

ระยะที่ 3 การยกกร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มี 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการโดยการศึกษาในสถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการบริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน ดังนี้

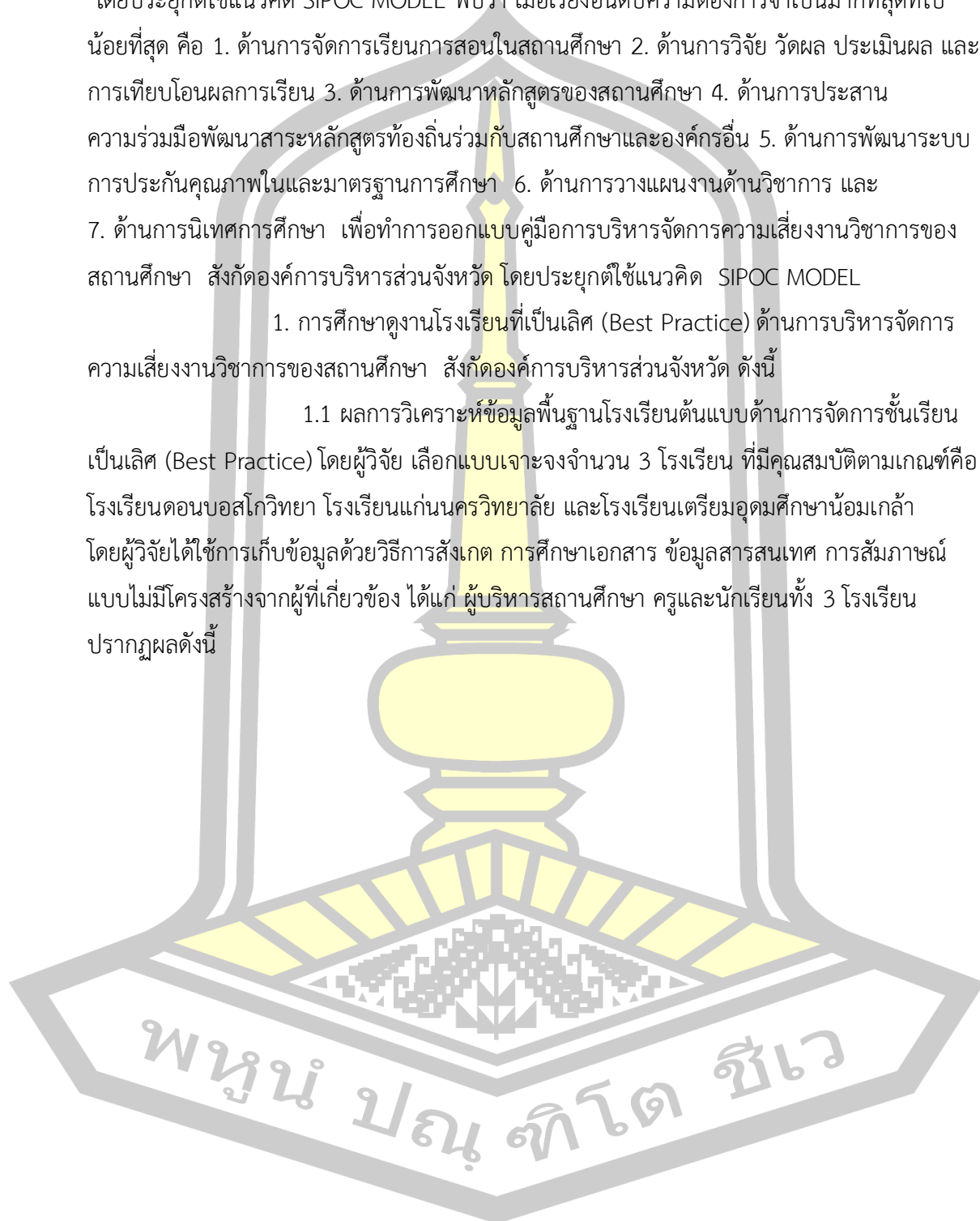
- 1) เป็นสถานศึกษามัธยมศึกษา
- 2) เป็นสถานศึกษาดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทานหรือเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงที่ประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ
- 3) เป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ และ
- 4) เป็นสถานศึกษาที่มีผลการสอบ O-NET ที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 1-3 ในระดับประเทศ เพื่อทำการเก็บข้อมูลและการออกแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยการสังเกต ศึกษาข้อมูลเอกสารหลักฐาน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู ดังรายละเอียดต่อไปนี้

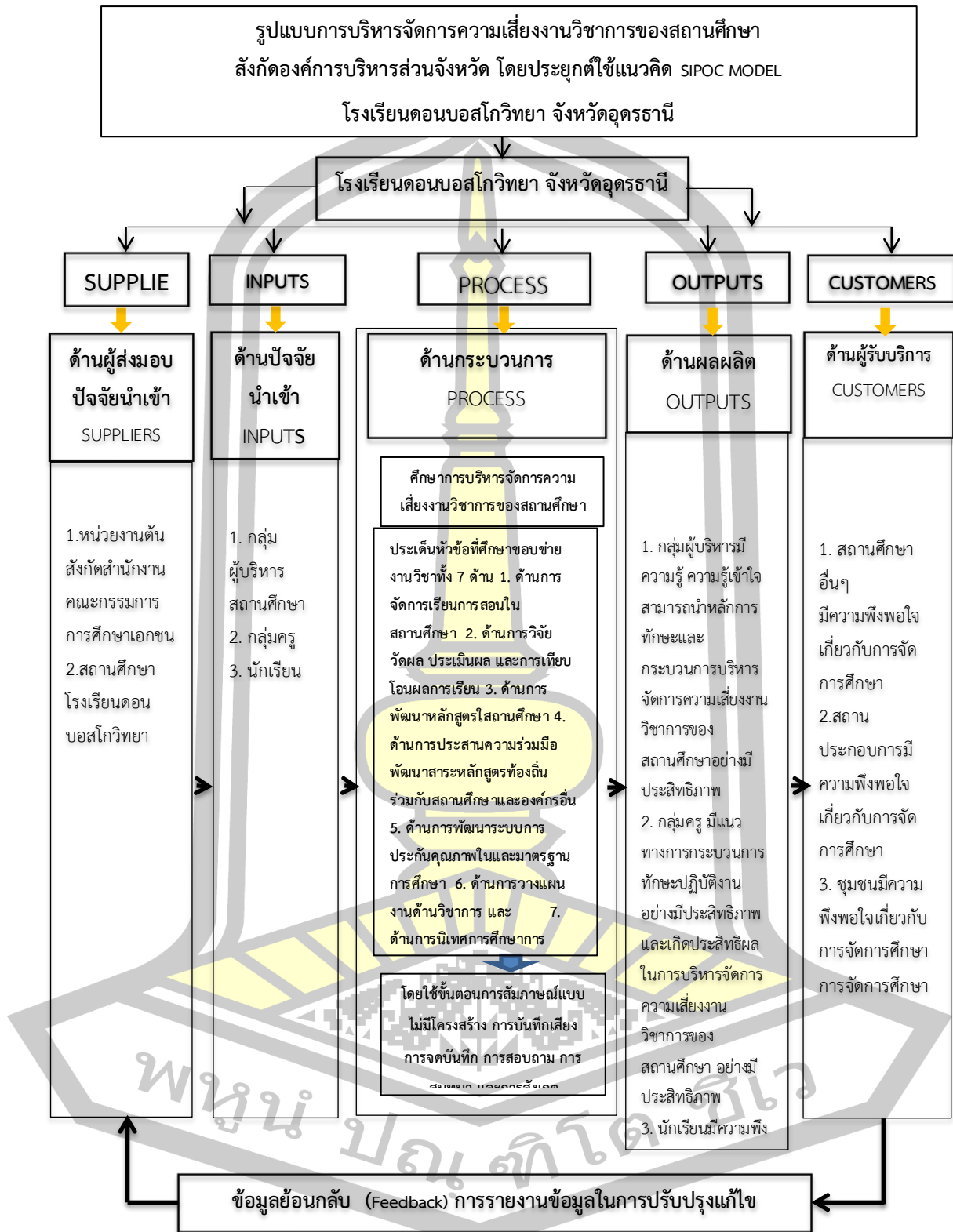
สรุปผลการวิเคราะห์การยกกร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ในส่วนของกระบวนการเพื่อนำไปสู่ประเด็นการศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับ

การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า เมื่อเรียงอันดับความต้องการจำเป็นมากที่สุดที่ไปน้อยที่สุด คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2. ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา 6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ และ 7. ด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อทำการออกแบบคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

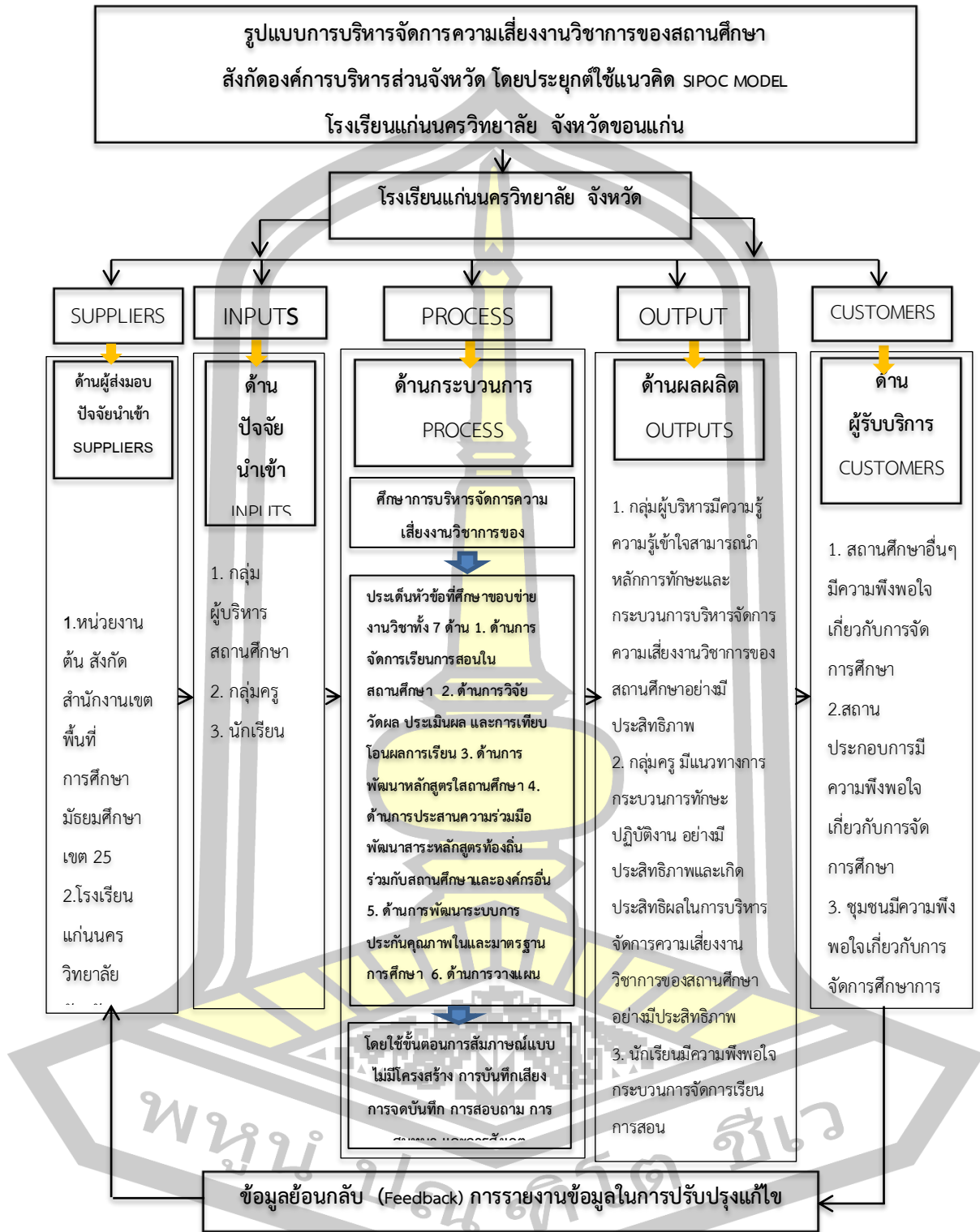
1. การศึกษาดูงานโรงเรียนที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนต้นแบบด้านการจัดการชั้นเรียนเป็นเลิศ (Best Practice) โดยผู้วิจัย เลือกแบบเจาะจงจำนวน 3 โรงเรียน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์คือ โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย และโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า โดยผู้วิจัยได้ใช้การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต การศึกษาเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศ การสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ปรากฏผลดังนี้

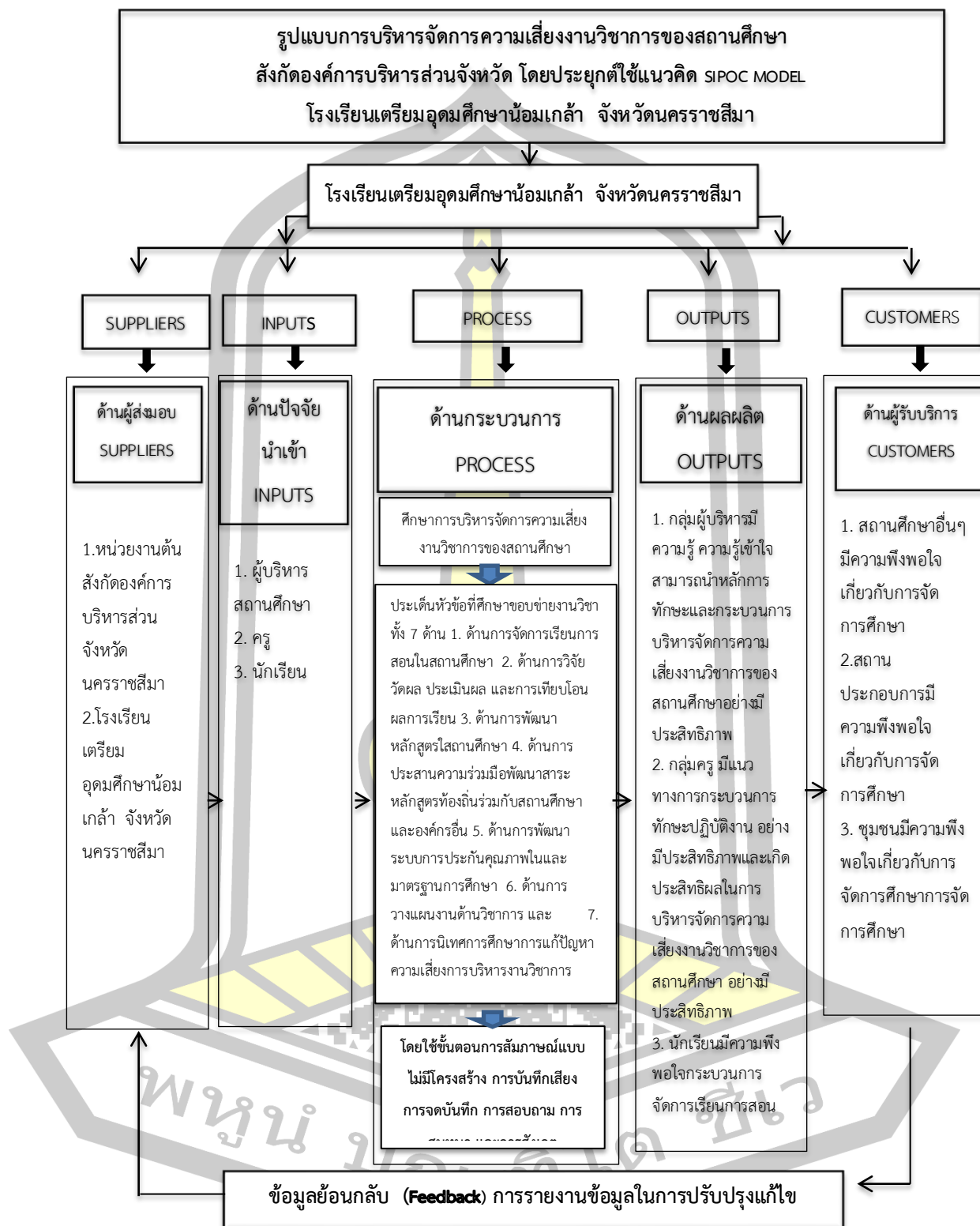

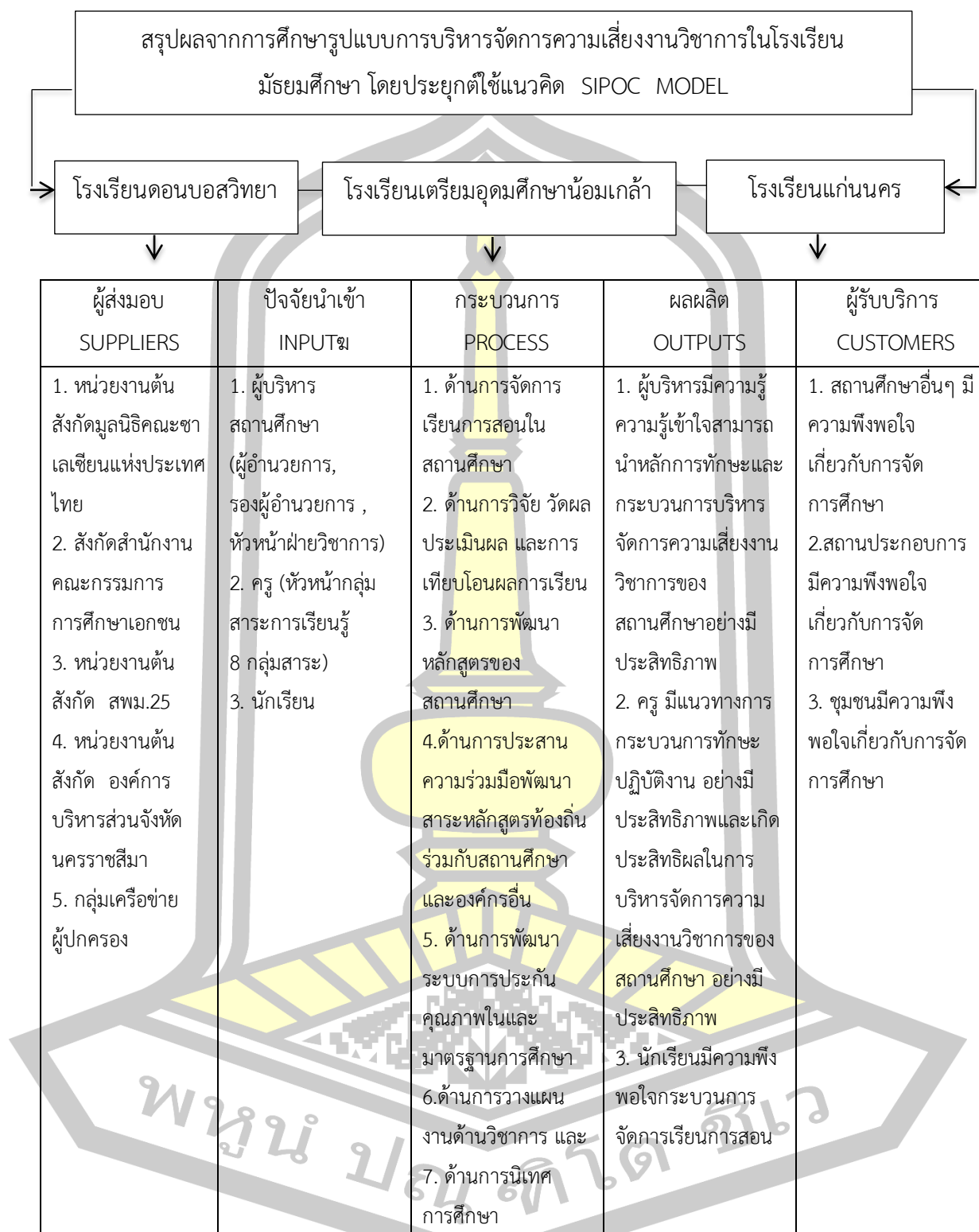
ภาพประกอบ 21 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี

ภาพประกอบ 22 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น

ภาพประกอบ 23 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

ภาพประกอบ 24 รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อทำการปรับปรุงรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และทำการประเมิน และตรวจสอบความเหมาะสมปรับปรุงคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และปรับปรุงตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ซึ่งกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังต่อไปนี้

1. จบการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอก และมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา
 2. มีตำแหน่งทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ศาสตราจารย์ หรือมีวิทยฐานะทางการบริหารเชี่ยวชาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษ และมีประสบการณ์ในการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานทางการศึกษา
 3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการ ในระดับภูมิภาคขึ้นไปตามเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนที่มีรูปแบบการบริหารงานวิชาการในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
 4. อาจารย์ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
- ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรินธร นามวรรณ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
5. ดร.วดี แคนสุข ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม

6. ดร.ปิ่นณพงค์ ฤณาพรรณณ์ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

สรุปการประเมิน

จากการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 คน เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากการศึกษาขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน ผลจากการสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และจากค่า PNI_{modified} แบบสอบถามงานวิจัย การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวนกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลจากการศึกษาขอบข่ายการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

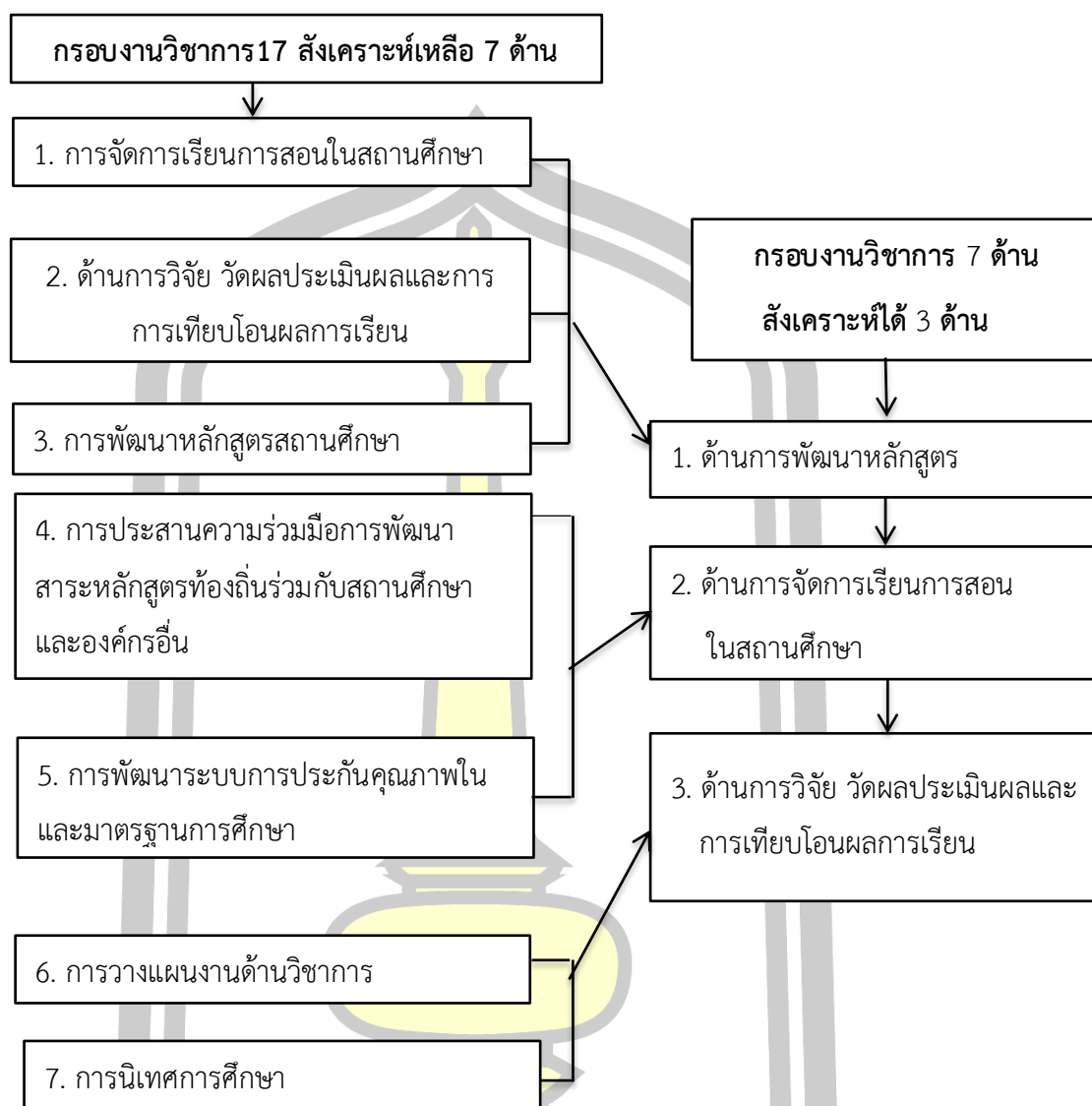
1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 4 คนศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน และครูเชี่ยวชาญจำนวน 1 คน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 6 คน เพื่อการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ประเด็นการสัมมนา เอกสารประกอบการสัมมนา เอกสารร่างรูปแบบฯ และแบบตรวจสอบรูปแบบฯ เอกสารร่างรูปแบบประกอบการใช้รูปแบบฯ และแบบตรวจสอบรูปแบบประกอบการใช้รูปแบบฯ รวมถึง เทปบันทึกเสียง การสัมมนา กล้องถ่ายภาพ กล้องวีดีทัศน์

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการสรุปอุปนัย (Analytic Induction)

พจน ปรณ ศักโต สิว

ภาพประกอบ 25 การสังเคราะห์ข้อข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด

2. การยกร่างรูปแบบฯ และการยกร่างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรูปแบบฯ มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวิจัย วัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และยกร่างคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยให้สอดคล้องกับรูปแบบฯ

3. ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบฯและผลการตรวจสอบร่างรูปแบบประกอบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 คน ปรากฏผลคือ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 4 ส่วน 1.การเตรียมความพร้อม 2. การฝึกอบรม 3. การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน 4. การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา ในระดับมาก

4. ผลการปรับปรุงรูปแบบฯ และประกอบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรูปแบบฯ มีองค์ประกอบด้านงานวิชาการที่สำคัญ คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนและได้ปรับปรุงคู่มือการใช้ให้สอดคล้องกับรูปแบบฯ ส่วนผลการทดลองใช้และการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ระหว่างการดำเนินการวิจัย

5. ผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เกี่ยวกับการตอบแบบสอบถามประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

จากตาราง 12 ผลการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และตรวจสอบความเหมาะสม ของคู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่1 การเตรียมความพร้อม ส่วนที่ 2 การฝึกอบรม ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 มีความเห็นว่ามีเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง และมีข้อควรปรับปรุง คือ หลอมประเด็นหัวข้อการบริหารงานวิชาการที่เป็นหัวใจหลักสำคัญจากขอบข่ายงานวิชาการ 7 ด้าน คงเหลือองค์ประกอบงานวิชาการจำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์

ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และติดตามงานฝ่ายบริหารงานทั่วไปเกี่ยวกับคุณภาพนักเรียน มุ่งศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี และสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล

การตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL และคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน ความเหมาะสมคือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบประเมินมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.40 ขึ้นไป อยู่ในระดับมาก และความเป็นไปได้ คือ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบประเมินมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.84 ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ทรงเห็นว่า คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบฯ โดยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบประเมินมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.63 ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สามารถนำไปใช้ได้จริง

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ข้อความ	N=6			N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับความเป็นไปได้
1. ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers)						
ส่วนที่1 การเตรียมความพร้อม						
1. การลงทะเบียนปฐมนิเทศผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดขั้นตอนการพัฒนาและความสำคัญจำเป็นในการพัฒนา	4.50	0.55	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	N=6			N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
2. การประเมินก่อนพัฒนา (Pretest) การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.50	0.55	มาก	4.50	0.55	มาก
3. การศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม ได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากเอกสารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยตนเอง	4.17	0.41	มาก	5.00	0.00	มาก
4. สรุปบทเรียนที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง จำนวน 3 หน้า ส่งก่อนเข้ารับการฝึกอบรม และนำเสนอแต่ละกิจกรรมผ่านการถอดบทเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้เกิดทักษะและกระบวนการ	4.67	0.52	มากที่สุด	4.83	0.41	มากที่สุด
5. การศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) ที่มีการบริหารจัดการงานวิชาการที่เป็นเลิศ จำนวน 2 โรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนัก จุดประกายความคิด และเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการจัดการศึกษา	4.50	0.55	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
6. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการสู่สถานศึกษาที่เป็นเลิศจากวิทยากรภายนอก เพื่อลดความเสี่ยงที่งานวิชาการไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.33	0.52	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	N=6			N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
7. ร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากการศึกษาดูงาน โรงเรียน (Best Practice) และหัวข้อสำคัญจาก โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ การบริหารความ เสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา	4.33	0.52	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
8. การฝึกอบรมคู่มือการใช้รูปแบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จากการศึกษา ดูงานและการบรรยายจากคณะวิทยากรทั้ง ภายในและภายนอกสถานศึกษา	4.50	0.55	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)						
1. ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการ สถานศึกษานำหลักการทฤษฎีการบริหารงาน สถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาความเสี่ยงงาน วิชาการที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษา	4.33	0.52	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
2. ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ PLC	4.00	0.00	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด
3. นักเรียนพึงพอใจ	4.33	0.52	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด

งานบูรณาการ

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	N=6			N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
3. ด้านกระบวนการ (Process)						
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรม						
1. การฝึกอบรมคู่มือการใช้รูปแบบฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม และอบรมแนวทางการพัฒนาก่อนใช้คู่มือการใช้รูปแบบฯ ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้คู่มือการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 4 การนิเทศ กำกับติดตามการประเมิน หลังการพัฒนา	4.50	0.55	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การฝึกอบรมคู่มือการใช้รูปแบบประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อความ	N=6			N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เป็นไปได้
4. ด้านผลผลิต (Outputs)						
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน						
1. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น.คือวันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วันระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก	4.67	0.52	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)	4.17	0.41	มาก	4.83	0.41	มากที่สุด
5. ด้านผู้รับบริการ (Customers)						
ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา						
1. การประเมินการจัดการเรียนรู้การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หลังการพัฒนา (Posttest) ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจและแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบฯ ลงสู่การนำไปปฏิบัติ	4.83	0.41	มากที่สุด	4.83	0.41	มากที่สุด
2. การประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.49	0.20	มาก	4.82	0.24	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.40	0.22	มาก	4.84	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) และโดยรวม มีค่าเฉลี่ยระดับความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู

ข้อความ	N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม			
1. หลักการและเหตุผล			
ความจำเป็นที่ต้องของการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์			
เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.33	0.52	มาก
3. กลุ่มเป้าหมายรับการพัฒนา			
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่าย วิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับคู่มือการใช้รูปแบบฯ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อความ	N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด			
1 เนื้อหารูปแบบฯ การฝึกอบรมการใช้คู่มือประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 หน่วยการเรียนรู้			
1.1 หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.50	0.55	มาก
1.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
1.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัยวัดผลประเมินผลและการเทียบ โอนผลการเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
2. กิจกรรมการพัฒนา			
2.1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และ การศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้ารับ	4.50	0.55	มาก
2.2 การศึกษาดูงาน (Best Practice)	4.33	0.52	มาก
2.3 การฝึกอบรม	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบฯจากผู้อำนวยการ สถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน	5.00	0.00	มากที่สุด
3. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด			
3.1 หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
3.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียน	4.67	0.52	มากที่สุด
4. เนื้อหา			
4.1 บทนำ	4.83	0.41	มากที่สุด
4.2 ความรู้พื้นฐาน	4.67	0.52	มากที่สุด
4.3 ลงมือปฏิบัติ	4.00	0.00	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อความ	N=6		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
4.4 สรุปบทเรียน	4.17	0.41	มาก
4.5 วัดและประเมิน	4.33	0.52	มาก
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้			
5.1 เอกสารประกอบคู่มือ	4.67	0.52	มากที่สุด
5.2 ใบความรู้	4.00	0.00	มาก
5.3 ใบกิจกรรม	4.17	0.41	มาก
5.4 PowerPoint	4.50	0.55	มาก
5.5 การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log	4.33	0.52	มาก
5.6 สถานศึกษาแห่งที่ 1 (Best Practice)	4.67	0.52	มากที่สุด
5.7 สถานศึกษาแห่งที่ 2 (Best Practice)	4.17	0.41	มาก
6. การวัดและประเมินผล			
6.1 ประเมินตนเองก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา	4.17	0.41	มาก
6.2 ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด	4.50	0.55	มาก
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน			
1. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและ ช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก	4.33	0.52	มาก
2. การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)	4.33	0.52	มาก

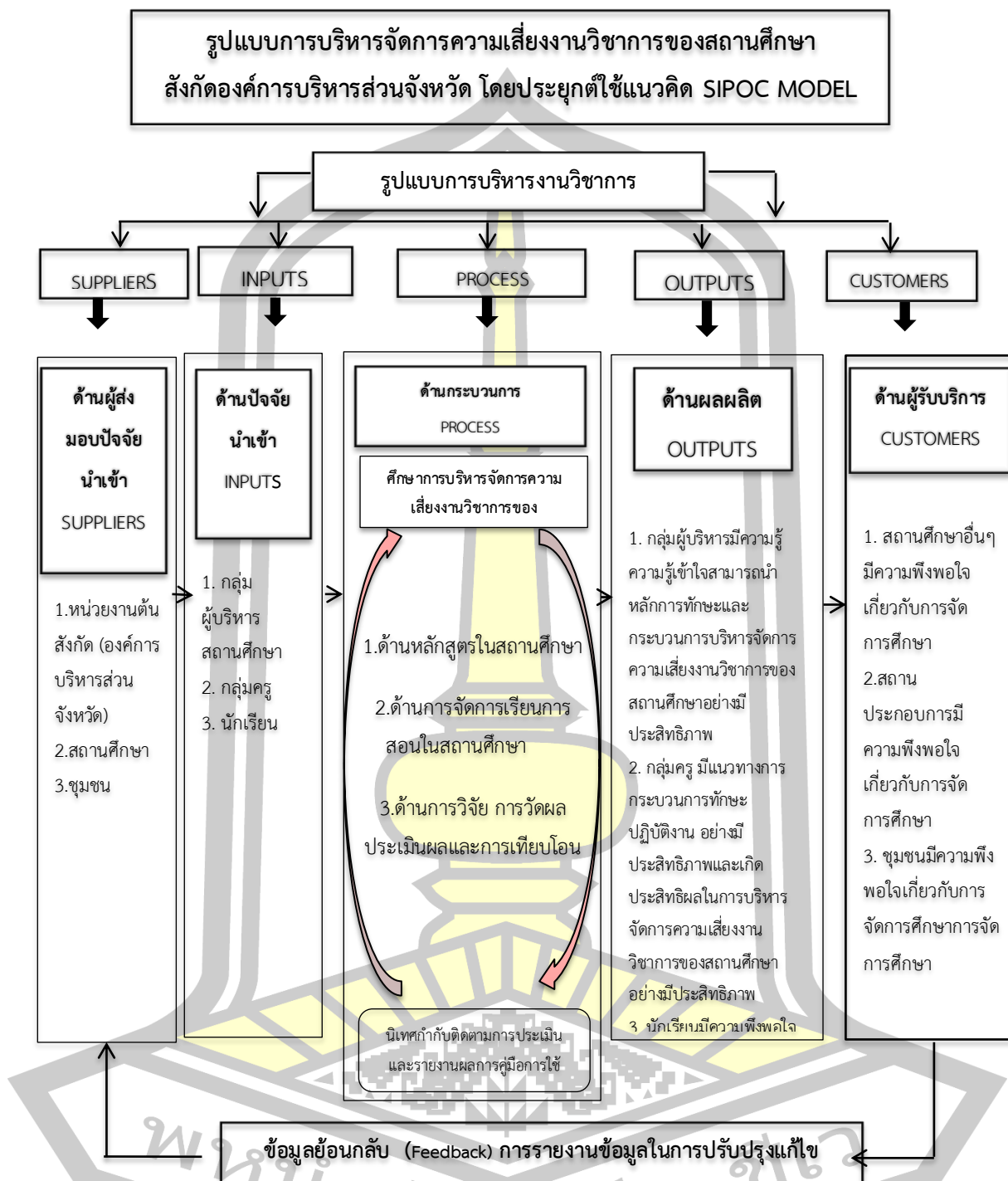
ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อความ	N=6		
	\bar{X}	S.D	ระดับ ความเหมาะสม
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา			
1. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบ ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.50	0.55	มาก
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.59	0.25	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.63	0.27	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

ระยะที่ 4 ผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มี 1 ขั้นตอน

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบที่ได้ทั้งหมดมาร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมีรายละเอียด ดังภาพประกอบ 26-29

ภาพประกอบ 26 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODE

โครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของคู่มือ

การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีโครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหา ประกอบด้วย 4 ส่วน 3 หน่วยการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้และระยะเวลาในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา

ส่วนที่	เรื่อง	ระยะเวลา/ ชั่วโมง
1	การเตรียมความพร้อม	
	1. โดยการศึกษาเอกสารประกอบกำหนดขั้นตอนการใช้คู่มือตามวัตถุประสงค์ ก่อนใช้คู่มือ	7
	2. ศึกษาคู่มือวัตถุประสงค์ ขั้นตอนเนื้อหาคู่มือด้วยตัวเอง	5
	3. ทำการศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) ที่มีผลงานวิชาการเป็นเลิศ จำนวน 2 แห่ง	7
	4. กิจกรรมการประเมินก่อนการใช้คู่มือ	-
2	การฝึกอบรมการใช้คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน	
	ขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือและเอกสาร และนำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้	2
	หน่วยที่ 2 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือและเอกสาร และนำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้	2

ส่วนที่	เรื่อง	ระยะเวลา/ ชั่วโมง
	หน่วยที่ 3 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือและเอกสาร และ นำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการวัดผลประเมินผลและการวิจัย เพื่อแลกเปลี่ยน องค์ความรู้	2
	ขั้นตอนที่ 2 ถอดองค์ความรู้จากการทำการศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) จำนวน 2 แห่ง	4
3	- คณะกรรมการนิเทศ และประเมินผล	2
	1. คู่มือ PowerPoint หัวข้อประเด็นเนื้อหาจากเอกสารคู่มือ เกี่ยวกับ หลักการ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา 1.2 ด้านการ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 1.3 ด้านการวัดผลประเมินผล และการวิจัย โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สู่การถอด องค์ความรู้และนำเสนอแลกเปลี่ยน	4
	2. วิทยากรภายนอก อบรมเรื่องการคิดเชิงระบบสำหรับการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด	10
4	การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา	
	1. สรุปประเด็นการใช้คู่มือ	4
	2. กิจกรรมการประเมินหลังการใช้คู่มือ	1
	3. คณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามผล จำนวน 2 คน	4
	รวมทั้งสิ้น	54

**** หมายเหตุ** กิจกรรม ลงทะเบียน พิธีเปิด การบรรยายพิเศษ การประเมินก่อนการพัฒนา และ
การประเมินหลังการพัฒนา ไม่นับรวมเวลา

รูปแบบการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน
3 หน่วย การเรียนรู้ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม

1. โดยการศึกษาเอกสารประกอบกำหนดขั้นตอนการใช้คู่มือตามวัตถุประสงค์
ก่อนใช้รูปแบบฯ

2. ศึกษาคู่มือวัตถุประสงค์ ขั้นตอนเนื้อหาคู่มือด้วยตัวเอง

3. ทำการศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) ที่มีผลงานวิชาการเป็นเลิศ
จำนวน 2 แห่ง

4. กิจกรรมการประเมินก่อนการใช้รูปแบบฯ

ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ
สถานศึกษาในสถานศึกษา ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน 3 หน่วยการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้

หน่วยที่ 1 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบฯ
และเอกสาร และนำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา
เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

หน่วยที่ 2 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบฯ
และเอกสาร และนำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยน
องค์ความรู้

หน่วยที่ 3 ถอดบทเรียนองค์ความรู้จากการศึกษาคู่มือและเอกสาร และนำเสนอ
หัวข้อเรื่อง ด้านการวัดผลประเมินผลและการวิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

ขั้นตอนที่ 2 ถอดองค์ความรู้จากการทำการศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice)
จำนวน 2 แห่ง

คณะกรรมการนิเทศ และประเมินผล

ส่วนที่ 3 การบูรณาการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน

1. คู่มือ PowerPoint หัวข้อประเด็นเนื้อหาจากเอกสารคู่มือการใช้รูปแบบฯ
เกี่ยวกับหลักการ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
และ 3. ด้านการวัดผลประเมินผลและการวิจัย โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สู่การถอด
องค์ความรู้และนำเสนอแลกเปลี่ยน

2. วิทยากรภายนอก อบรมคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร
จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลคู่มือการใช้รูปแบบฯ

ประกอบด้วย

1. ชั้นสรุปประเด็นคู่มือการใช้รูปแบบฯ
2. กิจกรรมการประเมินหลังคู่มือการใช้รูปแบบฯ
3. คณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามผล จำนวน 2 คน

การเรียนรู้ตามการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 3 หน่วยการเรียนรู้ รายละเอียดดังปรากฏในภาพประกอบ
การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 1 ได้แก่ การเตรียมความพร้อม จำนวนระยะเวลา 17 ชั่วโมง

วัน/เวลา	08.00 - 09.00	09.00-12.00		13.00-15.30		16.00-17.00
12 ชม.	ส่วนที่1		ผู้ เรียน	ส่วนที่1	ผู้ เรียน	ส่วนที่1
	ลงทะเบียน	โดยการศึกษา เอกสาร ประกอบ กำหนด ขั้นตอนการ ใช้คู่มือตาม วัตถุประสงค์ ก่อนใช้คู่มือ		ศึกษาคู่มือ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนเนื้อหาคู่มือ ด้วยตัวเอง		กิจกรรมการประเมิน ก่อนการใช้คู่มือการ ใช้รูปแบบ

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) ที่มีผลงานวิชาการเป็นเลิศ จำนวน

2 โรงเรียน

วัน/เวลา	08.00 - 09.00	09.00-12.00	13.00-15.30	16.00-17.00
7 ชม.	ส่วนที่ 1		ส่วนที่ 1	ส่วนที่ 1
	ออกเดินทางจากโรงเรียน	ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เป็น (Best Practice)	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการ การศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	สอบถามประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษาในสถานศึกษา ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน

สัปดาห์/เวลา			14.00 - 17.00 น.
1 สัปดาห์/15 ชม.	ศึกษาดูงานโรงเรียน	ศึกษาดูงานโรงเรียน	ส่วนที่ 2
			1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ
			2. การร่างหลักสูตรสถานศึกษา
			3. การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา
			4. การนำหลักสูตรในสถานศึกษาไปใช้
			5. สรุป คำถาม และคำตอบ

ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น ๆ ประกอบด้วย 3 ด้าน

สัปดาห์/เวลา				14.00 - 17.00 น.
1 สัปดาห์/14 ชม.		ประชุม	การประชุม คณะกรรมการ และประธาน สภามหาวิทยาลัย	ส่วนที่ 2
				1. ด้านกำหนดวิสัยทัศน์
				2. ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
				3. ด้านการกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค
				4. ด้านการออกแบบการเรียนการสอน
				5. ด้านการกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต
				6. สรุป ประเด็นคำถาม และอภิปรายผลร่วมกันในลักษณะความรู้ที่ได้ลงใน Learning Log

การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ
สถานศึกษาในสถานศึกษา ระยะเวลา 12 ชั่วโมง

หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ
5 ขั้นตอน

วัน/เวลา	08.00 – 12.00		13.00-15.30		15.00-17.00
1 สัปดาห์/ 7 ชม.	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3	การประชุม คณะกรรมการ และประธาน สภามหาวิทยาลัย	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3	การประชุม คณะกรรมการ และประธาน สภามหาวิทยาลัย	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3
	ขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย 3 หน่วยการ เรียนรู้ หน่วยที่ 1 ถอดบทเรียนองค์ ความรู้จากการศึกษาคู่มือและ เอกสาร และนำเสนอหัวข้อ เรื่อง ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้		หน่วยที่ 2 ถอดบทเรียนองค์ ความรู้จากการศึกษาคู่มือ และเอกสาร และนำเสนอ หัวข้อเรื่อง ด้านการจัดการ เรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้		หน่วยที่ 3 ถอด บทเรียนองค์ความรู้ จากการศึกษาคู่มือ และเอกสาร และ นำเสนอหัวข้อเรื่อง ด้านการวัดผล ประเมินผลและการ วิจัย เพื่อแลกเปลี่ยน องค์ความรู้

วัน/เวลา	08.00 – 12.00		13.00-15.30		16.00-17.00
1 วัน/ 7 ชม.	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3	ศูนย์ระบบสารสนเทศและประกันคุณภาพ	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3	ศูนย์ระบบสารสนเทศและประกันคุณภาพ	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1-3
	ชั้นตอนที่ 2 ศึกษาดูงาน - ถอดองค์ความรู้จากการ ทำการศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice) จำนวน 2 แห่ง - คณะกรรมการนิเทศ และ ประเมินผล		กิจกรรมการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนหลักการและ แนวคิดกระบวนการบริหาร จัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา		- การจัดการเรียนรู้ แบบกระบวนการ แก้ปัญหา - พิธีปิดการอบรม

การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 3 สรุปประเด็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนารูปแบบ ระยะเวลา 3 ชั่วโมง

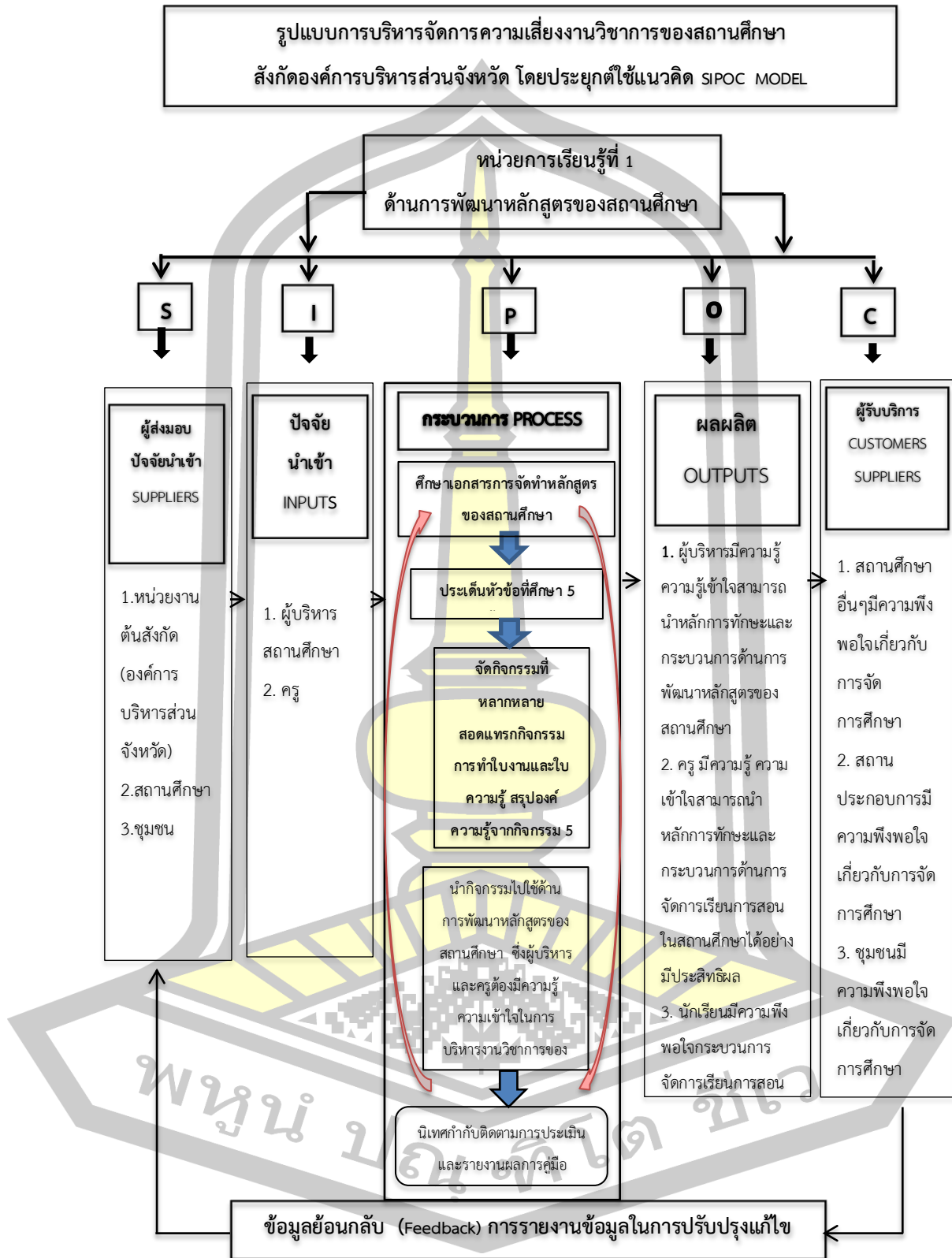
วัน/เวลา					14.00 - 17.00 น.
3 ชม.			ศูนย์ระบบสารสนเทศและประกันคุณภาพ	ศูนย์ระบบสารสนเทศและประกันคุณภาพ	ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 1
					สรุปประเด็นสำคัญของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการสู่สถานศึกษาที่เป็นและนำเสนอในลักษณะการถอดบทเรียน

พูน ปณ ทิโต ชีเว

หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
จำนวน 1 สัปดาห์ ระยะเวลา 15 ชั่วโมง

สัปดาห์/เวลา			14.00 - 17.00 น.
1 สัปดาห์/15 ชม.			ส่วนที่ 2 หน่วยที่ 2
	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	ภาควิชาการประถมศึกษา	1. แบ่งกลุ่มศึกษาประเด็นปัญหาสู่แนวทางการปฏิบัติและการแก้ปัญหา เรื่องการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผล แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษา สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการ เรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (แบ่งตามกลุ่มสาระการ เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้)
			2. ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการบริหารการจัดการความเสี่ยง งานวิชาการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของ สถานศึกษา
			3. กิจกรรมส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียน
			4. สรุป ประเด็นคำถาม และคำตอบในลักษณะความรู้ที่ได้ลงใน Learning Log และส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอ

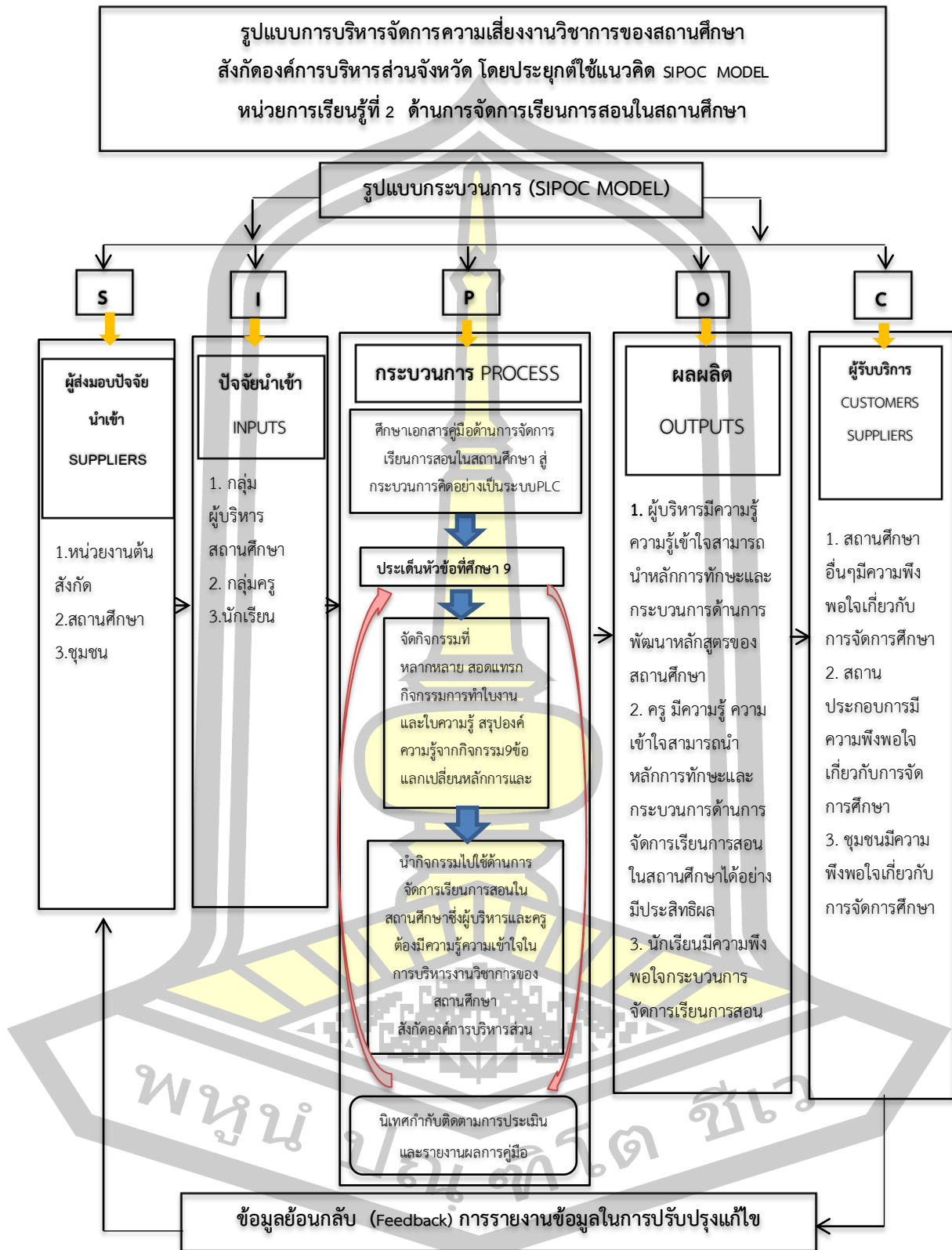

ภาพประกอบ 27 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ประกอบด้วย
ขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาการพัฒนา	ระยะเวลา	วิธีการพัฒนา	สื่อที่ใช้	การประเมินการพัฒนา
1. ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ผู้เข้าร่วมพัฒนาเกิดมุมมองหลักการและแนวปฏิบัติแบบใหม่ในการทำงาน	ประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับการลดความเสี่ยงด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5 ขั้นตอน 1.การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ 2.การร่างหลักสูตรสถานศึกษา 3.การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา 4.การร่างหลักสูตรสถานศึกษา 5.สรุป คำถามและคำตอบการประเมินผล	1 สัปดาห์ 15 ชม.	1. ประชุมวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง และการออกแบบหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตรที่สัมฤทธิ์ผลต่อไป 2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา (ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด) 3. การอภิปรายกลุ่ม	1.คู่มือ, เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย 2. Power Point 3. แบบฝึกทักษะ	1. ประเมินผลจากผลงาน 2. สังเกตพฤติกรรม

จากตารางพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน

ภาพประกอบ 28 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

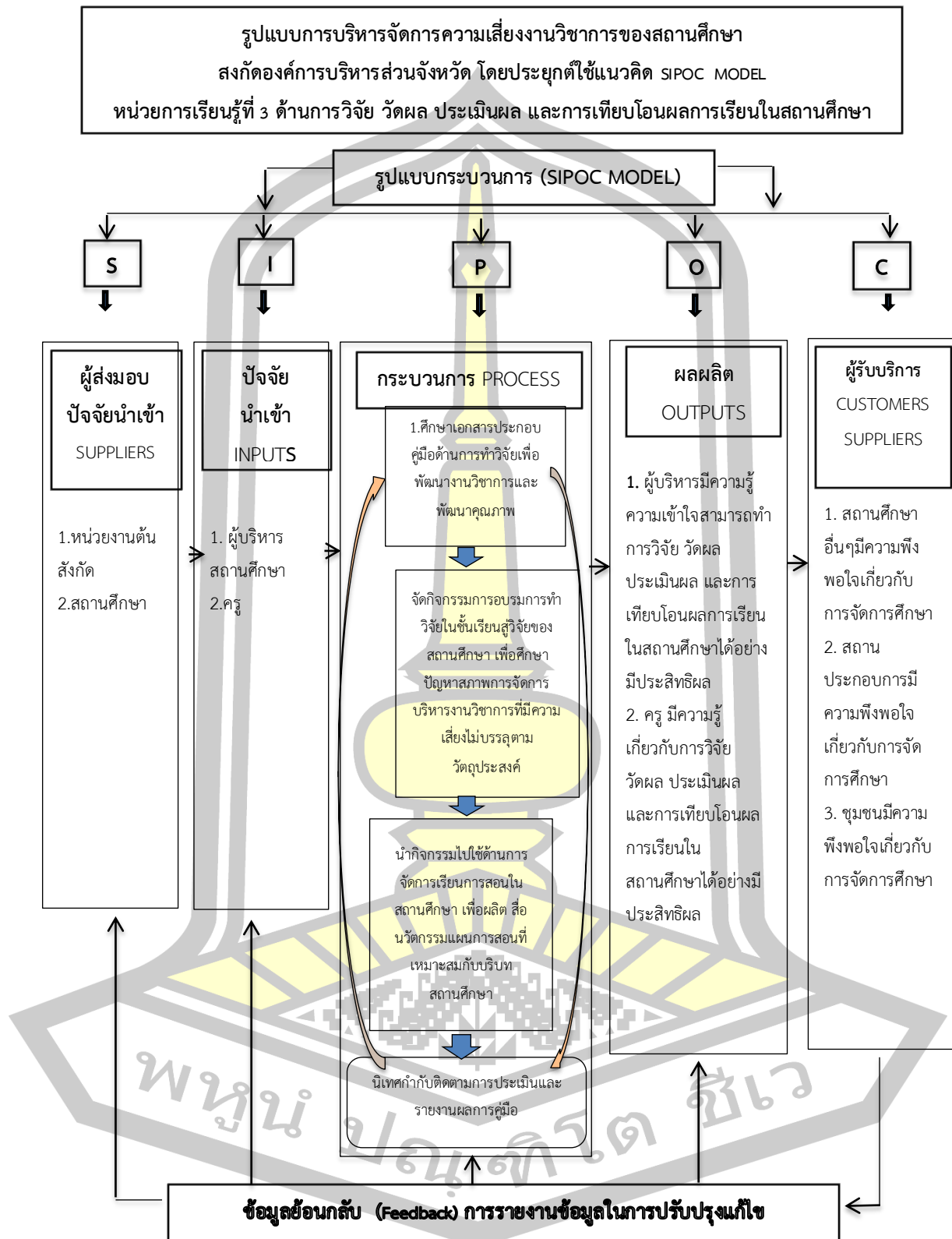
ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อบรมจากวิทยากรภายนอก
และศึกษาดูงานโรงเรียน (Best Practice)

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาการพัฒนา	ระยะเวลา	วิธีการพัฒนา	สื่อที่ใช้	การประเมินการพัฒนา
- ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแบบ Best Practice ที่มีคุณภาพ	1. ศึกษาโครงสร้างการบริหารงาน วิชาการของ สถานศึกษาที่เป็น Best Practice 2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ	1 วัน 7 ชม.	1. ศึกษาดูงาน สถานศึกษา Best Practice จำนวน 2 แห่ง 2. ระดมสมอง แสดงความคิดเห็นร่วมกัน	1. ภาพถ่าย 2. วีดีโอ 3. การ บันทึกเสียง 4. เอกสาร	1. สังเกต พฤติกรรม 2. การ สัมภาษณ์

2. ศึกษาเอกสารข้อมูลด้วยตัวเอง เพื่อจับประเด็นสู่การถอดองค์ความรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหาการพัฒนา	ระยะเวลา	วิธีการพัฒนา	สื่อที่ใช้	การประเมินการพัฒนา
- ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดย ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	1. ศึกษาเอกสาร คู่มือด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา โดย ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL	1 วัน 7 ชม.	1. ศึกษาจาก เอกสารและแหล่ง สืบค้นข้อมูลทาง Internet 2. ระดมสมองถอดบทเรียนจากองค์ ความรู้ที่ศึกษา และแสดงความ คิดเห็นร่วมกัน	1. PowerPoi nt 2. วีดีโอ 3. การ บันทึกเสียง 4. เอกสาร	1. สังเกต พฤติกรรม 2. การ สัมภาษณ์

จากตารางพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการและแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน

ภาพประกอบ 29 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
ในสถานศึกษา

จุดประสงค์ การเรียนรู้	เนื้อหาการพัฒนา	ระยะ เวลา	วิธีการพัฒนา	สื่อที่ใช้	การประเมิน การพัฒนา
1. ศึกษา สภาพปัญหา เกี่ยวกับการ ทำวิจัย เพื่อ หาแนวทาง แก้ปัญหา ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผล การเรียนใน สถานศึกษา 2. ผู้เข้าร่วม พัฒนาเกิด มุมมอง หลักการ และแนว ปฏิบัติแบบ ใหม่ในการ ทำงานเป็น ทีม	1.ศึกษาเอกสาร ประกอบคู่มือด้าน การทำวิจัยเพื่อ พัฒนางานวิชาการ และพัฒนาคุณภาพ (แบ่งตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้) 2.ศึกษา สถานศึกษา สามารถเทียบโอน ผลการเรียนของ ผู้เรียน เพื่อเตรียม ความพร้อมลด ปัญหาการ โดนนย้าย ระหว่างภาคเรียน	1 สัปดาห์ 15 ชม.	1. จัดกิจกรรม การอบรมการทำ วิจัยในชั้นเรียนสู่ วิจัยของ สถานศึกษา เพื่อ ศึกษาปัญหา สภาพการจัดการ บริหารงาน วิชาการที่มีความ เสี่ยงไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์ 2. ระดมสมอง กระบวนมีส่วนร่วม เพื่อหาแนว ทางการจัด การศึกษาที่มี คุณภาพ	1.คู่มือ, เอกสารที่ เกี่ยวข้องกับ การวิจัย 2.Power Point	1. สังเกต พฤติกรรม 2. การ สัมภาษณ์

จากตารางพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนในสถานศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการและแนวทางการ ดำเนินการที่ชัดเจน

ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน จำนวน 16 ชั่วโมง

1. คู่มือ PowerPoint หัวข้อประเด็นเนื้อหาจากเอกสารคู่มือ เกี่ยวกับหลักการ แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและการวิจัย โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

สู่การถอดองค์ความรู้และนำเสนอแลกเปลี่ยน

2. วิทยากรภายนอก อบรมการคิดเชิงระบบสำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา จำนวน 9 ชั่วโมง ประกอบด้วย

1. ขึ้นสรุปประเด็นการใช้คู่มือ
2. กิจกรรมการประเมินหลังการใช้คู่มือ
3. คณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามผล จำนวน 2 คน
4. สรุป ประเด็นคำถาม และอภิปรายผลร่วมกันในลักษณะความรู้ที่ได้ลงใน

Learning Log หรือนำเสนอแบบ PowerPoint

5. สรุป ประเด็นคำถาม และอภิปรายผลร่วมกันในลักษณะการนำเสนอลงใน โปรแกรม Microsoft Excel ทุกมาตรฐาน

ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ในโรงเรียน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของ
คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหาร

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=2			N=2		
	\bar{X}	S.D.	ความ เหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความ เหมาะสม
ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม						
1. หลักการและเหตุผล						
ความจำเป็นที่ต้องของการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	3.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
2. วัตถุประสงค์						
เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
3. กลุ่มเป้าหมายรับการพัฒนา						
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่าย วิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทุกคน	4.00	1.41	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4. นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับคู่มือการใช้รูปแบบ	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
1 เนื้อหารูปแบบการฝึกอบรมการใช้คู่มือประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 หน่วยการเรียนรู้						
1.1 หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
1.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
1.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัยวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=2			N=2		
	\bar{X}	S.D	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D	ความเหมาะสม
2. กิจกรรมการพัฒนา						
2.1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และการศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้ารับ	4.50	0.71	มาก	4.00	0.00	มาก
2.2 การศึกษาดูงาน (Best Practice)	3.00	0.00	ปานกลาง	4.50	0.71	มาก
2.3 การฝึกอบรม	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.4 การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบฯ จากผู้อำนวยการสถานศึกษากรรมการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
3. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
3.1 หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.00	1.41	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
3.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.00	1.41	มาก	4.50	0.71	มาก
3.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.00	1.41	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4. เนื้อหา						
4.1 บทนำ	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
4.2 ความรู้พื้นฐาน	4.00	0.00	มาก	4.50	0.71	มาก
4.3 ลงมือปฏิบัติ	4.50	0.71	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4.4 สรุปทเรียน	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
4.5 วัดและประเมิน	4.00	0.00	มาก	4.50	0.71	มาก
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
5.1 เอกสารประกอบคู่มือ	4.50	0.71	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 ใบความรู้	4.00	1.41	มาก	4.50	0.71	มาก
5.3 ใบกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด	4.50	0.71	มาก
5.4 PowerPoint	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
5.5 การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=2			N=2		
	\bar{X}	S.D	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D	ความเหมาะสม
5.6 สถานศึกษาแห่งที่ 1 (Best Practice)	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
5.7 สถานศึกษาแห่งที่ 2 (Best Practice)	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 ประเมินตนเองก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา	4.00	0.00	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
6.2 ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด	4.00	0.00	มาก	4.50	0.71	มาก
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน						
1. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากร ภายนอก	4.50	0.71	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2. การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการ และศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)	3.00	0.00	ปานกลาง	4.50	0.71	มาก
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา						
1. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.50	0.71	มาก	4.50	0.71	มาก
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่าย วิชาการและครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)	4.00	1.41	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
3. ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด	4.50	0.71	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=2			N=2		
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
รวม	4.00	0.47	มาก	4.65	0.36	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.10	0.35	มาก	4.73	0.28	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสม ก่อนและหลังของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับครู โดยรวม มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมก่อนใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมหลังใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$)

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของ
คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับครู

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=8			N=8		
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม						
1. หลักการและเหตุผล						
ความจำเป็นที่ต้องของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.38	0.52	มาก	4.25	0.46	มาก
2. วัตถุประสงค์						
เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา	4.13	0.35	มาก	4.25	0.46	มาก
3. กลุ่มเป้าหมายรับการพัฒนา						
ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน	4.50	0.53	มาก	4.63	0.52	
4. นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับคู่มือการใช้รูปแบบ						
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
1 เนื้อหารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 หน่วยการเรียนรู้						
1.1 หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.50	0.53	มาก	4.63	0.52	มากที่สุด
1.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
1.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัยวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	4.50	0.53	มาก	4.63	0.52	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=8			N=8		
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
2. กิจกรรมการพัฒนา						
2.1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การ ปฐมนิเทศ และการศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้ารับ	4.25	0.46	มาก	4.50	0.53	มาก
2.2 การศึกษาดูงาน (Best Practice)	4.25	0.46	มาก	4.38	0.52	มาก
2.3 การฝึกอบรม	4.13	0.35	มาก	4.25	0.46	มาก
2.4 การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบฯ จากผู้อำนวยการ สถานศึกษากรรมการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน	4.25	0.46	มาก	4.50	0.53	มาก
3. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
3.1 หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา	4.25	0.71	มาก	4.38	0.52	มาก
3.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.25	0.74	มาก	4.63	0.52	มากที่สุด
3.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการ เทียบโอนผลการเรียน	4.38	0.74	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด
4. เนื้อหา						
4.1 บทนำ	4.38	0.74	มาก	4.88	0.35	มากที่สุด
4.2 ความรู้พื้นฐาน	4.75	0.46	มากที่สุด	4.75	0.46	มากที่สุด
4.3 ลงมือปฏิบัติ	4.25	0.46	มาก	4.38	0.52	มาก
4.4 สรุปบทเรียน	4.63	0.52	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
4.5 วัดและประเมิน	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
5.1 เอกสารประกอบคู่มือ	4.88	0.35	มากที่สุด	4.88	0.35	มากที่สุด
5.2 ใบความรู้	4.63	0.52	มากที่สุด	4.75	0.46	มากที่สุด
5.3 ใบกิจกรรม	4.13	0.35	มาก	4.50	0.53	มาก
5.4 PowerPoint	4.25	0.46	มาก	4.75	0.46	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=8			N=8		
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
5.5 การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
5.6 สถานศึกษาแห่งที่ 1 (Best Practice)	4.75	0.46	มากที่สุด	4.75	0.46	มากที่สุด
5.7 สถานศึกษาแห่งที่ 2 (Best Practice)	4.63	0.52	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล						
6.1 ประเมินตนเองก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา	4.63	0.52	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
6.2 ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน						
1. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก	4.63	0.52	มากที่สุด	4.63	0.52	มากที่สุด
2. การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการ และศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)	4.38	0.52	มากที่สุด	4.38	0.52	มาก
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา						
1. เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	4.50	0.53	มาก	4.50	0.53	มาก
2. ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)	4.75	0.46	มากที่สุด	4.75	0.46	มากที่สุด
3. ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน	4.88	0.35	มากที่สุด	4.88	0.35	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อความ	ก่อนใช้คู่มือ			หลังใช้คู่มือ		
	N=8			N=8		
	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม	\bar{X}	S.D.	ความเหมาะสม
4. ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.47	0.13	มาก	4.60	0.10	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.46	0.14	มาก	4.58	0.12	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสม ก่อนและหลังของคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมก่อนใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมหลังใช้คู่มือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$)

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อความ	N=11		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.55	0.52	มากที่สุด
ใบความรู้ ใบงาน	4.27	4.47	มาก
กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
การจัดทำสื่อการสอนแบบ Power Point	4.73	0.47	มากที่สุด
การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log	4.45	0.52	มาก
การถอดองค์ความรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PLC	4.55	0.52	มากที่สุด
ความรู้ความเข้าใจ การเรียนรู้แบบ PLC	4.35	0.50	มาก
เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์	4.55	0.52	มากที่สุด
สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปปรับใช้บูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.27	0.47	มาก
ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสอนแบบ PLC	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.58	0.19	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.56	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของ
นักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

ตาราง 17 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อความ	N=11		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
ความเหมาะสมของเนื้อหา	4.64	0.50	มากที่สุด
ใบความรู้ ใบงาน	4.73	0.47	มากที่สุด
กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน	5.00	0.00	มากที่สุด
การจัดทำสื่อการสอนแบบ Power Point	4.73	0.47	มากที่สุด
การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log	4.82	0.40	มากที่สุด
การถอดองค์ความรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PLC	4.73	0.47	มากที่สุด
ความรู้ความเข้าใจ การเรียนรู้แบบ PLC	4.45	0.52	มากที่สุด
เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์	4.55	0.52	มากที่สุด
สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปปรับใช้บูรณาการกับรายวิชาอื่นๆ ได้อย่างเหมาะสม	4.64	0.50	มากที่สุด
ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสอนแบบ PLC	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.72	0.19	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.71	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของ
นักเรียนเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลายโดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

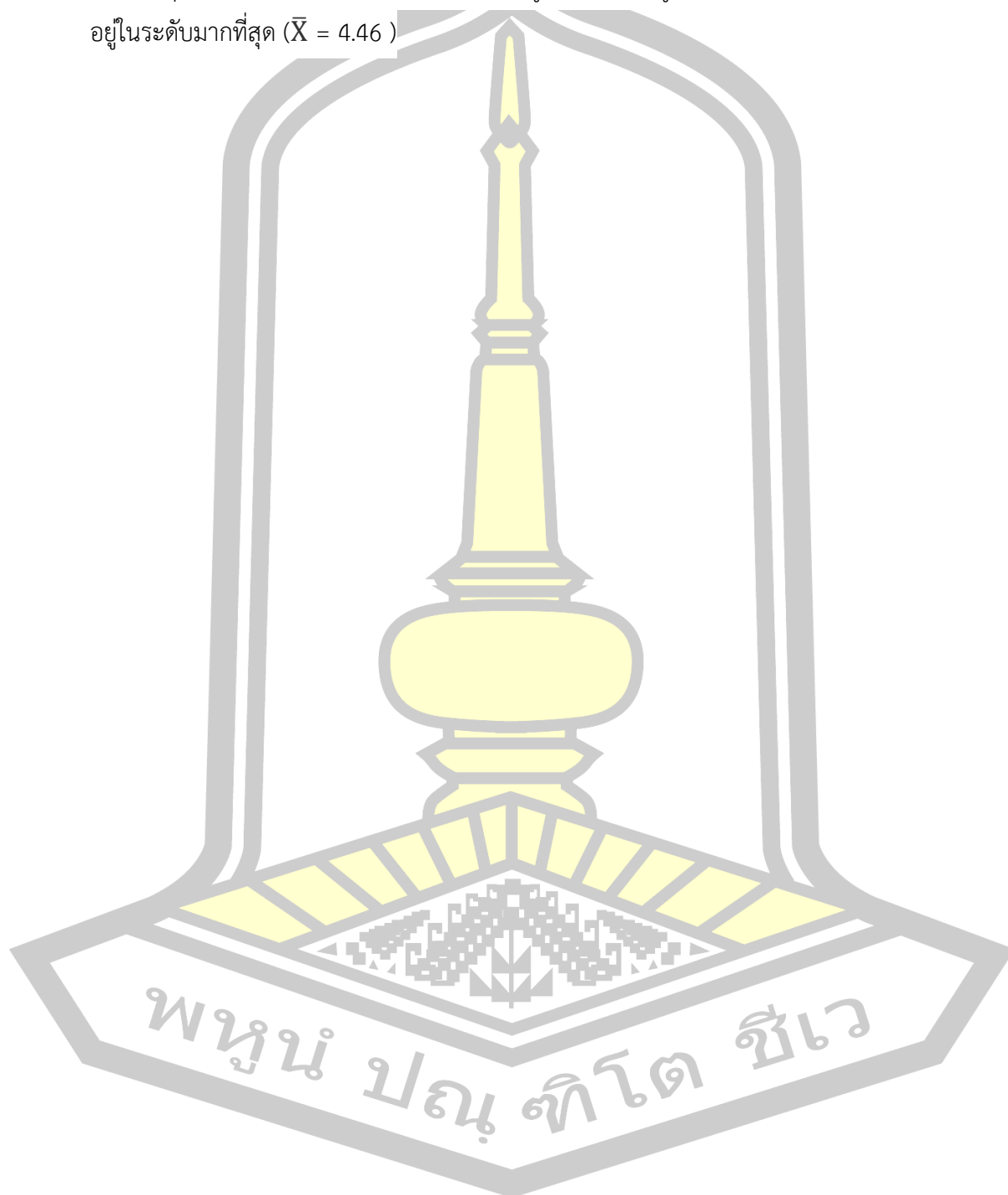
ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้ปกครองและชุมชน

ข้อความ	N=13		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา			
โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์และการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ทันสมัยตามกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.63	0.50	มากที่สุด
โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองตลอดจนชุมชนและสังคม	4.42	0.51	มาก
โรงเรียนสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการหลักสูตรอย่างเหมาะสม	4.58	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร	4.58	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนจัดทำหลักสูตรโดยมีการบูรณาการเนื้อหาสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆได้อย่างครบถ้วนเหมาะสม	4.89	0.32	มากที่สุด
โรงเรียนมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพ	4.63	0.50	มากที่สุด
โรงเรียนมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม	4.53	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนมีการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์และการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ทันสมัยตามกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.47	0.51	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อความ	N=13		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง	4.62	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.68	0.48	มากที่สุด
โรงเรียนส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง	4.58	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนส่งเสริมให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม	4.68	0.48	มากที่สุด
โรงเรียนจัดหาสื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับผู้สอนและผู้เรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้	4.58	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนการในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ	4.63	0.51	มากที่สุด
โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือจากผู้ปกครองในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.42	0.50	มาก
โรงเรียนนำเอาผลการศึกษาวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.37	0.51	มาก
โรงเรียนมีการกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผลการเรียนอย่างเหมาะสม	4.37	0.50	มาก
โรงเรียนมีการดำเนินการวัดผล ประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.26	0.50	มาก
รวม	4.57	0.04	มากที่สุด
รวมทั้งสิ้น	4.51	0.06	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจรูปแบบ
การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สรุปผลการวิจัยตามหัวข้อดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

สรุปผล

ผลจากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและการประเมินจากผู้ใช้รูปแบบแล้วประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยขอบข่ายการบริหารงานวิชาการทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน เพื่อเป็นกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งทำให้คนทำงานเข้าใจวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานมากขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) ประกอบไปด้วย
 - 1.1 หน่วยงานต้นสังกัด
 - 1.2 สถานศึกษา
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบไปด้วย
 - 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 กลุ่มครู
 - 2.3 นักเรียน
3. ด้านกระบวนการทำงาน (Process) ประกอบไปด้วย
 - 3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
 - 3.3 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านผลลัพธ์ (Output) ประกอบไปด้วย
 - 4.1 ผู้บริหารมีความรู้ ความรู้เข้าใจสามารถนำหลักการทักษะและกระบวนการไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
 - 4.2 ครู มีแนวทางการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
 - 4.3 นักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย
5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) ประกอบไปด้วย
 - 5.1 สถานศึกษาอื่นๆ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 - 5.2 สถานประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา
 - 5.3 ชุมชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน ซึ่งดำเนินการสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion ทำการเก็บข้อมูลด้วยการจัดบันทึก บันทึกเทปเสียง บันทึกภาพ และแบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานจากการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการจาก 17 ด้าน โดยสังเคราะห์จากประเด็นเนื้อหาที่เกิดความเสี่ยงการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 7 ด้าน

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า สภาพปัจจุบันของรูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) และ ด้านกระบวนการ (Process) ระดับที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านผลผลิต (Outputs) และระดับความต้องการจำเป็น ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยภาพรวม (PNI = 0.153) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากลงไปหาน้อย พบว่า ด้านผลผลิต (Outputs) รองลงมา ด้านผู้รับบริการ (Customers) และ ด้านผู้ส่งมอบ (Supplier), ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs), ด้านกระบวนการ (Process) มีลำดับเท่ากัน

3. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 นำข้อมูลการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ โดยการศึกษาในสถานศึกษามีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษา ที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการบริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งการรัฐบาลและภาคเอกชน ดังนี้ 1) เป็นสถานศึกษามัธยมศึกษา 2) เป็นสถานศึกษาดีเด่นที่ได้รับรางวัลพระราชทาน หรือเป็น สถานศึกษาที่มีชื่อเสียงที่ประสบความสำเร็จในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ 3) เป็นสถานศึกษาที่ ได้รับรางวัลดีเด่นด้านผลงานทางวิชาการในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ และ 4) เป็นสถานศึกษา ที่มีผลการสอบ O-NET ที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 1-3 ในระดับประเทศ เพื่อทำการเก็บข้อมูลและ การออกแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน

จังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยการสังเกต ศึกษาข้อมูลเอกสารหลักฐาน และการสัมภาษณ์ผู้บริหารและกลุ่มครู

ส่วนที่ 2 ร่างการรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL แล้วนำเสนอต่อ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อทำการประเมิน และ ตรวจสอบความเหมาะสมปรับปรุงรูปแบบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

ส่วนที่ 4 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีองค์ประกอบ ทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers) ประกอบไปด้วย 1) หน่วยงานต้นสังกัด 2) สถานศึกษา
2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) ประกอบไปด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครู 3) นักเรียน
3. ด้านกระบวนการทำงาน (Process) ประกอบด้วย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 3) ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านผลลัพธ์ (Outputs) ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีความรู้ ความรู้เข้าใจ สามารถนำหลักการทักษะและกระบวนการไปใช้ในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของ สถานศึกษา 2) ครู มีแนวทางการปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่หลากหลาย

5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) ประกอบด้วย 1) สถานศึกษาอื่นๆ มีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา 2) สถานประกอบการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา 3) ชุมชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

3.2 ขอบข่ายเนื้อหาของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 5 ส่วนที่ คือ ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาในสถานศึกษา ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน และส่วนที่ 4 การประเมินหลังการใช้รูปแบบ และการสรุปผลการใช้รูปแบบ ใช้ระยะเวลาการใช้รูปแบบ 54 ชั่วโมง รูปแบบในการพัฒนาเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกันโดยการทำกิจกรรมกลุ่มและเน้นการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง มีการประเมินแบบรอบด้านโดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการ ใช้รูปแบบ และคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามผล ได้แก่ ศึกษานิเทศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีการประเมินทั้งก่อนการใช้รูปแบบ ระหว่างการใช้รูปแบบ และหลังการใช้รูปแบบ ซึ่งมีเกณฑ์สำหรับการประเมินที่ชัดเจน

4. ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่พัฒนาขึ้น การประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่นำไปใช้กับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สรุปผลการประเมิน ดังนี้

4.1 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยผู้เข้ารับการ ใช้รูปแบบ ประเมินตนเองและคณะกรรมการนิเทศกำกับติดตามผล ได้แก่ ศึกษานิเทศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า

4.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า จากการทำแบบประเมิน คะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาก่อนใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมากกว่าก่อนการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับ 4.10 และหลังการใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง

งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ 4.73 มีผลการประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.1.2 ครู มีทักษะกระบวนการเกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจ การบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า ผลข้อมูลจากการทำแบบประเมิน คะแนนเฉลี่ยความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของครูก่อนการใช้รูปแบบรูปแบบ การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมากที่สุด มีผลการประเมิน 4.46 และหลังการใช้รูปแบบ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรวมอยู่ในระดับ 4.73

4.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารสถานศึกษาตามกำหนดโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร และผู้บริหารสถานศึกษาเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพและเต็มเวลา ซึ่งคุณภาพของครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ได้แก่ ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูตระหนักในหน้าที่ ครูมีการกำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ครูออกแบบและการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ครูมีการวัดและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งด้านการเรียนและคุณภาพชีวิต ครูมีการศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นสมาชิกที่ดีของสถานศึกษา ครูจัดการเรียนการสอนตามวิชาที่ได้รับมอบหมายเต็มเวลาเต็มความสามารถ การบริหารความเสี่ยงซึ่งได้จากการทำแผนปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนและมีรูปแบบในการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษารวมทั้งมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้บริหารและครูพิจารณาร่วมกันแล้วเห็นว่า ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษา ติดตาม และประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษาของแต่ละโรงเรียน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามและ

ประเมินผลการบริหารความเสี่ยงด้านการศึกษา ของครูทุกคนเป็นระยะๆ และแต่งตั้งคณะกรรมการ นำรูปแบบไปใช้การบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา หากมีการบูรณาการระหว่าง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการในสถานศึกษา จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทราบปัญหาล่วงหน้า และเตรียมวิธีป้องกันแก้ไขได้ ช่วยลดโอกาส สูญเสียและเพิ่มโอกาสความสำเร็จ ส่งผลให้องค์กรดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และเติบโตอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการใน สถานศึกษาให้ถูกต้อง จะทำให้ระดับความเสี่ยงด้านการศึกษาที่มีอยู่ลดลงให้อยู่ในระดับความเสี่ยง ด้านการศึกษาที่ยอมรับได้ และสามารถปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

4.2 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากผู้ทรงคุณวุฒิโดย รวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมก่อนใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการความ เสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.40$) และโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับ ความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$)

4.4 ผลการประเมินความเหมาะสมหลังใช้รูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการความ เสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$)

4.5 ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$)

4.6 ผลการประเมินความพึงพอใจของ นักเรียน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) และโดยภาพรวมมีความพึงพอใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

4.7 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน ที่มีต่อรูปแบบ การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยที่ได้รับจากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นมีข้อค้นพบที่น่าสนใจเห็นควรนำมาอภิปราย เป็น 4 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า โดยภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหาร ครูยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งยังเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการที่เกิดความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่สำหรับบุคลากรในสถานศึกษา บุคลากรยังไม่ได้รับการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีจำนวนน้อยและต้องเป็นกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านนี้โดยเฉพาะหรือแม้แต่กลุ่มผู้นำเองก็ยังไม่มีความเข้าใจที่ลึกซึ้งถึงกระบวนการที่เป็นแนวทางสู่การปฏิบัติที่มากพอ ส่งผลให้การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังขาดประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคลากรขาดความตระหนักและไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นและมีภาระงานด้านอื่นที่สำคัญกว่า ที่สำคัญในหลายโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญ จริงจังในการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา เพราะยังยึดติดวัฒนธรรมการทำงานแบบเดิมๆ ซึ่งสอดคล้องกับ เตือนใจ รักษาพงศ์ (2551) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมผลจากการศึกษาการจัดการความรู้เพื่อบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ คือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรม การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และการนิเทศการสอน 2) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ควรประกอบด้วย การระบุมุมมอง การพัฒนาความรู้ การสร้างความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันความรู้ และการเรียนรู้ 3) ด้านปัจจัยที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จประกอบด้วย ภาวะผู้นำ กลยุทธ์ วัฒนธรรม เทคโนโลยี โครงสร้าง และการวัดผล

จากผลการวิจัยที่พบว่าผลจากการศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 1. กำหนดวัตถุประสงค์ความเสี่ยง (Defining Risk Objectives) 2. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification) 3. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) 4. การจัดการความเสี่ยง (Risk Management) และ 5. การติดตาม ตรวจสอบความเสี่ยง (Risk Monitoring) การบริหารความเสี่ยงยังมีองค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบกฎหมาย และด้านความปลอดภัย สอดคล้องกับ อมร มะลาศรี (2554) ที่ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประเมินความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ความเสี่ยงแบ่งออกเป็น 5 ด้าน 1) ด้านยุทธศาสตร์ 2) ด้านการดำเนินงาน 3) ด้านการเงินและงบประมาณ 4) ด้านกฎหมาย 5) ด้านความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ Committee of Sponsoring Organizations of the Tread Way Commission (COSO) (2004) แบ่งความเสี่ยงออกเป็น 4 ประเภท คือ 1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนดำเนินงานและนำไปปฏิบัติไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก อันส่งผลต่อการบรรลุวิสัยทัศน์พันธกิจหรือสถานะขององค์กร 2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน ได้แก่ ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการกำกับดูแลกิจการที่ดีหรือขาดธรรมาภิบาลในองค์กรและการขาดการควบคุมที่ดี โดยอาจเกี่ยวข้องกับกระบวนการการดำเนินงานภายใน คนระบบหรือเหตุการณ์ภายนอก 3. ความเสี่ยงด้านการเงิน ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผน งบประมาณถูกตัด งบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ของภารกิจที่เปลี่ยนแปลงทำให้การจัดสรรไม่เพียงพอ 4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ ได้แก่ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ หรือกฎระเบียบหรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL แต่ละด้านมีประเด็นย่อยดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า ผลจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับประเด็นการสังเคราะห์ข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการจาก 17 ด้าน โดยสังเคราะห์จากประเด็นเนื้อหาที่เกิดความเสี่ยงการบริหารจัดการสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ 7 ด้าน สอดคล้องกับ อนงค์ พิษสิงห์ (2553) บริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ระบบการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียน ประกอบด้วย

3 องค์ประกอบ ซึ่งมีกระบวนการป้อนกลับในระบบด้วย ดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้ามีตัวชี้วัดความสำเร็จ 35 ตัวชี้วัด 2) องค์ประกอบด้านกระบวนการได้แก่ การวิเคราะห์งาน

การวางแผนงาน การปฏิบัติงานตามแผน การประเมินผลงานและการสรุปผลงาน และ

3) องค์ประกอบด้านผลผลิตมีตัวชี้วัดความสำเร็จ 47 ตัวชี้วัด สอดคล้องกับ ไพโรจน์ ขาวสิทธิวงษ์ (2560) และ Jump (2012) ได้ศึกษา SIPOC MODEL คือ ภาพรวมของกระบวนการทำงานที่ทำให้คนทำงานเข้าใจวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานมากขึ้น แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. S-Suppliers ผู้ส่งมอบ/ปัจจัยนำเข้า 2. I-Inputs ปัจจัยนำเข้า 3. P-Process กระบวนการทำงาน 4. O-Outputs ผลลัพธ์ และ 5. C-Customers ผู้รับบริการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้การบริหารจัดการความเสี่ยงของงานวิชาการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศอย่างมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลถึงการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้อย่างเข้มแข็งสอดคล้อง บัญเลิศ คณาณสาร (2559) ในการเริ่มต้นปรับปรุงกระบวนการทำงานนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การทำความเข้าใจภาพรวมของกระบวนการให้เห็นอย่างถ่องแท้ โดยเริ่มต้นศึกษาตั้งแต่ภาพรวมในระดับองค์กร (Organization) โดยใช้ Model ในการวิเคราะห์ที่ชื่อว่า "SIPOC" อันประกอบไปด้วย S-Suppliers หมายถึง ผู้ส่งมอบสิ่งของหรือข้อมูลที่จะต้องนำไปผ่านกระบวนการ I-Input หมายถึง สิ่งของหรือข้อมูลที่จะต้องนำไปผ่านกระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการอันประกอบไปด้วยหลายๆ ขั้นตอนเพื่อที่จะเปลี่ยนสิ่งของหรือข้อมูลต้นทาง (Inputs) ให้กลายเป็นสิ่งของหรือข้อมูลที่ต้องการ (Outputs) ที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า (Outputs) หมายถึง สิ่งของหรือข้อมูลที่เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า (Customers) หมายถึง ลูกค้าผู้กำหนดความต้องการของสิ่งของหรือข้อมูลในการวิเคราะห์ภาพรวมระดับองค์กร (Suppliers) จะหมายถึง คู่ค้าที่เราทำธุรกิจด้วย และ (Customers) หมายถึง ลูกค้าที่ซื้อสินค้า และ/หรือ บริการจากองค์กรของเราซึ่งเป็นกระบวนการที่สามารถประยุกต์ใช้ "SIPOC" ในการทำความเข้าใจภาพรวมของกระบวนการทำงานภายในขององค์กรเอง ในระดับย่อยลงมาที่เป็นระดับฝ่าย หรือระดับแผนกในขั้นตอนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL คือ ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers), ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs), ด้านกระบวนการ (Process), ด้านผลผลิต (Outputs) และด้านผู้รับบริการ (Customers) สอดคล้องกับ วิภา ทองหง้า (2554) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า รูปแบบวิชาการของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมความเป็นไปได้ความถูกต้องและใช้ประโยชน์ได้ จริงสอดคล้องกับทฤษฎีและกรอบแนวคิดของการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครู สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดย

ประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ใน ระดับมาก โดยเรียงลำดับด้าน จากมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) เท่ากันด้านกระบวนการ (Process), ด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers), ด้านผลผลิต (Outputs) และด้านผู้รับบริการ (Customers) ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (อัจฉระพรรณ ทองสันต์ และวัลย์พร ศิริภรณ์ (2557) ที่ศึกษา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านหมีวิทยา พบว่า สภาพปัจจุบันของ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านหมีวิทยาในภาพรวมและรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ วรณพันธ์ (2552) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบางไถ่เดือน (ต้นติวีสัชชัญ ประชานุกุล) ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำ นักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านเมื่อ พิจารณาอยู่ในระดับปานกลาง เป็นเพราะว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับด้านจากมากที่สุดไป น้อยที่สุด คือ ด้านผลผลิต (Outputs), ด้านผู้รับบริการ (Customers), ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) เท่ากับด้านกระบวนการ (Process) และด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers) เมื่อนำมาวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และจัดอันดับความต้องการจำเป็น ของการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยเรียงลำดับด้านจากมากที่สุดไปน้อย ที่สุด คือ ด้านผลผลิต (Outputs),ด้านผู้รับบริการ (Customers), ส่วนด้านผู้ส่งมอบปัจจัยนำเข้า (Suppliers), ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs), ด้านกระบวนการ (Process) เท่ากัน ซึ่ง สอดคล้องกับ ยุภาวรรณ ไมรัฐเถียร (2555) พบว่า รูปแบบครอบคลุมแนวคิดการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศ โดยการจัดการความรู้การมุ่งเน้นครู ผู้สอนและบุคลากร ในด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผลการ ดำ เนินงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบ ด้วยปัจจัย 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียน รู้ซึ่งสอดคล้อง งานวิจัยของ Norman Adamson (2013) พบว่า การจัดการเรียนครูต้องมีความ พร้อมในการจัดการ เรียนรู้ให้กับผู้เรียน 2) ด้าน การวัดผลประเมินผลและดำ เนินการเทียบโอนผล การเรียน 3) ด้านการ พัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Shoshana (1993) พบว่า การพัฒนา หลักสูตรเป็นการใช้โรงเรียนเป็น ฐานอย่างมีอาชีพของครูผู้สอน ด้านการบริหาร งานงบประมาณ ซึ่ง ประกอบด้วยปัจจัย 1) ด้าน การวางแผนงบประมาณ 2) ด้านการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และ รายงานผลการใช้เงิน และผลดำ เนินงาน 3) ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา โดยลำ ดับตามความ สำคัญจากมากไปน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจตนา เมืองมูล (2552)

ซึ่งพบว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานประกอบด้วย พฤติกรรมการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการองค์กร การ บริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยเรือการบริหารงบประมาณแบบ มีส่วนร่วมและมุ่งเน้น ผลงานด้านวิชาการ และระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาให้มี ประสิทธิภาพสูงคุ้มค่า และ โปร่งใส ด้านผลผลิต (Outputs) มีความสัมพันธ์ในระดับสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษา ที่มีการส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยพัฒนา ทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีวรรณ จันทนาคิน (2558) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรม การสอนที่มีประสิทธิภาพของครู ในระดับค่อนข้างสูง3. การออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการความ เสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL พบว่า การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ประกอบด้วย 1. ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) 3. ด้านกระบวนการทำงาน (Process) 4. ด้านผลลัพธ์ (Outputs) และ 5. ด้านผู้รับบริการ (Customers)

3. รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จากการสังเคราะห์ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ความคิดเห็น ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ข้อมูลการบริหารงานวิชาการ 3 ด้าน เป็นความเห็นก่อนนำรูปแบบมาใช้ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความ เสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งแยกให้เห็นอย่างชัดเจนดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.1.1 ก่อนใช้รูปแบบ สถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนให้ยึดหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา แต่หลักการปฏิบัติจริง สถานศึกษาไม่ได้นำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้จริงจึงในการบริหารสถานศึกษา

3.1.2 หลังใช้รูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสู่ชั้นเรียนมากขึ้น และสามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม หลักสูตรสถานศึกษาและตัวชี้วัดมีความชัดเจนยิ่งขึ้นมีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาและนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการและลด ความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษา โดยการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อกระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสม

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.2.1 ก่อนใช้รูปแบบ ผู้บริหารมีหลักการบริหารสถานศึกษาที่ไม่ชัดเจนจนส่งผลให้ผู้ปฏิบัติสับสนในหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งครูมีการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบเดิมไม่มีการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการวิจัยเพราะเห็นว่ายาก หรือมีความเข้าใจว่า การวิจัยเป็นการนำปัญหาการศึกษาเพื่อหาวิธีการแก้ไข ยังขาดการวิจัยที่เป็นรูปแบบและข้อมูลไม่ค่อยชัดเจนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แต่ไม่ค่อยเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.2.2 หลังการใช้รูปแบบ ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดทักษะกระบวนการความรู้ความเข้าใจเพื่อลดความเสี่ยงการบริหารสถานศึกษา ด้านครูปรับทักษะกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ให้เกิดความสนใจและบอกถึงประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ทำด้วยความเข้าใจ มีการบันทึกงานวิจัยไว้เป็นหลักฐานทุกชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 เรื่องมีการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นรูปแบบมากขึ้น และนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอนมีการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนที่ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและหลากหลาย

3.3 การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.3.1 ก่อนใช้รูปแบบ มีการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตร ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นภาคเรียนและรายงานตามบทบาทหน้าที่ ตามกำหนดของหน่วยงาน มีการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบเท่านั้น มีการวัดผลโดยใช้ผลงานของนักเรียน (ใบงาน ใบกิจกรรม) เป็นการวัดผลที่ยังไม่ชัดเจน มีการวัดผลที่ไม่หลากหลาย การวัดผล ประเมินผลไม่ครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร

3.3.2 หลังใช้รูปแบบ มีความชัดเจนในการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนมากขึ้น มีการจัดตั้งครูผู้นำฝ่ายวิชาการคอยช่วยเหลือครูแต่ละชั้นและช่วยจัดทำแบบทดสอบและแบบฝึกหัดอย่างเป็นรูปแบบ การวัดผลประเมินผลครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง โดยใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้แต่ละรายวิชา มีการวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

4. ผลการประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับ โดยสรุปได้ดังนี้

4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเหมาะสมและความพึงพอใจของคะแนนจากการทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน พบว่า หลังการใช้รูปแบบ สูงกว่า ก่อนการใช้รูปแบบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

แสดงให้เห็นถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูและนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ หลักการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยมีทักษะสร้างเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับ บริบทการจัดการศึกษา รู้ถึงขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา มีการดำเนินงานตามรูปแบบ โดยปฏิบัติตามรูปแบบตามแนวทางการใช้ รูปแบบเอกสารรายงานผลการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสอดคล้อง กับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาและความเสี่ยงในสถานศึกษา ลดลงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยดำเนินงานตามมาตรฐานของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ทำให้ การดำเนินงานตามรูปแบบมีความรวดเร็ว ถูกต้องได้มาตรฐานเกิดการสูญเสียน้อย มีความคุ้มค่า รูปแบบมีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา และทำให้โรงเรียน ยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่ง สอดคล้องกับ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) (2554) ได้กล่าวถึงประโยชน์จาก การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญต่อการบรรลุ วัตถุประสงค์และความสำเร็จ และการเพิ่มมูลค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสีย สอดคล้องกับ The International Organization for Standardization (2009) ได้กล่าวถึงประโยชน์จากการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพขององค์กร เป็นการป้องกัน และการสร้างมูลค่าเพิ่ม

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

4.2.1 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิผล

ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยทำการประเมินความ เหมาะสมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อมด้าน ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่วนที่ 2 การฝึกอบรม การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัด ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงานส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมก่อนใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง

งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ มากที่สุด

4.2.2 ด้านครูปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยทำการประเมิน ความเหมาะสมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่1 การเตรียม ความพร้อมด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของการใช้รูปแบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับครู โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมก่อนใช้รูปแบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมหลังใช้รูปแบบการบริหาร จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ มากที่สุด

4.2.3 ด้านนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยทำการแบบประเมิน ความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงานส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานแบบประเมินความเหมาะสมก่อนและหลังของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC

MODEL สำหรับนักเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมก่อนใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมหลังใช้รูปแบบการบริหารจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ มากที่สุด

4.2.4 ด้านแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน

ก่อนการใช้รูปแบบและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยทำการแบบประเมิน ความพึงพอใจการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา 3. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินรูปแบบการบริหารจัดการความเสี ยงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับ ผู้ปกครองและชุมชนโดยรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการวิจัยครั้ง ก่อนนำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี ยงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือและให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในการนำ รูปแบบการบริหารจัดการความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินการบริหาร จัดการความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL เพื่อสร้างคุณภาพให้เกิดการยอมรับและการเตรียมความพร้อมสำหรับ การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาต่อไป

1.2 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครู มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร จัดการความเสี ยงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้ แนวคิด SIPOC MODEL แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี ย

งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ 4.40 แบบประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ 4.84 และทำการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL อยู่ในระดับ 4.63 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะ กระบวนการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา และจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน สถานศึกษาที่บริหารจัดการศึกษาที่มีความเป็นเลิศด้านงานวิชาการและด้านการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็น Best Practice จำนวน 2 แห่ง เพื่อยกระดับการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูเพราะจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ผลการวิจัยการนำรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ไปใช้ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้หากผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูไม่ได้ประเมินผลการดำเนินงานเป็นช่วงๆ อาจส่งผลให้ไม่สามารถปรับปรุงและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสมตามปฏิทินการปฏิบัติงาน

1.4 การดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL จะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษา และกลุ่มครูทุกคนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และควรมีการจัดเก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่ออ้างอิง โดยต้องมีการรายงานผลการดำเนินการตามช่วงเวลาที่กำหนดอย่างชัดเจน ที่โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติมและประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับบริบทโรงเรียน โดยแนวทางที่ดีที่สุดบุคลากรในแต่ละโรงเรียนควรร่วมกันเรียนรู้และพัฒนารูปแบบสถานศึกษาของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าวิจัยต่อไป

2.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานบริบทการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่านั้น หากบริบทแตกต่างกันความเสี่ยงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาก็จะแตกต่างกันไป ดังนั้นจึงควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้งโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนในระดับอื่น ๆ รวมถึงขนาดของสถานศึกษา ที่มี (ขนาดใหญ่พิเศษ ใหญ่

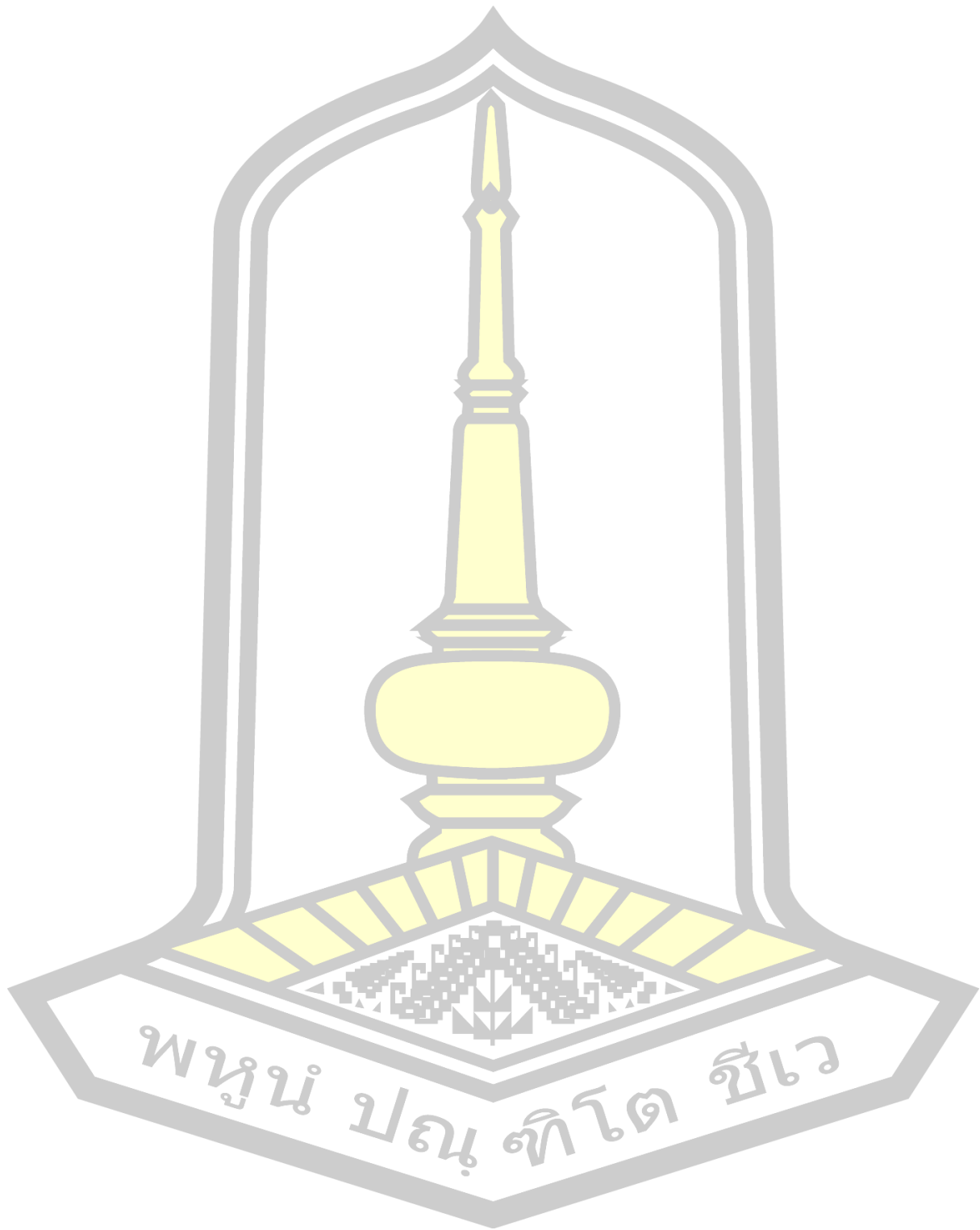
กลาง และเล็ก) ก็ส่งผลต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อยกระดับการบริหารจัดการความเสี่ยง งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ในครั้งนี้เป็นรูปแบบที่ค่อนข้าง สมบูรณ์ เนื่องจากรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ที่กลุ่มผู้วิจัยนำพาการพัฒนาการมีส่วน ร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนมีอำนาจเต็มในการตัดสินใจ เป็นทั้งผู้วิจัยและผู้ใช้ผลการวิจัยใน ขณะเดียวกัน จึงนำไปสู่การใช้ประโยชน์จริงจากผลการวิจัย

2.3 ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดในการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีองค์ประกอบจากการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย 1.ด้านการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน โดยประยุกต์ใช้แนวคิดกระบวนการ SIPOC MODEL คือ 1. ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers) 2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs) 3. ด้านกระบวนการทำงาน (Process) 4. ด้านผลลัพธ์ (Outputs) และ 5. ด้านผู้รับบริการ (Customers) ซึ่งอาจยังไม่มี ความสอดคล้องกับสถานศึกษาบางแห่งที่กำหนดโครงสร้างแตกต่างไปจากสถานศึกษา สังกัดองค์การ บริหารส่วนจังหวัด ดังนั้นสถานศึกษาเหล่านี้สามารถกำหนดกรอบแนวคิดอื่น ๆ ในการกำหนด รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาที่อาจทำให้ได้การจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากกว่า

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมบัญชีกลาง. (2558). *แนวทางการปฏิบัติการตรวจสอบภายในการประเมินความเสี่ยงเพื่อวางแผนการตรวจสอบ* : เอกสารประกอบการเสวนาการบริหารความเสี่ยง. กรุงเทพฯ : กรมบัญชีกลาง.
- กรมวิชาการ. (2533). *หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2542). *การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นในหลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2543). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาพุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กิตติพงษ์ จีรวาสงค์. (2552). การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน ISO 31000. *For Quality*, 15(136), 116-121, กุมภาพันธ์.
- กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2554). *การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อีโตไชน่า.
- โกศลภู์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2552). *จุดบอดบนทางสุธรรมาภิบาลบทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- เจริญ ราชโสภา. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เจริญ ศรีแสนปาง. (2556). การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนเอกชนในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉลาด จันทสมบัติ. (2550). กระบวนทรรศน์ใหม่ในการพัฒนาแนวทางใหม่แห่งความร่วมมือในการพัฒนา. มหาสารคาม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมศักดิ์ นามเฉียงใต้. (2552). การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษา. วารสารข้าราชการครู, 29(1), 41-43, กรกฎาคม-สิงหาคม.
- ชฎากาญจน์ เจริญชนม์. (2553). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนกนารถ ชื่นเชย. (2550). รูปแบบการจัดการศึกษาต่อเนื่องในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนม์ผศุต์ม์ พัฒพันธ์. (2557). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมพล ผุงใหญ่. (2552). การศึกษาภารกิจงานบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ฐิตารีย์ ไชยชิน. (2556). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มบ่อทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2552). *การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เดือนใจ รักษาพงศ์. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิตินา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารจัดการความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

ธีระพร आयวัฒน์. (2552). *แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. (2555). *ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นฤมล สะอาดโคม. (2550). *การบริหารความเสี่ยง โครงการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

นิตยธิดา จันดาสงค์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน). (2554). *สำนักตรวจสอบภายในและฝ่ายพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ : แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส.

บุญเลิศ คณาธรรสาร. (2559). *กระบวนการแนวคิดเชิงระบบ โดยใช้นวัตกรรม SIPOC Model*.

[ออนไลน์]. ได้จาก : <https://qm.kku.ac.th/admin/pnk.mcontent?cid=816>.

[สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 มกราคม 2560].

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. (2554). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

- ปณิธาน วรณวัลย์. (2554). *การพัฒนาาระบบเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. (2550). *รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประภาพรรณ รักเกลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ประเสริฐ อัครประถมพงศ์. (2550). *การพัฒนาาระบบบริหารความเสี่ยงในส่วนการพัสดุ สำนักบริหารแผนและการคลัง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา จันทวี. (2553). *การพัฒนาาระบบการประเมินและการควบคุมความเสี่ยงทางการศึกษาสำหรับโรงเรียน : การประเมินแบบเสริมสร้างพลังอำนาจ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรมรณ. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พรวิทย์ จันท์ศิริสิริ. (2560). *นโยบายและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่*. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- พรจันทร์ พรศักดิ์กุล. (2550). *รูปแบบกระบวนการงบประมาณของโรงเรียนที่บริหารงบประมาณแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรชนก ต่ายหัวดง. (2550). *การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พนัสนิรา รัตนชัย. (2550). *การบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ช่วงชั้นที่ 3-4) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

- พันธุ์เทพ พัฒนจรีพันธุ์. (2557). *การพัฒนากระบวนการบริหารความเสี่ยงสำหรับโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พาที เกศธนากร. (2554). *การพัฒนากระบวนการประเมินผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพฑูริย์ มนต์รี. (2559). *การพัฒนากระบวนการควบคุมภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภรภัทร เอ็งนิรันดร. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูมิ เพชรศักดิ์ศิริ และสุวิมล ว่องวาณิช. (2554). ความเสี่ยงต่อการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารวิชาการ*, 14 (3), 14-27.
- มยุเรศ โคตรชมพู. (2550). *ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2555). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555*. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2553). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2550). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550*. กรุงเทพฯ : ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มานิตย์ อาษานอก. (2558). *การพัฒนากระบวนการเรียนแบบร่วมมือเป็นฐานโดยใช้การเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มารวย ส่งทานินทร์. (2558). *แนวคิด SIPOC Model*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.gotoknow.org/posts/587120>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 10 กรกฎาคม 2560].

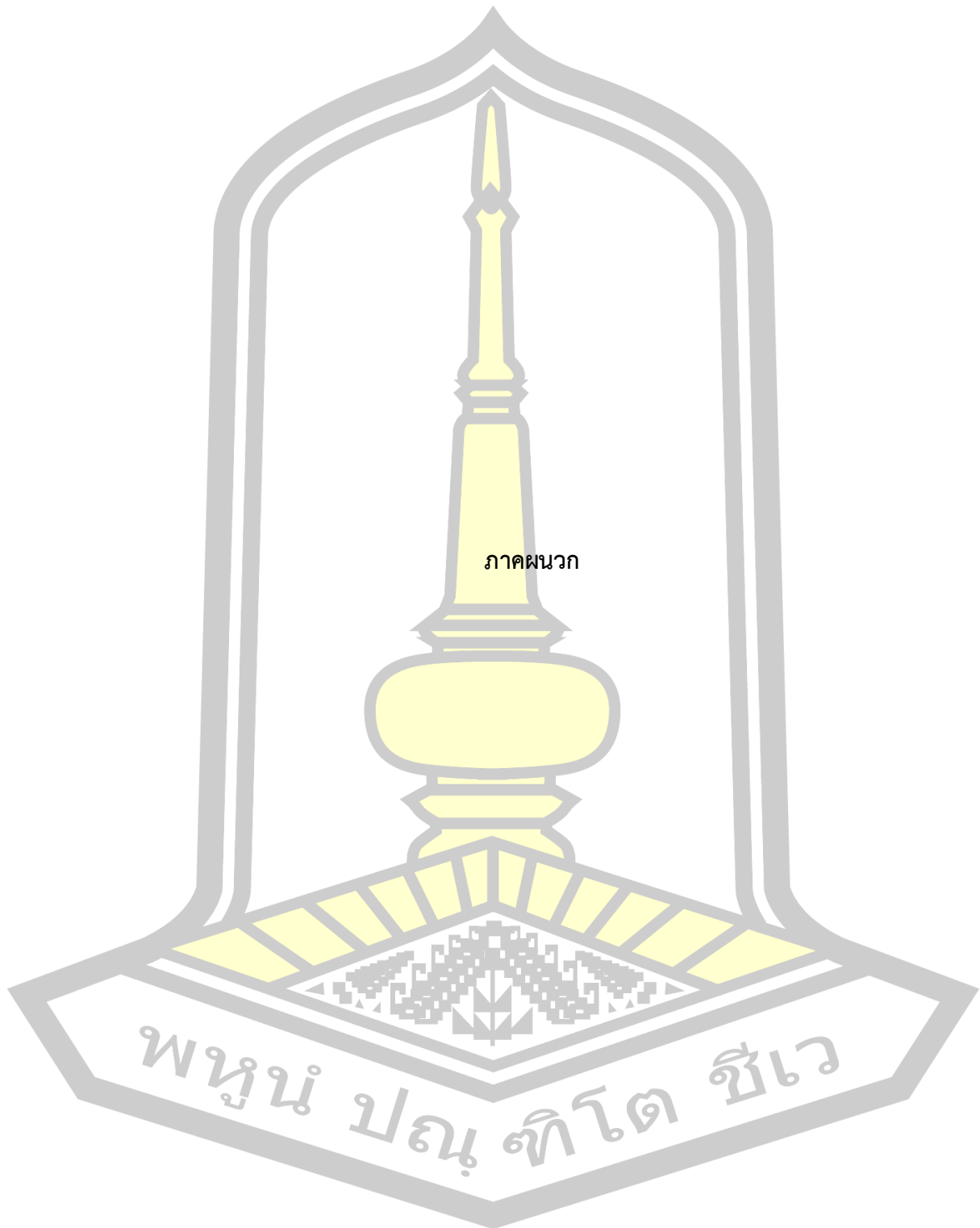
- ไมตรี บุญทศ. (2554). *การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัชเนีย สีหะวงษ์. (2558). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนาวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คำสมัย.
- รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สงขลา : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิภาวดี ชีวะผลาสมบูรณ์. (2553). *รูปแบบการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- วิลาวัลย์ ประสานจิต. (2552). *แนวทางการบริหารงานอนามัยโรงเรียนตามระบบ PDCA ในโรงเรียนนารีศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ. (2557). *รายงานการศึกษาดับสมบูรณโครงการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกุล นามศิริ. (2552). *การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมชาย เลิศชู. (2553). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- สารัตน์ พวงเงิน และอาคม มหามาตย์. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานกระทรวงมหาดไทย. (2550). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกระทรวงมหาดไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *คู่มือการดำเนินงานการควบคุมภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). (2552). *คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำหรับส่วนราชการระดับกรม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายธาร.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *คู่มือการจัดการความรู้ในองค์กรการศึกษา*. นนทบุรี : เจริญผล.
- สุนทร บุญสะอาด. (2555). *การบริหารจัดการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 อำเภอเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สุรียนต์ อินทเจริญศักดิ์. (2552). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุวรรณ พินตานนท์ และกาญจนา วัฒนสุนทร. (2559). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (School Based Management for Local Development : SBMLD)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็ดดูมีเดียพับลิชชิง.
- สุวิมล วองวาณิช. (2549). *แบบตรวจสอบรายการประเมิน : วิธีวิทยาและเครื่องมือประเมิน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เสนาะ ตีเยาว์ และ สุรัตน์ จิตสกุล. (2554). *กระบวนการ SIPOC MODEL*. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.nairienroo.com>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 กันยายน 2560]. .
- อนงค์ พิษสิงห์. (2553). *การพัฒนากระบวนการบริหารที่มุ่งประสิทธิผลในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณติต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. (2553). *รายงานผลการศึกษาโครงการศึกษารูปแบบและแนวทางการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์การบริหารส่วนตำบล (ระยะที่สอง)*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อรัญ โสถธิพันธ์. (2550). *การบูรณาการองค์ความรู้ว่าด้วยการบริหารรัฐกิจสมัยใหม่*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- อัมพร พงษ์กัสนานนท. (2550). *การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขฎิบัณติต สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ บัณติตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนวยการ มีสมทรัพย์. (2553). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณติต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อุณากรรณ สอนมะม่วง. (2553). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณติต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Alrmic Alarm and IRM. (2002). *A Risk Management Standard*. Great Britain : Kogan Page Limited.
- Baltzan Philips and Haag. (2009). *Business Driven Technology*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill International.
- Bigs, C. L. Birks, E. G. and Atkins, W. (1980). *Managing the systems development process*. Engle wood Cliffs : Prentice Hall.
- Burke E. (2000). *Project Management Planning and Control*. 3rd ed. Cape Town : Management Press.
- Dalkir Kimiz. (2005). *Knowledge Management in Theory and Practice*. USA : Jordan Hill.

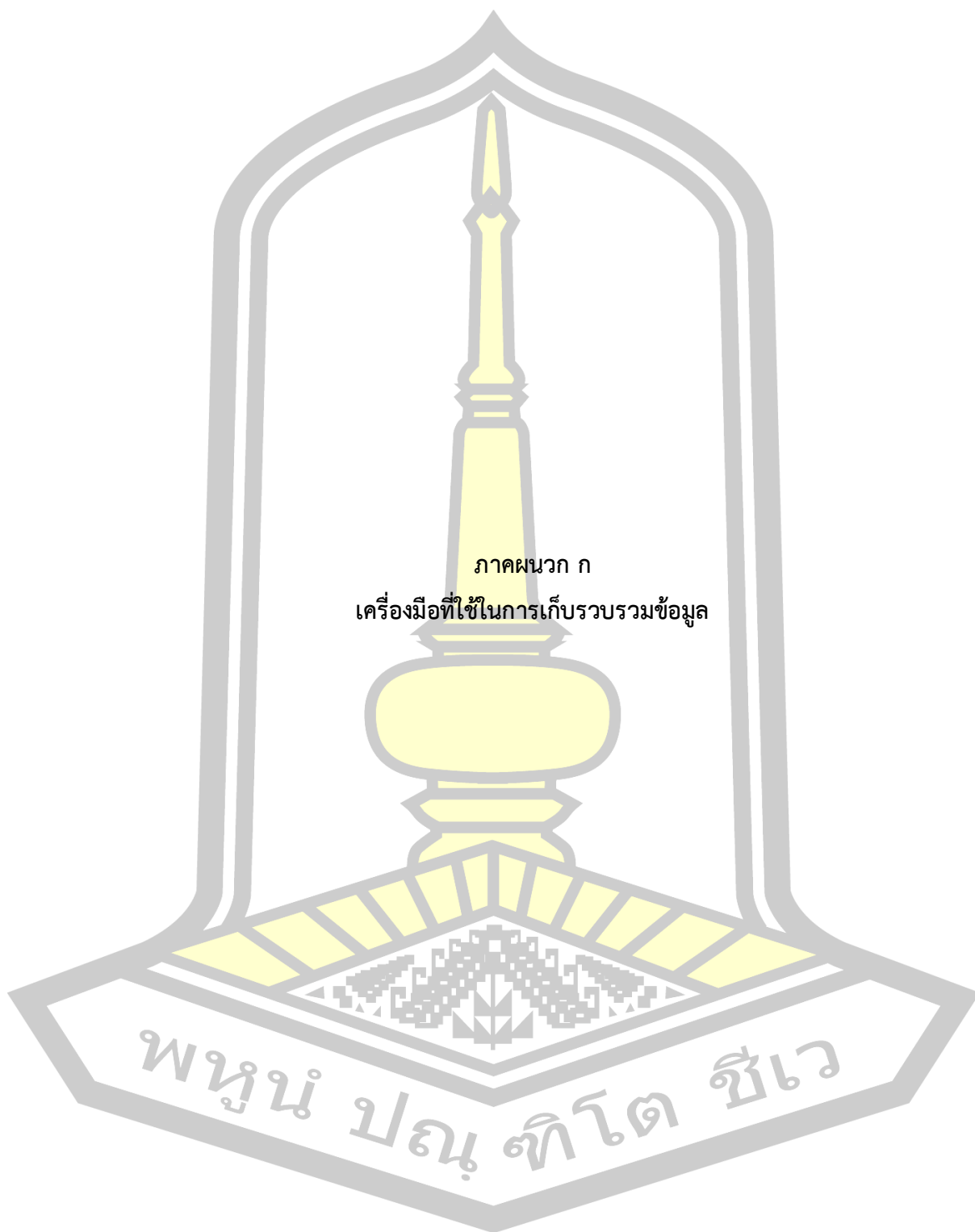
- Davis, G.A., and Thomas, M.A. (1989). *Effective schools and effective teachers*. Boston : Allyn and Bacon.
- Duke, D.L. (1987). *School leadership and instructional improvement*. New York : Random House.
- Edwards,P. (1985). *System analysis design and development : With structured concepts*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Eisner, E. (1976). Education Connoisseurship and Criticism : Their Form and Functions in Educational Evaluation. *Journal of Aesthetic Education*, 39(2), 192-193.
- Felani Iqbal and Ariyana Dwiputra. (2012). Developing Objective-Quantitative Risk Engineering. *WCE 2012*, 12(1), 481-484.
- Fuentes, Cesar, Edmundo R. Lizarzaburu and Edgar Vivanco. (2011). Norms and International Standards Related to Reduce Risk Management : A Literature Review. *Risk Governance & Control : Financial Markets & Institutions*, 1(3), 58-73.
- Goodlad, J.I. (1984). *A Place Called School : Prospects for the Future*. New York : Mc Graw-Hill.
- Gray C.F. and E.W. Larson. (2006). *Project Management-the Mangerial Process*. Boston Mass : McGraw-Hill.
- Hoy, W.K., and Miskel, C.G. (2004). *Educational administration*. New York : Random House.
- Hussein A. and Hassan Al-Tamimi. (2007). Banks' Risk Management : a Comparison Study of UAE National and Foreign Banks. *The Journal of Risk Finance*, 8(4), 256-289.
- Jonathan Bart Reeves. (2010). *Academic Optimism and Organizational Climate : An Elementary School Effectiveness Test of Two Measures*. Tuscaloosa : Alabama.
- Kohlberg, L. (1970). *The Moral Atmosphere of the School*. The Unstudied Curriculum. Washington D.C.
- Lunenburg, F.C. and Allan, C. Ornstein. (2001). *Educational Administration : Concept and practices*. 3rd ed. Belmont, California : Wadsworth/Thomson Learnin.

- Marsh, C.J. (1997). *Perspectives: Key Concepts for Understanding Curriculum*. London : Falmer Press.
- O' Brien, J. and G. (2008). *Marakas. Introduction to Information System*. 14th ed. Berkshire : McGraw-Hill.
- Oz, Effy. (2009). *Management Information System*. 6th ed. Massachusetts : Couse Technology.
- Posner, G.J. (1992). *Analyzing the Curriculum*. New York : McGraw-Hill.
- Roth, J. (2007). *Categorizing Risk : Risk Categories Help Users Identify Understand and Monitor their Organizations Potential Risk-Risk Watch*. New York : Simon & Schuster.
- Saylor, J.G. and Alexander, W.M. (1974). *Planning Curriculum for Schools*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Shaw G. K.A. (2010). *Risk Management Model for the Tourism Industry in South Africa*. New York : OECD publishing.
- Siri Thongsiri. (2003). *Enterprise Risk Management and Internal Control Framework*. [Online]. Available from : <http://www.ozthailumni.th/do>. [accessed December 2015].
- Smith, August W. (1993). *Management system : Analysis and application*. Japan : CBS College publishing.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York : Harcourt, Brace, Jovanovich.
- Wilson, J. (1999). *Risk Reviews and Using Risk Management Strategy*. Oxford : Butterwort Heinermann.
- World Congress on Lizarzaburu and Edgar Vivanco. (2012). *Norms and International Organization for standardization*. [Online]. Available from : <http://www.iso.org>. [accessed October 2016].

ภาคผนวก

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

พหุ ประทีป ชัยเว

ที่	ข้อความ	ความเหมาะสม								รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน										
1	จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก									
2	การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)									
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา										
1	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด									
2.	ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)									
3.	ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน									
4	ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด									
รวม										
รวมทั้งสิ้น										

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL (สำหรับผู้ทรงวุฒิ)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยมี ผศ.ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อประเมินว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ หลังจากที่ท่านได้ศึกษาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งผู้วิจัยได้แนบมาพร้อมแบบประเมินนี้แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

นางราตรี เลิศหว่าทอง

นิสิตหลักสูตรการศึกษาดุขฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พหุ ๒๒๒

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ - สกุล
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน
4. วุฒิการศึกษาสูงสุดสาขา.....
5. ประสบการณ์ทำงานปี
6. ท่านมีความเชี่ยวชาญ/ผลงานดีเด่น

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ในการบริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

2. ความหมายของประเด็นในการประเมิน ประกอบด้วย

ความเหมาะสม หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเหมาะสมในการนำไปใช้

ความเป็นไปได้ หมายถึง องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่านในแต่ละข้อคำถาม โดยข้อความแต่ละช่องมีความหมายและมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

5 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง รูปแบบมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้น้อยที่สุด

4. หากท่านเห็นว่าควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมประการใด กรุณาเขียนข้อมูลลงในข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ระดับความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน										
2. การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)										
ส่วนที่ 4 การประเมินหลังการพัฒนาการใช้รูปแบบฯ และการสรุปผลการพัฒนา										
3. การประเมินการจัดการเรียนรู้การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หลังการพัฒนา (Posttest) ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจและแบบประเมินคู่มือการใช้รูปแบบฯ ลงสู่การนำไปปฏิบัติ										
4. การประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง

1. โปรดพิจารณาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในคู่มือการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ในการบริหารการศึกษาเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่ามีความเหมาะสมเพียงใด

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับความคิดเห็นของท่านใน แต่ละข้อความและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติมให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยข้อความแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

เหมาะสม หมายถึง ท่านเห็นว่าองค์ประกอบของการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษามีความเหมาะสม ชัดเจนและสะดวกต่อการนำไปใช้

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม					
1	หลักการและเหตุผล					
	ความจำเป็นที่ต้องของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					
2	วัตถุประสงค์					
	เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา					
3	กลุ่มเป้าหมายรับการพัฒนา					
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน					
4	นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับรูปแบบฯ					
	ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL					
	1 เนื้อหารูปแบบฯ					
	1.1 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม และอบรมแนวทางการพัฒนา ก่อนใช้รูปแบบฯ ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 4 การนิเทศ กำกับติดตามการประเมินหลังการพัฒนา					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
1. เนื้อหารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
	1.2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบฯ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
2. กิจกรรมการพัฒนา						
	2.1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และการศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้ารับ					
	2.2 การศึกษาดูงาน (Best Practice)					
	2.3 การฝึกอบรม					
	2.4 การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากผู้อำนวยการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)					
3. การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
	3.1 หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
	3.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
	3.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
4. เนื้อหา						
	4.1 บทนำ					
	4.2 ความรู้พื้นฐาน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
4. เนื้อหา						
	4.3 ลงมือปฏิบัติ					
	4.4 สรุปทเรียน					
	4.5 วัดและประเมิน					
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
	5.1 เอกสารประกอบคู่มือ					
	5.2 ใบความรู้					
	5.3 ใบกิจกรรม					
	5.4 PowerPoint					
	5.5 การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log					
	5.6 สถานศึกษาแห่งที่ 1 (Best Practice)					
	5.7 สถานศึกษาแห่งที่ 2 (Best Practice)					
6. การวัดและประเมินผล						
	6.1 ประเมินตนเองก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา					
	6.2 ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด					
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับ การปฏิบัติงาน						
1	11. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลา รวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวันคือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก					
2	การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบฯจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยง และการสอนแนะ)					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนาและการสรุปผล การพัฒนา						
1	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					
2	ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)					
3	ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน					
4	ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ที่	ข้อความ	ความเหมาะสม								รวม
		1	2	3	4	5	6	7	8	
2	การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)									
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนา และการสรุปผลการพัฒนา										
1	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด									
2.	ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)									
3.	ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน									
4	ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด									
รวม										
รวมทั้งสิ้น										

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินความพึงพอใจ
ที่มีต่อผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
สำหรับผู้บริหารและครู

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำเพื่อประเมินความพึงพอใจหลังจากมีการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL เสร็จแล้ว
2. แบบประเมินมี 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน
 - ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจหลังจากมีการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับมีเกณฑ์ การประเมินดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด
3. โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ปรากฏในโรงเรียนของท่านให้ครบทุกประเด็นและทุกด้าน ซึ่งคำตอบเหล่านี้ไม่มีผลต่อองค์กรและตัวท่านในการปฏิบัติงานและหน้าที่แต่ประการใด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี เมื่อท่านตอบแบบประเมินเรียบร้อยแล้วขอความอนุเคราะห์ส่งกลับคืนผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางราตรี เลิศหัวทอง

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

 ชาย หญิง

1.2 อายุ

 ไม่เกิน 30 ปี 31- 39 ปี 40 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

1.3 ตำแหน่ง

 ผู้บริหาร ครู

1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

 ไม่เกิน 10 ปี 10 - 20 ปี 21 - 30 ปี 31 ปีขึ้นไป

1.5 กลุ่มสาระการเรียนรู้.....

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจหลังจากมีการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อความว่าท่านมีความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับผู้บริหารและครู ในเรื่องนั้นในระดับใด

ข้อที่	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม					
1	หลักการและเหตุผล					
	ความจำเป็นที่ต้องของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					
2	วัตถุประสงค์					
	เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา					
3	กลุ่มเป้าหมายรับการพัฒนา					
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดทุกคน					
4	นิยามศัพท์เฉพาะสำหรับคู่มือ					
	ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					
	1 เนื้อหารูปแบบฯ					
	1.2 การฝึกอบรมการใช้ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย					
	3 หน่วยการเรียนรู้					
	หน่วยที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา					
	หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
	หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ส่วนที่ 2 การฝึกอบรมการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
2. กิจกรรมการพัฒนา						
	2.1 การเตรียมความพร้อม ประกอบด้วย การปฐมนิเทศ และการศึกษาด้วยตนเองก่อนเข้ารับ					
	2.2 การศึกษาดูงาน (Best Practice)					
	2.3 การฝึกอบรม					
	2.4 การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน					
3. การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด						
	3.1 หน่วยเรียนรู้ที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา					
	3.2 หน่วยที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
	3.3 หน่วยที่ 3 ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
4. เนื้อหา						
	4.1 บทนำ					
	4.2 ความรู้พื้นฐาน					
	4.3 ลงมือปฏิบัติ					
	4.4 สรุปบทเรียน					
	4.5 วัดและประเมิน					
5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้						
	5.1 เอกสารประกอบคู่มือ					
	5.2 ใบความรู้					
	5.3 ใบกิจกรรม					
	5.4 PowerPoint					
	5.5 การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log					
	5.6 สถานศึกษาแห่งที่ 1 (Best Practice)					
	5.7 สถานศึกษาแห่งที่ 2 (Best Practice)					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
6. การวัดและประเมินผล						
	6.1 ประเมินตนเองก่อน ระหว่างและหลังการพัฒนา					
	6.2 ประเมินการทำกิจกรรมตามที่กำหนด					
ส่วนที่ 3 การบูรณาการการจัดการเรียนรู้สอดแทรกกับการปฏิบัติงาน						
1	11. จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม (สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 2 ชั่วโมงตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.30 น. คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ 12 สัปดาห์ 1 วัน ระยะเวลารวม 54 ชั่วโมง) จำนวนวันนับเต็มวัน คือวันละ 6 ชั่วโมง ในกรณีไปศึกษาดูงานและช่วงอบรมจากวิทยากรภายนอก					
2	การนิเทศ ติดตามโดยใช้รูปแบบจากคณะกรรมการและศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน จำนวน 6 ชั่วโมง (ทีมพี่เลี้ยงและการสอนแนะ)					
ส่วนที่ 4 ได้แก่ การประเมินหลังการพัฒนาและการสรุปผลการพัฒนา						
1	เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					
2	ประเมินความพึงพอใจของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครู (ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม)					
3	ประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอน					
4	ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

แบบประเมินความพึงพอใจ
ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการ
ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
(นักเรียน)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ จัดทำเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

2. แบบประเมินมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์ การประเมินดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจหรือเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

3. โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริงที่ปรากฏในโรงเรียนของท่านให้ครบทุกประเด็นและทุกด้าน ซึ่งคำตอบเหล่านี้ไม่มีผลต่อองค์กรและตัวท่านในการปฏิบัติงานและหน้าที่แต่ประการใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี เมื่อท่านตอบแบบประเมินเรียบร้อยแล้วขอความอนุเคราะห์ส่งกลับคืนผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางราตรี เลิศหัวทอง

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

ชาย

หญิง

1.2 ระดับการศึกษา

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตอนที่ 2 แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ในแต่ละข้อความที่ท่านมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ผลการพัฒนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL สำหรับนักเรียน ในเรื่องนั้นในระดับใด

ข้อที่	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ความเหมาะสมของเนื้อหา					
2	ใบความรู้ ใบงาน					
3	กิจกรรมการจัดการเรียนการสอน					
4	การจัดทำสื่อการสอนแบบ Power Point					
5	การถอดบทเรียนผ่าน Learning Log					
6	การถอดองค์ความรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PLC					
7	ความรู้ความเข้าใจ การเรียนรู้แบบ PLC					
8	เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์					

ข้อที่	รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปปรับใช้บูรณาการกับรายวิชาอื่นๆได้อย่างเหมาะสม					
10	ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสอนแบบ PLC					

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา ของแบบสอบถาม
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหาร
จัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร โดยพิจารณาจาก

1. แบบประเมินนี้เป็นแบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของความสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งผู้วิจัยได้แนบมา พร้อมแบบประเมินนี้

2. ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาคำถามที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีความสอดคล้องของเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจาก

1 หมายถึง แนใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่ แนใจว่ามีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

- 1 หมายถึง แนใจว่าไม่มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหรือข้อความกับวัตถุประสงค์

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
	ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers)							
ก. หน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)								
1	กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน							
2	การสนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษา เพื่อดำเนินงานตามแผนนโยบายการบริหารจัดการศึกษา							
3	จัดบุคลากรครูอย่างเพียงพอสำหรับจัดการเรียนการสอนเพื่อเอาใจใส่ดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง							
4	จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
	ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers)							
ก. หน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)								
5	กำหนดแผนการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง							
6	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							
ข. สถานศึกษา								
7	โรงเรียนมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและสภาพของสถานศึกษา โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีอาคารสถานที่เหมาะสม มั่นคง ปลอดภัย พร้อมใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้							
8	โรงเรียนมีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น							
9	โรงเรียนมีการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในงานวิชาการ							
10	โรงเรียนทำการศึกษา สืบหาปัญหาและความต้องการ เพื่อสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่ชุมชน							
11	โรงเรียนจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนฐานสมรรถนะร่วมกับสถานประกอบการ และหน่วยงานภายนอก เพื่อจัดรายวิชาและสาขาวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา							
12	โรงเรียนจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างพอเพียง และสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน							
13	ชุมชนให้ความร่วมมือกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา							
14	ชุมชนสร้างแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพียงพอ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ							
15	ชุมชนและโรงเรียนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers)								
ข. สถานศึกษา								
16	ชุมชนและโรงเรียนร่วมกันจัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้ตรงตามความต้องการด้านการจัดการศึกษา							
17	ชุมชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพของชุมชนในท้องถิ่น							
ค. ชุมชน								
18	ชุมชนและโรงเรียนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้และความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น							
19	ชุมชนและโรงเรียนร่วมกันจัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้ตรงตามความต้องการด้านการจัดการศึกษา							
20	ชุมชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพของชุมชนในท้องถิ่น							
21	ผู้บริหารกำหนดโครงสร้างการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น							
22	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม							
ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)								
ก. ผู้บริหารสถานศึกษา								
23	ผู้บริหารร่วมกับครูจัดระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอน							
24	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม							
25	ผู้บริหารประเมินผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจการเรียนรู้ตามโครงสร้างของสถานศึกษา							
26	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ติดต่อสื่อสารกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)								
ก. ผู้บริหารสถานศึกษา								
27	ผู้บริหารจัดครูเข้าชั้นเรียนตามความเหมาะสมตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้และครูครบชั้น							
28	ผู้บริหารกำกับ ติดตามให้ครูสอนอิงเกณฑ์การประเมิน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตรแกนกลาง							
29	ผู้บริหารร่วมกับครูวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและสะท้อนผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ครูและผู้ปกครองทราบ							
30	ผู้บริหารกระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จทางวิชาการ							
ข. ครู								
31	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
32	ครูมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์วิชาชีพได้มาตรฐานตามที่พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด							
33	ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
34	ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานเพื่ออบรมและพัฒนาทักษะความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ							
35	ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ตรงตามความรู้ความสามารถและมีวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน							
36	ครูมีความมุ่งมั่นและอุทิศเวลาที่จะพัฒนาคุณภาพนักเรียนและโรงเรียนให้ดีขึ้นครูเอาใจใส่ ช่วยเหลือ และเป็นที่ยปรึกษาให้แก่ นักเรียนได้ดี							
37	ครูมีความขยันหมั่นเพียรในการจัดเตรียมการสอนและรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย							
38	ครูเอาใจใส่ และมีกระบวนการช่วยเหลือ และเป็นที่ยปรึกษาให้แก่ นักเรียน							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)								
ข. ครู								
39	ครูมีจรรยาบรรณวิชาชีพครูมีความยึดมั่นในศีลธรรม ซื่อสัตย์ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี							
40	ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อใช้ผลการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและสถานศึกษา							
41	ครูมีกระบวนการวัดผลและการประเมินผลการเรียนของนักเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ							
ค. นักเรียน								
42	นักเรียนมีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียน และตั้งคำถาม เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา							
43	นักเรียนฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถเรียนรู้การมีส่วนร่วมเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกัน							
44	นักเรียนมีการวิเคราะห์การเรียนรู้ของตนเองทั้งในด้านเนื้อหาสาระที่เรียนและกระบวนการทำงานร่วมกัน							
45	นักเรียนมีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์							
46	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีคุณภาพ โดยวัดจากทักษะความรู้ และความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้บรรลุผลสำเร็จ							
47	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากทักษะกระบวนการศึกษาไปใช้ในการดำเนินชีวิต							
ง. ชุมชน								
48	ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงสร้างการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา							
49	ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านปัจจัยนำเข้า (Inputs)								
ง. ชุมชน								
50	ชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางด้านวิชาการ เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย							
51	ชุมชนและโรงเรียนกำกับติดตามและประเมินผลการนิเทศกระบวนการจัดกิจกรรมทางการศึกษาที่มีคุณภาพ							
52	มีการวางแผนกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมและชัดเจน							
ด้านกระบวนการ (Process)								
ก. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา								
53	มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลายและทันสมัย							
54	มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน							
55	มีการจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
56	มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน							
57	มีการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม							
58	มีการส่งเสริมให้ครูอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาวิชาการด้านการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง							
59	มีการสำรวจและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ โดยการประสานกับสถาบัน บุคคล และชุมชน							
60	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาโดยสอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น							
61	มีการจัดหาสื่อ การปรับปรุงและพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านกระบวนการ (Process)								
ก. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา								
62	มีการสร้างวัฒนธรรมเทคนิคการสอนใหม่ๆ โดยการวิจัยและพัฒนาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ							
63	มีการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนเพื่อผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน							
64	มีการจัดอบรมสัมมนาการผลิตสื่อ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน							
65	มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนการในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ							
66	ประชุม ชี้แจงให้เห็นความสำคัญประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา							
ข. การวิจัย การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน								
67	ส่งเสริมให้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพัฒนาคุณภาพงานวิชาการแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้การวิจัยในชั้นเรียน							
68	มีการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยในลักษณะภาคีเครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ							
69	มีการกำหนดระเบียบ จัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของนักเรียนและสถานศึกษา							
70	ส่งเสริมการจัดทำแผนการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ							
71	จัดให้มีการเทียบความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนรู้							
72	มีการใช้การวิจัยเพื่อการศึกษาสภาพปัญหา สภาพปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม							
73	มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัย ผลงานวิชาการเกี่ยวกับการศึกษากับสถานศึกษาองค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านกระบวนการ (Process)								
ค. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา								
74	กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแนวนโยบาย เป้าหมายและสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา							
75	มีการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์และการปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมให้ทันสมัยตามกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา							
76	มีการเลือกหนังสือแบบเรียน อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเรียนการสอน มีหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ							
77	มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม							
78	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
ง. ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ								
79	มีการกำหนดโครงสร้างจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นไปในทิศทางของหลักสูตรแกนกลาง							
80	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรในสถานศึกษาของท่านมีการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระการเรียนรู้							
81	มีการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น							
82	มีการวางแผนการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการและพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นโดยส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายกับองค์กรต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา							
83	มีการสำรวจความต้องการ การวางแผน การจัดตั้งและการสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านกระบวนการ (Process)								
ง. ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ								
84	มีการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือและการแลกเปลี่ยนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น							
85	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผลด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง							
จ. การพัฒนาระบบการพัฒนาคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา								
86	จัดระบบโครงสร้างองค์กรวางแผนการพัฒนาคุณภาพรองรับระบบการประกันคุณภาพศึกษาภายในสถานศึกษา							
87	ดำเนินการตามแผนติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมาย							
88	มีการกำหนดกรอบแนวทางวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและรูปแบบการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา							
89	มีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา							
90	มีการจัดทำระบบ และใช้เครื่องมือในการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจากสภาพจริง							
91	มีการสร้างความตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในแก่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา							
92	มีการเก็บรวบรวมข้อมูล สารสนเทศในการประเมินอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน							
93	มีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน							
ฉ. การวางแผนงานด้านวิชาการ								
94	กำหนดโครงสร้างแนวนโยบาย เพื่อวางแผนงานด้านวิชาการและการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านกระบวนการ (Process)								
ฉ. การวางแผนงานด้านวิชาการ								
95	มีการวางแผนส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการบริหารงานวิชาการและศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย							
96	มีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำ รวบรวม ตรวจสอบแผนการเรียนของทุกแผนกวิชาให้ตรงกับโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา							
97	ส่งเสริม สนับสนุนอบรม สัมมนาการจัดทำระเบียบการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการ จุดหมาย และหลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร ตลอดจนระเบียบการจัดการศึกษา							
98	จัดให้มีการรวบรวม และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา							
99	ส่งเสริมให้จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน เสนอโครงการ รายงานผลการปฏิบัติงานของงานพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนตามลำดับขั้น							
100	สร้างเครือข่ายประสานงานวิชาการเพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กร หน่วยงานภายในและภายนอกสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน							
101	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผลการวางแผนงานด้านวิชาการเพื่อการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง							
ช. การนิเทศการศึกษา								
102	มีการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี							
103	มีการเขียนแผนปฏิบัติการนิเทศโดยระบุวัตถุประสงค์ขอบข่ายภารกิจ เป้าหมาย วิธีการปฏิบัติ ระยะเวลาปฏิบัติ รวมทั้งจัดทำคู่มือการนิเทศให้ครูมีส่วนร่วม							
104	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านกระบวนการ (Process)								
ข. การนิเทศการศึกษา								
105	มีการใช้วิธีการที่หลากหลายมาใช้เพิ่มพูนประสบการณ์และสามารถนำมาให้ครูพัฒนาตนเอง พัฒนางานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น							
106	มีการให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ความสามารถที่จะรับผิดชอบต่องานที่สูงขึ้นหรือเป็นที่ยอมรับแก่เพื่อนร่วมงาน							
107	มีการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านการแนะนำการศึกษา กับสถานศึกษาอื่น ๆ							
108	มีการจัดระบบการแนะนำด้านวิชาการและวิชาชีพอย่างเป็นระบบเพื่อจัดระบบการดูแลช่วยเหลือและติดตามนักเรียน							
109	มีการประสานความร่วมมือการแนะนำการศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ							
110	มีการกำหนดวิธีการ ควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผลการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน							
111	มีการนิเทศ กำกับ ติดตามสรุปและประเมินผลการนิเทศ และการแนะนำการศึกษาย่างต่อเนื่องชัดเจน							
ด้านผลผลิต (Outputs)								
ก. ผู้บริหารสถานศึกษา								
112	ผู้บริหารมีความรู้ ความรู้เข้าใจในการบริหารและพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา							
113	ผู้บริหาร ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
114	ผู้บริหาร มีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
ข. ครู								
115	ครูมีความรู้ ความรู้เข้าใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
116	ครู มีความพึงพอใจในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านผลผลิต (Outputs)								
ข. ครู								
117	ครู ปฏิบัติงาน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา							
118	ครูมีการติดตามและประเมินการจัดระบบและกระบวนการจัดการศึกษาในโรงเรียน							
ค. นักเรียน								
119	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นผ่านเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน							
120	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์							
121	นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง							
122	นักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุผล							
123	นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรสถานศึกษา							
124	นักเรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต							
125	นักเรียนมีคุณภาพทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเกิดและประสิทธิผล							
126	นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์							
127	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์							
ง. ชุมชน								
128	ชุมชนพึงพอใจในการจัดการศึกษา							
129	ชุมชนพึงพอใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ							
130	ชุมชนเกิดทักษะกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับองค์กรและหน่วยงานอื่นๆ							
131	ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ							

ลำดับ	ข้อความ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (R)					รวม $\sum R$	ค่า IOC
		1	2	3	4	5		
ด้านผู้รับบริการ (Customers)								
ก. สถานศึกษาอื่นๆ								
132	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่น							
133	มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการ อื่นๆ							
134	มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึง คุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม							
ข. ชุมชน								
135	โรงเรียนประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภายใน และภายนอกสถานศึกษา							
136	โรงเรียนมีการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ชัดเจนมี การประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น							
137	ชุมชนพึงพอใจในการบริหารจัดการงานวิชาการในสถานศึกษา ที่มีคุณภาพ							
138	ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ตลอดจนประชาชนในท้องถิ่นได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งการ เรียนรู้จากสถานศึกษาร่วมกัน							
139	ชุมชนเป็นแหล่งเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่สำคัญเป็น แหล่งเรียนรู้ ภายนอกสถานศึกษา เช่นปราชญ์ชาวบ้านภูมิปัญญาชาวบ้าน							
140	ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ							

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถาม

แบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ Focus Group Discussion)
 เกี่ยวกับการยืนยันองค์ประกอบของงานวิชาการ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ
 ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการในประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานการบริหารงานวิชาการได้ 7 กลุ่มงาน ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
2. การวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
4. การประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
5. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
6. การวางแผนงานด้านวิชาการ
7. การนิเทศการศึกษา

2. แบบประเมินนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 แบบประเมินฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินผลการนำรูปแบบไปใช้ โดยใช้แบบการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือรายการนั้นมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือรายการนั้นมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือรายการนั้นปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือรายการนั้นน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อความหรือรายการนั้นน้อยที่สุด

โดย ให้ท่านอ่านข้อความที่กำหนด แล้วพิจารณาตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหลังข้อความนั้นเพียงช่องเดียว

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางราตรี เลิศหัวทอง

นิสิตปริญญาเอกสาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

1.1 ชื่อ-สกุลผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม.....

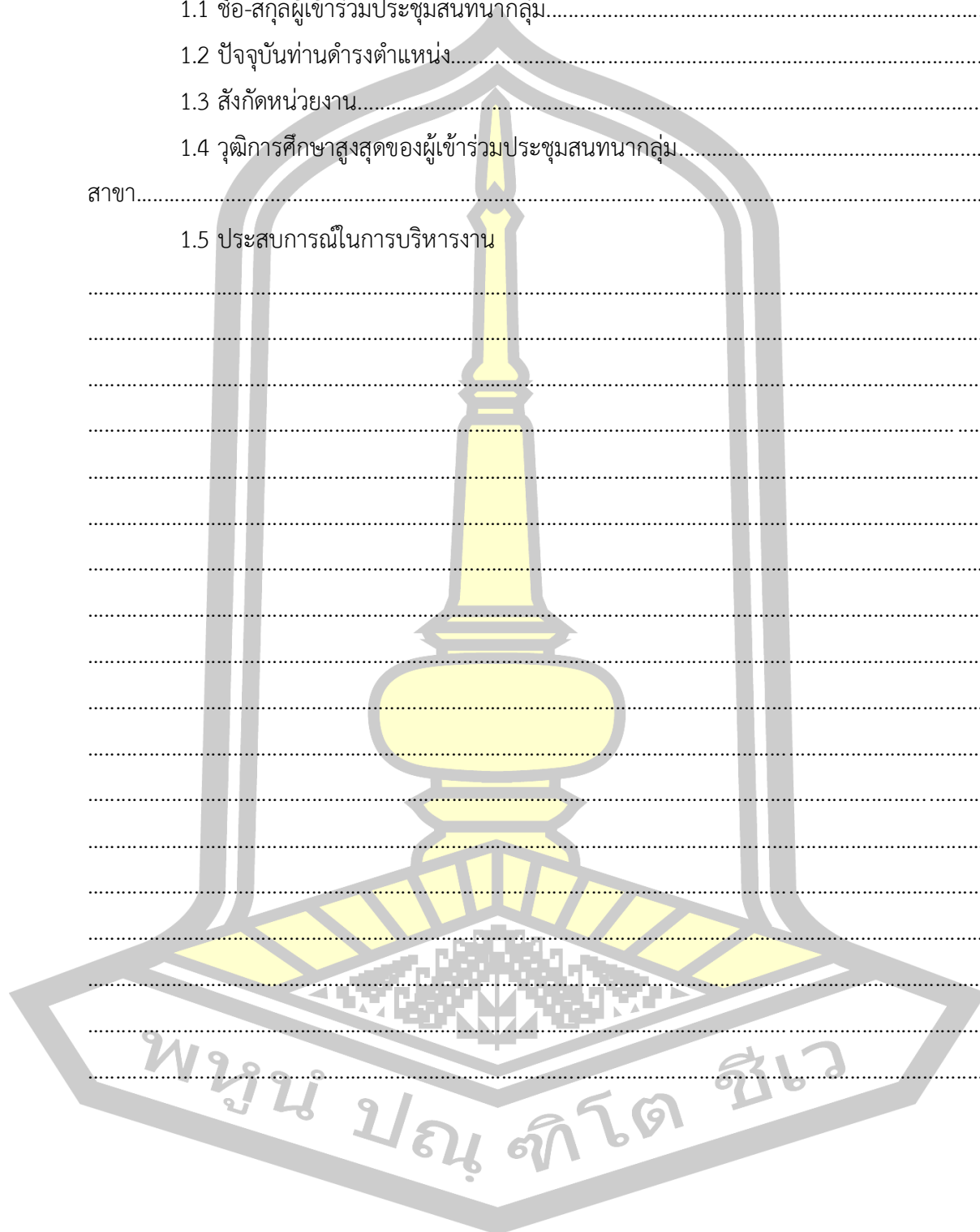
1.2 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....

1.3 สังกัดหน่วยงาน.....

1.4 วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม.....

สาขา.....

1.5 ประสบการณ์ในการบริหารงาน

ตอนที่ 2 แบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	1. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา					
1	ผู้บริหารมีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับครูในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารสร้างความตระหนักแก่ครูเกี่ยวกับความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
3	มีการจัดสรรงบประมาณและเวลาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
4	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนให้ครูปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม					
5	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตร					
6	ครูผ่านการอบรม พัฒนาและมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้					
7	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร					
8	การสร้างวัฒนธรรมการสอนใหม่ทำโดยการวิจัยและพัฒนาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจริงๆ					
9	จัดทำโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
10	การส่งเสริมให้ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน					
11	การพัฒนาความชำนาญและเทคนิคการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
12	การจัดการให้ครูได้ ใช้วิธีการที่หลากหลายที่จะให้ครูพัฒนาตนเอง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	2. การวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน					
13	ศึกษากำหนดกฎระเบียบการวัดและประเมินผลและมีการวัดและประเมินผลเพื่อศึกษาผู้เรียน					
14	พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอยู่เสมอ					
15	ให้ครูจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนและกิจกรรมการเรียนรู้					
16	ให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง					
17	การปฏิบัติและจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน					
18	โรงเรียนกำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ตาม หลักสูตร					
19	ผู้บริหารโรงเรียนมีการประชุมคณะครูเพื่อชี้แจง แนะนำ การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตามระเบียบและสอดคล้องกับ หลักสูตร					
20	ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการวัดผล ประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด					
21	ผู้บริหารมอบหมายให้ครูศึกษา ทำความเข้าใจระเบียบการวัดผล เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการวัด ประเมินผลการเรียนรู้					
22	ครูมีความรู้วัด ประเมินผลการจัดประสบการณ์					
23	ครูสามารถสร้างเครื่องมือวัด ประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
24	ครูตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัด ประเมินผลการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น					
25	ครูนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ					
26	ครูจัดทำเอกสาร หลักฐานในชั้นเรียนตามระเบียบวัดประเมินผลการ เรียนรู้ได้ถูกต้องและทันตามเวลาที่กำหนด					

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
27	มีการสรุป รายงานผลการเรียนรู้ให้แก่ผู้ปกครองทราบตามเวลา กำหนด					
28	ศึกษา และมีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
29	ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้					
30	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลงานวิจัยในชั้นเรียน					
31	ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยในลักษณะภาคี เครือข่ายพัฒนางานทางวิชาการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	3. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
32	ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สำนวณสภาพปัญหาความจำเป็น ความต้องการและของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น					
33	กำหนดจุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัด ประสบการณ์เรียนที่สอดคล้องวิสัยทัศน์เป้าประสงค์และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์					
34	บริหารจัดการโดยใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศ การใช้หลักสูตรเป็นประจำ					
35	ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุง ทุกๆ สี่ปี					

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
36	มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นที่เป็นไปในทิศทางของหลักสูตรแกนกลาง					
37	มีการพัฒนาหลักสูตรและแผนการเรียนรู้โดยวิธีการหลากหลายสอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรแกนกลาง					
38	มีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง					
39	มีการกำหนดสัดส่วนเวลาเรียนที่สถานศึกษากำหนดขึ้นสอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา					
40	มีการศึกษานโยบายการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
41	มีการประชุมระดมความคิด ฝึกรอบมครูให้ครูเข้าใจหลักสูตรและแนวการใช้หลักสูตร					
42	มีการกำหนดนโยบายวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
43	มีการวิเคราะห์และปรับหลักสูตรที่ใช้อยู่เดิมแล้วนำมาใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน					
44	การรายงานผลการพัฒนาหลักสูตรให้สาธารณชนทราบ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	4. การประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น					
45	บริหารจัดการโดยการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสมและมีการนิเทศการใช้หลักสูตรเป็นประจำ					
46	การส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา					
47	การจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียนต่อชุมชนเมื่อสิ้นภาคการศึกษาหรือเปลี่ยนรูปแบบได้					
48	ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สํารวจสภาพปัญหาความจำเป็นความต้องการและของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น					
49	กำหนดจุดมุ่งหมายคัดเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เรียนที่สอดคล้องวิสัยทัศน์เป้าประสงค์และคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
50	ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร และหลักสูตรมีการปรับปรุงทุกๆ สี่ปี					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	5. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา					
51	จัดระบบโครงสร้างองค์กรรองรับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
52	ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา					

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
53	วางแผนการพัฒนาคุณภาพและดำเนินการตามแผนติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
54	ดำเนินการตามแผนติดตาม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	6. การวางแผนงานด้านวิชาการ					
55	การกำหนดนโยบายงานวิชาการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี					
56	สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและมาตรฐานการเรียนรู้ของนักเรียน					
57	กำหนดวัตถุประสงค์การโครงสร้างการบริหารจัดการงานวิชาการ					
58	การระดมความคิดและรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนของครูเพื่อนำมาวิเคราะห์และวางแผนการงานวิชาการ					
59	ติดต่อสื่อสารกับชุมชน กระตุ้นให้ชุมชนสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน					
60	ครูได้รับการพัฒนาและอบรมความรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
61	ครูได้รับการสนับสนุนให้ไปศึกษาดูงานและมีโอกาสแลกเปลี่ยน					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ข้อที่	แบบประเมินองค์ประกอบงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	7. การนิเทศการศึกษา					
62	การกำหนดนโยบายการนิเทศภายในไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี					
63	การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน					
64	จัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในและดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
65	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ นิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น					
66	ประเมินผลการนิเทศภายในเป็นระยะๆ					
67	การสร้างเครือข่ายกับเพื่อนครูในสถานศึกษาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้					
68	การสร้างข้อตกลงหรือชี้แจงให้เกิดความมั่นใจกับครูหรือผู้นิเทศเกี่ยวกับการนิเทศ					
69	การกำหนดวิธีการ ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลการนิเทศภายในไว้อย่างชัดเจน					
70	การจัดทำเอกสาร คู่มือการนิเทศ เพื่อให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานในการจัดหาสื่อและเครื่องมือสำหรับการนิเทศอย่างเหมาะสม					
71	การประเมินผลจากปฏิบัติการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ประเมินผล การประชุม อบรม สัมมนา หรือการสนทนาทางวิชาการ					
72	การประเมินผลการนิเทศในรูปแบบของคณะกรรมการ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบประเมิน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

เกี่ยวกับการยืนยันองค์ประกอบของงานวิชาการ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ

ความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง

1. แบบสนทนากลุ่มฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อยืนยันองค์ประกอบของงานวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการได้ 7 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
2. ด้านการวิจัย วัตถุประสงค์ ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา
4. ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา

และองค์การอื่นๆ

5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา
6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
7. ด้านการนิเทศการศึกษา

2. แบบสนทนากลุ่มมีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 รายการสนทนากลุ่ม

4. ความคิดเห็นของท่านซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มนี้ผู้วิจัยจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะองค์รวมเท่านั้น ไม่มีผลเสียหายหรือเกิดผลกระทบต่อองค์กรหรือท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม

นางราตรี เลิศหว่าทอง

นิสิตปริญญาเอก สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

1. เริ่มต้นสนทนา

- 1.1 กล่าวต้อนรับ แสดงความขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ
- 1.2 ชี้แจงเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการสนทนากลุ่มครั้งนี้
- 1.3 แนะนำตัว
- 1.4 ขอให้ผู้ร่วมสนทนาแนะนำชื่อ – สกุล หน้าที่รับผิดชอบ
- 1.5 อธิบายให้ผู้ร่วมสนทนาเข้าใจถึงการพูดคุยและซักถาม
 - ขออนุญาตบันทึกเทปคำพูดและจดบันทึกการสนทนา ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและไม่เปิดเผยโดยใช้ชื่อ
 - สกุลจริงของผู้สนทนา
 - ขอให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ด้วยข้อมูลที่เป็นจริง

2. คำถามหลัก

1. ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการท่านมีความรู้ หรือความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ อย่างไรบ้าง
2. จากการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ทั้ง 17 ด้าน ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์ได้ 9 ด้าน ท่านมีความเห็นว่าเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนแล้วหรือไม่อย่างไร
3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงทางวิชาการ (โอกาสที่ไม่บรรลุเป้าหมาย) ของงานวิชาการทั้ง 9 ด้าน มีอะไรบ้าง
4. ท่านมีความคิดเห็นที่สำคัญในการจัดการความเสี่ยงทางวิชาการเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้นั้น แต่ละส่วนต้องดำเนินการอะไรบ้าง

3. นิยามศัพท์

1. งานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการทางด้านวิชาการในสถานศึกษาซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 17 ด้าน โดยการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

2. การจัดการความเสี่ยงทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของระบบการจัดการงานวิชาการของสถานศึกษากับการจัดการความเสี่ยง โดยใช้กระบวนการแนวคิด (SIPOC MODEL) หลักการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน โดยผู้ปฏิบัติงานในแต่ละองค์ประกอบมีการสื่อสารประสานสัมพันธ์กันและมีผลกระทบต่อกันเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้ากระบวนการผลิตผลลัพธ์และข้อมูลย้อนกลับ

3. ความเสี่ยงทางวิชาการ หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนของการจัดการศึกษางานวิชาการและส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหายหรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ

แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

(สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ)

เกี่ยวกับการยืนยันองค์ประกอบของงานวิชาการ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง แบบสนทนากลุ่มนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 รายการสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

1.1 ชื่อ-สกุลผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม.....

1.2 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....

1.3 สังกัดหน่วยงาน.....

1.4 วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม.....

สาขา.....

1.5 ประสบการณ์ในการบริหารงาน.....

พจนานุกรม ศักดิ์ โสวัณ

ตอนที่ 2 รายการสนทนากลุ่ม

ข้อ 1 ท่านมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างไร และท่าน
เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสำคัญ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ข้อ 2 ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์ข้อข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาจาก 17 ด้าน ส่งเคราะห์ที่ได้ 7
ด้าน(ตามเอกสารหมายเลข 2) ท่านมีความเห็นว่าข้อข่ายงานวิชาการที่ส่งเคราะห์ที่ได้ มีความ
ครอบคลุม ครบถ้วนแล้วหรือไม่อย่างไร

1. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

.....

.....

.....

4. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่น

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

6. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

7. การนิเทศการศึกษา

ข้อ 3 จากข้อบ่งชี้ในงานในข้อ 2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในงานแต่ละด้านทั้ง 7 ด้าน มีอะไรบ้าง เพราะอะไร (ความเสี่ยงทางวิชาการ คือ โอกาส/ปัจจัยที่อาจเกิดขึ้นทำให้งานวิชาการด้านนั้นไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้)

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.2 ด้านวิจัย การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา

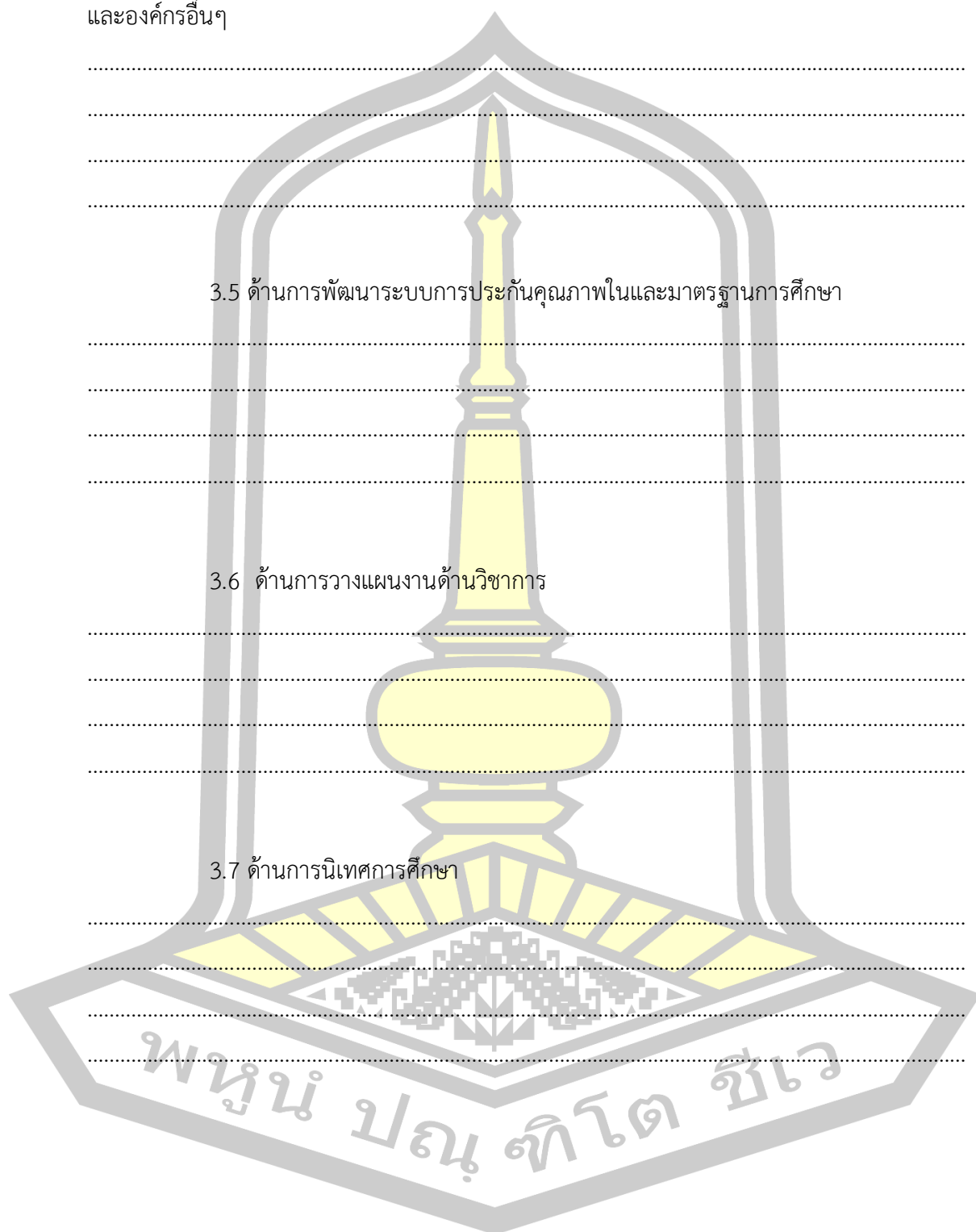
พจนานุกรม ศาสนา วิชา

3.4 ด้านการประสานความร่วมมือการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษา
และองค์กรอื่นๆ

3.5 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

3.6 ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

3.7 ด้านการนิเทศการศึกษา

4. ท่านมีความคิดเห็นที่สำคัญในการจัดการความเสี่ยงทางวิชาการเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายได้นั้น แต่ละส่วนต้องดำเนินการอะไรบ้าง

ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการ	สิ่งที่จะต้องดำเนินการ
1. สถานศึกษา	1) 2) 3)
2. ผู้บริหาร สถานศึกษา	1) 2) 3)
3. ครู	1) 2) 3)
4. นักเรียน	1) 2) 3)

ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการ ความเสี่ยงงานวิชาการ	สิ่งที่จะต้องดำเนินการ
5. ชุมชน	1) 2) 3)
6. อื่นๆ	1) 2) 3)

บันทึกเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พจน ปรอท โด สีเว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้เวลาในการเข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
 - 1.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
 - 1.3 เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
 - 1.4 เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
2. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 98 ข้อ
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 5 ข้อ
 ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ครบทุกประเด็น เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว โปรดส่งคืน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย จะวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น และขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางราตรี เลิศหัวทอง

นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ

- ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี 35-45 ปี
 45-55 ปี มากกว่า 55 ปี

1.3 ตำแหน่งที่รับผิดชอบ

- ครู หัวหน้าฝ่ายวิชาการ
 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.4 วุฒิการศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ โปรดระบุ.....

1.5 ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง

- ไม่เกิน 10 ปี 11-20 ปี
 21-30 ปี 31 ปี ขึ้นไป

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา แบ่งตามจำนวนนักเรียน

- โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-499 คน)
 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500-1,499 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500-2,499 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแต่ละข้อคำถามว่าสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติตามรายการในแต่ละข้ออยู่ใน ระดับใดที่เป็นจริง ส่วนในช่องสภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็น คาดหวังว่า ควรมีการปฏิบัติตามข้อนั้นในระดับใด (มากที่สุดถึงน้อยที่สุด) แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด

ข้อ ร.	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านผู้ส่งมอบ (Suppliers)											
ก. หน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)											
1	กำหนดนโยบายเกี่ยวกับเป้าหมายคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน										
2	สนับสนุนงบประมาณการจัดการศึกษา เพื่อดำเนินงานตามแผนนโยบายการบริหารจัดการศึกษา										
3	จัดหาบุคลากรครูอย่างเพียงพอสำหรับจัดการเรียนการสอน										
4	จัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน										
5	จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพื่อการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลสรุปกระบวนการจัดการเรียนการสอนการในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ										
ข. สถานศึกษา											
6	โรงเรียนกำหนดโครงสร้างการบริหารงานสถานศึกษาที่ชัดเจน										
7	โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือทางวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น										

ข้อ ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านผลผลิต (Outputs)											
ค. นักเรียน											
92	นักเรียนมีความรู้เกิดทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษา										
93	นักเรียนมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และการเขียนที่มีคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล										
94	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์หลักสูตรสถานศึกษา										
ด้านผู้รับบริการ (Customers)											
ก. สถานศึกษาอื่นๆ											
95	มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลถึงคุณภาพทางการศึกษาที่เหมาะสม										
96	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แหล่งการเรียนรู้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานสถานศึกษาอื่นๆ										
97	มีการติดต่อประสานงานกับแหล่งงาน และสถานประกอบการอื่นๆ										
98	มีความพึงพอใจในกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาอย่างมีคุณภาพ										

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ท่านเมตตาเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ลงในช่องว่างที่เว้นไว้

1. ด้านผู้ส่งมอบ (SUPPLIERS) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

1.1 หน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด).....

.....

.....

.....

1.2 สถานศึกษา.....

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (INPUTS) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2.2 ครู

.....

.....

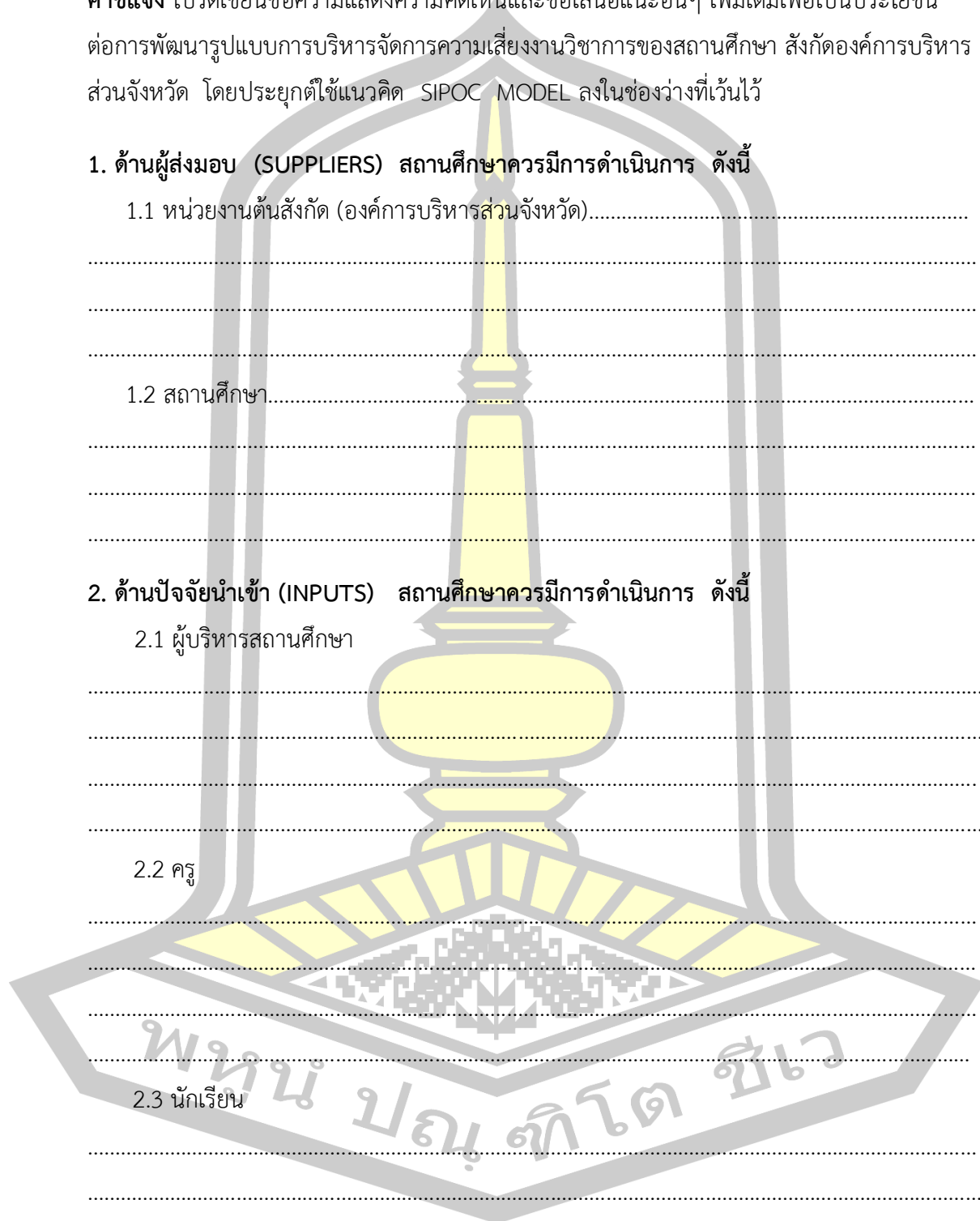
.....

2.3 นักเรียน

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ (PROCESS) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

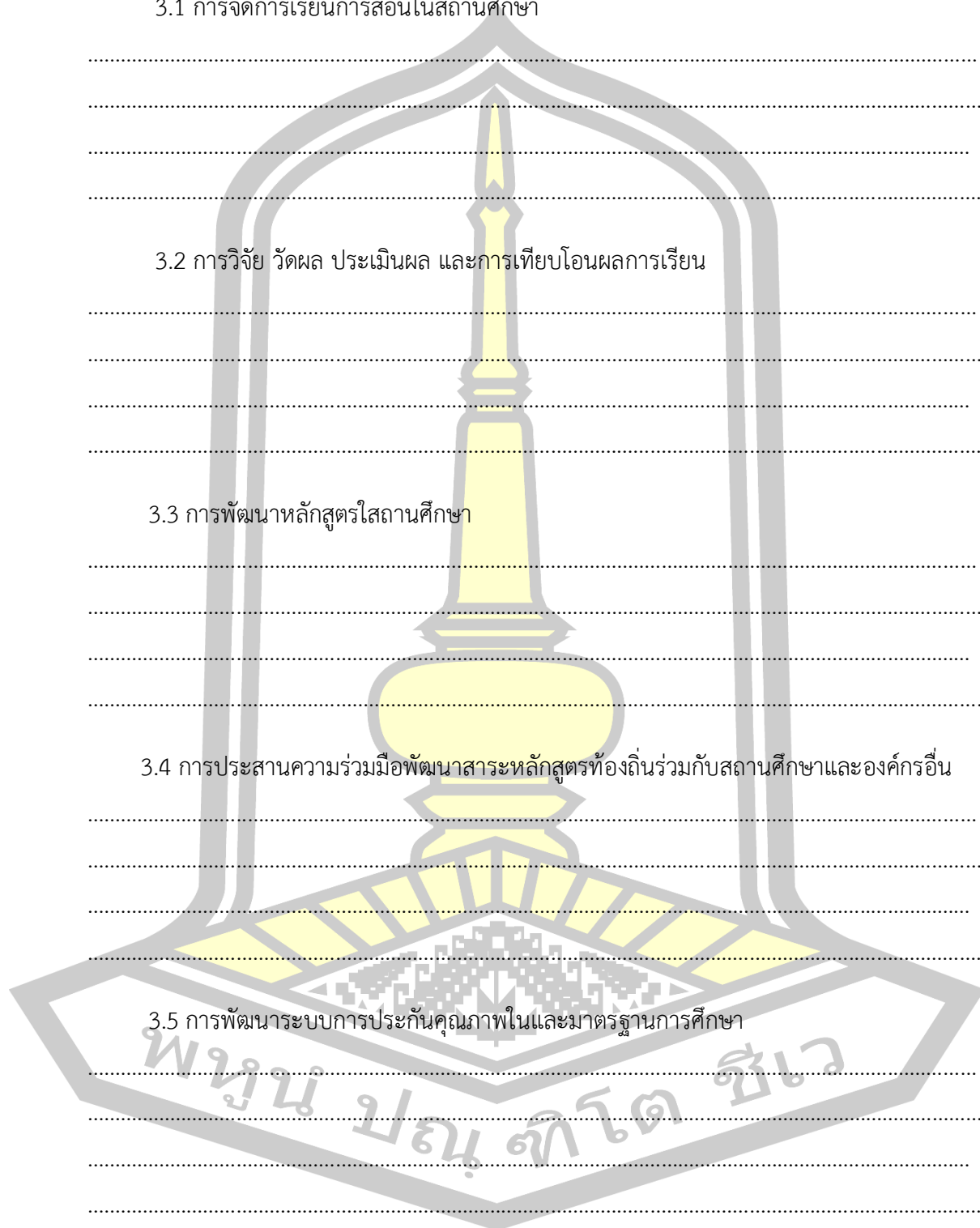
3.1 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.2 การวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน

3.3 การพัฒนาหลักสูตรใสถานศึกษา

3.4 การประสานความร่วมมือพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

3.5 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา

3.6 การวางแผนงานด้านวิชาการ

3.7 การนิเทศการศึกษา

4. ด้านผลผลิต (OUTPUTS) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

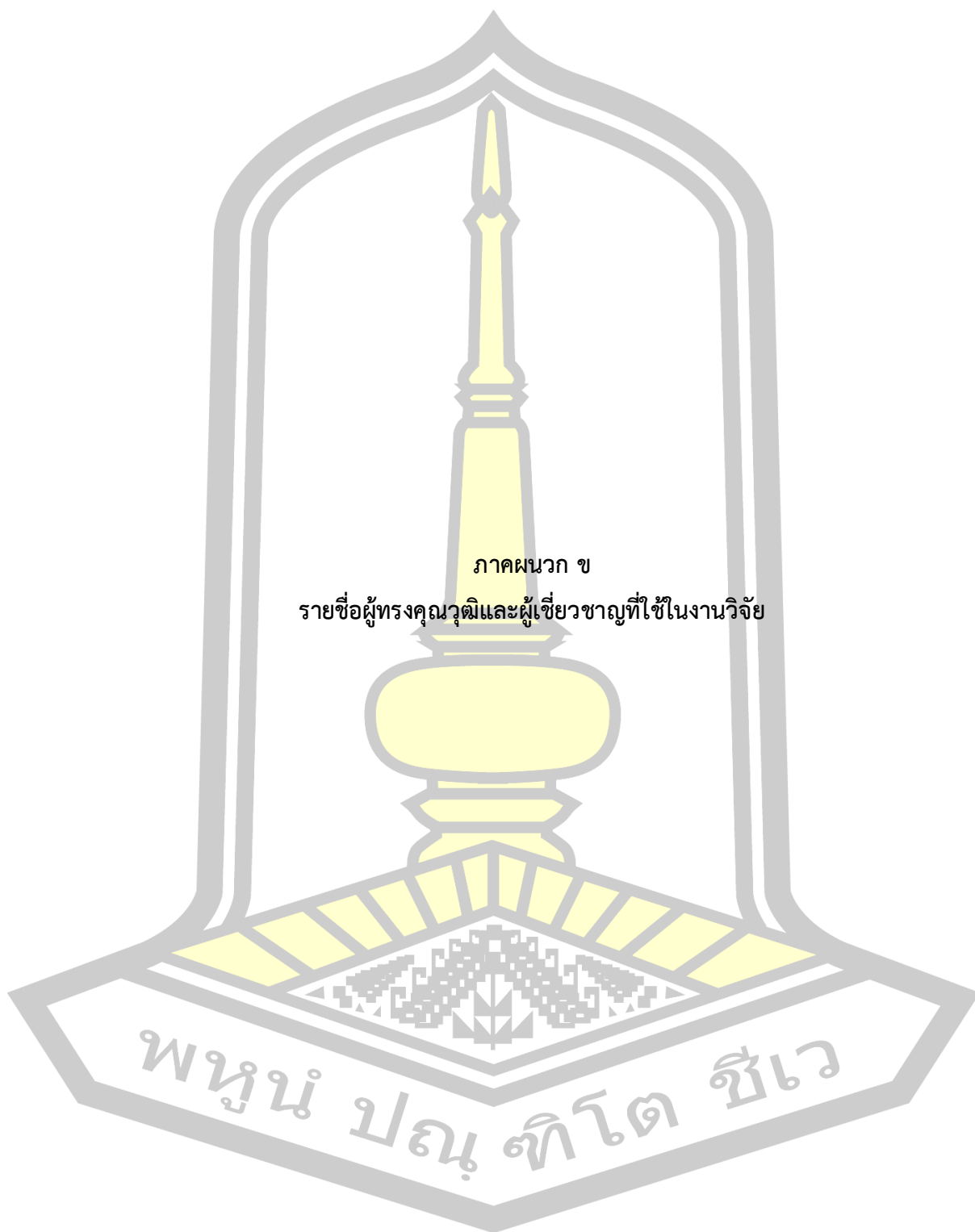
4.2 ครู

4.3 นักเรียน

5. ด้านผู้รับบริการ (CUSTOMERS) สถานศึกษาควรมีการดำเนินการ ดังนี้

5.1 สถานศึกษาอื่นๆ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งที่ท่านเสียสละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในงานวิจัย

พหุ ประทีป ชีวะ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในงานวิจัย

1. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
 1. พระมหาโยธิน โยธโกศล ผศ. ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น.
 2. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 3. ดร.ประเวศ เทศเรียน ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
 4. ดร.มงคล อติอนวรรตน์ ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น
 5. ดร.ธนู ศิริจันทพันธ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนโคกสูงประชาสรรค์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น
 6. ดร.สมัคร เขาวภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักงาน สกสศ. จังหวัดกาฬสินธุ์
 7. ดร.บุญจันทร์ มูลกัน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม อำเภอคำสูง จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
 8. ดร.เพิ่ม หลวงแก้ว ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนหนองเรือ อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น
 9. นายปรีดา บุญเพลิง อดีตเลขาธิการครุสภา
 10. นาย สุริยะ ป้องขันธุ์ ศึกษานิเทศก์ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
 2. ดร.เพ็ญแข ภูมายาง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
 3. ดร.ศิริ แคนสา ศึกษานิเทศก์ สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30
 4. ดร.ไพฑูรย์ มนตรี ผู้อำนวยการโรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ร้อยเอ็ด
 5. ดร.เจริญ ศรีแสนปาง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองรังกา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 1

3. รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อออกแบบรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

3.1 โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี

- 1) บาทหลวง ดร.สมิต แดงอำพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี
- 2) นายณัฏพงค์ ต้นคำใบรอง ผู้อำนวยการ/บริหารงาน 4 ฝ่ายโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี
- 3) นายวินัย ทีหอคำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/หัวหน้าสายระดับ ม.ต้นโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี
- 4) บาทหลวงปราโมทย์ รุจิเกียรติกำจร ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/หัวหน้าสายระดับ ม.ปลายโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี
- 5) นางกนิษฐา อรรคสีวร ครูผู้สอนระดับชั้น ม. ปลาย (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย) โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี
- 6) นางสุจิตรา สีดาหวัตี ครูผู้สอนระดับชั้น ม. ต้น (หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม) โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรราชธานี

3.2 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น

- 1) ดร. วีระเดช ซาดา ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
- 2) ดร.สุดศิริ ศิริคุณ ผู้ช่วยรองฯกลุ่มวิชาการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
- 3) นายองอาจ ประจันตะเสน หัวหน้าฝ่ายทะเบียนวัดผลประเมินผล หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
- 4) ดร.พายุพงศ์ พายุหะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น
- 5) นางวิชาดา หงส์จ้อย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น

3.3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

- 1) นาย เชาวลิต เกิดกลาง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา
- 2) นายวินัย มาตรโคกสูง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

3) นายวชิรเมธี จอมไธสง หัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
จังหวัดนครราชสีมา

4) นางปัจพร ดีหมื่นไวย หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
น้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

5) นางทิพรัตน์ แสงฤทธิ์ หัวหน้ากลุ่มสาระคณิตศาสตร์ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
น้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา

4. รายชื่อผู้ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยง
งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC
MODEL

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ รองคณบดีฝ่ายบริหารและแผน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

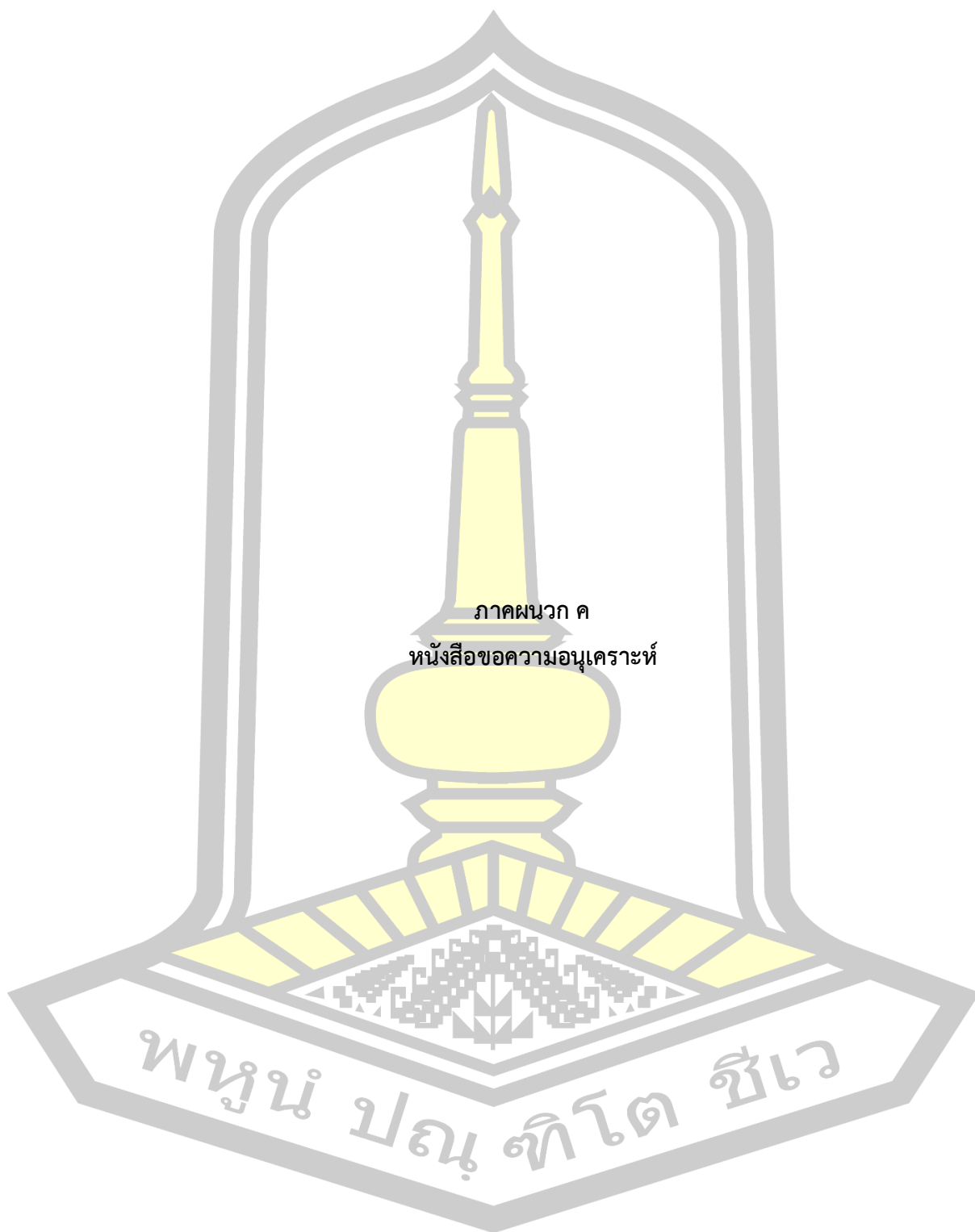
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรินธร นามวรรณ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ เนืองเฉลิม อาจารย์ คุณวุฒิสูงสุด คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5. ดร.วดี แคนสุข ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มหาสารคาม

6. ดร.ปณณพงค์ ภูนาพรรณ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนท่าขอนยางพิทยาคม สังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุณั ปณุ ทิโต ชีเว

ที่ ขย ๕๑๐๐๖.๐๑๓/๔๕๙

โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน
ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก้งคร้อ
จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๑๕๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานการใช้รูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตามที่ข้าพเจ้า นางราตรี เลิศหว่าทอง ได้จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODE ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและบุคลากรโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๑ เป็นระยะเวลา ๓ เดือน ที่ผ่านมานั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้านางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงขอรายงานผลการดำเนินงานการใช้คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL รูปแบบ ขอขอบพระคุณมายังท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านอีกในโอกาสต่อไป จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวรรณพจน์ เสงสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

โทร. ๐๘-๗๙๖๕-๑๒๓๖ นางราตรี เลิศหว่าทอง

โทร ๐๔๔-๑๓๐๒๗๖

“ยึดมั่นธรรมาภิบาล บริการเพื่อประชาชน”

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/ว ๓๐๒๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. เจริญ ศรีแสนปาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL (DEVELOPMENT THE RISK MANAGEMENT MODEL FOR ACADEMIC IN SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS BY APPLICATION OF CONCEPTS SIPOC MODEL) ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัยจะต้องทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์จึงใคร่ขอความเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดส่ง (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมนี้แล้ว ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/ว ๓๐๒๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ศิริ แคนสา

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL (DEVELOPMENT THE RISK MANAGEMENT MODEL FOR ACADEMIC IN SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS BY APPLICATION OF CONCEPTS SIPOC MODEL) ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัยจะต้องทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์จึงใคร่ขอความเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดส่ง (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมนี้แล้ว ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

มหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๗ ๓๐๒๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.เพ็ญแข ภูผายาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL (DEVELOPMENT THE RISK MANAGEMENT MODEL FOR ACADEMIC IN SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS BY APPLICATION OF CONCEPTS SIPOC MODEL) ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัยจะต้องทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์จึงใคร่ขอความเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดส่ง (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมนี้แล้ว ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๒๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/ว ๓๐๒๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ สีพาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณา จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ศ. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL (DEVELOPMENT THE RISK MANAGEMENT MODEL FOR ACADEMIC IN SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS BY APPLICATION OF CONCEPTS SIPOC MODEL) ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัยจะต้องทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้น คณะศึกษาศาสตร์จึงใคร่ขอความเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย ทั้งนี้ ได้จัดส่ง (ร่าง) แบบสอบถาม และเอกสารประกอบการพิจารณาพร้อมนี้แล้ว ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๔

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหว่าทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ ไคร์ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๒

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมมถ่มเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย กรอบและประเด็นการสัมภาษณ์ฯ ประกอบการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหัว้าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัย นิสิตจะต้องเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อประกอบการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านดังกล่าวสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการพัฒนารูปแบบฯ ได้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านและบุคลากรในสังกัดได้กรุณาอนุเคราะห์ให้นิสิตได้เข้าศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อประกอบงานวิจัยในครั้งนี้ด้วย รายละเอียดดังเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคามสำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๓

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๕๔๐๐๐

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย กรอบและประเด็นการสัมภาษณ์ฯ ประกอบการวิจัย จำนวน ๓ ชุด

ด้วยนางราตรี เลิศหว่าทอง นิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในขั้นตอนการวิจัย นิสิตจะต้องเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อประกอบการยกย่องรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในกรณีนี้ คณะศึกษาศาสตร์ได้พิจารณาเห็นว่า โรงเรียนของท่านมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในด้านดังกล่าวสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อการพัฒนารูปแบบฯ ได้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านและบุคลากรในสังกัดได้กรุณาอนุเคราะห์ให้นิสิตได้เข้าศึกษาและเก็บข้อมูลเพื่อประกอบงานวิจัยในครั้งนี้ด้วย รายละเอียดตั้งเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้ ขอขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

มหาสารคาม

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมมถ่อมเกล้า

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหว่าทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ โคร์ ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนบอสโกวิทยา

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๓ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหว่าทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการ
บริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด
SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่
มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ ใคร์
ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคามสำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

พูน ปลูก ทัโต ชีเว

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคอนบอสโกวิทยา

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๓ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหัว้าทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและ
พัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการ
บริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด
SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับ
ความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่มี
มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ ใคร่
ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๕

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษา Best Practice เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมมถ่มเกล้า

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๔๑๒ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหว่าทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ ไคร์ ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

พหุณั ปณุ ทิโต ชีเว

ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๔

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือคณะศึกษาศาสตร์ ที่ ศธ ๐๕๓๐.๕(๑)/๕๑๑ ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ตามที่ นางราตรี เลิศหัวทอง ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาเอก หลักสูตร กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน คณะผู้บริหาร ครูและนักเรียนในการให้ข้อมูลประกอบการวิจัยโดยการศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น คณะศึกษาศาสตร์ ไคร้ขอขอบคุณท่าน ตลอดจนคณะผู้บริหาร ครู และนักเรียนเป็นอย่างสูงยิ่งมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรวิทย์ จันทร์ศิริลือ)
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สำนักงานเลขานุการคณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๕-๔๓๒๒ ต่อ ๖๒๑๒, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๑๗๖๔

มย. ๒๖

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างรูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

พหุ ประทีป วิทย์ ชีวะ

การใช้รูปแบบ

การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการ
ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

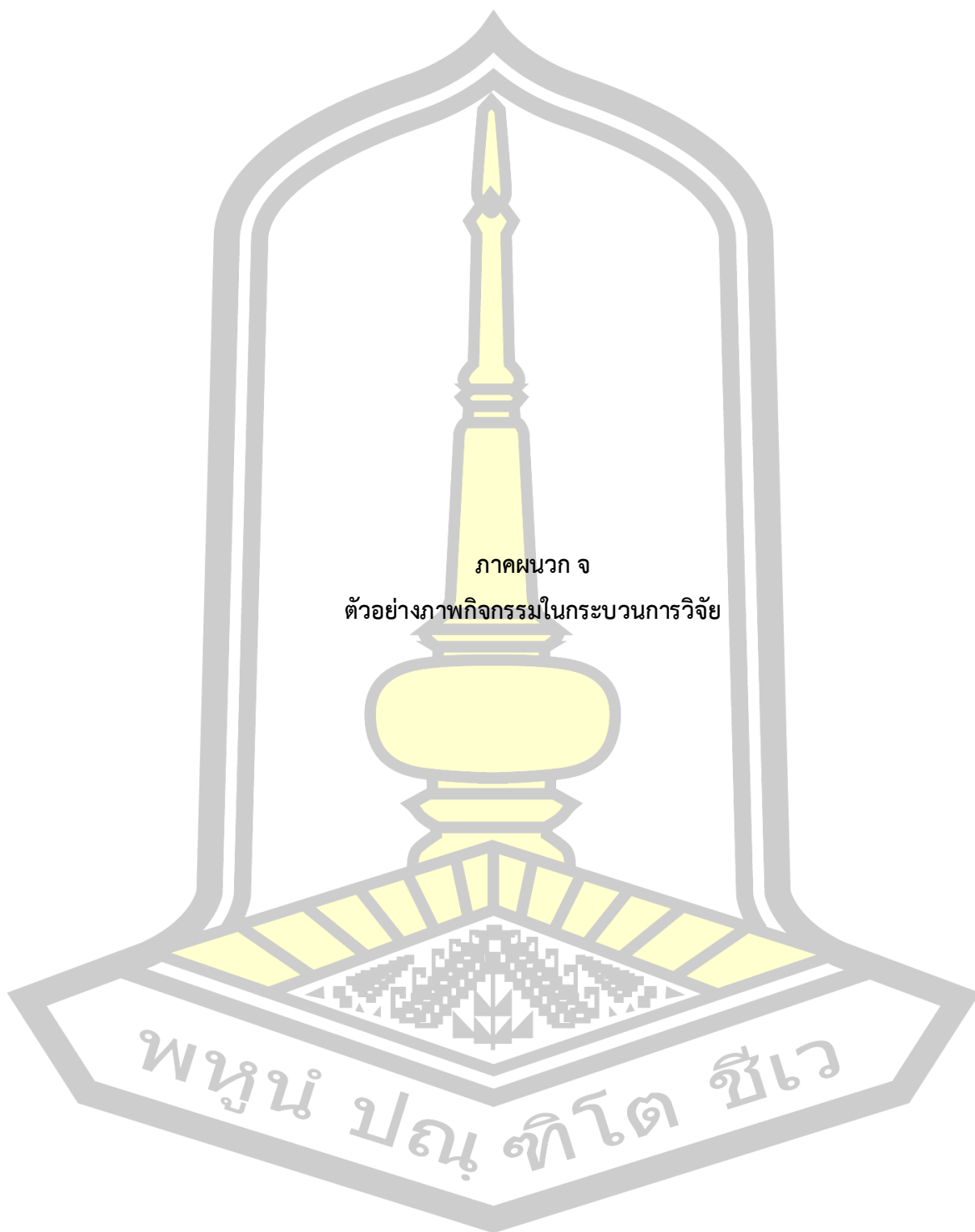
*DEVELOPMENT THE RISK MANAGEMENT MODEL FOR
ACADEMIC IN SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS BY APPLICATION OF
CONCEPTS SIPOC MODEL*

นางราตรี เลิศหว้าทอง

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรดุขฎฐิ
บัณฑิตการศึกษาดุขฎฐิบัณฑิต (กศ.ด.)
สาขาวิชา การบริหารและพัฒนากการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	สภาพปัญหาและความจำเป็น	1
	หลักการ แนวทาง	2
	เป้าหมาย	2
	วัตถุประสงค์	2
	ผู้เข้ารับการพัฒนา	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	ระยะเวลา	8
	โครงสร้างและขอบข่ายเนื้อหาของคู่มือ	8
	บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้องการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา	13
	หน่วยที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	13
	หน่วยที่ 2 ด้านการวิจัย วัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	13
	หน่วยที่ 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	13
	บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PLC	13
	ใบความรู้	14
	ใบงาน (งานเดี่ยว)	14
	ใบงาน (งานกลุ่ม)	14
	บทที่ 4 การประเมินและประเมินผล	19
	การประเมินผล	19
	บรรณานุกรม	21
	เอกสารประกอบ	23

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย

พหุบัณฑิตยสถาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารจัดการความเสี่ยงงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC Model

วันที่ 14 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ยืนยันองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังเคราะห์งานวิชาการจาก
17 ด้าน คงเหลือ 7 ด้านยืนยันผ่านการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
จากผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน

ผู้เชี่ยวชาญยืนยันแบบสอบถามเพื่อทำการศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

แจกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (Try Out) จำนวนแบบสอบถาม 30 ฉบับ

ขั้นตอนและวิธีการแจกแบบสอบถามงานวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ส่งเอกสารด้วยตัวเองโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ส่งแบบสอบถามงานวิจัยทางไปรษณีย์

3. ส่งแบบสอบถามงานวิจัยตามหน่วยงานต้นสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการโดยการศึกษาในสถานศึกษามีการปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการ
บริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งการรัฐบาลและภาคเอกชน

โรงเรียนดอนบอสโกวิทยา จังหวัดอุดรธานี

ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการโดยการศึกษาในสถานศึกษามีการปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีการ
บริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน

โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จังหวัดขอนแก่น (สพม.30)

ศึกษารูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการโดยการศึกษาในสถานศึกษามีการปฏิบัติ
ที่เป็นเลิศ Best Practice จำนวน 3 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษามีการบริหารจัดการที่ดีมีการ
บริหารด้านวิชาการที่เป็นเลิศทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชน

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า จังหวัดนครราชสีมา(สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา)

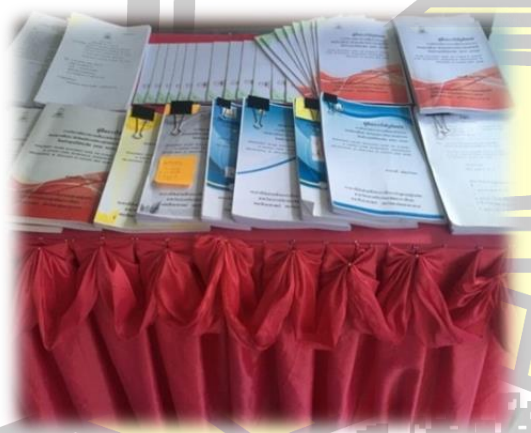

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน เพื่อยืนยันการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัด โดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

การใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์กรบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL

ปรึกษาผู้อำนวยการโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์
การใช้รูปแบบฯ ร่วมกันกับผู้วิจัย

อบรมสัมมนาการใช้รูปแบบการบริหารจัดการความเสี่ยงงานวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยประยุกต์ใช้แนวคิด SIPOC MODEL
วิทยากร รองศาสตราจารย์ ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

แบบสอบถามความพึงใจชุมชน/เครือข่ายผู้ปกครอง/คณะกรรมการสถานศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

การใช้รูปแบบฯ กระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบ PLC
โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ดูงานโรงเรียน Best Practice จำนวน 2 โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ที่มีการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศ ประกอบการใช้การใ้รูปแบบฯ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางราตรี เลิศหว่าทอง
วันเกิด	วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 12 บ้านหนองไผ่ ตำบลหนองไผ่ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36150
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู ชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ รหัสไปรษณีย์ 36150
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแก่งคร้อวิทยา อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ พ.ศ. 2549 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จังหวัดเลย พ.ศ. 2549 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ธพ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น พ.ศ. 2561 ปริญญาการศึกษาดุริยบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ่ ปณุ่ ทีโตะ ชีเว